

PINDARI
OPERA OMNIA
VIDELICET,

OLYMPIA, PYTHIA, NEMEA, & ISTHMIA,

Latino carmine reddita per Nicolaum Sudorium in Curia Pariſienſi Inquiſitionum Præſidem.

Eiuſdem Commentarius in Nemea.

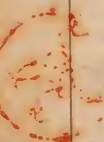
LVTETIÆ.

Ex Officina Federici Morelli Typographi Regij.

1582.

CVM PRIVILEGIO.

IN OPERA PINDARI

Præfatio ad Inuictißimum & potentißimum Principẽ HENRICVM *Christianißimum Galliarum & Poloniæ Regem.*

VANTVM momenti antiquitas esse existimauerit, Rex Christianissime & inuictissime, ad hominum vitam regendam, moresque cõformãdos in graui quadam & seuera scelerum flagitiorũque vituperatione: rectè autem & sapienter & fortiter factorum cõmendatione luculenta, satis indicãt funebres illæ orationes olim in clarorum & illustrium virorũ exequiis haberi solitæ, quę & antiquissimis Græcorum legibus institutæ sunt & Romanorum moribus

ita ſolemniter vſurpatæ, vt ſæpe ipſi imperatores Romani gentiũ omnium terrarumq́; domini, minimè auguſto illo maieſtatis ſuæ faſtigio indignum eſſe duxerint: quibus in imperio ſucceſſerant, eorum vitam reſque præclarè & feliciter geſtas principali facundia exornare: ſed Encomiorum omniũ ſiue ea mortuis fatóq; defunctis, ſeu viuentibus, tribuenda ſint, duo quodammodo genera conſtitui poſſunt: quædam enim pedeſtri & ſoluta oratione explicantur, quædam verò carminibus & modis, numeroſiſq; vocibus, quaſi inuecta & incitata violentiùs & vehementiùs ad hominum aures ſenſúſque perferũtur. Prioris generis Panegyricas orationes multas, & græca lingua & latina ſanè pereleganter ſcriptas legimus: ſub poſteriori continentur Homerici omnes, Pindaricíque hymni, quibus in theatris Græciæ, & celeberrimis quatuor conuentibus, ſæpiſſimè decantatis, nihil quondam erudita illa natio nec attentiùs nec libẽtiùs audiuiſſe dicitur. Atque hæ duæ laudationũ ſpecies vt in plurimis conueniunt, ſic etiam in nõnullis diſſimiles inter ſe & diſcrepãtes reperiuntur. Rectè enim, vt multa alia, ſic etiã hoc ipſum Cleanthes Philoſophus dicere cõſueuerat,

eam

eam ſcilicet differentiam eſſe inter ſolutam orationem & verſum, quæ inter ſimplicem oris humani ſonum, tubæque clangorem percipi ab omnibus & exaudiri ſoleret. Nã quemadmodum ſpiritus noſter longè clariorem ſonum edit, cùm illũ tuba per longi canalis anguſtias tractum patẽtiore nouiſſimè exitu effudit, ſic animi noſtri ſenſus clariores & ſublimiores arcta illa cõſtrictáque & modulata carminis neceſſitate reddũtur. Ac neſcio quo fato id accidiſſe dicã, Rex Chriſtianiſſime & inuictiſſ. vt quibus ſæculis famoſiſſima bella à potẽtiſſimis Regibus aut populis terra maríque geſta ſunt, iiſdem etiam Poëtæ excellentes pænè diuinitus excitati, & omnibus ingenij dotibus à natura ſubornati extiterint ad eas res quę tũ gerebantur verſibus decorandas, & in æternam poſteritatis memoriam propagandas. qua in re demonſtranda nullum opinor ex profanorum ſcriptorum monumentis nec clarius nec antiquius argumentum erui poteſt vetuſtiſſima illa Græcorum expeditione in Colchos, cui militiæ cùm certatim omnes qui tum appellabantur Deorum filij, nomen dediſſent, illi ipſi, vt à veteribus traditum eſt, ſuum in numerũ Orpheum poë-

tarum omnium principem & parentem aggregandum adſcribendúmque cenſuerunt, ſine quo Oeagri & Muſæ Calliopes filio labores omnes ſuos, quamuis admirabiles, temporis tamen iniuria perituros, tandémque in obſcuro futuros exiſtimabant. Poſt res Colchicas ſequutum eſt non longo ſanè interuallo bellum Troianum, & ab iis ferè ducibus adminiſtratum, quorum parentes ſub Iaſone vellus aureum armis repetente, ordines duxerant. Nec verò patribus ab Orpheo collaudatis filiorum gloriæ Phemius & Demodocus vates egregij excellentéſque defuere, quos Homerus diuinis carminibus ſuis id conſecutos ait, ne vnquam Achiuorum vel victoriæ memorabiles vel ærumnæ inſignes obliuione delerentur: quinetiam Homerum ipſum nonnulli authores Ilienſis obſidionis bellíque & ſcriptorem & ſpectatorem fuiſſe memoriæ prodiderunt. Cùm verò bello Troiano victores Argiui ſibi & decus eximium & otium diuturnum peperiſſent, poſteà non penitùs quidem motibus inteſtinis & tumultibus caruere: ſed nullo tamen vel formidoloſo vel valde memorabili bellò à Barbaris petiti ſunt vſque ad Darij Xerxíſ-

que Persarum regum imperia, qui generosi ambo & animosi principes cùm dominationem & ditionem suam, vt scribit Herodotus, non montibus nec fluminibus vllis, sed cæli ambitu ipso definire & terminare statuissent, per legatos superbè admodum à Græcis vniuersis aquam terrámque poposcêre, quorum elementorum non paucis vtrumque porrigentibus & offerentibus, aliis autem liberè admodum & fortiter denegare ausis, bellum illud Persicum lōgè omnium maximum & periculosissimum exarsit, quod diu varióque & ancipiti euentu gestum est, cunctis Asiæ Europæque populis in id vnum omnes res & opes & copias suas, omnē denique vim virtutemque conferentibus: cùm Persę quidem præter innumeras Asiæ nationes & reges, ipsam etiam Carthaginensiū ciuitatem Africæ tunc imperantem, in partes traxissent: Græci autem ad commune ius libertatis defendendum, non suorum tantùm præsidia, sed Siculorū etiam & Italorum longinqua auxilia crebris legationibus missis solicitare & implorare cogerentur. Atque ab illis hoc tantùm iniquæ seruitutis discrimen tribus aut quatuor præliis pedestribus, egregiis sanè &

memorabilibus depulſum eſt, vnáque potiſſimum valde inſigni & illuſtri pugna nauali Salaminia. Quo quidem tempore, vt ab antiquis accepimus, ne tot fortibus & bellicoſis viris nullum pro patria, fortunarum vitæque diſcrimen recuſantibus iucundi imprimis & graues & canori præcones deeſſent, Euripides poëta natus eſt, Æſchylus non minus gloria militari quàm poëtica facultate excellens floruit: Simonides, Archilochus, Bacchylides, viguere. Pindarus ipſe, quẽ non immeritò Horatius vatem ab Homero ſecundum conſtituit, lyricis numeris & carminibus ſuis fertur per vniuerſas nationes & gentes incredibilem quandam atque inauditã nominis celebritatem & claritatem cõſecutus. Sic autem, vti diximus, barbarorũ copiis fuſis fugatíſq; paulatim Græcia & corporum & ingeniorum exercitiis pertinaciter incumbẽs, vim illam potentiamque adepta eſt, qua tandem Perſarum dominatio omnis impulſa & proſtrata corruit. Alexandro Macedonum rege pulcherrimæ expeditionis longè præſtantiſſimo Duce conſtituto: quiquidem, ſi antiquitati credimus, cùm & bellandi cupiditate incenderetur, & incredibili quodam

liberalium

liberalium artium ſcientiarúmque ſtudio & amore flagraret, arma illa inuicta toto orbe circunferens, non Centuriones tantùm & tribunos & legatos fortiſſimos in comitatu habuit, ſed Philoſophos etiam complures & hiſtoricos nobiles, & poëtas celeberrimos ſcriptores rerum ſuarum: quorum tamen ingeniis diuinius aliquid & ſublimius deſiderans eruditiſſimus Imperator, Achillem hoc vno ſeſe feliciorem & fortunatiorem fuiſſe dixit, quòd laudatiſſimo Homeri poëmate commendatus & celebratus vbique claruiſſet: nec ſanè iniuria. Nam Herois inclyti fortitudo immortalitatem à poëta accepit, nulli temporum iniuriæ nec caſuum varietati obnoxiam. Alexandri verò imperium illud infinitũ ſtatim eo mortuo à proceribus in diuerſa regna quaſi ingentis cuiuſdã corporis ſeparata membra miſerabiliter diſtractum & diſſipatum eſt: quæ tandem omnia concidêre ſubacta & occupata à Romanis gentium omnium terrarúmque domitoribus & victoribus, apud quos ipſos bellicæ laudis & gloriæ appetentiſſimos, ſtatim ab incunabulis conditæ vrbis cum militari diſciplina ars quoque poëtica inuenta & exculta eſt, & in ſummo ho-

nore ac pretio habita. Scripsit enim in Originibus Cato, Romanos illos Heroas antiquissimis in epulis accubantes clarorum & fortium virorum laudes versibus mandatas & compositas canere ad tibiam cõsueuisse. Ac cùm in omni Romana historia nihil Scipionibus duobus illustrius, nihilque Iuliis & Cæsaribus augustius reperiatur, in Scipionum monumento & sepulchro vnum ex Italis omnibus Enniũ Poëtam è marmore positum & constitutum accepimus. Iulius autẽ Cæsar Augustus, qui magnitudine rerum suarum terræ totius habitabilis imperium complexus est, Publium Virgilium Maronem non cognitione tantummodo dignum existimauit: sed præmiis etiam & honoribus amplissimis affecit: cui quidem tantæ & tam admirabili summi principis beneficentiæ gratiam Poeta omnium ætatum præstantissimus referens, vnum id clarissimo Æneidos opere potissimum egit, & studuit, vt Cæsares & Iulios à nobilissimo Æneæ Iulique sanguine ortos, & iam inde ab infinita annorum serie vniuerso terrarũ orbi administrando per oracula sortésque antiquissimas destinatos ostenderet. Itaque cùm Homerus, vt nõnulli existimant, am-

plissimam

plissimam & maximè diuturnam Iuliorum & Cæsarum potentiam in terris fore præsagisset his versibus,

Hʹ δὲ δὴ Αἰνείαο βίη τρώεσσιν ἀνάξει,
καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.

illos ipsos ita in Aeneidem suam Virgilius transtulit:

At domus Aeneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.

Quod quidē si oraculum est,& non Romanæ iactantiæ commentum aliquod Iliadi artificiosè insertum,non video cur id ipsum ad Romanos Æneadas tantùm pertineat, neque ad Francos etiam Hectoridas eadem cum Ænea stirpe editos porrigi extendíq; possit. Cùm præsertim Carolus Magnus, Rex Christianissime & inuictissime,proauorum tuorum longè clarissimus Romanum imperium, trecentesimum iam & trigesimum annum in Italia prostratum & iacens, ac barbarorum insolentia miserè conculcatum erexerit, & ditioni suæ adiūctis Galliis, Hispaniis,Pannoniis,Germania,Italia, Britannia, Dalmatia, aliisque Europeis gentibus bellicosissimis, corroborarit, & quod longè omnium primum est, Christianis ri-

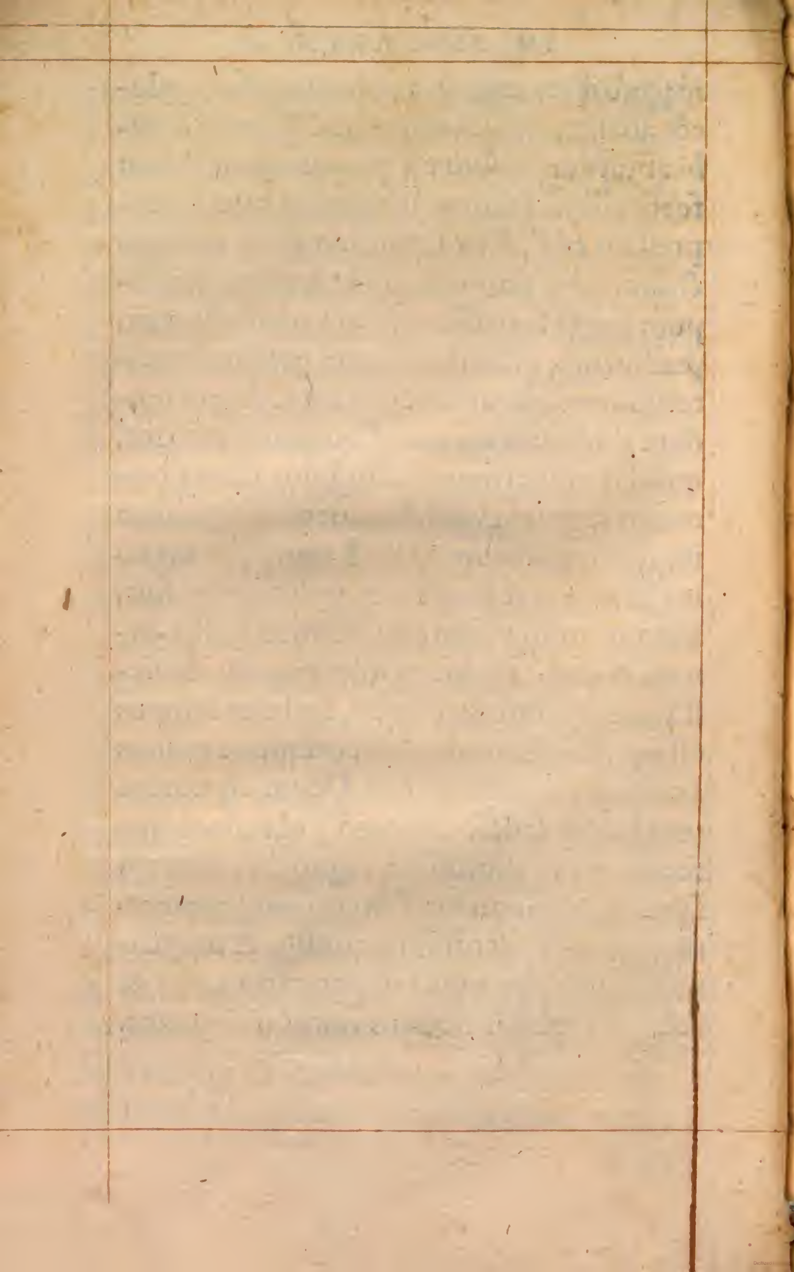
tibus & moribus veréque pietatis & iustitiæ integerrima sanctitate firmarit: quæquidem rerum alienarum abstinentissima, nisi inuicti animi martios impetus sese efferentes cohibuisset, perfacilè tanto imperatori fuit Græcis otio diuturno languētibus & effœminatis, Orientales omnes prouincias inuadere, & cum Occidentalibus vno absolutissimi imperij iure deuincire. Ac si quis à posterioribus Francorū imperatoribus & regibus Asiam tot victoriarum vestigiis signisq; impressam, Syriam subactam, Ægyptum oppugnatā, Africam perdomitā cogitet, is profectò intelliget nullas vnquā regiones & terras Romanorū ducibus patuisse, ad quas non Francorū quoque victores aliquando exercitus penetrarint & peruaserint. Scio equidem hoc loco plures existimaturos in veteribus Francis maximā rerum militariū curam, summámq; liberalium artiū & sciētiarum incuriam fuisse. Quod cōtrà omnino est: Ipse enim cuius modò meminimus Carolus magnus græca latinaq; lingua eruditus, nec Hebraicarum literarum ignarus, duo in orbe terrarum maximè insignia Gymnasia, Bononiense scilicet & Lutetianum, instituit, eáque vndique accersitis &

libe-

liberalissimè inuitatis ingenuarum artium literarumque omnium magistris & doctoribus instruxit & exornauit. Nec desunt etiã qui scribant illum ipsum tot imperij regnique negotiis maximis implicitum & occupatum antiquissima quædam Gallorum carmina, quibus priscorum Regum Ducúmque res illustrissimæ celebrabantur, emendasse & publicè cantanda posteà in vulgus edidisse. Prætereà si Ammiano Marcellino credimus, olim in Gallia laudabilium doctrinarum professores, Eubages, Druidæ, Bardíque viguerunt, ex quibus Bardorum institutum hoc præcipuum ferebatur, vt fortia virorum illustrium facta heroicis expressa versibus lyræ fidibúsque mandarent: Cùm verò nostra patrúmque memoria Franciscus magnus & Henricus secundus, Augusti, bella longè difficillima cum ferocissimis Europæ principibus gererent, magna se repentè Poëtarum Gallicorum copia effudit ad vtriusque facta decoranda his versibus lingua vernacula conscriptis, qui veterum græcorũ latinorúmque carminum gloriam & verborum splendore & sententiarum grauitate & numeroso ipso concentu facilè adæquarunt: sed latino ser-

mone qui hodie omnium latiſſimè diffuſus, nullis regionum aut gentium finibus & terminis circumſcribitur, multi ex Italis, pauci ex hominibus noſtris vates egregij excellẽteſque floruerunt: quò faciliùs opinor mihi illi veniã daturi ſunt, qui in cæteris quidem artibus & ſcientiis mediocritatem tolerabilem eſſe credunt, in verſibus verò quidquid paululum à ſummo gradu deceſſerit, continuò ad imum vergere & delabi exiſtimant: cùm præſertim ſi qui nobis à natura huius poëticæ facultatis igniculi inerant, eos omnes diuturna rerum maximè diuerſarum tractatio, & per viginti ferè annos aſſidua occupatio forenſis obruerit & pænè extinxerit. Quidquid tamen ex illis quaſi altiſſimo cinere abditum à nobis erui ægréque & laborioſè exſuſcitari potuit, id omne in hãc Pindaricam interpretationem nulli nec veterum nec recentium ſcriptorum tentatam libentiſſimè contuli: partim quòd in his libris veterum Heroum inſignia cuncta facinora virtutéſque ad imitandum propoſitas & vtilia pleraque vitæ præcepta contineri videbam: partim quòd huius authoris grauiſſimi ſtylum ſententiarum ſublimitate rerúmque antiquitate inobſcuratum, atque

ideo ab illius cognitione iucundissima plures abalienatos intelligebam. Nec verò mihi absurdum visum est perpetuam quãdam fortitudinis laudem Pindaricis hymnis expressam tibi, Rex Christianissime & inuictissime, vni omnium nostræ ætatis principum longè fortissimo, & in vario bellorum, præliorum, victoriarúmque genere exercitatissimo, dedicare & cõsecrare. A quo quidem proposito ne me id quidem deterruit, quòd iã vniuersi operis singulos libros primariis regni tui viris deuouerã: Cùm enim illi ipsi togatorum Galliæ principes maximè & natura & fortuna & volũtate tui sint, æquum mihi visum est Carmina iã illis donata & dedicata in augustæ quoque Maiestatis tuæ dominio censeri. Sed iam tempus est me ad institutum, susceptúmque munus accedere, si priùs tamen Deum optimum maximum sanctè orauero, obtestatúsque fuero, vt te diutissimè regno Francorum saluum, incolumem, florentémque conseruet, vtque prudentissima consilia & magnanimos conatus tuos semper exoptatus, & felix, & verè Christianus exitus cõsequatur.

AD AMPLISSIMVM VIRVM CHRISTOPHORVM *Thuanum, in intimo Consilio Regis Consiliarium, & Parisiẽsis Curiæ Primum Præsidem,*

N. SVD. P.

OLONEM Atheniensem, Vir amplissime, non solùm prudentem Legislatorẽ, sed egregium etiam Poëtam fuisse scripta eius abundè testantur: quorum nonnulla, quasi è communi illo bonarum literarum naufragio seruata, ad nostram vsque ætatem permansére. Quòd si, vt scribit Plato in Timæi principio, *μὴ παρέργῳ τῇ ποιήσει κατεχρήσατο, ἀλλ' ἐσπουδάκει καθάπερ οἱ ἄλλοι, οὔτε*

Ἡσίοδος, οὔθ' Ὅμηρος, οὔτ' ἄλλος τῶν ποιητῶν εὐδοκιμώτερος ἐγένετο ἄν ποτε αὐτοῦ. hoc eſt: ſi non perfunctoriè, ſed ſeriò & ex inſtituto poëticam artem Solon tractare voluiſſet, nec Homerus, nec Heſiodus, nec alij excellentes Poëtæ illum vnquam elegantia carminum, aut ingenij gloria ſuperaſſent. Ac mihi Græcorum & Romanorum hominum ſtudia antiqua memoriâ repetenti, ſępiſſimè in mentem venire ſolet, vix vllum in cæteris artibus & ſcientiis abſtruſis & reconditis præſtantem virum reperiri poſſe, qui non ſeuerioribus aliis, & maioribus ſtudiis hanc poëticę facultatis ſuauitatem & hilaritatem aliquando aſperſerit. Nam, vt Platonem & Ariſtotelem omittam, omnis doctrinæ & eruditionis antiſtites, quorum hymni adhuc & epigrãmata quorũdam autorum monumentis inſerta, poſteritatem non ſine admiratione delectant: Hoc certè negari nõ poteſt, apud Romanos etiam, qui grauitati & decoro magis quàm Græci ſtuduiſſe dicuntur, M. Tullium, & M. Varronem, duos eiuſdem ętatis homines literarum omnium cognitione pręſtantes, plurima omnis generis poëmata edidiſſe: quorum alterius, quanquam poëſis ab antiquis non admodũ pro-

bata ſit, amor tamen carminum illi adhuc puero inſitus & innatus à Plutarcho ſummopere commẽdatus eſt. His ego Senecam Philoſophum, Corn. Gallum, & Silium Italicum oratores clariſſimos, aliósque complures omnium ætatum facilè principes adiicerem, ſi apud te vllum huius rei nobilius aut illuſtrius exemplum, quàm à te ipſo ſumi poſſet, qui quamuis tot iã annos in Reipub. adminiſtratione magna cum gloria, magníſque laboribus verſeris, atque ad hoc munus ampliſſimum omnium grauiorum artium & ſciẽtiarum cognitione inſtructiſſimus acceſſeris, non ideo tamen tibi lenius hoc & amœnius poëtarum ſtudiũ vnquam negligendum aut contemnendum putaſti: ſed illius iucunditate ita duceris adhuc quodammodo & delectaris, vt qui te ſelecta antiquorum poëtarum carmina memoriter recitantem & pronunciantem audiat, non te illa ab aliis didiciſſe, ſed à te ipſo ſumpſiſſe exiſtimet. Qui verò eruditiſſimos tuos & abſolutiſſimos verſus legat, nulli te arti, aut ſcientiæ vehementius, quàm poëticæ ſtuduiſſe arbitretur. Sed erunt fortaſſe nõnulli, qui aliorum exemplo, & tuo præſertim, permoti ac penè conuicti, poëtas quidem ipſos

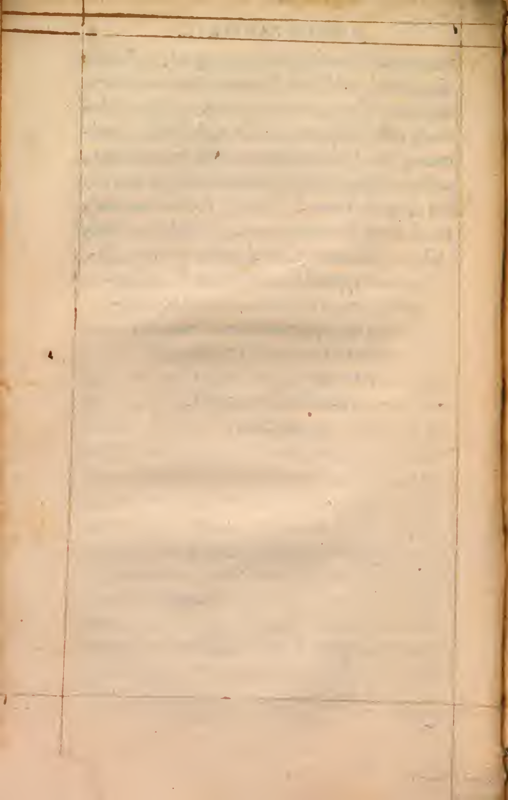
diuino quodam ingenio prȩditos admirentur: verùm eorum interpretes, quasi seruilis operæ homines, & aliorum imitationi planè addictos & obnoxios, nullo in honore aut pretio habendos putent: quorum opinioni & sententiæ vix illi accedent, qui meminerint Romanos vates antiquissimos non minorem penè gloriam ex interpretatione Græcorum Poëtarum, quàm ex propriis scriptis adeptos olim & consecutos. Cicero certè scribit libro I. de Finib. quãuis multa ex Platone & Aristotele hauserit, non tamen se sic vtrumque vertisse, vt verterunt Latini Poëtæ Græcorum carmina & fabulas: & idem in libro De optimo genere Oratorum, conqueritur magnum esse in orationibus à Græco conuersis Romanorum hominum fastidium, cùm nullum planè esset in versibus: & nonnulli eo tempore magis Ennij Medeam, aut Antiopam Pacuuij, quàm vtramque Euripidis probarent. Ac magno quidem rei literariæ detrimento Pacuuij, Actij, Attilij fabulæ de Græcis ad verbum expressæ non extant: Terentius verò, & Plautus, & Valerius Catullus in doctorum omniũ manibus, vel potiùs in sinu, animísque versantur: quorũ

Plautus & Terentius sese vbique Græcorum poëtarum interpretes esse gloriantur. Valerij autem Catulli nonnulla è Græco sermone in Latinum conuersa plurimùm vtrique linguæ & splendoris & ornamenti afferunt. Quòd si quis ab interpretibus Græcorum Poëtarum omnino abhorreat, videat, quæso, ne multum de Poëtarum ipsorum gloria & honore detrahat, vixq́ue eorum famã & existimationem integram tueri possit. Scribit enim Plato in Dialogo cui nomen est Ion, siue de Iliade, rapsodos quidem poëtarum enarratores vulgò haberi: poëtas verò ipsos nihil aliud esse, quàm Apollinis & Musarum præstantes quosdam & eximios, & planè diuinos interpretes. Quòd si alij poëtæ Græci, vt Sophocles, Euripides, Homerus, Theocritus, elegantiæ, grauitatis, & doctrinæ ergo aliquando Latinitate donati sunt, Pindarus certè poëta huiusmodi est, vt in ciuitatem Romanã summis præmiis propositis, vltro etiam allici & inuitari debeat. Etenim, quemadmodũ Quintilianus ait, spiritus magnificẽtia, sententiis, figuris, rerũ ac verborũ copia, & veluti quodã flumine eloquentię perfecit, ne quis eũ vnũ ex omnibus Poëtis Græcis & Latinis sequi hactenus aut

imitari auderet. Duo ſunt omnino in hoc vate excellenti, quæ neſcio an excuſare, an verò potiùs profiteri, laudare, & prædicare debeam: Vnum, quòd ſępè inſtituto ſermone abrupto, & planè derelicto, in aliarum rerum magnarum certè, & cognitione dignarum, vacua ſpatia liberè vel potiùs licenter excurrit: Alterum, quòd ſumpto ſibi & propoſito victore aliquo, diutius nonnunquam in patria illius, quàm propria & peculiari virtute laudanda immoratur. Verùm enimuerò longiuſculas illas digreſſiones, quas Græci ἐκβάσεις appellant, & à Pindaro, & à cæteris Lyricis, Dithyrambicíſque poëtis vſurpatas fuiſſe exiſtimare debemus: partim vt hoc genere ſcribendi lectorum faſtidium vitarent, partim vt diuerſarum rerum, ſententiarum, hiſtoriarum, fabularum coaceruatione, furoris & cuiuſdam diuini afflatus opinionem ſibi in vulgus artificioſè quærerent. In ciuitatum verò & populorum encomia & laudes Pindarum propenſiorem, & quodammodo effuſiorem eſſe oportuit. Quod veteri Græciæ inſtituto in certaminibus, ludíſque publicis, non ſolùm victores præmiis affici ſolerent, ſed etiam victorum ciuitates, vrbéſq; coro-

nari,

nari, quæ viros fortes, & egregios, & laude dignos protulissent. Nos verò in hoc Poëta exprimendo non omnia eius verba reddere & referre necessarium nobis esse duximus, sed eius tantummodo sententiam, mentémque complecti his versibus & verbis, quæ non à linguæ Romanæ vsu, & Latini sermonis nitore abhorrerent. Quicquid autem à nobis hac in re pręstitum est, quod sentio quàm sit exiguum, tibi potissimùm dicare & consecrare opportunum visum est, cuius in nos nullo nostro merito egregiam semper humanitatem experti sumus.

OLYMPIA PINDARI LATINO CARMINE REDDITA, PER NICOLAVM SVDORIVM, in ſuprema Parlamenti Curia Conſil. Reg.

ODE PINDARI PRIMA, HIERONI SYRACVSANO REGI, EQVEſtri certamine victoriam adepto.

Eodem numero quo apud Horat. Vides vt alta ſtet niue candidum.

ATVRA *pollens vtilius nihil*
Produxit vndis: inter opes nihil
Splendeſcit æquè ſicut auri
Ignea vis, nitidúſque fulgor.
Argiua quòd ſi dicere prælia,
Fortéſque pugnas, vis, anime impiger,
Ne Sole mireris relicto
Noctiuagæ faciem Dianæ:
Nec rurſum omiſſo puluere Olympico,
Feſtíſque ludis, vllum aliud canas

Certamen: ex hoc nam perenni
Fonte virûm decora alta manant,
Iouísque laudes, quas Hiëronicæ
Loquuntur ædes. Ille Hiëron sacras
Leges tuetur: Réxque iussis
Trinacriam moderatur æquis.
Virtutis altæ pulchra cacumina,
Fructúsque carpens: quinetiam nouem
Permistus interdum Camœnis
Pierio recreatur antro.
Sed iam iam eburnam prome, puer, lyram,
Seu Pisa, seu te Pherenicus capit,
Qui propter Alphæi fluenta
Nec stimuli, neque calcis ictum
Expertus, auras præterit, & ducem
Palmæ superbæ Sicanium admouet,
Atque huic decus gentis vetustum
A Pelopis genere vsque fluxit.
At Parca pulchri cùm Pelopis caput
Cratere mersum traxit aheneo,
Illi nouum inspirans vigorem, &
Membra humero decorans eburno.
Neptunus ignem protinus intimis
Hausit medullis, conspicuum intuens
Candore miro pusionem:
» *Vana sed hæc memorans vetustas*
» *Impunè gentes decipit, & venus*
» *Antiqua vatum callida musico*
» *Condire sermones lepore,*
» *Dat nebulis aliquando pondus,*
» *Fidémque falsis arrogat: at dies*

Seris

" Seris recludit cuncta nepotibus.
" Porrò immodesta voce nulli est
" Fas homini violare Diuos.
O nate ditis inclyte Tantali,
Inusitatis te fidibus canam:
Nam cùm tuus lautas vicissim
Diis epulas genitor parauit:
Cunctique sedes cælicolæ arduas
Liquêre, magni tunc Deus æquoris
Te captus, incensúsque amore,
Cæruleis rapuit quadrigis:
Atque hac Olympi constituit plaga,
In quam receptus pòst Phrygius puer
Dulcem ministrauit Tonanti
Ambrosiam, liquidúmque Nectar.
Sed cùm iam ademptum te genitrix diu
Fleuisset amens, inuida rettulit
Te fama dissectúmque, & igni
Impositum, Superûmque mensis,
Nempe vt placentem Cælitibus dapem.
Verùm voraces relligio est mihi
" Cantare Diuos. Sæpè linguas
" Pœna grauis ferit insolentes.
Quòd si quis vnquam floruit ætheris
Honore magnus, Tantalus is fuit:
Raram sed hanc fœlicitatem
Concoquere inualidus nequiuit:
Sensítque fatis dulcibus ebrius
Magna impotentis damna superbiæ:
Et nunc suis cernens in æuum
Verticibus lapidem minantem,

Vitare & illum perpetuò volens
Priore tristis lætitiâ exulat,
Nec quarta sors pœnarum Auerni,
Aut labor hunc pauidus relinquit.
At fons malorum, quòd Superûm dapes,
Et dulcis haustum Nectaris attulit
Mortalibus, furtúmque vitæ
Delicias tribuit beatæ.
» *Sed nullus acres excubias Deûm*
» *Fefellit vnquam. nam patrium Pelops*
Plorauit ob crimen, relapsus
In fragiles hominum cateruas.
Cùm verò læues & niueas nigra
Lanugo pinxit Tantalidæ genas,
Lecti Cupido hunc coniugalis
Admonuit, sobolísque cura,
Pulchræ vt superbos Hippodamæ thoros
Ambiret: ergo in littore turbido
Vmbráque nocturna profundi
Sæpè maris dominum inuocauit.
Móxque ille canis fluctibus exiens
Desideranti se placidum obtulit,
Quem strenuus sic ore fertur
Magnanimo puer allocutus:
O si verendum connubium tibi,
Neptune, cordi est, Oenomaï grauem
Hastam coerce, méque cursu
Quadrupedum rape concitato,
Trucem vt tyrannum sub pedibus premam,
Qui tot cruentis cædibus editus,
Et strage confusa procorum,

Hippo-

Hippodamæ thalamum moratur.
» *Pericla molles non adeunt viri.*
» *Sed quando lethi est certa necessitas,*
» *Cur vllus obscuram quiescens*
» *Transigat in tenebris senectam?*
Verùm hæc lacertis conueniet meis
Pugna, at secundos da, Pater, exitus.
Sic fatus est, nec vana in auras
Verba leues rapuere venti.
Neptunus illi nam celeres rotas,
Equósque currenti alipedes dedit,
Queis fretus & vitam superbo,
Et sobolem rapuit parenti.
Hæc facta coniunx sex peperit Duces
Virtutis almæ laudibus inclytos:
At nunc Pelops grata nepotum
Voce viget, tumulóque tectus,
Alphæe, iuxta fontis iter tui
Ad se frequentes allicit hospites.
Porrò omnibus lustris in orbem
Gloria Olympiadum recurrens
Latè refulget: nec Pelopis sacro
Certare cursor puluere desinit:
Nec viribus fidens iuuentus
Ancipites iterare pugnas.
» *At victor æui quod superest breuis*
» *Dulci quietus transigit otio,*
» *Atque antecedentes honorum*
» *Lætitias noua palma delet.*
Testis Sicanæ Rex Hiëron plagæ,
Cuius me equestrem dicere gloriam

Par eſt, capútque illi virenti
Conſpicuum redimíre fronde.
Nam nullus inter tot populi duces
Viuit bonarum doctior artium,
Nullius æquè nunc poteſtas
Iuſtitiæ ſociata floret.
Sic nempe Diui res, Hiëron, tuas,
Curáſque dextro numine promouent.
Quòd ſi ſuperſit vita, tollam
Te volucri per inane curru
Sublimè raptum: ſuauiùs & tuos
Cantabo honores in Cronij iuga
Aprica tendens: nam benignæ
Firma acuunt mihi tela Muſæ.
» *Nos inter illo hic clarius emicat,*
» *Cælúmque vultu celſior aſpicit.*
» *Altiſſimum rerum cacumen*
» *Regibus erigitur beatis.*
Tu ne quid ergo grandius expetas,
Votis & illum fige modum tuis:
Diuíque faxint, vt libenter
Noſtra tibi famuletur ætas.
Atque ipſe cœtus aſſiduè colam
Victorum honeſtos, nec tibi diſpares,
Et noſtra per Graias vbique
Fama volans celebretur oras.

ODE

ODE PINDARI SECVNDA THERONI AGRIGENTINO QVAdrigis victoriam adepto.

Eodem modo, quo apud Horat. Iam satis terris niuis atque diræ, &c.

VEM *Deum, aut* Heroa *manu ferocem,*
Quem virum dulci cithara canemus?
Iam Ioui *primùm, genitrix honorum*
Pisa dicata est.
Hercules *illic celebrésque pompas*
Fertur, & sacros statuisse ludos:
In quibus Theron *rapuit quadrigis*
Præmia victor.
Hoc velut firma est Agragas *columna*
Nixus, hunc hospes colit, atque ciuis.
Hic vetustorum mihi flos auorum
Iure vocandus,
Qui priùs functi grauibus periclis
Amnis illustres tenuêre ripas,
Et solo fulsêre velut decora
Astra Sicano.
Causa fortunæ fuit eminentis
Parca virtutes cumulans opum vi:
At Rheæ *filî domitor* Gigantum, *&*
Rector Olympi:
Cuique labentes oleo palæstræ
Lymphæ & Alphæi, *Citharæque parent,*
Fac vt ad seros veniant auorum

Rura nepotes.
» Quod semel factum est bene perperámue,
» Nescit infectum fieri, retróque
» Irritum: at tempus tacita recondit
» Plurima nocte.
» Sæpè & exhaustos abolet dolores
» Gaudium præsens, ubi nos ab astris
» Respicit vultu facili Deorum
» Æqua potestas.
Nempe sic Cadmi soboles vetusti
Pertulit primis mala multa in annis.
» Sed bonis rebus cadit omnis ægri
» Pectoris angor.
Ergo quæ quondam rapido perempta est
Fulminis tactu Semele, beatas
Nunc colit sedes, residétque Olympi
Vertice summo.
Hanc amat Diuûm sator & virorum,
Diligit bellis animosa virgo, &
Bacchus imprimis hedera sequaci
Tempora vinctus.
In mari vasto vitreas & inter
Filias Nerei memorant tibi, Ino,
Post graues casus data permanentis
Otia vitæ.
» Nemo fatalem sibi mortis horam
» Præscius nouit, neque quando puros
» Debeat soles, vacuósque tristi
» Cernere nube.
» Nos, velut fluxus maris, & refluxus,
» Pellit incertos, hominúmque vitam

Gaudium alternis vicibus, dolórque
Versat acerbus.
Vtque nonnunquam veteris nepotes
Oedipi fortuna benignà fouit:
Noxa sic illos aliquandò torsit
Æthere lapsa.
Nam senem postquam Laium peremit
Impius fato iuuenis, Deique
Pythij oraclum graue Parricida
Ense probatum est:
Crimen hoc tristi furia vidente
Mutuis Reges cecidisse plagis
Vrbe Thebana memorant, piatam &
Sanguine cædem.
Vnus at Regum moriens reliquit
Præmiis auctum, celebrémque belli
Laude Thersandrum, genus vnde Adrasti
Surgeret ingens.
Noster hoc Theron proauo superbit:
Cuius insignes sociare chordis
Conuenit laudes, memoríque nomen
Tradere famæ.
Namque eum palma decorauit Elis,
Pythius fratri dedit atque cursus
Isthmius nexas apio coronas
Dulce virentis.
" *Quem suis autem foliis reuinxit*
" *Pallas, hunc curæ fugiunt priores,*
" *Et virum virtus opulenta bino*
" *Munere donat.*
" *Namque fortunam simul & decentes*

» *Ingenî dotes, animíque iungit,*
» *Estque vt illustrans hominem benigno*
» *Lumine sidus*
» *Affluens auro probitas: & illam*
Nos semel nacti tenebris sub imis
Crimen admissum, supera piari
Scimus in ora.
Scimus & quando scelus intuente
Sole patratum est, stygio parari
Vindices pœnas Erebo, nigrámque
Iudicis vrnam.
At pij curâ procul, & labore
Aëris semper nitida fruuntur
Luce, nec terram feriunt aratris,
Nec mare rostris.
Penè cælestes, gemitúsque & omnis
Nescij luctus, rota dum citato
Orbe periuros agit, & nocentûm
Membra laborant.
Tertia quòd si vice iam renati
Quipiam insontes placidíque semper
Vixerint, illis aperit beatas
Iuppiter oras.
In quibus lenes Zephyri virentem
Insulam perflant, variósque flores
Procreat tellus, alit arbor, vdus
Irrigat amnis.
Hinc pij sumunt capiti coronas,
Brachiis texunt manibúsque serta,
Postquam odorata Rhadamantus illos
Valle recepit.

Namque

Namque Saturni solio hic verendus
Aßidet iudex, comitésque iuncti
Cadmus, & Peleus, Thetidísque cura
Allectus Achilles.
Qui ferum Troiæ rapuit cadenti.
Hectorem, & Cycnum domuit, nigrúmque
Memnonem Diuæ sobolém rapaci
Tradidit orco.
Sunt mea plures pharetra sagittæ
Conditæ, quarum sonitum periti
Sentiunt soli, neque turba dura
Percipit aure.
Ille qui per se reperit sagaci
Multa naturâ sapiens, sed arte
Redditus vates strepit vt loquaci
Gutture coruus.
Et Iouis frustrà rapidum laceßit
Alitem sacri tonitrus ministrum.
Sed tuis certam, vaga Musa, telis
Delige metam.
Sume quem dulci feriamus arcu
Nobilem imprimis Agraganta, cuius
Inclitus Theron decorat recenti
Mœnia fronde.
Testor audacter Superos, nec vllum
Principem Therone benigniorem
Esse, nec dantem rata largiori
Munera dextra.
» *Sed bonis iustas aliquando laudes*
» *Liuor obrepens adimit, suísque*
» *Tentat obscurus tenebris micantem*

Condere famam.
Cæterùm donis, meritísque Theron
Plurimis crebros superauit ignes
Syderum, & densæ tenuès aceruos
Vicit arenæ.

EIDEM THERONI THEOXENIA, SIVE ODE PINDARI Tertia, quæ incipit,

Τυνδαρίδαις τε φιλοξένοις ἁδεῖν.

Eodem numero, quo illa apud Horatium dicolos tètrastrophos, Scribêris vário fòrtis & hostium.

VM palmam numeris dulcibus alteram
Theronísque iterum quadriiuges equos
Victores canimus, téque Agragas nouis
Offers rursus honoribus:
Vos ô grata vagis sidera nauitis,
Clari Tyndaridæ, túque Helene, soror
Amborum, placidis accipite auribus
Thebanæ sonitum lyræ.
Et tu blanda faue, Musa, nouum vt melos
Indictúmque graui pectine concinam,
Quo conuiua frequens gaudeat, & solum
Alterno feriat pede.
Hoc à me rapidi Cornipedes iubam
Nexis impliciti floribus exigunt:

Vtque altum variis cantibus, & modis
Theronem celebrem petunt.
Hoc & Pisa iubet, quæ decus acribus
Donat grande viris, cùm stadij arbiter
Graij, iussa sequens intrepidi Herculis
Victrices iuuenum comas,
Læta fronde oleæ Palladiæ tegit.
Illam à Danubij fontibus vltimis
Alcides referens perpetuum addidit
Ludis munus olympicis.
Postquam Hyperboreos Phœbicolas prece
Commouit populos, Grajugenæ vt sibi
Plantam vitæ hominum fructiferam darent,
Et virtutibus vtilem.
Námque is sacra Ioui templa sacrauerat,
Et iam conspicuæ lumine Cynthiæ
Pleno, festa aliquot lustra propè Elidis
Amnem condiderat sacrum:
Illustri sed enim deerat adhuc solo,
Et valli Pelopis densa oleæ coma,
Qua fraudata nimis clari Hyperionis
Feruebat radiis humus.
Ergo Heros gelidis montibus Arcadum
Decedens adiit Danubij vada,
Se gratum & Triuiæ præbuit hospitem
Tunc cùm dura necessitas,
Eurysteúsque ferox compulit hunc sequi,
Et cursu volucrem & cornibus aureis
Ceruam, quam Dryadum Taygete soror
Venatrici aluit Deæ.
Illam in lustra sequens impiger Hercules,

Istro contiguas & Boreæ domos
Perlustrasse vagus fertur, & arbori
Adiecisse oculos nouæ.
Nec desiderium deposuit prius,
Quàm nudum Argolici curriculi locum
Seuit Palladiis stirpibus, & graues
Æstus frondibus expulit.
Vnde hæc sacra libens nunc adit Hercules,
Quæ iusta hospitibus nos facimus Diis,
Et secum armiferos Tyndaridas Iouis
Ac Ledæ sobolem trahit.
Illis namque petens æthera Olympicos
Decursus, & equis & celebres viris
Commisit: sed enim pandere iam libet
Illustre Emmenidûm genus.
Theronémque nouis dicere honoribus
Efferri iuuenum munere equestrium,
Quorum Leda parens, hos quoniam pius
Mactatis gregibus colit.
Conuiuásque epulis mille adhibet sacris,
Et placat solitis numina ritibus.
" *Vtque vndis nihil est vtilius, nihil*
" *Auro splendidiùs micat.*
Sic Elæa ferens præmia nunc caput
Theron longè aliis altiùs extulit,
Et verè Herculea stirpe satus, manu
Metas attigit Herculis:
Vltra quas iter est omnibus inuium,
Et doctis hominum, & desipientibus.
Huc me fata vetant tendere inanibus
Væsanum comitem viris.

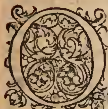
ODE

ODE PINDARI QVARTA

PSAVMIDI EQVESTRI certamine victoriam adepto: quæ incipit,

Ἐλατὴρ ὑπέρτατε βροντᾶς ἀκα-
μαντόποδος Ζεῦ.

Eodem numero, quo apud Horat. Vides vt alta ſtet niue candidum.

QVI coruſca fulgura dextera,
Fulménque torques, Iuppiter, igneum,
(Nam me ſtatus ſemper tuarum
Orbis Olympiadum reuertens,
In ſe & reflexus prouocat, vt lyra
Fretus ſonanti, pectora fortium
Dicam virorum, quos amici
Laude noua celebrant ouantes.)
Sed rector Æthnæ qua iacet obrutus
Preßúſque Typhon, accipe iam modos
Non artis expertes, nec acta
Clara virûm numeros tacentes.
Lyrámque currus Pſaumidis aureos
Audi canentem. Pſaumis enim caput
Fœlici oliuæ fronde cingens
Grande decus patriæ reportat.
Sic ille ſemper ſentiat exitus
Rerum ſecundos, qui nitidis equis
Vectatur, & lautus benignos
Hoſpitibus reſerat penates.

Prædulcis autor ciuibus otij,
Vitáque gaudens criminis inscia.
» Nec vana testor: namque prodit
» Ingenium, latebrásque mentis
» Recludit omnes experientia.
Hac vsa matrum Lemniadum cohors
Cessauit Ergini seniles
Opprobriis onerare crines.
Nam quando tectus membra micantibus
Erginus armis, ante alios celer
Decurrit, hæc metæ propinquum
Voce ferunt retulisse anhela.
Regina cursus Hypsipyle meos
Miraris: at me talem animo puta
Cùm bella poscunt, nec feroci
Marte minùs, manibúsque promptum.
» Dextræ & lacertis nil capitis niues
» Obsunt, sed annos præueniens labor
» Conspergit interdum virentem
» Canitie celeri iuuentam.

ODE PINDARI QVINTA

AGESIÆ SYRACVSIO SOSTRATI filio, vehiculo victoriam adepto: Quæ incipit,

Χρυσέας ὑποστάσαντες εὐτειχεῖ προθύρῳ θαλάμου.

EIVSDEM ARGVMENTVM.

Hoc carmine Agesiam Syracusanum Pindarus laudat, præcipuè à generis vetustate & nobilitate. Nam Pythana Nympha, à qua & Pythanæ vrbi nomen impositum, filia Eurotæ fluminis fuit, quæ adamata à Neptuno Euadnam Nympham formosissimam peperit, atque illa ab Epyto Arcadiæ Rege educata, ex Apolline clàm filium Iamum genuit, qui à matre timida derelictus in syluis, & à draconibus melle enutritus, moxq; paterna vaticinij arte instructus, magnam in Elide nominis claritatem assecutus est: gloriamq; & artem posteris suis reliquit, quorum in numero hic Agesias fuit, qui vehiculo mulari victoriam in ludis Olympicis adeptus est. Sed quoniam hoc mulare certamen Romanis auribus insolens visum fuisset, nos illud in cursum equestrem Pindarica quadam libertate vel potiùs licẽtia conuertimus, in rebus grauibus & seriis maiori aliàs religione vsuri.

Eodem numero, quo Secunda.

T domum auratis stabilem columnis
Artifex ponit, decorátque celsum
Limen imprimis, ebore, & micanti
Vndique gemma:
Prima sic nostri faciésque frónsque
Carminis latè niteat refulgens.
Ergo si quisquam foliis oliuæ
Tempora cingit:

» *Si quis & castus Superûm sacerdos*
» *Viuit, & priscos patriæ parentes*
» *Stirpis autores propriæ recenset*
» *Ordine longo,*
» *Semper hunc dulces numeri loquentur,*
» *Ciuium prauus modò liuor absit:*
Sostrati verò soboli illa triplex
Gloria parta est.
» *Tutior virtus, rigidæque nunquam*
» *Icta fortunæ grauibus procellis,*
» *Nec solo illustris, neque fertur altum*
» *Clara per æquor.*
» *Longa sed pulchros hominum labores*
» *Fama per terras memorat. tibi autem*
Victor insignis pia vox Adrasti
Conuenit illa,
Qua sui est funus graue prosequutus
Auguris, quando volucres quadrigas
Ipsum & aurigam patulis Auernus
Faucibus hausit.
Augeo castrorum oculum meorum,
Inquit Adrastus, dubiique vatem
Præscium casus, & obire belli
Munera fortem.
Duplicem hanc laudem, gemináque dotes
Possidet nostri moderator hymni:
Dicere hoc ausim, mea nec Camœnæ
Verba refellent.
Iunge sed promptos mihi iam iugales,
Philtis vt planum spatium volanti
Protcrens curru, ferar ad vetustum

Stemma

Stemma virorum.
Non equis vllum est iter incitatis
Notius, postquam semel hi coronas
Debitas, iustúmque tulêre sacra
Elide plausum.
Vósque vocales reserate Musæ
Carminum portas: etenim ante noctem
Est mihi sedes adeunda pulchræ
Alta Pythanæ.
Illa Neptuno sociata fertur
Mater Euadnæ rediisse, & aluo
Conscia: celasse diu latentes
Ægra dolores.
Cynthia donec nouies renata
Virginem fido teneram ministro
Tradidit furtim, Arcadiæque Regi
Misit alendam
Æpyto, ditem Phasanam tenenti
Cursum & Alphæi viridésque ripas,
Quas prope Euadnæ niueum decorem
Carpsit Apollo.
Sed Deo gestans vterum tumentem
Virgo, non tristem latuit tyrannum
Vsque, qui vulnus tacitum sub imo
Corde recondens,
Protinus sacros petiit recessus
Pythiæ vatis, vitij vt proteruum
Sciret autorem, nec inulta fontis
Culpa maneret.
Interim Euadne patulis sub vmbris
Arborum, zonam posuit, simúlque

Hydriam auratam, superisque charum
Enixa puellum est.
Debili Nymphæ placidam Dianam
Reddidit Phœbus, faciléſque Parcas:
Illicò & naſcens Iamus paterna
Lumina vidit.
Sed ſolo liquit viridi iacentem
Icta væſano genitrix timore,
Et duo deſertum aluêre dulci
Melle dracones.
(Sic Diis viſum) rediénſque Delphis
Æpytus, partum petiit recentem
Triſtis Euadnæ, ætherei quòd infans
Seminis eſſet:
Quódque ei Phœbus propria dediſſet
Arte venturos aperire caſus,
Atque manſuram Danaas per vrbes
Spargere gentem.
At ſibi cuncti puerum negarunt
Cognitum viſu, licet ille quinos
Cynthiæ impleſſet redeuntis orbes
Abditus herbis.
Inque humo verna recubans odoris
Floribus circùm, violiſque tectus,
Vnde ei clarum poſuêre matre
Indice nomen:
Verùm vbi pubes Iami decentes
Ambiit malas, & auum & parentem
Ille ſub noctem medio rogauit
Elidis amni,
Vt darent quoddam ſibi munus artis

Inclitæ

Inclitæ, vitámque hominum iuuantis:
Nec diu texit genitor paternum
Phœbus amorem.
Nam statim, ô filî generose, montem
Inquit, ascendas, populus futurum
Vndique accitis celebrem, & virorum
Laude superbum.
Nec mora, excelsas petiere vterque
Cronij sedes, vbi Phœbus illi
Bina præsagi tribuit benignus
Dona furoris.
Ac statim motus Iamus loquaces
Præpetum veros didicitque cantus:
Deinde cùm Alcides statuit frequentes
Elide ludos,
Et sacræ legem posuit palæstræ,
Cœpit hic fibris pecudum reclusis
Augur euentus aperire pingues
Ad Iouis aras.
Postea clarorum Iami nepotum
Inter Argiuos genus enitescens
Floruit factus, & opum beato
Flumine creuit.
Hi quibus cordi est generosa virtus,
Lucidum vitæ per iter feruntur:
Sed viros segnes, humilésque liuor
Anxius vrit.
Ille pallescens querulis anhelat
Vocibus, si quos honor altiores,
Et magis læta facie decoros
Laurea reddit.

Quòd si adhuc materna tibi propago
Sostrati fili est oriunda celsæ
Monte Cyllenes, volucríque Diuûm
Chara ministro,
Illius donis cumulauit aras
Quem colit luctæ docilis iuuentus,
Qui regit cæstus agiles, frequénsque
Mænala lustrat.
Hanc tibi certè Deus ille palmam
Victor insignis tribuisse gaudet,
Et Ioui prudens sua fulminanti
Numina iungit.
Cos vt assueuit renouare ferrum,
Sic mihi sensus acuit tuarum
Nuntio laudum, niueæ superstes
Fama Metopæ.
Arcadum hæc fines habitans, tuísque
Patriæ consors atauis, placentem
Edidit Theben genus vnde magnæ
Nomen & vrbi:
Quæ sitim nostram saliente lympha
Pellit, effundens vbi lætus hymnos
Martij necto ducibus coronas
Vsque virentes.
Sed, chori Princeps, age iam sodales
Admone, vt claram celebrent Tonantis,
Coniugem, & monstrent mihi grande partum
Carmine nomen.
Méque Bœotæ suis vsitatum
Thracia fugisse Lyra cauillum:
Namque tu dulces numeros capaci

Pectore condis.
Deinde sublimi per inane cantu
Spargis, & gentes, populósque mulces,
Præco Musarum sacer, & diserti
Nuntius oris.
Sed neque excelsæ sileantur arces
Insulæ, quam nunc Hieron potenti
Temperat sceptro, Cererísque flauæ,
Persephonésque
Cultor, Æthnæique Iouis sacerdos:
Hic lyræ imprimis, fidibúsque notus,
Nulla opes eius spatiosa frangat
Temporis ætas.
Et sui laudes Hieron libenter
Audiat ciuis, gelido profecti
Monte Cyllenes, Sicula vt beatus
Viueret ora.
Arcas, atque idem Siculus colonus.
Sic vbi nauim feriunt procellæ,
Anchoram nautæ duplicem profundo
Gurgite mergunt.
Sostrati natus gemina fruatur
Patria fœlix, tumidique rector
Æquoris lætum iuuenem secunda
Dirigat aura.
Vt neque hic vnquam variantis æstum
Sentiat vitæ, dubiósque fluctus,
Nec meæ reddant Citharæ caducum
Sæcula florem.

ODE PINDARI SEXTA, QVAM VETERES SCRIBVNT ADEO PRObatam fuisse olim, vt aureis literis in Mineruæ templo inscripta consecraretur:

Cuius initium est,

Φιάλαν ὡς εἴτις ἀφνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἑλών.

In laudem Diagoræ Rhodij pugilis.

Eodem numero quo illa Horatij, Scribêris vario fortis & hostium.

T FESTIS dapibus munificus socer
Fulgentem paterā sumit, & ignei
Spumantem latices purpureos meri,
Moxque illum cupida in manu
Hausturi generi collocat, aureum
Thesauri columen, perpetuū decus
Cœnarum, & placiti coniugij nouis
Aptum pignus amoribus.
Fœlicem interea connubij vocat
Sponsum turba frequens: sic ego nectare
Musæo iuuenum pectora fortium
Perfundens hilares mel
Fructus ingenij dono vigentibus,
» *Inuictisque viris. Nemo beatior*
» *Illo, quem populi rumor ad æthera*
» *Iustis tollit honoribus:*
» *Nunc hos palma leuis, nunc alios beat*

Palmæ blanda comes fiſtula cum lyra:
Vtraque ipſe ſimul fretus amabilem
Cantare aggredior Rhodon,
Dilectam veneri Naiada, lucido
Deſponſamque Deo, ſcilicet vt ſuæ
Ornetur patriæ laude Diagoras,
Horrendis pugil artubus.
Qui victrice caput fronde reuinciens
Pugnacis retulit præmia dexteræ
Elæo celeber puluere, nec minus
Clarus gramine Pythio.
Paßim noſtra etiam voce vagabitur
Cum victore, parens illius integer:
Ambos æquoribus cincta Rhodos trium
Mater detinet vrbium
Argiuis genitos Regibus. hic iuuat
Vt latæ Herculeæ fama micet domus:
Illis, & reliquis Tlepolemi ſimul
Carmen texere poſteris.
Gens ergo patria eſt Tlepolemo à Ioue,
Maternum Aſtydame condecorat genus,
" *Atque Amyntor auus. verùm homines nigræ*
" *Errorum nebulæ ambiunt:*
" *Nec nos ambiguo lumine cernimus*
" *Noſtræ principium ſortis, & exitum.*
Duro namque oleæ ſtipite perculit
Ira Tlepolemus furens
Prognatum Midea matre Lycinnium:
Tyrinthique ſolum cæde domeſtica
" *Sparſit. ſæpè graues exagitat viros*
" *Ardor pectoris æſtuans.*

Post Amyntorida concilium Dei
Poscente ex adytis Delius intimis,
Præcepit iuuenem soluere littore
Lernæo profugas rates,
Pulsatúmque locum visere fluctibus,
Quem quondam pluuia perluit aurea,
Ditauítque nouis Iupiter imbribus
Pleno largus ab æthere.
Tunc cùm prægrauido iam capiti Iouis
Impegit validum Mulciber artifex
Ferrum, & prosiluit vertice gnauiter
Diuiso armipotens Dea:
Cuius voce graui protinùs & solum,
Et fulgens Superûm contremuit domus:
Quin mandata suis anxia liberis
Titan sollicitus dedit,
Vt fatis alacres se venientibus
Offerrent, nec eis quisquam hominum prior
Forti templa Deæ poneret, aut pius
Gratam cæderet hostiam.
» *Qui ventura animo tempora præuidet,*
» *Virtutem, & faciles delicias parat:*
» *Sed quandoque virûm præscia pectora*
» *Torpor languidus occupat.*
» *Et sensus vigiles Cimmeriæ tenent*
» *Obsessos tenebræ, ne sapiens iter*
» *Æui perpetuum conficiat sui*
» *Directa incolumis via.*
Nam Phœbo geniti belligeræ quidem
Sacrauêre locos templáque virgini
Puro in colle: sed his nemo perutilem

Flammam

Flammam sedibus intulit.
Imperfecta igitur sacra sine ignibus
Fecêre immemores: atque ideo procul
Currus Diua suos, armáque Cecropis
Alto deposuit iugo.
Sed lapsis Rhodiis attamen auream
Conflauit nebulam Iuppiter, & graues
Cœlo effudit opes, Pallas eis libens
Fabrilem erudiit manum.
Hinc muris hominum clara laboribus
Effulsit Rhodos, vt percelebres vias
Sculptorum manibus ficta animalia
Viuis æmula currerent.
Quando ars ingeniis iuncta sagacibus,
Tunc naturæ agilis vis magis enitet.
Fama est illa vetus, cùm placuit solum
Cœli diuidere arbitris,
Nondum exîsse maris gurgitibus Rhodon
Monstrãtem nitidum sideribus caput,
Ignotam sed adhuc prorsus in intimo
Subsedisse salo insulam.
Et tunc concilio summi aberat Iouis,
Qui puro roseos axe vehit dies,
Nec sors vlla fuit ducta perennibus
Intenti officiis Dei.
Id rector superûm respiciens, nouis
Vrnæ constituit credere casibus
Rursum regna Deûm, sed tenuit grauis
Iactum Delius aleæ.
Nam sese sub aquis cernere iam plagam
Crescentem assiduè rettulit, ac virûm

Ingentes populos paſcere idoneam
Et denſos pecorum greges.
Quam terram ſimul ac lumen & aëra
Vidiſſet liquidis humida fluctibus,
Concedi propriis Phœbus honoribus,
Et ſacris petiit ſuis.
Vtque illud Lacheſis brachia porrigens
Firmaret, reliqui & Cœlicolæ lacus
Iurarent ſtygios, vſque ratum fore
Supremi arbitrium Iouis.
Nec Phœbo facilis defuit exitus
Votorum, ſubitò namque tumentibus
Terra emerſit aquis, quam tenet aureis
Diſtinctus radiis caput
Titan, & domitor cornipedum, quibus
Exit flamma volans naribus igneis:
Hac tellure iacens Cynthius, & ſinu
Flauentem retinens Rhodon,
Septem ex æquorea virgine ſuſtulit
Cordatos iuuenes, è quibus Erchaphus
Camiron genuit, Lindon, Ialyſon
Sublimis columen domus.
Tres illi, vt proprios incolerent lares
Diſcretis placidi ſedibus, in tria
Diuiſere ſolum regna, quibus dedit
Ætas nomina principum.
Atque his vndiuago Tlepolemo in locis
Ærumnæ requies contigit & fugæ:
Quin & Tlepolemum placat adhuc Rhodos
Multa cæde bidentium.
Nec Ludi interea nec iuuenum manus

Ceſſant,

Cessant, pugnæ alacris dona petentium,
Inter quos duplici fronde Diagoras
Ornatam implicuit comam.
Idem se spatiis iam quater Isthmiis
Victorem indomitum præstitit, ac solo
Illustri Nemeæ, plurima & Atticis
Cœpit præmia finibus.
Huic Argis clypei munus ahenei.
Thebis & gelidis Arcadiæ iugis
Concessi tripodes, vestis & inclytæ
Pellanæ data sexies,
Et laus Aenopiæ: nec Megaris viri
Cuiusquam alterius iam toties fuit
Insculptum lapidi nomen. at, ô potens
Montis rector Atarbij,
Fac nostrum vigeat carmen, & hic pugil
Qui palmam valida corripuit manu,
Illo nemo suis sit popularibus,
Nemo charior exteris.
Nam iusto innocuus carpit iter pede.
Non te magne parens Cœlicolûm fugit,
Vt victoris aui vocibus illius
Aures imbuerint piis.
Ne clarorum hominum conspicuum genus
Obscura lateat nube reconditum:
Scis quot lætitias debeat insula
Altis tota penatibus.
Si fœlix aliâs vita Diagoræ
Offendit titubans tramite lubrico,
Surget læta iterum. flant etiam breui
Venti tempore dispares.

ODE PINDARI SEPTIMA

ALCIMEDONTI, ET TIMOSTHENI luctatoribus, & Meilesiæ aleiptæ, siue ludimagistro: Cuius initium est,

Μᾶτερ ὦ χρυσοστεφάνων ἀέθλων Ὀλυμπία.

SVPERBA honorum mater Olympia
Diues coronis, fœtáque præmiis,
Præsaga veri. quámque pridem
Fatidici coluêre vates
Cæsis periti noscere victimis,
Aræque visis ignibus, an viros
Flauente pugnantes arena
Firma Iouis foueat voluntas:
Virtutem & illis sidera destinent,
Partísque blandum laudibus ocium:
» *Nam multa consultò benigni*
» *Dant Superi precibus piorum.*
Sed Pisa syluis tecta comantibus,
» *Hoc carmen audi: Nunquam homini decus,*
» *Nec fama deerit, qui domum se*
» *Fronde tua referet virentem.*
» *Diuersa Diui munera diuidunt*
» *Mortalibus: nec, chare Timosthenes,*
» *Fœlicitatis strata solùm*
» *Vna via est. Tibi sors Nemæis*
Secunda ludis: Alcimedon pari
Aetate crescens, vicit Olympia,
Qui pulcher haud turpi decoram
Segnitie faciem refellit.

Victore

Victore tali præco frementibus
Altum theatris insonuit, canens
Æginam, ex qua natus acer
Alcimedon, vbi mirus æqui,
Rectíque cultus. quando potentibus
Errant frequentes vrbibus aduenæ,
Distinguere insignes ab imis
Hospitio sapiente magnum est.
Mens alta diuûm gentibus exteris
Fœlicis Æginæ æquoream plagam
Substrauit, expandítque portum
Vndiuagis ratibus fidelem.
Sit ista terræ longa benignitas,
Quam luce casso Dores ab Æaco
Rexere semper: cùm coacti
Iliacos posuêre muros
Neptunus atque Cynthius, hi sibi
Duri sodalem muneris Æacum
Sumpsere, Troianásque soli
Tollere humo renuêre moles.
Quod fata vellent excipientibus
Subinde bellis Pergama post graues
Ardêre pugnas, & nigrantem
Vrbe iaci rutilante fumum.
Sed quando saxis Troia recentibus
Munita fulsit, protinus in nouas
Repsere sedes tres ab imis
Cærulei latebris colubri.
Ex his relapsi præcipites duo
Flauêre vitam; tertius horridum
Exibilans, fossámque saltu

Præteriit, pauidásque turres.
At monstra Diuûm Delius intuens,
Obsessa, dixit, vincitur Ilios
Hac parte valli, quam caduca
Ars hominis fragilem reliquit.
Hoc ille signis tristibus indicat,
Qui rubra dextra fulmina concutit.
Sed quando iam Parcæ ruinas,
Æace, Dardanias parabunt,
Turmis Achiuûm nusquam aberit tua
Armata proles: natus at impias
Inuadet arces, hásque multa
Cæde madens pronepos cremabit.
Sic fatus augur in Lyciam volat,
Atque hinc equestres visit Amazonas,
Istríque fontem, nec moratus
Nauigeræ dominator vndæ
Transmittit aureis curribus Æacum
Dulces ad oras Ænopiæ, & simul
Ipse incitato fertur axe
Ad bimarem rapidus Corinthum,
Vt spectet aris impositas dapes.
Res nulla cunctos æquè homines iuuat.
Quòd si reflexa voce ad acta
Meilesiæ pueri recurram,
Atque huic ephebos in tenera canam
Aetate fractos, gramine Olympico
Ne liuor obstet, namque eandem
Et Nemea retulit coronam:
Vir deinde factus, calcibus & truci
Pugno feroces perculit æmulos:

Nunc

Nunc fessus annis efficaci
Firmat acres iuuenes oliuo.
Docêre solus, qui didicit, potest,
Inculta cæco robora fluctuant
Errore semper, ménsque fixa
Arte carens leuiter vacillat.
Perfectus vsu Meilesias viam
Demonstrat illam rectiùs omnibus,
Quæ laudis ad celsum cacumen
Per stadij loca sacra ducit:
Hunc æquat astris Alcimedon, toris
Victor perunctis terdecimus nitens:
Fortuna certè blandienti
Ore decus puerile iuuit.
Verùm eruditi vis quoque quattuor
Æqualibus iam verba minacia
Extorsit, & lætos regressus
Eripuit, tumidúmque fastum.
Honore tanto victor auum grauem
Tristi senectæ pondere subleuat.
Qui pulchra patrat, nescit atræ
Mortis iter, trepidúmque funus.
Sed me excitantem iam decet infima
Tellure manes, Blepsiadis sui
Narrare certamen nepotis,
Blepsiadis venit illa palma
Iam sexta, ludis nata frequentibus:
Laudem sepulti legitimam petunt,
Et grata cognatas ad vmbras
Fama sui generis refertur.
Iphio vt illic Angeliam audiet

Natam volantis Mercurij alitem;
Hoc protinùs commune gentis
Callimacho decus indicabit.
Prisco creati sanguine posteri
Nouis vetustas diuitiis opes
Exaggerent, morbíque lætam
Vsque domum fugiant acuti.
Hinc liuor absit pallidus aureo
Vicini aceruo, téque Deûm parens
Custode, proles hæc in æuum
Vrbe potens dominetur alta.

ODE PINDARI OCTAVA

Epharmosto Opuntio Luctatori.
Cuius initium est,

Τὸ μὲ Ἀρχιλόχου μέλος φωνᾶεν Ὀλυμπίᾳ.

Eodem numèro quo illa apud Horat.
Iam satis terris, &c.

ARGVMENTVM.

Huic carmini Pindarus fabulam subobscuram inseruit. Hæc autem eiusmodi est. Deucalion, qui & alio nomine Opuns vocabatur, magni Iapeti nepos, post inundationem Græciæ, è Parnasso monte in eam regionem profectus dicitur, quæ Locris postea appellata est, quem in locum filiam suam Protogeniam adduxit, atque ea, cùm Epeorum, siue Eleorum fines inuiseret, ob insignem pulchritudinem rapta est à Ioue, & grauida facta: pòstque Locro regi tradita in matrimonium: qui quidem cùm orbus esset, & iam decrepitæ

decrepitæ ætatis, si Poëtis creditur, non ægrè partum vxoris suppositiitium tulit, sed filium Iouis & Protogeniæ sibi adoptans, illi & nomen Opuntis aui materni imposuit, & vrbem concessit, in quam coloniam suo arbitratu deduceret. Quæ vrbs metropolis postea Locridis regionis facta est, & perpetuò antiqui Regis Opuntis nomen retinuit, atque in ea proauos Epharmosti victoris principatum obtinuisse Pindarus testatur.

SÆPE iactatum Parij Poëtæ
Carmen, Epharmostè, tripléxque vulgo
Tinniens hymnus; resonante Pisa
Floruit olim.
Cùm tu ouans cœtus hilarès ad illos
Duceres cantus, in aprica montis
Cronij, & festa fremeret iuuentus
Læta choreâ.
Sed tuos arcus modò, Musa, tende
Viribus magnis, Superûmque Regem,
Et simul terrarum apicem, capútque
Elida canta.
Quam Pelops doti pretium laborum
Maximum accepit, soceri cruento
Axe subuerso thalamis potitus
Hippodameiæ.
Deinde post Pisam volucri sagitta
Pythias pugnas, alióſque rursum
Fige victoris titulos, humum sic
Alta relinques:
Atque iter cœlo facies, palæstræ
Principem exornans fidibus canoris:
Hunc Opuns dulces venientem in auras

Fouit alumnum.
Digna Opuns nostris numeris, vt eius
Ciuis antiquæ genus vrbis, in qua
Eminet sedes Themidísque sanctæ,
Eunomiæque,
Debiles turbas hominum tuentis.
Hic locus porrò iuuenes virentes
Donat Alphæo, validáque pube
Pythia complet:
Vnde præclaris foliis coronæ
Mille frondosam religant Opunta
Fortis altricem populi, & parentem
Locridis oræ.
Ast ego charæ loca ciuitatis
Lumine illustrans radiantis hymni,
Ocyus curru celerísque nauis
Alite remo
Publicas laudes per inane mittam:
(Si Deûm iussu nitidis in hortis
Colligo pulchros Charitum decenti
Pollice flores.)
" *Namque formosis sine Gratiis nil*
" *Dulce, nec lætum est: hominíque mentem*
" *Solus impertit Deus, aut viriles*
" *Robur in artus.*
Testis Alcides, ope quÿ Tonantis
Fuscinam claua repulit minantem,
Cùm Pylum iuxta datus hostis illi
Rector aquarum.
Quin & aurato metuendus arcu
Phœbus Alcmenâ genitum refugit:

Virga nec pollens domino ſeueri
Profuit Orci,
Hanc licet dextrâ quatiens fugaces
Condat obſcuris animas cauernis.
Sed parum ſanctos docilis Thaleie
Reſpue cantus.
Illa doctrina eſt odioſa, quæ vim
Eleuat Diuûm, minuítque cultus:
Nec carent cæco nimium ſuperba
Dicta furore.
Deſine antiquas memorare pugnas
Cælitum, & motus veteres Olympi:
Atque formoſæ cane rurſus oras
Protogeneiæ.
His larem primùm poſuere terris
Alta Parnaſſi iuga deſerentes
Pyrrha, vírque eius, pereunte ſoli
Orbe relicti:
Qui duo effœti, vetulíſque ſegnes
Artubus, iactu lapidum dederunt
Alteram prolem, vocitant & inde
Λαὸν Achiui.
Sed quid ad priſcos referor parentes?
Vt liquor Bacchi veteris palato
Gratior, ſic & ſonitus recentis
Dulcior hymni.
Attamen quondam (neque fama mendax)
Abditi ponto latuere montes,
Póſtque diffuſas maris hauſit vndas
Terra reſorbens.
At tui victor proaui beatam

Vſque rexerunt patriam Deorum
Rege prognati Iapetíque *magni*
Nepte decora.
Iuppiter *namque, vt memorant,* Opuntis
Filiam Elæa *rapiens ab ora,*
Clanculum huic zonam nemoroſa ſubter
Mænala *ſoluit:*
Deinde eam ſemen graue iam ferentem
Miſit in Locri *viduos penates,*
Ne virum auferret ſterilis ſenectus
Prolis egentem.
Natus eſt illinc generoſus infans
Stirpe diuina, pueróque riſit
Blandum adoptiuus genitor, dedítque
Nomen auitum.
Poſt eum cernens facie atque factis
Certa cognati dare ſigna cœli,
Locrus *optanti populos & altam*
Tradidit vrbem.
Venit huc Thebis, *validíſque ab* Argis
Creber & Piſa, *&* Pholoë *colonus,*
Venit & Phthia *venerandus hoſpes*
Actore *natus.*
Ille Patroclum *genuit profectum*
Militem quondam geminis Atreidis,
Quíque bellantem ſtetit vſque pugnans
Propter Achillem:
Telephus *quando* Danaos *pauentes*
Acer impegit ratibus cruentis,
Et manus Patrocli, *animúſque in armis,*
Arſque reluxit.

Quin

Quin Deæ illustris soboles marinæ
Voce spectatum monuit fauenti
Vt suæ per bella pedem propinquum
Figeret hastæ.
Semper ô nostræ noua verba linguæ
Suppetant, sempérque volante raptus
Axe, res gestas hominum per oras
Spargere poßim,
Nuntius, vatésque potens & audax.
Porrò amor tecti vetus hospitalis
Et fides constans iubet, & probata
Lampromachi vis,
Huius vt frondes meritas Corinthi
Littore excelso sociare palmæ
Coner, Epharmoste, tuæ, dupléxque
Iungere robur.
Qua die Pisâ tua laus refulsit
Isthmiam huic virtus retulit coronam
Sed tibi pòst bis Ephoræ sub altis
Vincere muris
Contigit, curua Nemeæque valle,
Tu virûm Argiuo domitor theatro,
Cecropis campo tibi ceßit olim
Iunior ætas.
Quid canam vt clara Marathonis ora
Victor hic furtim puerile fraudans
Agmen, ante annos tulerit virilis
Pondera luctæ.
Dona capturus phialas nitentes
Læuis argenti, stetit ille firmus
Semper, ingentésque viros latenti

Subruit astu.
Quos solo stratos, humilésque linquens,
Maximam ô quanto fremitu coronam
Transiit, pulchra vt facies decoris
Profuit actis!
Insuper tellus Iouis hunc Lycæi
Sæpè mirata est, Chlamydísque notæ
Præmium Pellana virûm labori
Tradere sueta,
Obiicem nimbo, rapidísque ventis:
Adde Thebanæ sonitus arenæ,
Adde quos eius reticens Eleusis
Seruat honores.
» Summa Naturæ facilis potestas,
» Et tamen docti meruêre famam
» Plurimi, verùm sine Diis siletur
» Vtraque virtus.
» Ars potens artem superat, nec vna
» Sola nos omnes meditata pascit.
» Mentis est ædes sapientis alto in
» Monte locata.
Cuius interpres, Erato, canora
Voce dic artus agiles, manúsque,
Vultum & ardentem iuuenis supremo
Æthere lapsi.
Ille victrices etiam corollas
Gaudet Aiaci posuisse Oileo
Nuper, & sacram cumulasse fibris
Pinguibus aram.

ODE

ODE PINDARI NONA AGESIDAMO LOCRO EPIZEphyrio, qui puer pugilatu victoriam adeptus est.

Cuius initium est,

Τὸν Ὀλυμπιονίκαν ἀνάγνωτέ μοι
Ἀρχεστράτου παῖδα.

Eodem numero, quo illa Horatij, Inclusam Danaën turris ahenea.

RCANVM *relegens* Melpomene *mei*
Cordis, dic vbi sit nomen amabile
Scriptū Agesidami, nam iuueni sonos
Dulces debeo, iam diu
Oblitus. sedenim túque hilaris Dea,
Supremíque Iouis filia Veritas,
Me spreti hospitij crimine soluite,
Et linguæ vitio leuis.
Longam pigrá dies vsque trahens moram
Nos æris cumulo merserat inscios,
Verùm cœpta grauis iurgia crediti
Fœnus mitigat affluens.
Ergo fluctus vti littora verberat,
Et conchas rapido perluit æquore:
Detergat veterem sic animi notam
Riuo lingua volubili.
Pendamúsque lyra carmina Delia
Speratæ pretium nobile gratiæ:
Locros namque sitos ad Zephyrum licet

Veris tollere laudibus.
Illi Calliopen, & rigidum colunt
Martem belligeri. Maximus Hercules
Cycno compositus principio leuem
E pugna retulit gradum:
Sic Agesidamus fessus Olympicis
Cedebat spatiis, sed puero nouum
Robur rursus Hylas impiger addidit,
Dextram & brachia dirigens.
Grates victor agat quas Phrygibus fuga
Versis Æmonio persoluit duci
» *Patroclus. Quoties pectora quispiam*
» *Iam lassis acuit viris,*
» *Horum sæpe decus nubibus arduis*
» *Exæquat Superis auxiliantibus.*
» *Pauci, quos placidos, & sine puluere,*
» *Vitæ lux honor ambiat.*
Sed me iussa Iouis nunc stimulant, vti
Spectâclum egregium, & curriculum capax
Virtutum celebrem, quod tumulo super
Antiqui Pelopis vagus
Alcides statuit, cùm Cteatum neci,
Crudelémque simul tradidit Eurytum
Vmbrosis nemorum frondibus abditus,
Obsessáque latens via.
Purgati vt pretium grande palatij
Augeiam facili marte reposceret,
Atque vtrique memor nuper in Elide
Concisas sociûm manus.
Quin Rex ille dolis fretus, & abnegans
Promissa emeritis dona laboribus,

Conspexit

Conſpexit patriæ mœnia noxia
Belli merſa voragine.
Vrbem vidit inops ignibus hoſticis
Tradi, & ferri acie funditùs erui.
Infirmos adeò duriter opprimit
Vrgens ira potentior.
Nec verò ipſe manum vindicis Herculis
Princeps conſiliis fugit inanibus,
Sed ſeruilia poſt vincula flebilem
Sparſit ſanguine regiam.
At Piſæ ſpolia, & caſtra ferocia
Victor conſtituens grandibus eſt locum
Dimenſus ſpatiis, qui ſacer, & Iouis
Cultu conſpicuus foret:
Sedes primò adytis & penetralibus
Pura eſt ſumpta Dei, cinctáque mœnibus,
Circùm planities addita, quæ choros
Et lætas caperet dapes.
Biſſenis ſuus eſt deinde Diis honor
Alphæóque datus, mons quoque claruit
Saturni celeber, qui caput antea
Ignotum niue texerat.
Cùm verò ſtadij ritus Olympici
Primùm exortus, ei prouidus affuit,
" *Parcarum fauor: & cana ſimul dies*
" *Falſum ſola redarguens:*
Quæ progreſſa viris poſterioribus,
Euulgauit vti cælitibus grauem
Prædam, & militiæ dona ſacrauerit
Luſtri conditor Hercules.
Sed nunc, Muſa, mihi pande quis aut manu,

Aut planta volucri, aut mobilibus rotis
Pisæam tulerit primus adoream, &
Tristes fregerit æmulos.
Oeonus soboles clara Lycimnij
Et ditis Mideæ rex agili pede
Ventos præteriit, lucta Echemus valens
Ornauit Tegeæ solum:
Doryclus patriam cæstibus extulit,
Tiryntha altus equis quattuor insidens,
Auxit Mantineæ famam Alirothius,
Phrastor pennigero scopum
Percussit iaculo, discum Eniceus manu
Librauit reliquis omnibus altiùs
Nubes traiiciens, atque stupentium
Exciuit fremitus virûm.
Tunc noctis tenebras æthereis plagis
Pleno dispulerat Cynthia lumine,
Reddebátque hominũ multiplices sonos
Et laudes tremulum nemus,
Clarorum iuuenum facta remugiens.
At nos vt veteres egregium ob decus
Partum Agesidamo fulgur & ignei
Dicemus strepitum poli
Ingentem, atque Iouis tela rubentia
Torqueri validis commoda brachiis:
Iungemúsque hilari carmina fistulæ
Blandis tincta leporibus,
» Quæ Dirce solito tardiùs edidit.
» Sed sint grata tibi hæc victor vti patri
» Dulcis progenies, quam mulier parit
» Annis coniugis vltimis,

Illi

Illi insueta nouo pectora gaudio
Demulcens, etenim flebile diuitem
Externis dominis parta relinquere,
Et natorum inopem mori.
» *Si quis fortè etiam plurima conscius*
» *Pulchrè gesta sibi, séque alacri manu*
» *Nomen promeritum lenibus attamen*
» *Indictus Citharæ modis*
» *Ad manes tacitos tristi abeat via:*
» *Vexatus variis ille doloribus,*
» *Et fructu exiguo lætitiæ breuis*
» *Gustato miser occidit.*
Testudo sedenim & fistula iam tibi
Stillant, chare pugil, Pierium melos:
» *Nec quicquam peregrè longiùs euolat*
» *Rumore Aonidum vago.*
Quarum nunc studio iunctus, & inclytam
Amplexus cupido pectore gloriam
Locrorum, hunc populum suauibus imbui,
Mellitísque liquoribus.
Ac nostris numeris reddita notior
Laus Agesidami, quem prope Olympicas
Aras, & validum vincere, & aspici
Pulchrum vidimus antea:
Cùm vitæ roseum ver ageret nitens
Insigni facie, cuius ope, & Deæ
Tutelâ Paphiæ viuit adhuc placens
Diuis Iliacus puer.

ODE PINDARI DECIMA,

EIDEM AGESIDAMO,

Vſura. quæ incipit,

Ἔστιν ἀνθρώποις ἀνέμων ὅτε πλεῖστα χρῆσις, ἔστιν
δ' οὐρανίων ὑδάτων ὀμβρίων. &c.

Eodem numero, quo illa Horatiana, Mollis inertia cur tantam diffuderit imis Obliuionem ſenſibus.

ECTOR nauis eget ventis, aurá-
que ſecunda,
Vernis colonus imbribus.
Si quem poſt duros hilaris fortuna
labores
Reſpexit, & victoria:
Huic opus eſt hymnis laudes teſtantibus altas
Longis nepotum ſæculis,
Et qui dent famæ vera argumenta futuræ,
Nec inuidorum noxiis
In præceps manibus ruere aut procumbere poßint,
Vt concidunt imagines
Sæpè virûm, plebis cæco euertente tumultu.
Manſura nos hæc præmia
» *Emeritis damus: at fœlix ſapientia vatum*
» *Afflante cantat numine.*
Numinis auxilio tollam te, victor, in auras
Crudis ferocem cæſtibus:
Et caput vmbratum Piſæa fronde gerentem,
Tecúmque Locros concinam

Ad Ze-

Ad Zephyrum versos. huc vos properate Camœnæ,
Choros & illic ducite.
Hospita gens certè est, factísque assueta decoris,
Et fortis, & prudens simul
Naturâ, quam non acris vulpecula mutat,
Nec vis Leonis exuit.

ODE PINDARI VNDECIMA,

ERGOTELI HIMERÆO, LONGO cursu victoriam adepto.

Cuius initium est,

Λίσσομαι παῖ Ζηνὸς ἐλευθερίου, Ἱμέρ
εὐρυσθενέ᾽ ἀμφιπόλει.

Eodem numero, quo illa Horatij,
Sic te diua potens Cypri.

LTI *progenies Iouis*
Fortuna atque hominum te venerantium
Seruatrix, precor arduæ
Defendas Himeræ mœnia: nam mari
Vectas pondera nauium,
Terra bella geris, sæuáque prælia:
Per te Pax etiam viget
Armis depositis, atque suus redit
Spretis consiliis honor.
Tu nunc spes alacres tollis ad æthera,

» *Nunc in Tartara deiicis*
» *Vota elusa virûm, nec Deus anxiè*
» *Rem magnam aggredientibus*
» *Vnquam certa boni signa dat exitus.*
» *Venturi abdita temporis*
» *Sors & conditio est. Sæpè hominem dolor*
» *Gaudentem nouus vlcerat.*
» *Iactatus tumido sæpè vir æquore*
» *Mutat tristia prosperis:*
» *Et sese incolumem fluctibus eripit*
» *Momento, Ergoteles, breui.*
Gallo tu quoque par, (quem domus alitem
Pugnacem videt vnica.)
Obscurúsque ageres, & similis foret
Fluxis laus tua frondibus:
Ni te seditio feruida ciuium
Armare oppositas manus
Egisset patria præcipitem domo.
Nunc Cnosso procul exulans
Circundas olea tempora nobili:
Bis palma quoque Pythia
Auctus, bis spatiis victor in Isthmiis
Ornas diuite gloria
Grati fontis aquas, & tepidos lacus
Quos fœlix Himera accolit,
Natalis profugo iam tibi ciuitas.

ODE

ODE PINDARI DVODECIMA

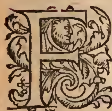
XENOPHONTI CORINTHIO

Cursu Pentathlo victoriam adepto.

Cuius initium est,

Τρισολυμπονίκαν ἐπαινέων οἶκον, ἅμερον ἀστοῖς.

Eodem numero, quo apud Horatium,
Vides vt alta, &c.

RONDENTEM oliua iam triplici
domum
Laudare quærens, nec minùs
aduenis
Quem ciuibus dulces penates
Vnà opibúsque virísque fœtam
Dicam Corinthum, fortis Achaiæ
Insigne limen, Lex vbi & æquitas
Cum Pace consedêre, quarum
Alma Themis genitrix sororum.
Hæ ciuitatum mœnia fulciunt,
Dant temperata diuitias manu,
Fastumque pellunt insolentem
Copia quem peperit redundans.
Non iam Camœnis deest animus meis,
Nec facta desunt inclyta. quis decus
Illustre, natiuúmque celet
Immemori taciturnus ore?
O gens Aletæ prisca Corinthij,
Vos sæpè summo robore præditos
Certaminis, sacræque pugnæ

Ferre nouam reuoluta lustra.
Videre palmam, vestra sagacitas
Procudit artes mille perutiles:
Primis repertorúmque curis
Vita sequens opus omne debet.
Num sacra Bacchi protulit Orgia,
Et Dithyrambos gens alia? aut equos
Frænauit ardentes? vel intra
Templa aquilæ speciem locauit?
Altum Corinthi Musa colit iugum,
Mars acer illic corda ferocia
Pugnacis incendit iuuentæ,
Et gladios acuit coruscos.
Sublimis ingens Rector Olympiæ
Pallens ab Isthmo sit Nemesis procul,
Et noxa, victorísque puppim
Vsque fauens Zephyrus sequatur.
Túque huius audi legitimum melos
Iustásque laudes Iuppiter, & libens
Pisæ coronatum benignis
Luminibus Xenophonta cerne.
Hic incitatis nunc pedibus celer
Quináque vicit gymnade, quod decus
Non antè Titan vidit almum
Axe diem fugiente portans.
Quin viuo eidem bis apio comas
Velauit Isthmus, nec Nemeæ minor
Quæsita laus est, dum parentis
Vim sequitur, rapidósque motus.
Namque ille velox Thessalus ad tuas,
Alphæe, ripas claruit igneo

Iam sæpè

Iam sæpè cursu, transîitque
Ante alios stadiúmque simplex,
Dupléxque Delphis sole sub vnico
Necnon Athenæ rupibus asperæ
Huic tres eodem mense norunt
Impositas operum coronas.
Decursa iunge Ellotia septies
Imbuta castæ sanguine virginis:
Sed Thessalum patrémque mulcet
Pteodorum magis illa palma
Quam terra binis æquoribus madens
Porrexit ollis, præcipuam & sono
Plectróque sublimi canendam:
Quid Nemea Herculei leonis,
Nutrix, vt ambos nubibus arduis
Inuexit, ô Dij, claráque Pythia,
Vt fortibus factis eorum
Attonitos tribuêre plausus!
" *Forsan molesta est auribus inuidis*
" *Ingens honorum turba frequentium:*
Multi attamen restant, nec illos,
Nec Libycæ cumulos arenæ
" *Subducet vllus. Rebus in omnibus*
" *Spectare tempus conuenit, & modum*
" *Seruare. porro nunc beatis*
Non Ephyres alienus oris:
Dicam sagaces quos tulerit viros
Olim Corinthus, quósque ferocibus
Idoneos heroas armis,
Ore nihil memorante vanum.
Iam primùm acuti Sisyphus ingenî,

Parque efficaci consilio Diis
Hinc ortus, & Medea spreto
Phasiaco genitore, Graium
Secuta amantem duxit ab hac genus
Insigne terra, sedula remigum
Custos Achiuorum, ratisque
Insolitum per iter volantis.
Profecti & illinc armigeri duces
Troiæ sub altis culminibus sacræ
Teucrúmque, Graiorúmque binis
Oppositi viguere castris.
Hi dum Lacænam Tyndarida Atrei
Nato reposcunt, hi thalamum Phrygis
Raptoris obnixi tuentur
Ferro & opes Danaas refringunt.
Quos inter hostes terruit vnicè
Glaucus Pelasgos: hic etiam tumens
Narrabat extructos Corinthi
Bellerophontis aui penates,
Fulgere latè regnáque ditia.
At multa durus Bellerophon tulit
Dum Pegasum vincire tentat
Anguicoma genitum Medusa.
Pyrenæ aquosis marginibus vagus:
Ollî priusquam tempora languido
Sopore presso visa Pallas
Porrigere auxiliare frænum:
Quod Diua monstrans, Æolida, solo
Consurge, dixit, iam nimiùm diu
Destertis: eia tolle equinum,
Tolle manu vigilante philtrum.

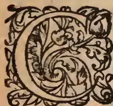
Atque id parenti, qui regit æquora,
Acréſque nutu flectit equos celer
Oſtende : nec taurum ferire
Parce maris domino inquieti.
His ille dictis proſilit ocyus,
Stratúmque ſancta corripiens humo
Miraculum fabrile nota
Coiranidæ petit antra vatis.
Qui ſomniorum gnarus, & audiens
Noctis ſub vmbris Palladio virum
Dormiſſe templo, móxque Diuam
Munus ei tribuiſſe lætum:
Auri regentis Cornipedes feros,
Cædi imperatam protinus hoſtiam
Neptuno, & aram collocari
Belligeræ ſtatuit Mineruæ.
O quàm ſupremis Diis facilè ardua, &
Maiora votis omnibus exequi!
Namque alitem conſtrinxit olim
Pegaſon imperioſus heros
Fauore Diuûm, poſtquam eques aſpero
Luctantis ori vincla tenacia
Iniecit, ex illóque ſæpè
Vectus equo iuuenis volanti
Luſit per auras irradiantibus
Armis, & acri vicit Amazonas
Gelu rigentes, & Chimæram
Flammiuomam, & Solymos feroces.
Cantare fortis fata piget viri
Suprema : at olim Pegaſus obſequens
Mortali habenæ, nunc Olympi

Pascitur æthereis in oris.
Sed cur relicto tela mihi scopo
Licenter errant auia? iam decet
Signum arduum metámque certis
Ictibus oppositam ferire.
Veni, vt minister Pieridum forem,
Ferrémque in auras facta Oligætidûm:
Ceu cui Isthmiæ frondes eorum,
Ceu Nemeæ placeant coronæ:
Quarum ecce versu concipiam breui
Examen ingens: bis tricies domus
Claræ nepotes hîc & illic
Præco tuba cecinit frementi.
Nec rara pugnæ præmia Olympicæ
Iam dicta nobis si qua volubilis
Adiunget ætas, illa posthac
" *Exequar. Est etenim futuri*
" *Spes cæca, & alto pendet ab æthere*
" *Euentus anceps: quódque Oligætidis*
" *Sors addet, acceptum feremus*
" *Omne Ioui, Geticóque Marti.*
Verùm hanc virorum progeniem, quibus
Parnassus olim laudibus extulit
Argíque, Cadmæáque Thebæ,
Et Iouis ara potens Lycæi.
Quantæ est eorum conscia gloriæ
Pellana, Eleusis, & Megara, & domus
Prisca Æaci pulsata fluctu
Assiduo, Sichyónque densis
Vestita oliuis, & Marathon nitens,
Sicanæ & vrbes diuitiis graues.

Quòd si inclytas, ſcrutere circùm
Graiugenûm peregrinus oras:
Vix eſt vt vnquam luminibus vagis
Luſtrare poßis ſingula Martiæ
Trophæa gentis, ſed mihi iam
Paßibus hinc leuibus migrandum.
Tu Rex Deorum Iuppiter effice
Vt vſque noſtris adſit honos grauis
Concentibus, noſtróque ſemper
Roſcida mella cadant ab ore.

ODE PINDARI XIII. ASOPICO Orchomenio filio Cleiodami, ſtadij curſori, eodem numero quo apud Horatium,

Mecœnas atauis edite Regibus.

EPHISI *vitreum flumen amabiles*
Sortitæ Charites, quas genitrix equûm
Pulchrorum Orchomenos ſuſpicit, & colunt
Audaci Minyæ remigio inclyti:
Noſtrum hoc lene melos percipite auribus
„ *Puris diuæ hilares. Si quid enim placet,*
„ *Si quid dulce hominum ſenſibus affluit,*
„ *Si quiſquam aut ſapiens, aut facie nitens*
„ *Inſigni, aut meritis clarus honoribus,*
„ *Debentur lepidis omnia Gratiis.*
Non abſque his Superi ſidera deſerunt,
Interſuntque choris, & dapibus ſacris:
Quin ſummo vnanimes æthere virgines
Solæ cuncta regunt, atque ſedilibus

Circùm dispositis, vndique Apollinem
Cingentes medium patris Olympici
Æternum numeris concelebrant decus.
Formosa Aglaïa, ac Euphrosyne decens,
Et tu læta nouis Thalia cantibus,
Spectate hunc placidis luminibus chorum,
Qui vocem atque pedem commouet alite
Felici: huc & ouans venit Asopicum
Dicturus celerem carmine Lydio:
Cum quo vrbs alta Deæ, quæ Minyas alis
Per vos nunc media fulsit Olympia
Victrix: sed modò tu fama sonantibus
Alis Elysium labere sub nemus:
Atque illic memora Cleiodamo patri
Victoris pueri, natus vti tener
Flaui cæsariem verticis auream
Ramo Palladiæ cinxerit arboris,
Ventis vere nouo flantibus ocyor.

Olympiorum Pindari

FINIS.

ARGVMENTA

ARGVMENTA ODARVM QVÆ SVNT IN OLYMPIIS PINDARI.

I.

HÆC prima Pindari Ode nullam in se obscuritatem continet: nota est enim omnibus & peruulgata fabula Tantalidæ Pelopis, cuius in hoc carmine præter alia, hanc etiam ob causam meminit Pindarus, quòd Pelops primus in Elide Oenomaum regem certamine equestri vicerit, etiam ante Olympicum certamen ab Hercule institutum.

II.

Laudatur hîc Theron Siculus princeps, vnus ex posteris Cadmi vetustissimi Regis, atque is Theron cùm aliquandiu bellum in Sicilia aduersus regem Hieronem gessisset, victus primùm ab eo est, & Agrigentinorum dominatione spoliatus. Postea verò pace facta rebúsque compositis, pristinum dignitatis gradum recuperauit: quam ob rerum varietatē, fortunæ magnam vim esse in vtramq; partem Pindarus hoc carmine testatur.

III.

Quoniam victores olim in ludis olympicis oliuæ frōde coronabantur, ideo Pindarus explicat hoc carmine quo tempore, quo ex loco, quámque ob causam Hercules primus in Græciam oliuam attulerit.

IIII.

Erginus, cuius in hoc loco Pindarus meminit, Argonautarum vnus, & socius Iasonis in Colchica expeditione fuit: qui quamuis ætate integra esset, & pernicitate pedum valeret, attamen ob acceleratam canitiem, initiò ab Hypsipyle regina, aliisque Lemni mulieribus, derisus est: sed

cùm poſtea ſocios omnes curſus celeritate viciſſet, nihil canitiem obeſſe viribus & virtuti oſtēdit. Nonnulli autem Pſaumida præcanum fuiſſe, ſicuti & Erginum, ſuſpicantur.

Argumentum Quintæ poſitum eſt ſuo loco.

VI.

HOC carmine Pindarus Diagoram Rhodium, Rhodumque Inſulam laudibus extollit, quam ab initio Indigenæ ſiue Aborigines filij Solis incoluerunt, poſtea verò in illam Tlepolemus Argiuorum dux patria relicta exulatū abiit, vt ſic cædis inuoluntariæ à ſe commiſſæ, Græcorum more pœnas lueret: ſed cùm is ob egregiam virtutem in ea Inſula tandem aliquando principatum obtinuiſſet, mortuus etiam tēpla, & ſacrificia, ludorumq; ſolemnium honorem adeptus eſt. Inter poſteros autem Tlepolemus & Diagoram pugilem habuit, qui quidem vſitatum ſtaturæ humanæ modum excedens, ceteros ſui temporis homines cæſtibus & pugilatu ſuperaſſe traditur. hæc verò Ode à Græcis adeò probata eſt, vt in templo Mineruæ olim litteris aureis inſcribi meruerit.

VII.

Tres vno carmine Pindarus victores comprehendit, Timoſthenem ſcilicet, Mileſiam aliptem ſiue ludimagiſtrū, & Alcimedontem puerum luctatorem: ſed illum vltimum præcipua laude proſequitur ex Inſula Ægina natum, cuius Inſulæ encomium Pindarus, vt ſolet, cum victoris laude coniungit, eamq; Iuſtitia, fide, & humanitate ceteris Græciæ vrbibus præſtare ait. In Æaco autem antiquiſſimo terræ illius principe collaudando multus eſt, quèm etiam Neptuno & Apollini Troiam ædificantibus operam nauaſſe commemorat.

Argumentum Octauæ habetur ſuo loco.

IX & X.

HOS versus scripsit Pindarus in honorem Agesidami, longo post victoriam interuallo, quam ob caussam toto penè carmine tarditatem suam in munere præstando excusat: quinetiam legitimo & longiori iam operi perfecto, aliud breuius adiicit, cui fœnoris nomen ipse imponit, vt hac quasi versuum vsura victori satisfecisse videatur: sed prior Ode potissimùm Institutionem certaminis olympici continet, atque eorum laudem qui olim primi omnium in Olympia vrbe victoriam adepti sunt.

X I.

Hæc Ode in laudem Ergotelis Imeræi scripta est, qui cùm ob seditiones domesticas è Creta Insula in Siciliam migrasset, exilium illi victoriæ & laudis occasionem præbuit, ideoq; Pindarus initio huius carminis fortunæ vim potestatemq; in rebus humanis celebrat.

V I I.

Xenophon Corinthius, & Corinthus ipsa laudantur his versibus: quinetiam ingenia, virtutes, & victorias poëta commemorat antiquorum huius ciuitatis hominũ: inter quos facilè principem locum Bellerophon eques obtinuit, in cuius facta & laudes Pindarus longiùs paulò & liberiùs excurrit.

XIII.

Scripta est hæc Ode in laudem Asopici Orchomenij pueri. In vrbe autem Orchomeno dedicatum erat & consecratum fanum Gratiis, quibus hoc carmine Pindarus rerum omnium venustatem & pulchritudinem ascribit, easq; miris laudibus afficit, Gratiarum laudem formosi pueri encomio conuenire existimans.

Errata quædam corrigenda.

Folio 5. pagina pr. verſu vltimo, lege vllum aliud, non alium, vt eſt in paucis quibuſdam exemplaribus.
F. 6. pag. 2. verſ. 7. furtímque vitæ.
F. 11. p. 1. v. 15. Namque is ſancta.
F. 13. p. 2. v. 21. Lugeo caſtr.
F. 15. p. 2. v. 23. Martiis necto.
F. 17. p. 1. v. 17. Vt latè Herc.
F. 19. p. 1. v. 10. veſtis & inclyta.
F. 20. p. 1. v. 3. Æginan.
F. 23. p. 1. v. 5. Thaleia.
F. 24. p. 1. v. 7. per auras. & 19. Ephyræ.
F. 29. p. 1. verſu Odæ tertio, Quam ciuibus.

EPITA-

EPITAPHIVM CAROLI IX. FRANCORVM REGIS CHRISTIANISS. Eodem Sudorio Auctore.

IN *lucem duplici fato bellator* Achilles
Venit, & ad Troiam *pergenti magna laborum*
Gloria promissa est, æui sors longa negata.
Quòd si occulta virum tellus aluisset inertem,
Cana sed ignoto fuerat ventura senectus;
Prætulit ille tamen laudem socordibus annis.
Tu quoque Achillæis *non dispar viribus ingens*
CAROLE, *dum sedes bello defendis auitas,*
Consilióque artes, & vim virtute repellis,
Occidis, heû, lachrymísque imples & questibus orbem,
Ante diem raptus. Te Gallus *tristis,* Ibérque,
Sarmatáque Arctois *fraternus luget in oris.*
Te populi Ausoniæ *plorant,* Tiberísque *recenti*
Morte tua voluit mœrentes turbidus vndas.
Ipse Parens *orbis* Romana *in sede locatus*
Luminibus largum fundit cælestibus imbrem.
Ac veluti Æacidem *defleuit cærula mater,*
Sic etiam imprimis genitrix te Diua *sepultum*
Conqueritur, nymphas inter prostrata dolentes,
Crudelem ad tumulum, quo nunc vis illa decori
Corporis, & prudens fandi solertia, & acris
Ingenij vigor, & pietas immota teguntur.

AD NICOLAVM SVÆRVM SVVM COLLEGAM

G.Valens Guellius. PP.

HÆC *etiam, Musæ, nos gloria sera manebat,*
Vt modulo Ausonio, nec sic sibi Pindarus impar
Surgeret, antiquis volucer nec degener alis.
Tantum ausus Themidis mystes Phœbique Suærus,
Romano exhibuit fantem sermone poëtam,
Et Græcam Aonio deduxit vertice musam
In Latium, vnde sonat Thebani gratia plectri
Clamosi rixosa fori vadimonia supra,
Clangorésque tubæ, ciuilibus enatat vndis
Vda chelys reflui superato murmure ponti,
Et Methymnæi vatis fortuna reuertit.
Hos vt in Elysio numeros Venusinus amœno
Hausit olor, stetit attonitus, nec nouimus, vtrùm
Laudet an inuideat: sed lauru & baccare frontem
Cingo, Suære, *tuam, tibi diuûm interpres, & ipse*
Communem Phœbus citharæ decernit honorem.
Macte tui partu, veneranda Lutetia, vatis,
Et tibi, (ni imperium terræ fatale teneres)
Parceret, vt Thebis, victor rediuiuus vterque
Pindarici studio genij Macedónque Lacónque.

AD

AD PINDARVM DE OLYMPICIS A SVDORIO LATINE EXPRESSIS.

HActenus attigerat tua, Pindare, carmina nemo,
Dicte Venusina non imitande lyra.
Sed nunc Ausoniis tanta est fiducia musis,
Ausit vt hæc Lyricen tangere plectra nouus.
Pindarici qui non Sudorius *horruit haustus*
Fontis, & Icarij vana pericla maris.
Ceratis neque enim fidit temerarius alis,
Sed firmis, Calabrûm qualibus acer olor.
Vt Flacci Alcæo celebrantur nomina verso,
Sic laus Sudorî, *Pindare, versus eris.*
Carmine victores tu supra sidera tollis:
Hic quoque victorem tollit ad astra suum.
Cantat Aëthlophoros vates Thebanus honores,
Christophorus *suus huic fama* Thuanus *erit.*
Nam quantum Pherenicus equos pede vicerat omnes,
Tanta Senatorum est gloria Christophorus.

IO. AVRATVS
Poëta Regius.

Pythia Pindari

LATINO CARMINE

REDDITA,

PER

NICOLAVM SVDORIVM
in Suprema Parlamenti Curia
Præsidem Inquisitionum.

Cum singularum Odarum Argumentis,
& Poëmatiis aliquot, eodem
Auctore.

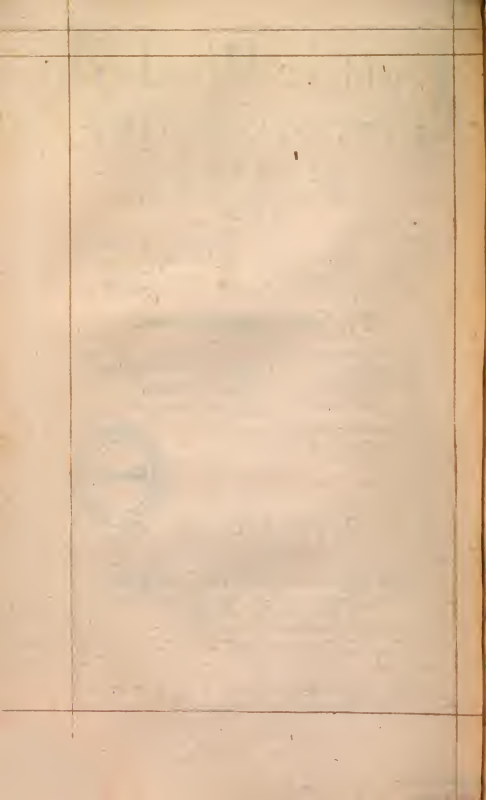

LVTETIÆ.

Ex Officina Federici Morelli
Typographi Regij.

1582.

CVM PRIVILEGIO.

AD AMPLISSIMVM VIRVM CHRISTOPHORVM THVANVM, *in intimo Consilio Regis Consiliarium, & Parisiensis Curiæ primum Præsidem, Præfatio Nicolai Sudorij in Pythia Pindari è Græco sermone in Latinum conuersa.*

CVM antiquis illis & heroïcis tẽporibus (Vir amplissime) humanum genus nullis adhuc libidinum & voluptatum prauis oblectationibus deditum esset, sed frugaliter, sobriè, & naturæ conuenienter viueret, pauci admodum, vt Plato scribit, in ciuitatibus medici erant: atque ij corporũ morbos simplici quadam & aperta & minimè subtili ratione curabant, ante medicum Herodicum, qui cùm corpore imbecillo, ingenio autem valido esset, anxiam illam, nimísque accuratam, quæ nunc frequẽtatur, medendi viam

primus reperiſſe, ac ſibi cæteríſque valetudinariis hominibus, non morborum curationem, ſed languidam mortem excogitaſſe dicitur. Sicuti autem ſtatim initio ab hominibus ingenio præſtantibus facilis illa & minimè curioſa corporum medicina inuenta eſt, quam doctiſſimus vir Hippocrates ἀρχαίην ἰητρικὴν appellat, ſic etiã ęgritudinũ animi multa olim ab excellentibus viris remedia quæſita & comparata ſunt. Quæ omnia antiquitas vno Philoſophiæ nomine comprehendit. Atque hęc ipſa philoſophia à poëtis omniũ primis exculta & tractata eſt. Quos Cicero doctorum & eruditorum hominum antiquiſſimos vocat. Etenim cùm nondum ingenia humana ſceleribus extremis flagitiíſque fœdata & inquinata eſſent, ſed maxima adhuc mortalium pars ad id quod rectum & honeſtum eſt natura duce contenderet, Poëtarum ſuauis & numeroſa & illuſtribus exemplis referta oratio ſatis adhuc poterat ad animos dociles & rationi obſequentes vitiorum prauitatibus expurgandos, ac veræ virtutis & gloriæ ſingulari quodam ſtudio & deſiderio inflammandos. Sed poſtquam, vt inquit longè optimus Poëta,

– Tellus ſcelere eſt imbuta nefando,
Iuſtitiámque omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno ſanguine fratres,
Deſtitit extinctos natus lugere parentes,
Optauit genitor primæui funera nati,
Liber vt innuptæ potiretur flore nouercæ:
Omnia fanda nefanda malo permiſta furore.

Tunc

Tunc profectò inter populos vero numinis cultu carentes, nec Homeri, nec Hesiodi, nec cæterorum huiusmodi poëtarum scripta satis pro iustitia, modestia, temperantia, fortitudine, contra iniustitiam, audaciam, libidinem, & cætera vitiorum portenta valuere: sed illa aduersus prauitatem & vitiositatem omnem certandi ratio excogitata est longè subtilior & acutior, quam à Socrate proditam Plato & Aristoteles, ceteríque philosophi studiosè excoluerunt, & crebris disputationibus suis librisque illustrarunt. Ac si verum amamus, id sanè fateamur necesse est Poëticam artem à philosophia non instituto, sed tempore & ortu, non rebus, sed numeris & modis seiunctam & separatam esse. Quod cùm ex vatibus aliis, tum præcipuè ex Homero poëtarum omnium principe & parente cognoscere facillimum est, qui nec nobis Agamemnonis grauitatem, neque Achillis præcipitem iracundiam, neque Vlyssis prudentiam, neque Thersitæ temeritatem, neque Hectoris robur, neque Paridis mollitiem, neque Nestoris sapientiam, neque Aiacis & Diomedis magnanimitatem per totum poëma suum ob oculos posuisset, neque facta præclara miris in cœlum laudibus extulisset, neque flagitia in bello aliísque in locis admissa toties vituperasset, nisi musico illo & modulato genere scribendi id ipsum quod philosophi postea conati sunt, iam tum assequi studuisset: vt scilicet homines vitiorum quasi deformitatem exosi vniuersæ honestatis pulchritudinem cupidè in-

ſpectantes adamarent. Iam verò quis non apud eundem authorem & Iouem regnis, & Palladem Martémque bellis, & Mulciberum opificiis, & Æolum ventis, & Neptunũ mari præfectos intelligit, vt Poëta diuinus ſingulas mundi partes orbémque vniuerſum diuerſis vnius prouidentiæ ſummæ conſiliis & poteſtatibus administrari oſtenderet? Longum eſſet, ſi recenſere vellem vt ſemper apud Homerum diſſimilia vitæ morúmque inſtituta diſſimiles quoque exitus & præmia pœnęve conſequantur. Quis non Odyſſeam legens Polyphemum impium malè mulctari, Vlyſſem verò deorum auxilio fretum tandem aliquando coniugi & liberis incolumem reſtitui lætatur? Quis non Phæacas iuſtitiæ & hoſpitij cultores, regíque ſuo morigeros & obſequentes diuitiis boníſque omnibus cumulari: Ithacenſes verò proceres coniugio Principis regnoque inſidiantes, tandem ab ipſo cõfici & trucidari tacitus apud ſe gaudet & approbat? Poſt illum autem omnis poëticæ facultatis & elegantioris doctrinæ authorem antiquiſſimum, facilè doctorum omnium iudicio ſecundum Pindarus locum obtinuit, qui cùm in ea tempora incidiſſet, quibus in Græcia egregia paucorum hominum virtus aduerſus infinitam Perſarum multitudinem enituiſſe dicitur, immenſam illam & infinitam eloquentiam ſuam totam in magnorum & excellentium virorum perpetua commendatione ac laude cõſumpſit. Quòd ſi ſingularum eius odarum materiam & argumenta diligenter

excutias

excutias, hanc de optimo reipublicæ ſtatu, illam de temperantia & continentia, aliam de dolore fortiter tolerando cònſcriptam inuenies: cæteríſque omnibus nihil ferè niſi graue & ſerium & iuuentutis moribus conformandis valde neceſſarium contineri. Hic denique vnus poëta eſt inter omnes, ex quo quid honeſtum, quid turpe, quid vtile, quid inutile, quid fugiendum, quid optabile ſit, non minus quàm ex Chryſippi aut Crantoris ſcriptis percipi poſſit. Atque hæc quæ diximus in rebus ipſis elucent, in verbis autem & numeris Pindari tantus eſt ſplendor, tanta grauitas, tanta ſublimitas, & grandiloquentia, vt eum non immeritò Horatius violentiſſimi torrentis more incitatum ruere, omniáque ſibi obuia rapere ſecum & auferre dixerit. Non prætereunda eſt hoc loco Ariſtotelis veriſſima ſententia, qui in libro de arte poëtica ſcribit, excellentis poëtæ ſummum artificium eſſe, τὰ πράγματα τίθεσθαι πρὸ ὀμμάτων, hoc eſt, omnia ita luculentè deſcribere, vt quæ narrantur non recitari, ſed potius fieri coram geríque videantur. Huius tam egregij operis ſibi gloriam & palmam ſuo quodam iure Thebanus vates vindicat: argumento eſt locus ille primæ Pythiorum Odæ, in quo montis Ætnæ, illa ætate inſignis, fumi atque ignes certis temporum vicibus diſtincti, non tam commemorantur, quàm quaſi in tabula effícti pictíque proponuntur: quod poëtæ græci inuentum cùm in tertium Æneidos Virgilius transferre voluiſſet, quemadmodum

ostendit Macrobius, verborum quidem sonitum & strepitum expressit, sed res ipsas rerúmque ordinem, quod tanti viri pace dixerim, perturbauit atque confudit. Quod verò in vno tantummodo ingeniosissimi poëtæ carmine ostendimus, id per alios omnes hymnos æqualiter sparsum & diffusum reperietur. Quæ omnia cùm apud me sæpissimè reputarem & considerarem, operæpretium me facturum existimaui si poëma longè pulcherrimum ex obscurissimis antiquitatis tenebris eruerem, & adhibita paulo liberiori ac fusiori difficilium locorum interpretatione in lucem solémque proferrem. Nec verò defuturos arbitror qui me (quoniam in literis ætatem agere decreui) ad studia quædam poëticis fabulis seueriora reuocent, nostrámque operam & industriam, si qua est, meliùs multo in iure ciuili illustrando, quàm in poëta dithyrambico imitando collocari potuisse existiment. Verumenimuero, vt personæ quam sustinemus nonnulla alia magis conuenire & congruere fatemur, & ne illa ipsa aliquando attingere liceat, minimè nobis interdictum putamus: sic Pindaricam poësim tot rerum grauium & magnarum cognitione abundantem, ad vitæ communis vsum spectare in primis & pertinere arbitramur. Ac si Socrates, vt est in Phædone Platonis, aliquando per insomnium admonitus τὴν μουσικὴν καὶ ποιήματα ποιεῖν, ὡς φιλοσοφίας μεγίστης οὔσης τῆς μουσικῆς, Dei præcepto iussísque paruit: & quemadmodum ipse ait, Æsopi fabulas, quas tum in manibus habebat,

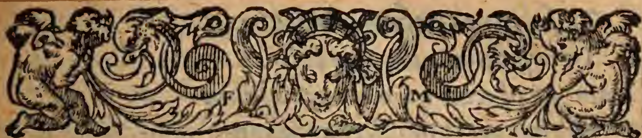
bat, versibus complexus est, quòd eas ad vitæ morúmque emendationem perutiles esse existimaret: mihi, vt opinor, minimè vitio verti debet quod debito ab omnibus philologis munere defungi statuerim in eo potissimum vate exprimendo, cuius poësis tot verborum sententiarúmque luminibus distincta & ornata est, tanta rerum illustrium multitudine locupletata, vt in ea cum grauitate suauitas, cum voluptate & delectatione vtilitas certare & contendere videatur. Scio equidem, & ingenuè præ me fero, non me singula curiosè authoris verba quasi appensa & adnumerata reddidisse. Sed culpam hac in re, si qua nostra est, hi facilè excusabunt qui vtriusque linguæ proprietatem, conditionem, & quasi genium nouere. Tanta enim illarum inter se diuersitas & differentia est, vt qui singulas Græci scriptoris voces interpretari velit, ineptissimè in Latino sermone Græcè loqui cogatur: & dum syllabis adhæret & affixus est, à sententia sensúque authoris longissimè aberret. Atque vtinam (Vir Amplissime) cæteros omnes tam æquos laboris nostri iudices & æstimatores habeamus, quàm teipsum futurum confidimus, cuius is est candor eáque eruditio & virtute quæsita authoritas, vt Pindarus Thebanus gratiorem se omnibus & acceptiorem quàm antea fore crediderit, si more Græcorum te sibi in Gallia προστάτην, & patronum peregrinus incola delegisset,

Argumentum Operis.

Immensus labor, & virtus, & gloria victrix,
Hæc tria sunt Musæ sylua segésque meæ.

PYTHIA

PYTHIA PINDARI LATINO CARMINE REDDITA, PER NICOLAVM SVDORIVM, in ſuprema Parlamenti Curia Præſidem Inquiſitionum.

ODE PRIMA HIERONI ÆTNÆO, SYRACVSANO REGI, curru victoriam adepto. Quæ incipit,

Χρυσέα φόρμιγξ Ἀπόλλω-

Eodem numero, quo apud Horatium, Vides vt alta ſtet niue candidum.

LAVI ſupellex aurea Cynthij,
Grata & ſororum dos Aganippidum
Teſtudo dulcis, quæ choræis
Imperitas agilis iuuentæ.
Cui cantus & vox paret, vbi ſonum
Percuſſa primùm mittis in aëra:

Tu fulgur extinguis coruscum,
Tu rapidum Iouis vna fulmen
Irámque placas: quin aquila alitum
Regina per te molliter accubans
Sceptro tonantis in soporem
Labitur, & patulas vtrinque
Extendit alas, hanc superi vident
Cùm nigra nubes lumina condidit
Languenti, & irrepsit per artus
Blanda quies saliente pulsu,
Dorsum erigentem leniter, ac tuis
Iacere victam vocibus: horrifer
Mars ipse te lætum sonante
Depositis recreatur armis.
» *Mulcent beatos carmina cœlites*
» *Phœbo atque musis plectra mouentibus:*
» *At quos deûm regnator odit*
» *Iuppiter, hi numeros tremiscunt,*
» *Terris & vndis omnibus anxij.*
Talis Typhœus incola centiceps
Lugentis Orci, qui profanus
Creuit atris Cilicum sub antris.
Nunc verò Cuma huic oráque Trinacris
Villosa setis pectora contegit,
Ac fulciens cœlum niuosis
Ætna iugis, cohibet frementem
Giganta, & illinc mons Siculus cauis
Eructat ignem rupibus, ac nigro
Interdiu exundante fumo
Solem operit glomerata nubes.
Noctu perurit saxa rubentia

Incensa fornax, & scopulos rotat
Vulcanus, ardentésque in æquor
Proiicit horribili fragore.
Sic ergo flammæ sulfureos globos
Altè reiectat numinis impius
Hostis, videnti triste monstrum,
Atque grauis tremor audienti.
Cùm mens reuoluit qualiter obrutum
Typhæa terra vincla coerceant,
Terga vt supini strata tellus
Muricibus laceret cruentis.
Possim supremo, possim vtinam Ioui
Placere semper, quem iuuat arduus
Mons Ætna, frons agri feracis,
Sicaniæque caput beatæ.
Cognomen Ætnæ sumpsit & oppidum
Quod bellicosus rex Hieron recens
Fundauit, extructóque lauri
Imposuit viridem coronam:
Postquam incitatis Pythia curribus
Deuicit, atque id clarisonis canens
Clangoribus præco repleuit
Altifremi cuneos theatri.
Hæc prima nautis prosperitas mare
Vastósque fluctus ingredientibus,
Cùm protinus fune exoluto
Blanda ratem comitatur aura.
Cursus secunda nam semel alite
Cœptus per vndas, remigibus vagis
Sedes ad extremum quietas
Spondet, aquis procul & periclis.

Sic Ætna primis condita mœnibus,
Palmæque compos facta simul nouæ,
Se se indicat posthac futuram
Innumeris hilarem coronis,
Claráque cursu cornipedum leui,
Sumptúque mensarum vbere nobilem.
Hoc omen ô Thymbrææ firma,
Qui Lyciam regis atque Delon,
Longásque lympha Castalia comas
Mersare gaudes, sit Regio hæc solo
Fœcunda per te, plurimósque
Læta sinu foueat colonos.
" *Tibi ac benignis numinibus bona*
" *Debemus omnes omnia, seu manu*
" *Victrice seu lingua valemus*
" *Flexanima, æthereáve mente.*
At nunc parentem nobilis oppidi
Voce atque dulci concelebrans lyra,
Non vana nec vibrata frustra
Tela leues iaciam per auras,
Rudísve signatum egrediar scopum:
Sed forti in altum spicula brachio
Mittam, & volantes æmulorum
Dexteritas mea vincet ictus.
Sic vsque in aula diuite floreat
Seruétque partas rex Hieron opes,
Sic calculi sæuos dolores
Frangat ei minuátque tempus.
" *Tempus diésque longa hominum memor*
" *Rerúmque testis fida perennium,*
Loquetur vt pugnarit olim,

Inque

Inque acie ſteterit cruenta
Infractus, acer, vir Siculus graui
Vexante morbo belligerum latus,
Cùm regna quæſiuit Gelonis
Martigenæ auxiliante dextra.
Græco obtigerunt qualia nemini
Nec cuiquã honorum par columen datũ,
Quin nuper vt Pæante natus
Æger adhuc ſua caſtra obiuit,
Gnauæque lecticæ impoſitus feros
Proſtrauit hoſtes, iámque animo tumens
Quidam coactus hunc adorat
Obſequiis humilíque vultu.
Herois ægri ſcilicet æmulum,
Quem ſaxa propter Lemnia ſaucio
Crure eiulantem miſſa Graiûm
Lecta manus iuuenum euocauit
Ad bella rurſus, quod pharetram Herculis
Arcúmque ferret vulnifica manu,
Queis fretus albentes ſuperbam
Ilion in cineres redegit:
Et fine Achiuûm prælia nobili
Concluſit artus debilis, & gradu
Tremens, ſed inuictus potentis
Lege rata ſeriéque fati.
Vti hunc, Sicanæ ſic dominum plagæ
Sanare poßit adueniens dies,
Et quicquid ardens concupiſcit
Sydus ei tribuat benignum.
Sed non camœnæ ſufficit auribus
Cani dediſſe hæc principis, illius,

Ni fortis hæres incitatæ
Audit adhuc sonitum quadrigæ.
» *Clari parentis palma domestica*
» *Dulcísque natis ergo fides moue,*
Rectori & Ætnæ iuniori
Finge nouos numeros Thaleia,
Ciues regendos huic genitor dedit
Laxis habenis, nec sine libero
Virtutis vsu, reguláque
Doride struxit opus decorum,
Lycurgi alumnos mœnibus ambiens:
» *Porro hoc tyrannorum impatiens genus,*
» *Atque immori pugnant Lacænis*
» *Legibus Ægymiíque norma,*
» *Quicunque celso Taygeti iugo*
» *Missi aut Amyclis fortibus Herculem*
» *Iactant parentem, ac gloriantes*
» *Tyndaridas & equis & armis.*
Rex summe diuûm, iuxta Ameni vada
Sonantis illud regibus inclytis,
Gentique dones vt remissa hæc
Imperij maneat cathena.
Ni fallor augur, per te Hieron simul
Mulcens fauentes muneribus tribus,
Natúmque præceptis, quieta
Dissidium procul vrbe pellet.
Hæc præter oro Iuppiter, vt manus
Phœnissa Tuscûm & barbaricus furor
Formidet hostilem fugata
Classe semel renouare motum.
Infecta norunt æquora sanguine,

Quæ ſub Sicano pertulerit duce
Tyrrhenus audax, & feroces
Sidonij mala quanta paſsi:
Norunt iuuentæ robora vt Italæ
Deiecta ab altis puppibus in mare
Immerſerit, Graiíſque duræ
Depulerit iuga ſeruitutis
Ætnæus heros: cùm mihi Cecropis
Viſuntur arces, tunc Salamis ſubit,
Spartæ virorum ſtrage opertas
Cernere adhuc videor plateas.
At ripa cùm me vaſti Imeræ tenet,
Hymnum beati Deinomenis iuuat
Cantare natis, quem ſubacto
Trinacrij meruere Pœno.
Qui multa paucis ſtringere commodè
Nouere, morſus hi facilè inuidos
Spernunt, & auris ménſque pura
Omne ſuperuacuum reiectat.
Spectantum adurit ſaucia pectora,
Ægróſque ſenſus alterius decus:
Pulchra attamen molire, liuor
Luctificis melior querelis.
Rerum gubernaclum aſsiduè manu
Conuerte iuſta, lingua Hieron tibi
Incude conformata vera,
Vſque ſonum referat fidelem.
Errata ſemper maxima principum
Quæ parua credas, innumeræ potens
Das iura plebi, quam nec acta
Impia nec benefacta fallunt.

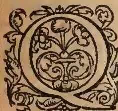
» *Ceruice quòd si perpetuò ardua*
» *Sublimis optas dulcibus imbui*
» *Famæ susurris, ne beato*
» *Parce bonos cumulare censu.*
» *Vt nauta velum flatibus explicat,*
» *Sic tu sonoris præmia versibus*
» *Propone, nec fucata lucri*
» *Te species & imago tardet.*
» *Cerne vt superstes gloria fortium*
» *Duret virorum, musáque mortuos*
» *Decantet illos, & pedestres*
» *Historiæ decorent nepotum.*
» *Cræsi benigni floret adhuc recens*
» *Virtus: at æneum Phalaridis bouem,*
» *Ignésque sæuos damnat ætas*
» *Ciuibus illachrymans perustis.*
» *Nec cùm puellarum & iuuenum chori*
» *Ludunt sub altis ædibus, artifex*
» *Tibicen accitus ferocem*
» *Consociat numeris tyrannum.*
» *Sors prima vitæ vincere, & altera*
» *Hymnis merentem grandiloquis cani:*
» *Vtrumque nactus tempora ingens*
» *Syderea religat corona.*

ODE

ODE PINDARI SECVNDA, REGI HIERONI, CVRRV VICTOriam adepto: Quæ incipit,

Μεγαλοπόλιες ὦ συρράκουσαι.

Eodem numero quo apud Horatium, Iam satis terris niuis atque diræ.

VATTVOR *secta Syracusæ in vrbes*
Feruido sedes adamata Marti,
Ferro vbi splendente furor virorum
Gaudet equûmque.
Carmen hoc Cadmi *nitidis ab oris*
Affero vobis, meritásque laudes
Aurei currus quatientis imam
Turbine terram.
Quo vir insistens Siculus *micanti*
Cinxit illustrem Ortygiam *corona,*
Insulam vndosæ sacra sustinentem
Templa Dianæ.
Non sine hac nuper manibus decoris
Fulgidas tractans Hieron *habenas,*
Compares frænauit equas volantes
Puluere graio.
Nam citas postquam insiliit quadrigas,
Ille flagrantis moderator Ætnæ,
Et iugo insedit placidum precatus
Numen aquarum:
Protinus Maia *satus,* Artemísque,
Regis afflarunt capiti decorem

Lucidum, huic ambo niuea prementes
Tempora dextra.
Cæteris vates alij tyrannis
Grande virtutum precium sonantes
Concinunt hymnos, tibi nostra victor
Soluimus ora.
Ciuium lingua modulante fertur
Cypriam clarus Cyniras per vrbem,
Quem sacerdotem Venus atque dulcem
Legit alumnum.
Phœbus aurato radians capillo
» *Fouit imprimis, meritis & illi*
» *Parta laus, quorum sequitur laborem*
» *Debita merces.*
At domo egressæ thalamisque flauæ
Locrides, victor, tua facta cantant,
Liberis per te nitidum videntes
Lumen ocellis.
Namque ab illarum pauidis fugasti
Mœnibus longè Cleofronta dirum:
Vnde solennes vbi lux reduxit
Alma choræas,
Sæpe saltantes iterant, vt orbi
Feruido Ixion miser alligatus,
Se sequens & se fugiens per vmbras
Talia clamet:
» *Discite acceptis similem referre*
» *Gratiam, ô manes, superæque gentes,*
Sed quis hoc tristi dubitet monentis
Credere fato?
Ille sublatus tenues in auras

Et diu

Et diu dulci recreatus æuo
Cælitum, magnæ tulit insolenter
Munera sortis.
Namque Iunonis facie decora,
Arsit incestus, licet illa soli
Ætheris Regi socios in æuum
Seruet amores.
Ergo ei pestem furor & cupido
Attulit cæcus, meritúmque pœna
Torquet insignis stygios & inter
Mira labores.
Primus vltrices fugit error iras,
Asperat diuos iterata culpa.
Durus Ixion socerum doloso
Torruit igni,
Tristis horrendæque necis parentum
Author infœlix: & adhuc superbum
Fertur aggressus thalamum Tonantis
Turpibus ausis.
Se suo prudens pede metiatur
Semper, illustris violatus hymen
Sæuit in mœchos, vetus hoc olympi
Monstrat adulter.
Qui leuem amplexus nebulam, preménsque
Brachiis ventos animum fugaci
Gaudio pauit, ratus esse pulchros
Corporis artus.
Sic Reæ natam grauitate & ore
Mobilis nubes referebat, ex qua
Natus inuita Venere & Diana
Filius horrens.

Quem viri nullo coluere honore,
Nec dij ingentes habuere charum,
Ipsa Centaurum genitrix pudendo
Nomine dixit.
Thessali turpem pecoris maritum
Atque equæ iunctum, genus vnde mista
Prodiit forma, simile ora patri
Tergáque matri.
Talibus diuûm sator ille monstris
Hospitem lusit radiantis æthræ,
Huic deæ fingens speciosa membra, &
Damna decora.
Quin sibi Ixion fabricatus ipse est
Concitos orbis radios cruenti,
In quibus plantis manibúsque vinctis
Voluitur exspes.
Cúmque adhuc nexu tremeret recenti,
Huic Deus facti memor imperauit,
Semper ingratus hominum tremendas
Rumpere voces.
» At Deus rerúmque potens voluntas
» Cuncta supremo sibi destinata
» Perficit nutu, Deus inquieto
» Rege volantum
» Ocyor nubes secat, & per æquor
» Triste Delphinas superat natantes,
» Et viri elatum caput eminentis
» Tergáque curuat.
» Supplices idem timidósque terra
» Erigit vultus, & honore donat:
Sed feros morsus procul euagata

Effuge

Effuge musa.
Non vides in te Archilochum parantem
Horridos dentes? grauis hunc egestas
Vrget, hic frendens odio & cauillis
Pascitur atris.
Qui bonam iustis opibus paratis
Copulat mentem catus atque diues,
Ille vir fœlix, Hieron, & astris
Natus amicis.
Tu tibi & genti locuples sagáxque,
Vrbium ô rector, quibus alta circum
Mœnia assurgunt, Siculæque ductor
Militiai.
Si quis & forsan putat ante Graium
Cuipiam partos similes honores,
Aut opes æquas, vagus ille cæcis
Errat in vndis.
Iam iuuat laudum pelagus tuarum
Rursus ingressum dare fausta vela
Dulcibus ventis: tua namque in armis
Acta iuuentus.
Et frequens olim tibi palma rapta est,
Siue eques celsum rueres in hostem,
Siue in armatos pedes ense nudo
Cominus ires.
Vtque tu primis animosus annis,
Sic te adhuc curæ decorant seniles,
Atque iter latum mihi laudis ætas
Vtraque pandit.
Magne vir salue, tibi mercis instar
Carmen hoc longè super alta missum

Æquora immenſi precium repoſcit
Grande laboris.
Auribus puris ades, æſtimáque
Anxiè cantum cytharæ ſonantis
» *Vocibus ſeptem, ſtabilíque fœlix*
» *Vtere regno.*
» *Donec id ſenſu memori tenebis,*
» *Simiam tantum pueris placere,*
» *Nec viros turpi ſaliente monſtro*
» *Ludificari.*
» *Vixit inſigni Radamanthus æuo,*
» *Illius clauſas quia ſemper aures*
» *Liuor offendit, neque cor inunxit*
» *Dulce venenum.*
» *Quale ab illorum cadit ore qui ſe*
» *Inuidi vexant, alióſque carpunt,*
» *Probra iactantes, ſimiléſque canæ*
» *Pectora vulpi.*
Forſitan ſeſe leuibus ſuſurris
Vanā victricem fore turba credit,
Credit incaſſum, mea namque lædi
Neſcia fama.
Ac velut captis onerata thynnis
Retia abſorbet Pelagus, ſed altè
Enatat ſuber, medióque celſum
Æquore ludit.
Sic meum emergit tumidis ab vndis
» *Pulchrius nomen, ſed enim vir aſtu*
» *Præditus nunquam loquitur feroci*
» *Fortia lingua.*
» *Verùm amicorum ſimul hoſtiúmque*

Cultor obſcuram tegit arte mentem
Degener, tales mihi nulla fingent
Tempora mores.
Diligam charos homines apertè,
Nec mea inuiſos fugiet ſimultas,
Quos tamen nitar dubio inſequentes
Fallere calle.
Vt via currens lupus hac & illa
Tentat elabi canibus malignis:
Cæterum ciuis ſapienter audax
Vtilis vrbi:
Siue eam ſceptro moderetur vnus,
Siue vox turbæ regat inſolentis,
Siue prudentes vigili labore
Mœnia ſeruent.
Ille quem tabes edit inuidentem
Ne putet ſe plus Ioue poſſe ſummo:
Iuppiter nunc hos decorat, modò illos
Tollit in altum.
Queſtum & infamem cohibet dolentis
Sorte vicini nimium ſecunda:
Sed parum hæc proſunt, neque corda muſæ
Liuida ſanant.
Interim & ſtulti ſua vota ſpéſque
Regula ingenti male metiuntur,
Atque manſurum capiunt ſub alta
Mente dolorem:
Nec tamen laudes hominúmque famam
Obruunt. Quòd ſi nocitura apud te
Eſt mihi fallax & iniqua vatis
Lingua doloſi:

Hoc iugum victor patiente collo
Sponte iampridem domiti feremus.
» *Non bene vrgenti stimulo repugnat*
» *Taurus arator.*
» *Et vir incassum superare fata*
» *Nititur: sed dij tamen vsque nobis*
» *Detur insignes hilarare cœtus*
» *Voce canora.*

ODE TERTIA HIERONI REGI, EQVO CELETE VICTOriam adepto: quæ incipit,

Ἤθελον χείρωνά κε φιλλυρίδαν.

Eodem numero quo apud Horatium,
Altera iam teritur bellis ciuilibus ætas,
Suis & ipsa Roma viribus ruit.

VM *te morbi Hieron vexent nil tale merentem,*
(Vulgare ni me fortè votum dedecet)
Phillyrides vtinam Cheiron, Saturnia proles,
Purum reuisat luce cassus aëra:
Thessalicisque iterum Centaurus regnet in oris,
Pio benignus pectore & membris ferus:
Qualis quondam aluit cupidum lenire dolores,
Et omnis hostem pestis Æsculapium.

Atque

Atque hunc cùm Phlegia magno sata pulchra Coronis
Aluo tumente ferret infantem rudem,
Nec dum fœta parens facilem Ilytheian haberet,
Sæuis Dianæ fixa telis concidit,
Lethæámque dolis innauit Apollinis vndam,
Cubile mutans floridum vmbris tristibus.
Non Ioue natorum vana est aut debilis ira:
Coronis vni iuncta Phœbo amabili,
Atque illum teneris primum complexa lacertis,
Tandem expetiuit nympha mortalem thorum
Clam genitore, neque est deterrita semine fluxo
Altum deorum sanguinem confundere:
Nec potuit tædas thalami expectare mariti
Dapésque festas, nuptiales & sonos,
Quos iterant ætate pares formáque puellæ,
Desideratus cùm nitet cœlo Hesperus.
» Sed qui virginibus mos pluribus, illa propinquo
» Longinquum amorem prætulit Cupidini.
» Mortales inter miseros Gens viuit inanis,
» Quæ cognita alto negligens fastidio:
» Semper inexpertis inhiat, spéque haurit auara
» Diffusa cœlo nubila & ventos leues.
Hunc numerum inconstans Hyperionis auxit amica
Nurus serena fronte, periura fide:
Inque sinu Arcadici iuuenis lasciua quieuit,
Nec excubantem fugit augurem deum,
Qui rerum prudens cunctarum, & reddere suetus
Obliqua ad aras delphicas oracula,
Ipse suam cecinit vero sibi carmine sortem:
Læsósque amores Cynthius falsi fugax,
Et fraudes retegens omnes hominúmque deûmque

Si quid latenti mente vel manu struant.
Tunc quoque vt Eilatides semel est deprehēsus adulter,
Detecta & illi furta corruptæ domus,
Protinus vltrices Dictynnam hortatur in iras,
Inferre & aruis Thessalu pedem iubet.
Bœbiadem accoluit fallax nam virgo paludem,
Nec infidelis distulit pestem dies:
Pestis eam rapuit vicináſque horrida gentes
Contagione stirpis haustas Regiæ.
» *Sic sæpe exiguo Vulcani semine lapso,*
» *Exorta syluas deuorant incendia.*
Sed quando imposita est flammis extincta Coronis,
Illámque flagrans vndique inuoluit rogus:
Tum Phœbus commotus ait, proh! flebile, natum
Pœnis parentis immori crudelibus!
Non patiar genus æthereum feralibus addi
Bustis. statímque fatus hæc Delphis Deus,
Transit in Æmoniam passu velociter vno,
Et quondam amati corporis videt pyram.
Quæ venienti vltro cessit diuisa, nec ille
Moratus acri filium eduxit manu
Ignibus è mediis, atque aluo matris adusta,
Centauro & illum nobili exectum tulit.
Scilicet vt puerum hic maturescentibus annis
Morbos doceret arte blanda pellere:
Ergo is semiferi formatus voce magistri
Exemit atris languidos doloribus
Mille viros, & quos vitia intestina grauíſque
Innata labes corporis perederat,
Et qui vulnifico læsi crudeliter ense,
Quibúſve fundæ verbere artus liuidi,

Et qui ægros auida populati febre lacertos
Dura ferebant frigora & flammam vice.
Vtque angor varius, via sic diuersa salutis,
Namque hosce carmen murmure adiuuit sacrum,
His heros medicis impleuit pocula succis,
Illis benigno membra fouit vnguine,
Sæpe animas tenuit suppresso sanguine dulces,
Ferrum perita sæpe tractauit manu.
Vincitur heu præstans etiam sapientia donis,
Aurúmque menti vincula addit liberæ:
Phœbigenæ certè perstrinxit lumina fuluo
Nitore, & illum blanda merces impulit,
Redderet vt soli nitido & vitalibus auris
Virum seueris obligatum manibus.
Iuppiter iratus rediuiui pectora Glauci,
Et insolentis rupit Æsculapij
Fulmine, quod toto connixus corpore torsit,
Illósque adustos liquit audax spiritus.
Mortales humana decent, moderatáque vota,
Ménsque imbecillæ sortis & fati memor.
Pindare res factu faciles amplectere, & altum
Tentare cœlum desine, inuitis diis.
Sed si iterum Æmonio Centaurus viueret antro,
Illíque gratum nostra concentum chelys
Ederet, & nerui mulcerent corda loquaces,
Voce hunc mouerem blandienti credulum:
Vt Siculis medicum solatorémque doloris
Iouis nepotem, Cynthij natum daret.
Ipse viro comes adiunctus maria alta secarem,
Donec salubri naue laberer leuis
Ad fontes Arethusa tuos, vitreúmque cubile,

Et hospitalem regis Ætnæi domum:
Alta Syracusiæ qui mœnia temperat vrbis
Liuoris expers omnis, æquus ciuibus,
Externos patrio semper complexus amore.
Ne sol aperto purius cœlo micat,
Quàm mea Trinacriis fulgerent ora colonis
Regem gemello si bearem munere,
Apportans illi simul optatámque salutem, &
Pæana lætum Pythij certaminis,
Quo Pherenicus equos inter clarescere, ardens
Cirrhæa victor obtinere præmia.
Verùm fata animis obstant contraria nostris,
Quare parentem cælitum Ream precor,
Panáque, quos nostri prope dulcia limina tecti
Luna imminente virgines comptæ canunt.
Vt tibi rex mollem dent pulso angore quietem,
Et suaue donum sanitatis aureæ.
Quòd si forsan aues rectis rationibus acrem
Lenire sensum pertinacis calculi,
,, *Quod cœlo afflati vates cecinere priores,*
,, *Id tu reconde pectore arcano memor:*
,, *Nempe Ioui in terras duo dolia plena malorum*
,, *Effundi, & vno rara vase commoda.*
,, *Porro homines vani quicquid defluxit Olympo*
,, *Graue aut acerbum ferre molles abnegant:*
,, *Cuncta viri fortes subeunt, & vulnera vitæ*
,, *Plagásque celant, læta proferunt palàm.*
Te sceptro & lata regni ditione superbum
Inter beatos Parca sublimem locat:
,, *Sed sors tota nitens & nulla sordida labe,*
,, *Cadmo nec olim contigit nec Peleo:*

Ambos prosperitas ad cælum sustulit ingens:
Hic monte duxit Pelio Nereida,
Ille sibi Armoniam thalamo tædáque iugauit:
Vtrique musæ plectra mouerunt nouem,
Ac lætum cecinere sonis Hymenæon acutis,
Vterque festa numina excepit domo:
Vidit & humanæ superos accumbere mensæ,
Nouísque amica ferre dona nuptiis.
Post tamen in tristes verterunt gaudia luctus,
Olli benigna fronte mutata Deûm,
Attonitísque gelu riguerunt pectora duro:
Nam Cadmus annis flebilis sequentibus,
Vt rabidas vidit natas cæsósque nepotes,
Iuuantis expers tabuit solatij:
Nec Semele auertit curas formosa, tenénsque
Vinctum Tonantem delicatis brachiis.
At Peleus Danais ploratum fleuit Achillem,
Quem mater vnum fuderat Neptunia:
Postquam illum telis animum exhalasse ferocem,
Datúmque flammis audiit voracibus.
Quisquis iter carpit directo tramite vitæ,
Sumit deorum munera in diem libens:
Perpetuò incertæ variantur flatibus auræ,
Beatioris æui nec tenor manet:
Sed fortuna homines cæcos vbi mole bonorum
Ingente pressit, auferens cuncta auolat.
Inter submissos humilis, tumidúsque superbis,
Sortem quieto pectore oblatam feram,
Mitiáque aduersis quæram solatia rebus:
Quòd si Deus mî porrigat molles opes,
Spero equidem æternum famæ viuacis honorem,

Et nomen astris aureis inambulans,
» Nestoris & Lycij iactat Sarpedonis arma
» Inuectus altis rumor aliger rotis:
» Carmináque Heroas laudes resonantia fundit,
» Olim expolita candida vatum manu.
» At virtus numeris & versu nota decoro
» Longæua edaci nescit absumi diei:
» Sed paucis cantare datum quod sæcula vincat,
» Rarique fulgent luce Phœbæa duces.

ODE QVARTA ARCHESILAO CYRENAEO REGI, Curru victoriam adepto: Quæ incipit,

Σάμερον μὲν χρή σε παρ' ἀνδρὶ φίλῳ.

Eodem numero quo apud Horatium: Vides vt alta stet niue candidum.

Hac luce molles Melpomene gradus
Moue, & frequentem palmiferis equis
Adi Cyrenem, cúmque rege
Archesilao epulare gaudens.
Laudum vt secundo flamine Delius,
Sorórque Phœbi, & Pythia ciuitas
Lætetur, in qua dedicatam
Iuxta aquilam residens sacerdos
Præsentis œstro percita numinis

Suasisse Batto fertur, vt insulam
Theram relinquens, mœnia vrbis
Nobilis in Libya locaret:
Terræque læto pasceret vbere
Fortes colonos, dicta animo tenens
Medea quæ iactarat olim
Augure vaticinata lingua.
Medea ducens Æmoniam manum
Latum per æquor Theram vbi contigit,
Affata sic est remigantem
Gnauiter Æsonidæ cohortem:
Audite vos, ô magnanimi Deûm.
Ducúmque nati fertilis Africæ,
Quandóque ab hoc tractu marino
Acre genus petet incolarum,
Quos assidentes Hammonio Ioui
Gentes per omnes gloria differet,
Nec cæruli Delphines illos,
Tunc capient, sed equi frementes,
Iuuabit omnes fræna sonantia,
Remis relictis, sumere, & inscios
Classisprocellosique ponti
Quadriiugos agitare currus.
Sic editarum te caput arcium
Matrémque litis Thera Colomæ
Auis secunda reddet, atque
Gleba potens Libyæ feracis,
Quam propter vndam Palladij lacus
Triton marinus tectus imagine
Herois, Euphemo Laconi
Obtulit officiosus hospes.

Scindente nubes fulgure dextero:
Namque arte quando Graiugenæ mea
Soluiſtis hærentem carinam
Syrtibus & cumulis arenæ,
Vaſtámque pinum ſolibus aureis
Bis ſex aduſtas per Numidûm plagas
Dorſo tuliſtis, cúmque tandem
viſa palus, liquidúſque Triton,
Vobis anhelis, ac trabe Pelia
Deducta in vndas ad madidum latus
Pernicis Argûs, tracta ſurſum
Ancora nauitenens pependit.
Tunc ora ſumens dulce nitentia,
Artúſque celſos Eurypyli, Deus
Qui cantibus demulcet vndas,
Argolicam ſtetit ante puppim:
Nec ille voci aut illecebris precum
Blandus pepercit, queis opibus potens
Sæpè aduenas inuitat hoſpes
Ad ſociæ ſacra læta menſæ.
Verùm aura fœlix æquora molliens
Abrupit omnes nauigij moras,
Quanquam Æſonis ſe noſſe prolem
Diceret aſſimulatus heros,
Iactaret & ſe progenitum patre
Qui ſæuienti frugiferam quatit
Tridente terram. ſed tenendæ
Spes vbi nulla volantis Argûs,
Neque hoſpitalis copia muneris
Oblata præſens altera, protinus
Terræ vberis fatale donum

Eurypylus per inane misit
Valente dextra: quod procul intuens,
Tendénsque amico brachia littori,
Euphemus excepit beati
Pignus agri manibus supinis.
Glebam sed illam fertilis audio
Telluris alta deciduam rate
Fluxisse in vndas, iámque ferri
Fluctibus & pelago solutam.
Atqui id ministris auxiliaribus
Sæpè imperaram ne sinerent mari
Vanescere hoc regale munus,
Cura sed immemores reliquit.
Iámque Africani semina sunt soli
Dispersa Theræ littoribus sacræ,
Vetante Parca, quod si ad Orci
Ostia, Tænariásque turres
Donum tulisset bellipotens Lacon,
Propter Cephisi lucida flumina
Prognatus, incultíque magno
Rege maris, Titiíque nata:
Deductus hæres quartus ab inclyto
Heroe, opimam rex Libyam manu
Cepisset Argis & Mycenis
Agmen agens, validísque Amyclis.
At versa quando fata abeunt retro,
Euphemus inter Lemniadas nurus
Receptus, & furtim cubile
Ingrediens Malachæ decentis,
Natos creabit, qui Lacedæmone
Sæuis fugati seditionibus,

Theræa tandem littora æquis
Aduenient superis ouantes.
Atque inde longam post seriem ducum
Nascetur alta Battus origine
Regnator imponendus oræ
Imbribus vtilibus madenti.
Hunc vero Delphos templáque Pythia
Ingressum opertis ex adytis Deus
Monebit vt Nili feraces
Naue petat fugiente lucos,
Secúmque claros deuehat exules
Pinguem ad Cyrenem: talia Thessalis
Effata Colchis, queis deorum
Conticuit stupefacta proles:
Paulúmque remis abstinuit manus
Perculsá nymphæ carmine præscio.
O Batte fœlix ergo puncta
Ipsa suis stimulis sacerdos
Te voce rexit, te dominum Africæ
Ter nominauit Pythia gratulans,
Cùm posceres tantum impeditæ
Plectra magis resoluta linguæ.
Nunc certè vt arbor quam medij educant
Veris tepores, Archesilas viget
Octauus à Batto Cyrenæ
Mœnibus imperitans auitis.
Illi vt citatis exiliit rotis
Decora Graij præmia iudices
Largiti, & illum iam camœnis
Egregium fidibúsque tradam.
Simúlque cantabo arietis aurei

Vellus refulgens, nam Myniæ hoc rate
Vexere quorum laus parentum
Condecorat Libycos nepotes.
Quæ causa, Musæ, nauigio imbuit
Rudem Amphitritem, quæve necessitas
Commisit ignotæ carinæ
Tot iuuenes Pelago volantes?
Vulgata passim sors Peliæ impij
Manarat acres Æolidas virum
Leto daturos vel professo
Marte, vel insidiis opertis.
Audita & horrens vox fuerat Dei
Emissa Delphis, ac medio grauis
Terræ vmbilico, quæ moneret
Exitij pauidum Tyrannum.
Si fortè ad aras cœlicolum preces
Fundenti inanes afforet obuius
Ciuis, vel hospes, qui retecto
Crure viam tereret sinistro,
Montísque linquens aërij iugum
Deuexam Iolcon, tectáque Thessala
Lustraret: at currente passu
Cæliuago fugientis æui,
Venit coruscans spicula dextera
Formosus Heros, vestis ei prior
Magnetis altis apta membris,
Pardalea exterior nocentes
Arcebat imbres, nec iuuenis comas
Adhuc refectas obtulerat diis
Amníve sacro, sed decora
Cæsaries humeris volabat.

Hoc ille cultu & passibus arduis
Incessit urbis per fora feruida
Vndante turba plebis, atque
Corde metum repulit virili:
Nec vulgus illum nouerat, & statim
Talis stupentis vox populi exiit,
Quisnam hospes hic est? non Apollo est,
Non agitator equûm Gradiuus.
Ista Ephialtæ brachia crederem,
Otí ue magni: mutuus at furor
Fratres peremit, iámque Naxos
Florida vtrumque tegit sepultum.
Celsum ferebat sic Titius caput,
Incontinentem sed Titium graui
Dictynna confixit sagitta,
Vt licito iuuenes amore
" *Perire discant. dum ferit has frequens*
" *Corona voces, ecce citis equis*
Currúque festinans volucri
Æsonidæ Pelias propinquat:
Quem ferre fulgentem vt pede dextero
Vidit cothurnum, tegminis altera
Egente sura, pallidus rex
Horruit, attonitúsque dixit:
Ede hospes & qui te locus aëra
Primùm trahentem viderit, & parens
Quis seminarit, quáque ab aluo
Prodieris generosus infans.
Nec quæso formæ hoc ingenuum decus
Mendace lingua pollue. sic senex.
Cui mox Iason, Vera fari

Phillyrida

Phillyrida didici magistro.
Chironis antris namque virentibus
Digressus adsum, me vigiles vbi
Puellæ alumnum nutrierunt
Semifero genitore natæ:
Sed bruma postquam bis decima exiit,
Non ore tardus, non manibus piger
Huc appuli rursus, pedémque
In patria posui vetusta.
Vt sceptra iusta vi repetam patri
Erepta fatis dîsque vetantibus,
Qui Pharsala regnare in æuum
Æolidas voluere terra.
Nam fama nouit conscia Peliam
Furore cæcum, viribus impiis
Propagini nostræ superbos
Imperij rapuisse fasces.
Et cùm reclusis vix bene pupulis
Phœbæa primùm lumina cernerem,
Iam tum mihi infanti cruentum
Extimuit pia mater ensem.
Ob ídque sæua ne caderem manu
Satellitis, me flebilis extulit
Superstitem, fictóque planctu
Funereas tremefecit ædes.
Dum veste tectus punicea procul
Serui lacertis dulcibus auferor
Qui me inclyti Chironis vlnis
Incolumem dedit educandum.
Verùm ista vobis cognita, nunc precor
Ciues, parentum limen equestrium

Altásque demonstrate sedes,
Nam genitor mihi clarus Æson,
Neque hospes oris Æmathius vagor.
Me corpore horrens arte salutifer
Iasonem Cheiron vocauit
Nomine conspicuum benigno.
Sic fatus, atque huic protinus est domus
Intrata fulgens, & facies grauis
Aspecta patris, cui repenti
Lætitia lachrymæ coortæ
Ebullierunt luminibus cauis,
Imbérque barbam proluit, & genas
Gaudentis excellente nati
Robore, sydereóque vultu.
Quin fama postquam sparsit Iasonem
Adesse magnum, protinus Æsonis
Venere germani, Pheréśque
Thessalus, atque Lacon Amynthan.
Venere & horum nati alacres duo,
Fortem propinquum visere feruidi
Melampus, Admetúsque, quorum
Obuius officiis Iason
Processit ardens, deinde epulis viros
Excepit, atque hos dulcibus interim
Sermonibus donísque mulcens
Lætitia cumulauit omni.
Ac flore rerum, & magnifico dapum
Luxu fruentes, Æolidæ simul
Exire conspexere ponto
Quinque dies totidémque noctes.
Aurora sed cùm sexta rosis polum

Consperſit Heros fortia prouidis
Incepta cognatis retexit
Qui ſimili caluere voto:
Olliq́ue ab altis purpurei thoris
Simul migrantes, regis ad atria
Superba contendêre, & aureum
Vnanimes ſubiere culmen.
At natus audax pulchricomæ Tyrûs,
Gnarus verendos tot proceres ſuis
Aſtare tectis, limen extra
Prodiit irradiantis aulæ.
Tunc verò Iaſon colloquium ſagax
Blandè & remiſſis vocibus ordiens,
Sic verba diſtillare cœpit
Mollia difficiles in aures:
Nate inquieto præſide cautium, &
Periculoſi gurgitis arbitro,
Humana mens ad lucra ſæpè
Iuſtitia properat relicta:
Nec damnum iniquis quæſtibus additum,
Hæréńſque cernit: ſed calidam decet
Bilem prementes nos beata
Texere fila ſequentis æui.
Salmoneum ſcis Creteáque inclytum
Parente fratres Enarea ſatos:
Nos tertij prognati ab illis
Ætherea recreamur aurà.
Longè reflectunt Parcæ oculos truces,
Quando propinquos impetus aſperat
Væſanus, & collidit ira
Magnanimos procerum nepotes.

" Deforme nobis, Æmatij decus
" Illustre regni per validas manus
" Transmissum auorum, scindere armis,
" Inque duas lacerare partes.
Quare tibi nunc lanigerum pecus
Vltróque fuluos linquo boum greges,
Linquo arua, quorum messe pingui
Tu locuples spoliatus Æson,
Orna his superbos exuuiis lares,
Non inuidenti diues Iasone:
Ablata solùm sceptra patri
Conqueror, & solium reposco.
Quod ille quondam purpureus premens
Iura æqua genti belligeræ dabat:
Tu culmen hoc regale nobis
Redde, grauis metuens pericli.
Reddam (marini progenies dei
Inquit) sed artus languida iam meos
Frangit senectus, tu calentis
Robore luxurias iuuentæ:
Tu solus iram flectere Manium
Potens deorum, quæ genus Æoli
Funestat, ex quo Phryxus vmbra
Hospite per Scythiam vagatur,
Qui nunc sepultus flagitat vt suus
Decedat oris spiritus exteris,
Atque vt pius gentilis illum
In patriam lachrymans reportet.
Sæpè & micantem præcipit arietem
Graiis referri finibus: hoc memor,
Se turbidis seruatum ab vndis

Insidiísque trucis nouercæ.
Mandata ad aures talia personat
Nocturnus horror: quin mihi Delphica
Consulta vox, queis exulantes
Auxiliis animæ redirent:
Atque illa iußit veliuola rate
Domum reduci tristis imaginem
Herois: istum tu propinquus
Suscipe remigio laborem.
Naui reuersa fræna cito imperî
Remissa nostris de manibus fluent,
Testor Iouem Gentile numen
Cordibus ambiguis iniquum.
Sic ambo pacti consilium diues
Soluêre: at ardens Æsonides statim
clangore præconum frequenti
Vulgat iter Danaas per vrbes.
Qua voce moti tres geniti Ioue
Venêre, pugna cedere nescij,
Thebanus Acides, Lacónque
Clarus equis, agilísque Castor.
Hos insequuti mox iuuenes duo
Neptunij, altis abietibus pares,
Spartanus Euphemus, Pylíque
Arce Periclymenus profectus,
Vterque belli dedecus impotens
Perferre, & osor præcipitis fugæ,
Laudúmque diues: deinde & Orpheus
Liquit Apollineos penates,
Canorus Orpheus, quo numeri & modi
Parente gaudent: Mercúrius quoque

Obiecit illustri Periclo
Euriton Echionémque natos
Vernantis æui sanguine floridos,
Nec ora frigens Thracia Iasoni
Opem negauit, namque ventis
Imperitans Aquilo superbis
Ad castra misit nautica gaudio
Ingente Zeten, & Calain simul,
Iam puberes pennis adultis
Æthera flammiferum petentes.
Quicunque & olim diis aliis sati
Vixêre Iuno mentibus omnium
Cupidinem gratúmque amorem
Implicuit volucris carinæ.
Nec vllus heros temporis inclyti
Decoxit annos coniugis in sinu,
Discrimen aut vitæ propinquum
Deside mollitia fefellit.
Æui sed omnes auxilium breuis
Fati & medelam præcipitis, sibi
Virtute quæsiuere longa
Egregij comites laboris.
Ac postquam Iolci littora flos virum
Compleuit, illos Æsonides statim
Partitur in turmas honore
Afficiens, meritáque laude:
Dum Mopsus augur consulit alites
Cælo volantes, sortibus & viæ
Scrutatur euentus marinæ.
Nec mora numinibus secundis
Prudens aruspex contrahit ocyus

Locátque

Locátque duros ordine remiges,
Cùm verò iam ponti barathrum
Ancora cæruleum reliquit,
Appensa tergo Peliacæ ratis,
Spumantem Iason tunc pateram tenens
In puppe summa, verberantem
Celsa Iouem pius inuocauit,
Nec ille multa non coluit prece
Vndas, & auras per mare concitas
Rectósque cursus, fulgidósque
Ore dies, placidásque noctes.
Sed vita Parcæ plurima candidæ
Fecit regressum quæ celerem parat
Procul remotis, víxque verba
Fuderat Æolides in altum,
Cùm parte læua personuit grauis
Dirupta nubes fulmine prospero,
Et fulgur exultante flamma
Aëra per nitidum cucurrit.
Tunc verò signis admoniti deûm
Tonsas anheli ponere nauitæ
Paulisper, at Mopsus decoro
Parcere eos vetuit labori,
Iussitque totis scindere viribus
Spumantis altè marmora gurgitis,
Solatus ærumnam futuri
Dulcibus auguriis honoris.
Exinde nixu perpetuo mare
Vertêre vastæ semideûm manus,
Inhospitalem donec acri
Remigio tetigere pontum.

Vbi Argonautæ littoribus vagum
Gregem intuentes, iámque salus Deo
Altare sacrum stare ad auras
Cæde boum calida litarunt,
Nudúmque sanctis parietibus locum
Cinxere læti, rursus & humida
Parentis aluo nauigantes
Ancipitem subiere casum.
Namque hisce rupes æquoribus duæ
Viuæ arietantes frontibus asperis,
Vento ocyus classem atterebant
Per medium pelagus natantem:
Cui tum propinquans exitio manus
Argiua, Typhin orat, vt obuia
Saxa inuicem, cautésque vitet
Cursibus oppositis ruentes.
Sed ille prompta naue periculum
Letale fugit, semper & ex eo
Symplegades sensu carentes
Innocua iacuere mole.
Tandem cupitum Phasidis alueum
Intrauit Argo, mistáque barbaris,
Decora Graiorum iuuentus
Phœbigenæ subiit tyranni
Clara coruscans luce palatium.
Atque vt receptum sensit Iasona
Cupidinum formosa mater
Exiit ambrosio cubili,
Auem ipsa pennis versicoloribus
Iynga portans, quæ magicæ rotæ
Bis vinculis astricta binis,

Mentibus ingenerat furorem,
Serítque amores pectoribus graues.
Hanc diua charo tradidit hospiti,
Preces & omnes fœminarum
Mollibus ingeniis amicas:
Vt virgo tandem regia, mobilis
Percussa linguæ verbere, & ignibus
Flagrans Dionæis, parentum
Exueret gelidum timorem.
Nec spes fefellit, nam placido duci
Fœlicem arenæ protinus exitum
Medea monstrat, quóque vincat
Auxilio patrios labores:
Quin ipsa læues principis aduenæ
Inunxit artus, & medicamina
Porrexit illi blanda, acutum
Pellere corporibus dolorem.
Beati amantes denique mutuam
Dedere dulcis coniugij fidem,
Diémque lætum nuptialis
Vnanimes pepigere tedæ.
Post luce fausta remigibus vagis
Circo tyrannus se medio intulit
Informis, ingens, secum aratra,
Horribilésque trahens iuuencos,
Queis flamma rubris faucibus exiens
Torrebat auras, vnguláque ænea
Alterna campum verberabat
Ictibus assiduis gementem.
Verùm feroces quamlibet vnus
Assueta regis dextera, sub iugum

Detrusit illos arua cogens
Dura graui penetrare ferro.
Vt sulcus vlnis quattuor altior,
Demersa terræ viscera proderet,
Quo barbarus facto intumescens
Sollicitis ait Argonautis:
Iam ductor audax Argolicæ ratis
Tauros furentes iungat, & aurea
Mox strata fulgentémque pellem
Auferat Inachias ad vrbes.
Sic elocuto rege, humeros leuat
Pulchris Iason vestibus: & Dea
Hortante fidens, expeditis
Protinus vrget opus lacertis.
Nec ignis illum feruidus interim
Turbat decorus assiliens genis,
Sponsa per artes vstulari
Egregios prohibente vultus.
Quare profundus è latebris soli
Tenax aratrum Thessalus extrahit:
Deinde igneus bobus superba
Colla premit, domitátque vinclis.
Necnon acutis hos stimulis agens,
Durum cruentat corpus arantibus,
Tandémque designata tristes
Iugera percoluere tauri.
Tunc verò Colchus pectore ab intimo
Elinguis, amens, dat gemitus graues,
Hostémque miratur, simúlque
Diuitiis cariturus odit.
At Argonautæ tendere Iasoni

Palmas amicas, ſpargere floribus
Victorem, & amplexu tenere,
Et cumulo decorare laudum.
Vtque illa palmæ gaudia ſpiritus
Auxere Graios, efferus illico
Monſtrauit Æetes coruſci
Arietis exuuias micantes,
Qua ſede Phryxi dextra locauerat
Fatale pignus: ſpem quoque neſcius
Rex hauſit ærumnæ ſequenti
Terga trucem iuuenem daturum.
Quercus ſub vmbris namque virentibus
Lucebat ardor velleris aurei,
Iuxtáque Serpens accubabat
Dentibus inſidians retectis,
Et nocte cuſtos peruigil & die.
Cui corpus amplum, & nauibus arduis
Æquale, quas ferro politas
Vulnifico grauis vnda vectat.
Longum inſtituta pergere adhuc via
Arctante feſſam Calliopem die:
Et iam mihi prouiſus alter
Exitus eſt breuiore calle.
Quo turba vatum me ſequitur ducem
Prolixa paucis tradere callidum.
Ergo Æſonis natus peremit
Archeſila horribilem draconem:
Mox Colchis illi fax Peliæ domus
Ablata velis, Oceanus niger
Sulcatus audaci carina,
Vnda maris ſuperata rubri,

Intrata Lemnos hospita, fœminis
Frequens virorum cæde nocentibus,
Ibíque luctantes Achiui
Corporibus placuere nudis:
Concensi & illis Lemniadum thori,
Quo tempore Afris limitibus procul
Est Parca contemplata vestrum
Flammiferum iubar exoriri,
Vel nocte victor, luce vel aurea.
Tunc namque seuit belligerum genus
Euphemus, illustrémque semper
Vidit Athos radiare gentem:
Armata Sparte donec auis tuis
Electa sedes, qui Lacedæmone
Voluentibus sæclis relicta
Cæruleam coluere Theram.
Atque inde promptos consilio duces
Apollo ventis in Libyam tulit
Terræ vtiles, templísque diuûm
Iussit & auricomæ Cyrenes
Frænare sacrum legibus oppidum.
" *Nunc verò Sphingis callida percipe*
" *Commenta: si quis fortè quercus*
" *Robora depopuletur altæ,*
" *Eiúsque ramos, & decus amputet*
" *Frondētis vmbræ, nunquam alias nemus*
" *Informe ditescet renatis*
" *Fructibus, aut foliis virebit,*
" *Postquam vetusto desierit solo*
" *Hærere radix eruta: sed tamen*
" *Iacentibus lignis fugantur*

Frigora adhuc hyeméſque duræ.
Et cùm ſtruendæ ſunt procerum domus
Proſunt columnis marmoreis trabes
Iunctæ aridæ, ſedéſque pulchras
Truncus iners prohibet ruinâ.
Diſcordiarum peſtifera lue
Ægris Cyrenus, Archeſila, & fero
Graſſante morbo, tu mederi
Ciuibus inualidis peritus:
Hanc dexter artem dat tibi Cynthius,
Iam te ſalubri vulnera conuenit
Tractare dextra, lenientem
Triſte malum vnguinibus benignis.
Vrbem æſtuoſis tundere fluctibus,
Grauique motu concutere anxiam,
Inſana plebs & turba poſſit
Conſiliis inimica rectis:
Verùm quietem reddere priſtinam
Tumultuoſis gentibus, arduum,
Ni Iuppiter curas potentum
Dirigat, ambiguáſque mentes.
Hic cœpta in altum rex tua prouehet,
Contende neruos, nitere viribus
Fulcire totus corruentem
Inſtabilis patriæ ſalutem.
Porrò inquit ardens Mæonidæ tuba,
Lingua eloquentis diuiте nuncij
Dulcem adiici rebus leporem
Omnibus, & nitidos honores.
Ac muſa portans ſollicitas preces
Regum ſeueris influit auribus

Fœliciter, nouit Cyrene
Et veteris domus alta Batti,
Nullum æquiorem Demophilo virum,
Nec puriori viuere pectore:
Hic flore primæuo virentes
Lusibus exuperat decoris,
Æquat verendos consilio senes,
Centenum & illi currere diceres
Annum, acriter res æstimāti
Iudicij grauitate cana.
Idem cauillis tristibus abstinet,
Edoctus odit flagitium insolens,
Virtutibus gaudet, nec actis
Segnibus indubitans moratur
» Iure, incitatis nam pedibus fugax
» Occasio se proripit: hoc sciens,
» Caluámque velocémque diuam
» Subsequitur gradibus propinquis.
» Indigna certè res, hominem suos
» Iuuare natum limine patrio
» Abesse mærentem: tametsi
» Ille deûm venerator Atlas
» Nunc sumptuosis exul ab ædibus,
» Regnique opimis diuitiis procul,
» Conuexa cœli fulcit, auras
» Excipiens humeris & imbres.
» At æthera altum viribus aggredi
» Titanas ausos carcere Iuppiter
» Emisit, exoluítque vinclis.
» Sic placitis variant iniquis
» Humana Parcæ: sed Borea tamen

Cessante

Cessante ventus lenior æquora
Componit interdum, nec vsque
Vela truces lacerant procellæ.
Ægrotus hoc te Demophilus rogat,
Morbo vt leuatus flebilis exili
Fumos adhuc spectare possit
E propriis laribus volantes:
Iuxtáque fontem lucidum Apollinis
Conuiuiorum deliciis frui
Solennibus, mentémque suaui
Reddere lætitiæ solutam.
Ardente necnon ille cupidine
Optat per vrbis compita regiæ
Errare noctu, & garrientem
Ferre lyram, tremulásque chordas.
Optat quietè viuere, nec premens
Quemquam, nec vllis ipse nocentibus
Obnoxius: cùm verò charas
Attigerit reuocatus oras,
Tunc dicet vltro, nuper vt hospitæ
Thebes amicis sedibus immorans,
Hic carminum dulcem nouorum
Viderit exiluisse fontem.

EIDEM ARCHESILAO CVRRV VICTORIAM ADEPTO, Ode quinta: quæ incipit,

Ὁ πλοῦτος εὐρυσθενής.

Eodem numero quo illa Olympiorum,
Dum palmam numeris dulcibus alteram.

" IS est diuitiis magna potentibus,
" Et turba comitū digna frequentiū,
" Si partis opibus femina fulgidæ
" Virtutis sacra misceas,
Diuine Archesila: tu puer illico
Gazas nact' auū, & purpureū decus
Dono Tyndaridæ Castoris aureis
Sueti curribus inuehi:
Per quem celsa tui tecta palatij,
Nunc vestit nitida luce serenitas
Ridens, post pluuiam & iacta domestici
Belli sæua tonitrua.
" Prudens cælicolum candida munera
" Exornat celeris dotibus ingenî:
Te rex iuste hominū conspicuum vndiq;
Cingit multa beatitas.
Hinc gentes opibus prægrauidæ tuis
Dant frænis dociles ora sequacia,
Quas & consilus & venerabili
Vultus lumine temperas:
Illinc Pythias & nobilis orbita
Phœbi, nuper equis trita volantibus,
Æquat te superis, & decorat virûm
Læta voce canentium:
Atque implet Clarij deliciis Dei
Iucundis numeris, quos hilaris precor
Cyrene accipias horte cupidinum,
Tellus Cypridis hospita.
" Cælesti sapiens omnia numini
" Fert accepta libens, sed tamen Arrotus
Dignus præcipuis regis amoribus,

Qui

Qui certamen ad inclytum
Miſſus, non genitum ſtulto Epimetheo
Prætextum comitem degenerem trahens,
Ad celſas rediit Battiadûm domos
Et regalia culmina.
Sed poſtquam liquidam Caſtaliam bibit
Intactæ referens præmia laureæ,
Gaudentis Libycas Archeſilæ comas
Graiis vinxit honoribus.
Hunc mirata virum Græcia, flexibus
Biſſenis ſtadium radere Pythium, &
Illæſo axe rotis vſque valentibus
Denſum voluere puluerem.
Quare nunc variis picta coloribus
Rhedæ ligna vagæ, promptáque per nemus
Phœbæum volucri turbine corripi
Viſuntur ſacra Cynthio:
Templi & Phocaici diuite ſub tholo,
Cupreſſi trabibus ſtructa domuncula
Quadrigam emeritam contegit, haud procul
Tergo Cnoſſiæ imaginis:
Quam Cretes leuibus miſſilibus boni
Erexere adytis, vnius arboris
Trunco compoſitam, rex paria Arroti
Factis munificus refer.
At te ductor equûm principis armiger
Colluſtrant triplici lumine gratiæ
Ardentes, tibi ſors proſpera, nec diis
Immortalibus inuidens.
Quem poſt curriculi mille pericula
Euitata, rotis membráque motibus
Concuſſa horriferis, laudibus euehunt

Iustis Aonides deæ.
Quadraginta etenim curribus in solum
Effractis grauiter, tótque ruentibus
Aurigis laceris, vnicus integrum
Seruasti incolumis iugum,
Pulso horrente metus frigore, iámque te
Digressum è spatiis nobilibus dei
Amplexu recipit patria, ob os tuum
Obuertens vaga lumina.
Nec te magnanimum pœniteat grauis
" *Ærumnæ, anxiferis nemo laboribus*
" *Expers est, nec erit: dulcia per vices*
" *Sensit* Battus, *& aspera.*
Battus murus erat ciuibus æneus,
Nec quisquam populis gratior exteris,
Illum aspecta tamen terruit Africa,
Fuluis plena leonibus.
Exclusitque virum littore nauibus
Aduectum profugis, & facili recens
Donatum eloquio: sed domuit truces
Tandem Delius *incolas.*
Atque vt clara polum vertice tangeret
Cyrene Libycis addita finibus,
Campis vberibus præcipites feras
Immanes deus expulit:
Qui succis recreat semineces viros,
Ægrotásque nurus manibus eripit:
Qui vates stimulo pungit amabili,
Et culta decorat lyra:
Concordem placidis legibus edocens
Cantum, ac dissimilem terribili tubæ,

Cuius

Cuius præscia mens excubat, & sonis
Implet fatidicos specus.
Illinc reddita vox Herculeo *satu*
Prognatos variis imposuit locis
Reges, Argos *eis, &* Lacedæmona,
Et claram attribuens Pylum.
At nostrum serie continuum genus
Spartana tumidum gaudet origine.
Ægidas proceres Herculidæ *vagi*
Thebano intuiti solo,
Vescentes auidè pinguibus hostiis
Traxerunt comites morigeri deûm
Priscis auguriis: sic Lacedæmona
Thebana incoluit domus:
Ex qua ducti ataui percelebres mei
Mutauere domos diuitis hospites
Theræ, post Libyæ. *iure igitur patrum*
Thymbrææ arcitenens memor,
Nunc Carneia *tibi concelebro, & sacra*
Inter vota pio carmine prosequor
Cyrenem validam mœnibus arduis,
Cognatum patriæ solum.
Quo tutum exilio, perfugium sibi
Nacti Antenoridæ, *gens* Helenæ *virum*
Atridem ausa sequi fluctibus asperis,
Et sæuo Danais *mari,*
Post versam in cineres Ilion *vltimos,*
Quin Teucris *etiam luce carentibus,*
Extinctisque pias inferias adhuc
Mittunt: & tumulos Phrygum
Cæsarum pecudum sanguine proluunt.

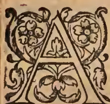
Cyrenes equites, quos ratibus citis
Inuexit Libyæ Battus iter salo
Pandens claßibus inuium.
Dux idem omniferam multa per Africam
Deuouit nemora, ac templa micantia
Iustis cœlicolis, vrbis & aream
Recto tramite muniit:
Constrauítque viam qua sacra Apollinis
Irent, & celebri pompa grauis die:
Auertens pauidis gentibus horridas
Pestes & superum minas.
Quin hoc ipse loco Battus, & in fori
Alta fronte sui nunc tumulo occubat,
Qui cùm æuum coleret, rex fuit vnicè
Fœlix, post obitum deus,
Sublimem meritis vectus ad æthera.
At reges alij mœnia & oppidum
Extra, funereis aggeribus iacent
Sanctis manibus additi:
Quorum vmbræ tenues atque animæ vagæ
Syluis Elysiis suauiter audiunt
Gentis facta suæ, mellis Hymettij
Dulci rore fluentia,
Tota & Pieriis sparsa liquoribus:
Nec rerum dominis iam superant opes
vllæ, aut deliciæ, præter amabile
Iucundi Archesilæ decus.
Illum flauicomo dicere Apollini
Nunc laudes meritas conuenit, ob datam
Palmam & Phocaicæ munera laureæ.
Lauro sumptus equûm grauis

Pensatur, numeris dulcibus additis
Phœbææ citharæ: quæ sapientibus
Credens, Archesilam personat, vt supra
Annos grandiloquum, & catum,
Audacique animo forti aquilæ parem,
Quantum huic in medio puluere roboris,
Decursus celeris quanta scientia,
Quàm frænis habilis manus.
Rursum Battiadem Phœbus vbi graui
Oestro perculit, hic protinus euolat,
Altè vt dulcis olor cantibus aëra,
Et lætum recreans polum.
Nec morum est species vlla vel artium
Afris cognita, quæ fugerit ardua
Sectantem Archesilam: ille quidẽ hactenus
Terris enituit potens,
Sed ne annis superi posterioribus
Vis illi aut sapiens consilium labet:
Néve autumnus vti flamine Thracio
Syluam frondibus exuit,
Sic ætas veniens deterat integram
Fortunam Archesilæ casibus asperis;
Mens alti Iouis & cura placentium
Successus hominum regit.
Hæc rerum potiens iam Libyco duci
Ornauit foliis tempora Delphicis,
Regales vtinam velet adhuc comas
Glauca Palladis arbore.

ODE PINDARI SEXTA:
XENOCRATI AGRIGENTINO,
curru victoriam adepto: quæ incipit,

Ἀκούσατ᾽· ἦ γὰρ ἑλικώπιδος Ἀφροδίτας.

Eodem numero quo apud Horatium,
Te maris & terræ, numeróque carentis arenæ,
Mensorem cohibent Archita.

VDITE hæc animis linguísque fauentibus omnes:
Nam Veneris per amœna vireta,
Perque trium Charitum dulces incedimus hortos,
Vt media tellure nitentes
Visamus Delphos, & Apollinis aurea templa,
Emmenidis vbi fortibus, atque
Xenocrati claro, & fluuiis vallato Agraganti,
Est thesaurus conditus ingens
Hymnorum, & laudum seruatur copia diues,
Parietibus circundata sacris:
Quam non flamma ferox erumpens nubibus atris,
Non nimborum exercitus horrens
Auferet, aut Boreas conuerrens aëra pennis
Immundo cum puluere mittet
In maris vndantes fluctus, salsásque lacunas:
Sed concordi voce sonantes
Vsque modi (Thrasybule) tuum super æthera patrem,
Emmenidarum & stemmata tollent,
Ætatíque canent seræ, famæque nepotum:
Vt te auriga feruidus axis,

Xenocratis cursu rapidas præuerterit auras,
Cirræo vnicus æquore victor.
At tu nate ducis Phœbæa fronde superbi
Phillyridæ præcepta biformis
Exequeris, quæ Thessaliæ syluestris in antro,
Marmorea Pelei procul aula,
Ille fero Æacide vigil instillabat alumnus:
Sæpè monens vt fulmina dextra
Vibrantem regem coleret, numénque secundum
Ab Ioue crederet esse parentes.
Atque hic Antilochi fidenter in arma ruentis,
Sensus erat, qui Memnonis atri
Æthiopum ducis excepit penetrabile ferrum,
Canitie auertítque paterna
Fortiter occumbens, Paridis nam vulnere certo
Ictus equus, se in puluere versans,
Nestoris hærentem currum tardabat in aruis,
Iámque satum Neleo grauis hasta
Vrgebat Memnon, quo casu territus Heros,
Progeniem inclamauit amicam.
Nec natus patrias contempsit in agmine voces,
Aut ventis commisit inanes:
Sed properè accurrens vernanti sanguine fuso,
Fata senis vicina redemit.
Sic iuuenes inter claros melioribus annis
Antilochus magnum hoc opus ausus
Supremum antiquæ meruit pietatis honorem:
Sed prisca hæc incanáque virtus.
At nunc natiuo floret genitoris amore
Egregius morum Thrasybulus,
Et patruum Therona sequens micat vndique magnæ

Fortunæ fulgore corusco.
Diuitiis idem fœlicibus vtitur arte,
Nec iuuenem effrænata libido
Transuersum rapit, aut infami crimine turpat,
Sed prudens animus regit, & mens
Sanctarum Aonidum viridi nutrita recessu.
Te verò in primis pater vndæ
Horrisonæ, cursúsque potens moderator equestris,
Rector equûm Thrasybulus adorat.
Præterea ille fauis & nectare dulcior Hyblæ,
Sæpè hilarat conuiuia lingua.

ODE PINDARI SEPTIMA.

QVÆ INCIPIT,

Κάλλιστον ὦ μεγαλοπόλιες Ἀθᾶναι.

Megacli Athenienſi Alcmæonidæ, quadrigis victoriam adepto.

Eodem numero quo apud Horatium,
Quis multa gracilis te puer in rosa.

VRBS ô Cecropidum maxima vatibus
Pulchrum Alcmæonidas acre virûm genus,
Téque ornare sonantis
Plectri materiam grauem.
Nam quæ turrigero vertice ciuitas
Graiûm Palladia celsior eminet?

Quæ

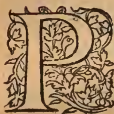
Quæ stirps altior vsquam
Forti Alcmæonidum domo?
Quascunque Axe plagas sol obit aureus
Theseidarum hilaris gloria permeat.
Necnon fama Megacles
Gentem narrat adhuc tuam,
Vt Pisistratidas vicerit ocyus
Instaurasse nouis molibus atria
Phœbi, nuper iniquæ
Flammis vsta tyrannidis.
Hæc præter rapiunt me quoque, & in tuæ
Campum laudis agunt quinque Corinthiæ
Palmæ, Pythia duplex,
Vna illustris olympica.
Quas omnes superi vel tibi vel tuis
Largiti proauis, lætitia & recens
Me victoria mulcet
Cursus filia Delphici.
Vnum illud doleo, post tot adoreas
Te læsum Hippocratis morte domestica.
Verùm, vt dicitur, hæc est
Duratura beatitas,
Quando non homini curritur orbita
Fœlix vna diu, sed modò prospera
Cedunt, & mala rursum
Humanas variant vices.

ODE

ODE OCTAVA ARISTOMENI AGRIGENTINO PAlestritæ: Quæ incipit,

Φιλόφρον ἡσυχία δίκας.

Eodem numero quo apud Horatium,
Mecœnas atauis edite regibus.

AX quæ sola potens Oenopiæ manus
» *Vnire, & gladios condere ciuicos,*
» *Pax legis placidæ filia amabilis,*
» *Custos nobilium peruigil vrbium,*
» *Claues vna gerens Martis & otij,*
» *Clauso vt Marte quies arua perambulet,*
» *Palmæ Aristomenis Phocaïcæ faue.*
» *Tu cùm tempus adest horáque mutuo*
» *Vincis officio, & muneribus ligas*
» *Alternis homines: tu rabies vbi*
» *Insanúsque furor mentibus asperis*
» *Iniectus, cohibes vindice numine,*
» *Contundísque truces fortiter impetus,*
» *Vi iusta opposita viribus impiis.*
Ausus Porphyrio te dea fœderum
Contra immota Iouis fata lacessere,
Auersísque ferox bobus Apollinis
» *Vltricem Nemesim sensit: opes enim*
» *Prosunt legitimæ, raptæ homini nocent:*
» *Et tandem ipse suo robore corruit*
» *Prædator, tumido corde superbiens.*

Importunus

Importunus, atrox, & ſuperis minax
Centeno ore Typhœus, atque Gigantium
Turmas imperio terribili premens
Pœnas fœdifragæ ſæuitiæ luit
Crudeles: & eum fulminis ictibus
Traiectum memorant, Porphyrio ut rapax
Latoi cecidit vulneribus dei.
Qui nunc cœlo hilaris ſpectat uti comas
Laurus virgineis frondibus ambiat
Xenarchis ſoboli præualidæ, & cani
Gaudet facta modis fortia Doricis:
Quos Ægina ſuæ debet origini,
Argiuíſque atauis. Illa quidem inſula
Cultrix iuſtitiæ, & laudibus inclytos
Iactans Æacidas, non Charitum procul
Hortis incolitur, nec celebri indiget
Fama: nam quoties acria prælia,
Concurſúſque videt Græcia publicos,
Fœcundum toties Oenopiæ ſolum
Eduxiſſe ſuo dicitur vbere
Heroas rapidæ militiæ duces,
Armatíſque pares ſemideis viros.
Sed nunc Pierides non vacat Æaci
Tellurem liquidis vocibus & lyra
Ornare, atque moram ducere noxiam:
Quin victor potius iam numeri tibi
Decurrant celeres Aonio pede.
Et iam fama nouæ nuncia laureæ
Per nos aëria carpat iter via,
Sublimíſque volet: namque oleo nitens
Luctæ Ariſtomenes brachia porrigis,

Matris fulmineis fratribus æmulus:
Nec tu mollitia dedecoras piger
Illorum alterius præmia Olympica,
Aut laudem alterius deteris Isimiam,
Quæsitam horriferis corporis artubus:
Verùm augens veterem Mydilidûm tribum,
Virtute impauida strenua comprobas
Vatis dicta solo præcipite obruti:
Quæ quondam sapiens augur in aëra
Fudit, cùm soboles altera fortium
Heroum agminibus posterioribus
Thebas armiferas ambiit obsidens.
Nam pubem ille videns cuspide ferrea
In pugna stabilem, sic ait: ô viri,
» *Dat celsos animos egregium genus,*
» *Et stirps bellipotens à patre Martio*
» *Prolis magnanimæ robora prodeunt.*
Ecce autem video progeniem meam
Sæuum Alcmana manu concutere igneum
Scutum, pictus vbi cæruleus draco,
Et primum Tyriis irruere arcibus.
Qui conuersa dedit terga prioribus
Pugnis, nunc acies instruet alite
Fausta Adrastus, & huic prospera publicè
Res communis erit, regia sed domus
Ploranda Ægiali funera sentiet,
Ac Princeps Danaûm tristia filij
Ossa, & relliquias exanimes gerens,
Victor se patriæ flebilis inferet,
Magna inter reducis gaudia militis,
Fata humana Diis sic variantibus.

At nunc lætus ego, floribus & rosis
Spargo Alcmana sacro semideûm ordini
Ascriptum, & volucris flumine Pegasi
Perfundo indigetem, qui laribus tuis
Templum Aristomenes contiguum tenens,
Largas seruat opes incolumes tibi.
Quin accincto ad iter, móxque plagam soli
Visuro mediam, septáque Pythia,
Se se Heros radiis fulgidus obtulit,
Gentilíque potens augurio tuæ
Oraclum cecinit nobile gloriæ.
Tu verò arcitenens Phœbe, adytum capax
Sanctum, illustre, colens Phocidos in sinu,
Illic eximia lætitia virum
Implesti Oenopium, nec viridantibus
Fraudasti foliis, cui prius ardui
Quini exercitij munera miseras
Certanti in viridi gramine patrio,
Cùm Delphinia lux alma reduceret.
Erectis animis glorior haud mihi
In vita numeros deesse, nec ordinem
Rectum, carminibus certè inerit meis
Vsque illæsa fides, nudáque veritas:
Sic æterna vtinam numina cælitum
Xenarchis vigili cura obeant domum,
Fortunásque malis tristibus arceant.
" Cùm fœlix aliquis fit sine puluere
" Immundo, & miseris absque laboribus,
" Vulgus mentis inops hunc putat acribus
" Fretum consiliis artificem virum
" In cœlum ingenij dotibus euehi.

» Sed fati proprij nullus adhuc potens
» Vixit: dant Superi cuncta vel auferunt.
» Per quos ille solo tollitur arduus,
» Ille æquo spatio deprimitur gemens.
Clare Aristomenes robore viuido,
Non fraude es triplicem nactus adoream
Iamdudum, hanc Megaris, hãc Marathonio
Campo, illam patrio littore nobilem,
Iunoni Oenopiis sacra ferentibus.
Quin nuper celebri Pythiados die
Strauisti iuuenum corpora quatuor,
Infestis animis desuper incidens
Illis, & solidam concutiens humum.
Nec victos alacer pes retulit domum,
Aut fronti irradians ficta serenitas
Texit, sed manus hæc lugubri itinere
Victricem faciem fugit adhuc tremens,
Fortunæque graui vulnere saucia.
» At qui puluereis in spatiis nouum
» Quæsiuere decus, dulcis eos iuuant
» Famæ deliciæ, spésque hilaris suis
» Pennis in liquidum subleuat æthera,
» Fidentes meritis egregiis viros,
» Et laudum cupidos, immemores opum.
» Verùm vt sæpè breui tempore suauia
» Rerum proueniunt, sic procul auolant,
» Mutante in lachrymas lætitiam Ioue,
» Vmbrarum leuium somnia inania,
» Víxque vno stabiles sole volubili:
» Mortales miseri dicite quis grege
» In vestro est aliquid, quísve hominum nihil?

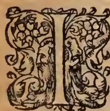
Nónne

Nónne atris nebulis terrigenæ obsiti,
Immisso rutilant lumine cœlitum?
Pulchra Ægina parens diuitus insulæ,
Sedes ipsa tuas seruitio graui,
Et sceptris prohibe semper ab exteris.
Id tecum altitonans curet, & Æacus
Peleúsque, & Telamon fortis, & inclitus
Factus Æacides, excidium Phrygum.

ODE NONA, TELESICRATI CYRENÆO, ARMATO CVRsori: Quæ incipit,

Ἐθέλω χαλκάσπιδα πυθιονίκαν.

Eodem numero quo apud Horatium,
Iam satis terris niuis, atque diræ.

AM libet cœtu Charitum fauente
Dicere armatum clypei micantis
Orbe victorem, nitidáque ferri
Luce coruscum.
Vita cui fœlix facilísque rerum
Cursus est, & quo spatium terente
Pythium sumpsit viridem coronam
Diua Cyrene.
Oppidi præses, populíque custos,
Hanc comas vento recreans odoras
Phœbus amplexu rapuit tenaci
Pelio ab alto,
Axe & aurato per inane vexit

Naiadem cædis cupidam ferinæ,
In locum ditem ſegetum, gregéſque
Paſcere largum.
Tertiam terræ genitricis oram
Florido aſpectu faciéque lætam,
Atque ibi candens Venus aduolanti
Obuia fratri,
Gemmeum currum digitis eburnis
Contigit ridens, thalamúmque dulcem
Strauit aurigæ celeri, & puellæ
Nobilis Hypſei.
Ille tum ſæuos Lapithas regebat,
Stirpe Neptuni veniens ab alta.
Namque poſt ductas agiles choræas
Veſpere ſero,
Pindi in vmbroſis latebris Creüſa,
Nata telluris fluuium maritum
Paſſa, concepit genitore Peneo
Hypſea magnum.
Cuius inſignis ſoboles Cyrene
Brachiis lucens, teretíque ſura,
Non manum attriuit ſtudiis Mineruæ, &
Deſide tela.
Non ei molles placuere cœnæ,
Inter ornatas comites nitenti,
Sæpè ſed pilis rutilis vel enſe
Aſpera virgo
Fudit horrentem violenter aprum,
Aut lupum triſtem patriis timores
Bobus auertens, ouibúſque donans
Otia tutis.

Numquam & aurora redeunte nympham
Somnus arcano tenuit cubili,
Sed iuga & montes habuere primo
Sole vagantem.
Quoque momento pharetratus illam
Cynthius vidit, Dryas in leonem,
Sola pugnabat manibus capessens
Prælia nudis.
Nec graui telo velut ante freta
Hoc stupens cœli iaculator acer,
Thessali saltus nemorísque regi
Talia fatur:
Huc ades Cheiron venerande, & antrum
Deserens mirare viraginis cor
Ferreum, mirare nouas reiecta
Cuspide vires.
Vah quibus lauri foliis reuincit
Aureos crines alacris Napæa,
Vt supra ærumnas animum calenti
Pectore gestat.
Vt vacat fluctu dubio pauorum
Flaua bellatrix, quis ei párens est?
Quæ domus? quæ gens? nigra poßidenti
Lustra ferarum.
Non prius visum mihi cerno robur,
Párque virtuti speciosa forma est.
An licet Centaure manu placentem
Tollere prædam?
An licet gratum resecare florem,
E sinu dulci gremióque Nymphæ?
Tum senex flexo cilio, & recluso

Leniter ore,
Dixit arridens, Ioue nate Titan
» *Occulit prudens teneros amores,*
» *Sæpè & accensus reticet pudenti*
» *Multa rubore.*
» *Nec viris gratum, neque dis apertè*
» *Gaudiis sacræ Veneris frui sci:*
Tu tamen flamma stimulante vulnus
Prodis opertum.
Quin tui oblitus genus vnde præstans
Duxerit Nais, rogitas Apollo,
Cuius est rerum caput & supremam
Noscere metam,
Qui tenes quot ver genitale frondes
Procreet, quotnam tenues arenas
Pontus iratus lauet, incitata
Verberet aura.
Qui sagax primos specularis ortus
Fati, & euentus aperis latentes.
Sed si aues pollens Deus admoneri
Voce caduca,
Hancce decliuem pete Phœbe vallem,
Inde nam sponsam super æquor altum
Auferes longè, Libycíque sistes
Hammonis hortis,
Præsidem illustri populo futuram,
Quem focis olim patrióque pelles
Littore vt montem colat imminentem
Pinguibus aruis.
Sed modo herbosis opulenta campis
Africa inducet celebrem puellam

Aureis tectis, folióque in alto
Blanda locabit.
Atque reginæ dabit ampla rura,
In quibus paßim vario grauescent
Arbores fœtu, pecorúmque densa
Agmina current.
Quin loco grato nitidáque in ora
Flaua Aristæum pariet Cyrene,
Quem satus Maia tenerum parenti
Tollet alumnum.
Et citis horis Cybeleǽque magnæ
Tradet, ast illæ puerum comantem
Sedulæ altrices genibus reponent,
Ambrosiámque
Eius infundent roseis labellis,
Et liquens nectar, laticem beatum,
Vnde vir Parcas fugiet deorum
Æmulus annus.
Gratus & cunctis populis, quòd illo
Rustici discent homines magistro,
Laneum ductare gregem, nouáque
Pascere cura.
Et feras clausis agitare syluis.
Hæc sene effato, properauit ardens
Cynthius blandæ Veneris maritum
Iungere fœdus.
Nec piger diuûm gradus est, nec illos
Concitos flexu via longa tardat:
Sole namque vno Deus in remotum
Transiit orbem.
Aurea & sponda iacuit, puellam

Vinciens arctè, Libya in feraci,
Hic vbi claras stadióque notas
Temperat arces.
Nuper has magnis celebrauit ausis
Pythius victor, tua lux Cyrene,
Quæ viro pulchris spoliis onusto
Mœnia pandes:
Læta & effulgens nuribus decoris,
» *Copiam laudum petit ampla virtus:*
» *Docta non implet breuitas inanis*
» *Pectora vulgi.*
» *Attamen tempus moderamen vnum est*
» *Omnium rerum, volucri magistro*
» *Tempori parens Iolaus imis*
Exiit vmbris.
Herculis cùm iam profugos nepotes
Ad necem Eurystheus violens vocaret,
Nec pia extorres sineret latere
Cecropis ora,
Sed fero postquam est populatus ense
Regium collum rediuiuus vltor,
Fertur in lucos subitò relapsus
Ditis opacos.
Ossa & Herois cineréśque sanctus
Agger amplexu gelido recepit,
Qui prius magni tumularat artus
Amphitryonis,
Ille Tyrintho generosus exul
Vixerat Thebis meliore fato,
Insitus terræ niueorum equorum
Robur alenti.

Quæ

Quæ Ioui charam validóque regi
Vidit Alcmenam, geminos eodem
Fundere enixu pueros ad arma
Horrida natos.
Mutus, elinguísque poëta, qui non
Ora in Alciden animosa soluit,
Quíve Dircææ reticet fluenta
Dulcia lymphæ.
Hercules illam prope lusit infans,
Lusit Iphiclus, similis sed impar
Fratri, at ambobus numeros Thaleia
Votáque solue.
Namque conceptis precibus duorum
Numen implorans Iolæa vicit
Pennipes Teleßicrates, citísque
Ocyor Euris.
Semper hunc Musæ, tremulóque cantu
Gratiæ, excelsum super astra tollent:
Splendor æternus radios ab eius
Vertice mittet.
Quippe ter claris Megaris, semélque
Littore Æginæ patriam corona
Cinxit, euitans pauidum superbis
Dedecus actis.
Qui virum illustrem vel amat vel odit,
Mille spectatos oculis labores
Iactet, & Nerei vigeant vbique
Dicta marini.
Hic monens cæcos homines fauenti
Voce, laudari quoque iußit hostem
Inclytum palmis, & amica factis

Verba merentem.
Palladis castæ sacra pompa, terræ
Vberis certamen, Olympiúmque,
Patrij & ludi tua victor æquant
Nomina cælo.
Teque florentem variis arenis
Virgines sponsum, generúmque matres
Plurimæ optarunt, tacito calentes
Molliter igni.
Porro amor feruénsque sitis canendi
Suadet vt laudes resides tuorum
Excitem, & pellam fidibus vetustæ
Nubila famæ.
Nam domus vestræ generísque princeps
Præpotens Alexidamus Libyssum
Ambiens votis hymenæon, altam
Venit Irassam.
Quo sibi Antæi sobolem iugaret
Nomine insignem nitidóque crine,
Mille & optatam ducibus propinquis,
Hospitibúsque.
Tanta erant formæ bona virginalis,
Tam viris ardens animus iuuentam
Auream, & primos ineuntis æui
Carpere fructus.
At pater quærens sociale fulcrum
Filiæ illustri decorare tæda,
Nobile exemplum Danaûm ad remotos
Transtulit Afros.
Fertur Argiuus dominator olim
Cùm quaterdenis generis & octo

Traderet natas, iuuenes probaſſe
Curſibus acres.
Ergo ab aurora medios ad vſque
Solis ardores, procerum volabat
Agmen, & ſtabant hilares in ima
Calce puellæ,
Præmium gnauis: & vt incitatum
Quiſque librarat per inane corpus,
Sic ſocer primæ dabat aut ſequentis
Præmia formæ.
Deligens campis agiles maritos.
Haud ſecus ditis Libyæ tyrannus
Virginem ſponſo dedit aſſequenti
Paſſibus auras.
Namque eam longi ſtadij ſupremam
Lineam iuxta poſuit, decoro
Fulgidam ornatu, foret vt laborum
Fœmina limes.
Dein procos ſic eſt ſocer alloquutus:
Qui prior natæ niueos amictus
Preſſerit greſſu properante, nuptam
Implicet vlnis.
Vixque regali ſonus ore miſſus
Fluxerat, victor, cupidas in aures,
Cùm tuus metam tetigit propinquus
Alite curſu.
Et manu apprenſam tenera maritam,
Vndique effuſis Nomadum cateruis
Lætus oſtendens, per amica duxit
Agmina pompam.
Interim florum pluuia, & roſarum

Nimbus, è circi gradibus cadebat
In virum pennis aliis honoris
Sæpius auctum.

ODE DECIMA, HIPPOCLEÆ THESSALO, DVPLICIS STADII cursori. quæ incipit,

Ὀλβία λακεδαίμον, μάκαιρα θεσσαλία.

Eodem numero quo apud Horatium,
Intactis opulentior Thesauris Arabum & diuitis Indiæ.

CLARAM *Lacedæmona,*
O florentem opibus Thessaliæ plagam,
Natale Hippocleæ solum,
Terram vtramque manu temperat Herculis
Inuicti indomitum genus.
Sed cur altisonis grandis hiatibus
Primo in limine spiritus
Assumo tumidos? scilicet inclyta
Pytho, Martij Aleuadæ,
Victorisque mouet me domus ardua,
Vt facta Hippocleæ viris
Committam liquida voce canentibus.
Namque is læuis adhuc puer
Degustat teneris iam labiis decus:
Iam turba in media virûm
Parnassus resonans concauus hunc gregem
Imberbem super extulit,

Decurso stadij duplicis æquore.
Dulce est Cynthie in vltimo
Rerum fine pedem figere prosperum,
Nec dextro sine numine
Fœlix auspicium est incipientibus.
Ergo te duce Delie
Primis Hippocleas motibus euolans
Virtute emicuit noua,
Signatum & patriis pressit iter notis.
Bis cursor pater illius
Latis arma humeris fulgida sustinens,
Metæ accessit Olympicæ:
Quin Cirræ viridis planities iugo
Subiecta alipedem virum
Victorem nitido restituit lari.
Et natus pius & parens
Cultu perpetuo diuite floreant
Annis aduenientibus;
Iámque haustis Danaûm deliciis semel
Cunctis, ne volucris Deæ
Conuersam doleant posterius rotam.
Ambos Iuppiter innocens
» *Seruet, semper ei iuncta aderit comes*
» *Famæ longa perennitas,*
» *Qui passu rapido, qui valida manu*
» *Graiûm præmia ceperit,*
» *Coniungens animis robora feruidis.*
» *Quòd si præterea intuens*
» *Phœbi lumen adhuc conspiciat suo*
» *Crescentem puerum satu,*
» *Lauro dulce caput nectere Delphica,*

» Tantum ardentibus inuehi
» Astris ille nequit, nauita nam celer
» Pernici assequitur rate
» Quicquid turba hominum debita funeri
» Ægro pectore diligit,
» Quicquid conspicuum suspicit & micãs.
Sed tam optantibus arduum
Tali sorte frui, quàm trabe pinea
Delatum, aut pedibus vagis
Læta Hyperboreûm visere pascua.
Inter quos populos dapes
Solennes iniit dux hominum aliger
Perseus, sacrificantibus
Ollis laurigero centum asinos deo.
Quin nunc Phœbus adhuc libens
Consuetis epulis præsidet, & suis
Coram gestit honoribus,
Ac risu quatitur Delius intimo,
Tunc cùm bruta rudentia
Concentus iaciunt faucibus asperos.
Nec verò procul aufugit
Campis innocuis Melpomene exulans.
Sed vocem chorus vndique
Mittit virgineus, tum lyra multiplex
Linguis, tum calami impares
Circum rura sonant carmine Lydio.
Dum conuiuia dulcia
Curat gens foliis cincta recentibus,
Quam non letifer inficit
Morbus, non senium debilitat tremens,
Nec Mars sanguineus quatit,

Aut exosa scelus numina territant.
Huc accessit anhelitu
Vim spirans Danaes filius aureæ,
Et flaua duce Pallade
Fœlices adiit penniger hospites.
Atque hic Gorgone lurida
Occisa, in Seriphum rettulit insulam
Hydris implicitum caput,
Cuius contuitu protinus hostium
Durata obriguit manus,
Extinguente viros funere saxeo.
Mirum. sed capiunt fidem,
Creduntúrque, diis cuncta volentibus.
Remum Musa inhibe precor,
Et fundo tumidi gurgitis anchoram
Defige, auxilium ratis
Horrentis scopulos fluctibus abditos.
Carmen sæpè vagum, velut
Mellis blanda opifex prouolat, & modò
Illos, nunc alios petens,
Plures Aonius muneribus beat.
Quòd si pulchrum Ephyræ genus,
Et Penei celeres fluminis Accolæ
Thebanos numeros velint
Nostros Æmoniis psallere vocibus,
Audax spondeo laudibus
Perfusum Hippocleã mox fore lucidum
Ætatis teneræ decus,
Molles delicias consilio senum,
Curam virginibus nouam:
Quamuis ordinibus vix placet omnibus

Quiſquam, votáque ſæpius
In diuerſa homines diſiliunt leues.
Qui quod concupiit capit,
Ardens ille quidem ſollicitudine
In præſens animum leuat:
Sed ventura dies quid vehat ambigit.
Non anceps tamen eſt mihi,
Non incerta fides Thoracis hoſpitis,
Qui noſtram ambitioſius
Quæſiuit vario tramite gratiam.
Atque his Pieridum rotis
Nuper iunxit equos quattuor alites,
Cùm victoris ad atria
Traxit me comitem dux celer impigrum.
Aurum Lydius vt lapis
Spectat, fida hominum pectora ſic probat
Factis experientia.
Nec Thorax ſociis vnus amabilis,
Sed fratres ſimul illius
Ornandi teneris Pegaſidum modis,
Qui res iuráque Theſſala
Tollentes humeris fortibus efferunt,
Rectè principibus bonis
Magnarum alma ſalus creditur vrbium.

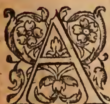
ODE

ODE VNDECIMA, THRASYDÆO THEBANO PVERO

Curſoris ſtadij: Quæ incipit,

Κάδμου κόραι, σεμέλα,

Eodem numero quo apud Horatium,
Odi profanum vulgus & arceo.

SCRIPTA ſummo tu Semele ætheri
Ino æſtuoſis fluctibus addita,
Nereidum conciuis vna,
Altera cœlicolûm deorum,
Alcmena mater vindicis Herculis,
Quæſo ite molli cum grege Naiadum
Ad Meliam Iſmeni ſororem
Fluminis, ínque adytum refulgens
Donis, & auctum vi tripodum aurea,
Quod Phœbus aris prætulit omnibus,
Iſmenium fanúmque dixit,
Augurio reſonante pollens.
Huc vos in vnum Melia conuocat,
O dulcis antiquum Armoniæ genus
Heroides, Dircæa circum
Rura vagæ vigiléſque ſemper:
Vt imminenti veſpere lucido
Theminque ſacram, templáque Pythia,
Iuſtúmque terrarum vmbilicum
Voce deæ liquida canatis.
Qua celſa Thebe Cirráque gaudeat
Laborioſo puluere nobilis:
Hic bina poſt gentis trophæa

Enituit Thrasidæus ardens,
Focísque auitis, & patrio lari
Gratam coronam tertius attulit
Cultis ab aruis, quæ potenti
Imperio Pylades tenebat
Orestis hospes exulis, ast eum
Lacona Orestem casibus inclytum
Amica nutrix luctuosis
Fraudibus eripuit parentis.
Sæuis Atrides cùm manibus cadens
Regale tabo sppargeret atrium,
Cúmque vxor atrox corda figens
Dardaniæ generosa vatis
Albente ferro, protinus hanc sequi
Manes iuberet cæsi Agamemnonis
Ad tartara horrentésque syluas,
Quas Acheron sinuosus ambit.
Num lachrimosa filia in Aulide
Mactata dulci tam procul à domo,
Accendit in cædem feroces
Sanguineæ genitricis iras?
An vero inerti subditam adultero
Lasciuus ardor compulit in scelus?
" *Summum omnium certè malorum est*
" *Coniugibus teneris libido,*
" *Nec vultus illam callidus obtegit*
" *Arcétue linguæ vulnera noxiæ.*
" *Quis nescit insanas per vrbes*
" *Probra vagis volitare pennis?*
" *Non aula diues comprimit inuidos*
" *Plebis susurros, sed populus iacens*

Imúmque vulgus clam beatos
Ore fremens lacerat cruento.
Dux ergo Achiuûm fatifero die
Spartano inermis procubuit solo,
Pestémque Cassandræ decentis
Attulit innocuæ iuuentæ.
Nec iuuit illum flamma penatibus
Iniecta Teucris, nec Priami domus
Vexata, fœdatæque Graiis
Deliciæ Phrygiæ rapinis.
Post funus autem principis illius
Tenella proles ad Strophium est senem
Profecta, conuallis tyrannum
Phocaïcæ Pyladísque patrem.
Labente vero tempore martiis
Fidens Orestes viribus, asperæ
Parentis Ægysthíque segnis
Morte pium sceleraunt ensem.
Verùm, ô sodales, me triplicis viæ
Abduxit errans semita, cùm prius
Incederem recta decori
Per medios Thrasidæi honores.
Me sicut olim nauigium leue
Procella stridens in latus impulit,
Cursúque dimotum secundo,
In grauidos tulit vnda fluctus.
Quare alta Cleio si pretium tibi
Persuasit ingens, Aoniæ vt lyræ
Argenteam vocem locares,
Omnia iam quate fila plectro.
Nunc filium acrem, nunc celebrans patrem

Iucunda quorum gloria fulgurat:
Hæc stirps virûm victrice rheda
Sæpè in Olympiacas arenas
Excurrit ardens, pugnáque nobilis
Pisæa quondam vestiit igneo
Fulgore gentem concitatos
Quadrupedes agitare fortem.
Nec Pythia illi laurea defuit,
Nam multi alumni palmiferæ domus
Vicere Delphis inquietis
Paßibus Argolicas cohortes.
Negata tantum sceptra merentibus.
» *Sed pulchra quæ sunt, nec nimis ardua,*
» *Optare tutum: cúmque magnus*
» *In populus moderata durent,*
» *Sola & bonorum temperies data*
» *Parcente fato munera porrigat*
» *Longos in annos: non superbis*
» *Inuideo diadema regnis,*
» *Contentus æqua sorte potentiæ*
» *Ciuilis: & si non caret hostibus*
» *Communis otî cultor, actis*
» *Alta petens, meritísque magnus,*
» *Et insolentis imperij fugax:*
» *Sed pulchra mors hunc claráque funera*
» *Saltem efferunt, nec talis ingens*
» *Fama viri tegitur sepulchro.*
» *Verùm illa totum funditur in genus*
» *Iam luce caßi, præque alia domus*
» *Gaza enitet, congesta & auri*
» *Exuperat pretio talenta.*

Hæc

Hæc vna Iphicli progeniem plagas
Differt per omnes cantibus & modis:
Hæc Castorem commendat orbi
Cæstibus indomitum cruentis:
Fratrémque gyris mobilem equestribus,
Vtrumque summo cœlicolûm satu
Prognatum, & alternis colentem
Æthera frugiferásque terras.

ODE DVODECIMA, MIDÆ AGRIGENTINO AVLETÆ:

Quæ incipit,

Αἰτέω σε φιλάγλαε, καλλίστα βροτεᾶν πολίων.

Eodem numero quo apud Horatium,
Inclusam Danaen turris ahænea.

E fulgens Agragas vrbs decus vrbium
Quascunque orbis habet, Persephonæ domus,
Te regina Hecate mœnia possidens
Vndis assita deprecor:
Vt lætis hominum cœtibus & deûm
Sumas æquanimis munera laurea
Claro parta Midæ, numine & obuio
Fœlicem excipias virum.
Ad cuius numeros multifores cauis
Emissos calamis, æmula fistula
Graiorum obticuit, fistula quam citi

Tritonis reperit dea,
Pallentes imitans Gorgonas ad latus
Medusæ, querulo carmine stridulas,
Miscentésque sonos emorientibus
Serpentum vndique sibilis,
Circum seminecis tempora virginis,
Harpes anxifero vulnere sauciæ.
Illo tempore quo tertia corruit
Phorcynis valida manu
Hostis pennigeri, saxifica vt lues
Duratos Seriphi perderet incolas.
Namque alatus eques quem Danae edidit
Nimbis aurifluis grauis,
Aut vita aut oculis Gorgonas exuit,
Captiuæ tumido matris adultero
Mutauit rigido gaudia funeri,
Inter regificas dapes,
Altricem asseruit vindice dextera
Abductam domini lecto inamabili
Postquam Heros fluido sanguine, & anguibus
Fœdum corripuit caput.
Ac vix aurigenæ fratris ab artubus
Pestem depulerat bellipotens soror,
Cùm cannas secuit protinus, & truci
Impleuit dea spiritu.
Vt planctum Euryalæ tristis & asperum
Clangorem horribilis cum crepitu genæ
Agresti calamo fingeret, artifex
Commentis celebris nouis.
Inter quæ orta recens fistula transiit
Ad gentes dociles, dictáque plurium

Concentus

Concentus capitum quòd variis parem
Stridorem colubris daret.
Turbis illa loquax in popularibus,
Virtutúmque memor, magnanimûm & virûm
Vocem docta per æs mittere splendidam,
Et iunctas per arundines.
Quæ iuxta Orchomeni mœnia gratiis
Sacrata, & numeris vsque sonantia
Cephisi resident fluminis alueo,
Et dulces superant aquas,
Testes virgineis cantibus & choris.
Has nuper roseo cùm tereres labro
Frangi chare Mida nil nocuit tibi,
Nec casus decus abstulit.
Nil faustum ambiguis absque periculis
Mortales hilarat: si quem hodie sinu
Amplexúque suo sors bona reppulit,
Cras lætum excipiet libens.
Fati nemo fugit ferrea vincula:
Tempus sæpè fauens dat bona languidis
Desperata animis, sæpè alio rapit
Expectata niger dies.

Finis Pythiorum.

ARGVMENTA ODARVM QVÆ SVNT IN Pythiis Pindari.

Argumentum Primæ.

ELON & Hieron fratres belli & pacis artibus egregij Siculi ambo (vt narrat Herodotus) in Polyhymnia, primũ in Sicilia, expulsis Hippocratis tyranni liberis Gelam oppidum occuparunt, postea verò dum se Gamorros Syracusanos ab exilio in ciuitatem reducere simulant, potestati & ditioni suæ Syracusas ipsas subiecêre, ac successu tẽporis cùm magnã vbique virtutis bellicæ opinionem haberent, vniuersæ Siciliæ longè latéque imperarunt, sed plus aliquãto Herodotus Geloni tribuit quàm Hieroni: atq; is tamen fratre defuncto ditissimę & potentissimæ insulæ imperiũ retinuit, nouámq; in Sicilia vrbem condidit Ætnæ monti propinquam & cognominem, à qua etiam cùm Pythia vicisset, publica præconis voce Ætnæus denominatus est. Huius præstantissimi ducis res memorabiles, & pugnas ab eo etiam ægrotante fortiter pugnatas Pindarus hoc carmine exornat, ac præcipuè illius insignis prælij meminit, quo Amilcar Carthaginiensium rex magnis Phœnicum, Hispanorum, Afrorum & Italorum copiis in Siciliam inuectus, ab Hierone & Gelone fusus & occisus est: eo ipso die quo Græci prope insulam Salaminem aduersus Persas nauali prælio fœliciter conflixere.

Argumentum

Argumentum Secundæ.

Hoc secundo carmine Pindarus eiusdem Hieronis regis laudes persequitur, eúmque ideo præcipuè cõmendat, quòd à Locrorum Epizephyriorum ciuitate libera & optimè morata, Anaxilæ & Cleophrontis tyrannorum conatus repulerit: cuius singularis beneficij memores Locrenses virgines Hieronis virtutem assiduis cantibus suis celebrabant, atque inde occasione sumpta poëta in peruersos ingratorum hominum mores inuehitur, Ixionísque viri omnium ingratissimi supplicium graue commemorat: sub finem autem carminis inuidos omnes & præcipuè Archilochum poëtam æmulum & maledicum acriter insectatur.

Argumentum Tertiæ.

Rex Hiero cùm omnibus fortunæ bonis abundaret, aduersa valetudine erat, magnísque corporis doloribus, & præcipuè calculo, torquebatur: illum admonet Pindarus his versibus vt humanæ conditionis memor ægritudinem forti animo ferat, séque in illis corporis angoribus regem quidem, sed non immortalem, neque mœroris & tristitiæ immunem esse cogitet.

Argumentum Quartæ.

Archesilavs Cyrenarum rex temporibus illis quibus Pindarus floruit intestinis seditionibus exagitatus est, tandémque superior factus quosdam ex iis qui aduersum se arma tulerant supplicio affecit, alios exulare iussit, inter quos & Demophilus ciuitate expulsus in Bœotiã ad Pindarum profugisse dicitur, illúmque obnixè orasse, vt carminibus suis (quorum studio & amore Archesilaus tenebatur) regis iracundiam lenire, sibíque in patriam reditum impetrare conaretur. Vt igitur Pindarus hac in

re amico morem gereret, & Archesilaum laudibus delinitum placabiliorem Demophilo redderet, originem regiæ stirpis sibi à veteri quadam memoria & historia repetendam existimauit. Hæc autem eiusmodi est: Iason Peliæ iussu Colchos aduectus, celebratum illud & à poëtis decantatum aureum vellus abstulit, tandémque in Græciam reuertens ad Africæ littora, atque ad eum ipsum locum appulisse traditur, in quo longo post tempore Cyrenæ cõstructæ sunt, multis illius sæculi heroibus Thessalum ducem comitantibus, & in primis Euphemo Spartano: cui quidem è Libya decedenti Triton Deus marinus sibi herois Eurypyli speciem vultúmque assumens, glebam Libycæ terræ muneris loco obtulit, vt eo quasi pignore accepto hospes sobolem suam aliquando in Libya regnaturam intelligeret. Postea Iason atque Euphemus è Libya in insulam Theram delati sunt, è Thera in Lemnum vsque peruenere, vbi Euphemus ex Malacha muliere nobili Leucophanem filium suscepit, cuius posteri in Laconiam regionem auitam profecti sunt, ex qua per seditionem expulsi Theræ insulæ dominatum aliquandiu obtinuere: atque in ea ex vetustissimo Euphemi genere Battus ortus est, qui ab oraculo Pythio admonitus, ex Thera in Africam migrauit, in qua eum Strabo solo admodum fertili & fœcundo Cyrenarum ciuitatem condidisse testatur. Cyrenis autem tempore Pindari Archesilaus rex à Batto principe octauus imperabat. Non ergo frustra Pindarus huic carmini Iasonis Euphemíq; res gestas inseruit, & integra penè Argonautica contexuit: vt ea ratione Archesilai regis originem clariorem & illustriorem redderet, quem extremis versibus tandem obtestatur, vt Demophilum virum fortem, eruditum & sapientem in patriam reuocet, & in pristinum dignitatis gradum restituat.

Argumentum Quintæ.

Ex superiori Ode huius etiam Quintæ argumentum intelligi

intelligi poteſt: nam Pindarus in eiuſdem Archeſilai principis laudatione, & Battiadum nobilitatis commemoratione verſatur, ſed hoc carmen magis quàm ſuperius ad victoriam Pythiam pertinet, quam Archeſilaus rex abſens per Arrotum armigerum obtinuit. Itaque illum ipſum Arrotum merito poëta vt difficilis & illuſtris victoriæ authorem celebrat.

Argumentum Sextæ.

HIC Pindarus Xenocratem Agrigentinum & Xenocratis filium Traſybulum laudat, qui parẽtis vicem ſuſtinens, illi abſenti victoriam Pythiam peperit, nec quicquam in hac Ode illuſtrius eſt antiqua virtute Antilochi, quem poëtæ vt patrẽ Neſtorem ſeruaret, in bello Troiano fortiter occubuiſſe ſcribunt.

Argumentum Septimæ.

HAEC Ode in laudem Megaclis Athenienſis ſcripta eſt, nec quidquam obſcuritatis continet.

Argumentum Octauæ.

QVO tempore Ariſtomenes Ægineta victoriam in ludis Pythiis aſſequutus eſt, Ægina inſula ciuilibus diſcordiis bellíſque æſtuabat. Itaque initio huius carminis Pindarus pacis & otij commoda multa enumerat: poſtea verò ſtylum, vt ſolet, ad victoris encomium conuertit: ſub finem autem humanum genus ſuperbum atque arrogans conditionis ſuæ & imbecillitatis admonet.

Argumentum Nonæ.

TELESICRATES qui hic celebratur nactus erat patriam Cyrenam, & quoniam in Græcorum ludis non

ſolum victores ipſi, ſed etiam victorum ciuitates honore affici conſueuerant, Cyrenes nymphę venatricis (à qua vrbi nomen impoſitum) poëta hoc loco vitam, mores & egregia facta commemorat, nec ardentem Phœbi amorem in illam pręterit, cuius fabulę ſuauitate carmini ſuo aſperſa, ad victoris encomium redit, eúmque ab Alexidamo regis Antęi genero originem duxiſſe teſtatur.

Argumentum Decimæ.

SCRIPTVM eſt hoc carmen in laudem Hippoclęę pueri Theſſali curſoris, ſed præter illius laudem Hyperboreorum mores à Pomponio Mela traditos, & Perſei fabulam, & alia quædam non iniucunda continet: nonnulla etiam ad vitæ humanæ vſum valdè vtilia complectitur.

Argumentum Vndecimæ.

HAEC Ode ſcripta eſt Thraſydæo Thebano curſori, nec tota in ornando victore poſita eſt, ſed Clytemneſtræ reginæ tragicam vituperationem habet, quæ marito Agamemnone occiſo filium Oreſtem ad neceſſariam patris vltionem compulit, tandémque ipſa cum Ægyſto adultero iuſtiſſimas pœnas ferociæ & crudelitatis perſoluit.

Argumentum Duodecimæ.

HAC Ode celebratur Midas Agrigentinus Auletes, qui cùm fiſtula in Pythiis ludis æmulos viciſſet, occaſionem Pindaro præbuit fuſius explicandi qua ratione Pallas fiſtulam calamóſque prima inuenerit, vt gemitum Gorgonum in funere ſororis Meduſæ exprimeret, & ſibila ſerpentum ſimul cum Meduſa morientium imitaretur.

FINIS.

ALIQVOT ALIA EIVSDEM SVDORII Carmina.

AD AVGVSTISSIMAM FRANCIÆ REGINAM, DE NAtiuitate filiæ Catholici Hispaniarum Regis.

TOT Regum patriæque Parens, lætissima fama
Natalem Hesperiæ neptis tibi nunciat horam,
Fortis aui & patris, quæ mutua fœdera sancit
Exoriens, firmæque addit noua vincula paci.
Forsan & hæc olim non otia lenta sequetur
Fœmina, nec molles tractabit pollice lanas,
Sed leges & iura dabit, populósque verenda
Maiestate reget, rerúmque tenebit habenas.
Exemplo Regina tuo, quanquam audiit orbis
Iampridem quid fœmineis Hispania pugnax
Debeat imperiis, Maurósque vt fuderit hostes
Regina armipotens nostrorum tempore auorum,
Vtque viro comes insignem galeata triumphum

Duxerit, illa autem lex iniustissima, si quæ
Inseruire bonis prohibet communibus omnes
Mortales, sexúsque in eo discrimina ponit
Immerito. nam cur catulos & lustra leæna
Defendat, maribúsque animis interrita pugnent,
Cætera quæ charos edunt animalia fœtus,
Fœmina perpetuo studiis ignobilis otî
Intenta, & calathis lanísque addicta quiescat?
Præcipuè si qua est priscorum sanguine Regum
Edita, & experiens & rebus nata gerendis,
Qualem te nobis hæc aurea protulit ætas,
Atque tuam ostendent venientia sæcula neptem.

AD REGINAM HISPANIARVM.

QVÆ Gallis Isabella tuos coniungis Iberos,
Optato frueris salua puerperio,
Coniugiíque tui fœlix atque aurea proles,
Causa nouæ est nobis publica lætitiæ.
Nec minus hæc ambas demulcent gaudia gentes,
Quòd tibi non fortem fata dedere marem,
Bella mares Martémque cient, at fœmina nata
Pacis & æterni fœderis omen habet.

DE OBITV IOANNIS BORBONII, DVCIS ANGVIANI,

qui in prælio Quintiniano pro patria fortiter dimicans occubuit.

Ex libro Elegiarum.

Vmbra

Vmbra loquitur.

NOTA nimis Gallis Quintini ad mœnia clades
Accepta, & cædes tot miseranda virûm,
Queis ductórque fui, & longè fortißimus author
Corpore vt obiecto protegerent patriam.
Nec tamen hic animus iucundi prodigus æui,
Nec mouit tristes forma decora deas:
Nec genus antiquo Francorum è sanguine Regum,
Nec vota heu tristis anxia Borboniæ,
Quam mihi coniunctam à thalamo tedáque recenti
Misit ad exequias sors inimica meas.
Certè dignus eram quem post tot fortia facta,
Tot cæsos hostes, raptáque signa ducum
Flandrorum, è media tandem Venus ipsa phalange
Sublimem eripiens, nube caua tegeret,
Móxque insperanti saluum monstraret amicæ,
Fragranti & fessum poneret in thalamo.
Sic diua hæc olim Troiæ sub mœnibus altis
Dicitur Atridis eripuisse Parim.
At me magnanimum Assaraci Priamíque nepotem
Nulla dea à mortis limine restituit:
Magna tamen nostros solantur gaudia manes,
Quòd socia illa mei sanguinis, illa thori.
Non semper viduum seruauit sola cubile,
Languida nec mœsto tabuit in thalamo:
Sed dignum sortita virum est florentibus annis,
Cui pingit teneras prima iuuenta genas.
At si, quod nolim, Francorum tempora mittent
Hunc etiam ad pugnas, & graue Martis opus,
Opto quidem vt simili mecum celebretur honore,
Sed iuuenem melius seruet amica Venus:

Nec ſinat huic alio lædi præcordia telo,
Quàm quod amor dulci tingit amaritie.

EPITAPHIVM ERATINÆ PVELLÆ, QVÆ AMANTIS VNIVS desiderio, & alterius tædio extincta eſt.

GESTAT *amor binas pharetra victrice ſagittas,*
Hæc deſiderium pellit, & illa parit.
Hæc in virginibus faſtidia gignit amantum,
Illa iuuat cupidos conciliátque viros.
Alterutram tantùm donec Eratina *puella*
Experta eſt, vixit mille petita procis:
Vt roſa purpureis quæ florida vernat in hortis,
Raptorúmque auidas prouocat ipſa manus,
Sed poſtquam geminos ſenſit crudeliter ictus,
Extincta eſt duplici caſta puella malo.

EPITAPHIVM ANNÆ MOMMORANTII FRANCIÆ Conneſtabilis.

HENRICVS *Regũ decus, & mauortius* Annas
Exegere ſuæ fœlicia tempora vitæ
Vnanimes: atque vt cœlum qui ſuſtinet Atlas
Sæpè onus Alcidæ *laſſa ceruice relinquit,*
Sic horum alternis viguit res Gallica *curis*
Nixa diu: viguere artes, & publica iura.
His populum antiqua ſub relligione tueri
Par ſtudium fuit, & ritus ſeruare vetuſtos.
Nec modò tranſactum eſt votis communibus æuum,

Sed fuit

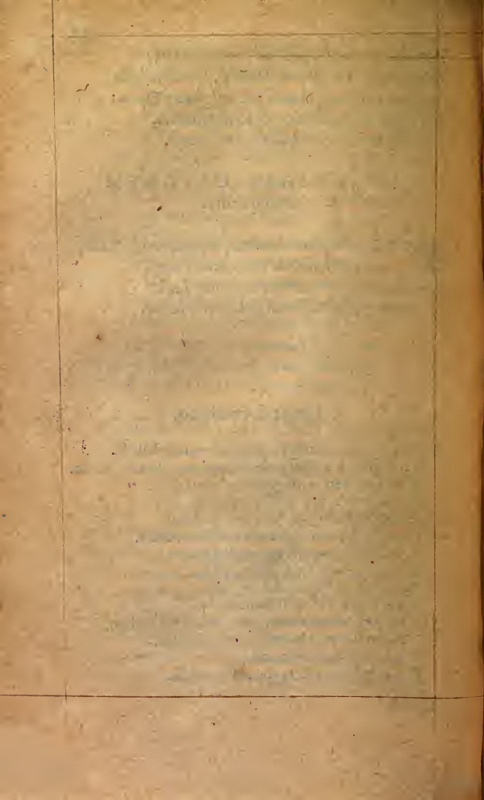
Sed fuit & similis quædam concordia fati:
Nam postquam externo voluere occumbere bello
Sæpius, & Francis patriæque impendere vitam;
Heu gemini Heroes dextra periere suorum,
Hic hasta, ille caput crudeli saucius ense.

DE CÆSARE CATONEM perſequente.

POST *tot deuictos homines, orbémque subactum,*
Quid tibi libertas vna Catonis obest,
Cæsar atrox? num te viuentis gloria lædit?
Fortè & defuncti non minus vret honor.

Errata ſic corrigito.

Folio 16. pag. 1. verſu 19. lege, animam exhalaſſe.
F. 17. pag. 1. verſu 13. Ducúmque nati, fertilis Africa.
Ead. pag. verſ. 25. lege, Matrémque ditis.
F. 20. pag. 2. ver. 4. horrens, arte.
F. 21. pag. 2. ver. 8. locuples, ſpoliatus.
F. 22. pag. 1. ver. 14. pacti conſilium duces.
F. 23. pag. 1. ver. 12. lege, Sed vota.
F. 24. pag. 1. ver. 10. placito duci.
Ead. pag. verſu penultimo, vnius.
F. 33. pag. 2. ver. 4. Iſthmiam.
Ead. pag ad extremum, adde iſtum verſiculum,
Alcmanis pius hæc præmonuit parens.
F. 42. p. 1. ver. 3. Curſori.
F. 44. pag. 2. ver. 19. lecto inamabili.

Nemea Pindari

LATINO CARMINE

REDDITA

PER

NICOLAUM SUDORIUM
Inquisitionum Præsidem.

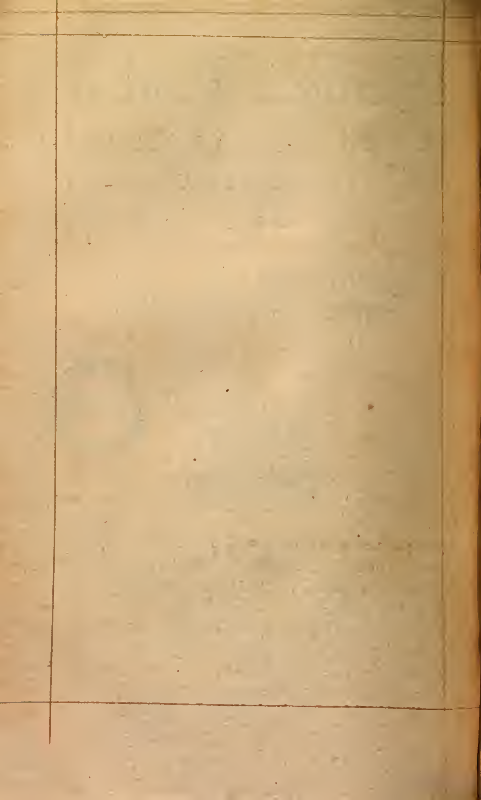

LUTETIÆ.

Ex Officina Federici Morelli
Typographi Regij.

1582.

CUM PRIVILEGIO.

NICOLAI SVDORII

PRÆFATIO IN NEMEA *Pindari, ad amplißimum virum Philippum Huraltum Chiuernium Galliarum Procancellarium.*

VVM Plinius in libris naturalis historiæ conqueritur, Vir amplissime, prouētum agrorum suo tempore minimè vbertati superiorum ætatum respondere: tantam tamque insignem mutationem non exhaustæ & quasi effœtæ soli naturæ, sed cultorum socordiæ & negligentiæ imputat. Sic etiam, si quis diligentiùs inquirat, cur nostri temporis homines ab illa decantata & celebrata veterum virorum excellentia longissimè absint, intelliget tandem non vim ingeniorum vetustate & quodam temporum senio defecisse aut elāguisse: sed disciplinam & institutionem iuuentutis, quam Græci παιδείαν

appellant, claritudinis & perfectionis omnis originem fontemque esse: quo præciso vel auerso virtutem ipsam in hominibus paulatim exarescere & aboleri necesse sit. Quemadmodum enim ait Poeta,

Fortes creantur fortibus & bonis.
Doctrina sed vim promouet insitam,
Rectique cultus pectora roborant:
Vtcunque defecere mores,
Dedecorant benè nata culpæ.

Ac mihi quidem multarum nationum studia & instituta consideranti plurimæ ex illis, vt Germani, Scythæ, Sarmatæ, & Galli antiqui, omnia in vnius corporis firmitate & robore constituisse videntur, & à disciplinis liberalibus, artibus & scientiis penitus abhorruisse. Ideóque factum est vt incultis eorum & inexercitatis animis nihil nisi barbarum, rude & agreste inesset. Quumque olim populi huiusmodi in diuersas regiones & terras magnos & bellicosos impetus facerent, numquam tamen nationum à se victarum imperium retinere poterant, his scilicet auxiliis destituti, eáque arte & solertia carentes, qua victæ gẽtes victricibus conciliari solent, & abiecta rebellendi cupidine otij & securitatis illecebris capi & deliniri. Posteriores autem Græci, quum ingeniis & eloquentia quàm armis præstare mallent, & dulcedine pacis emolliti bellorum laboré ærumnásque refugerent & auersarentur: tandem libertatem antiquam cum vitæ deliciis & tranquillitate permutarunt: ac facilè à Romanis domiti eo-

rum iussis & legibus non inuiti paruêre. Sola antiqua Gręcia, quam virtus Romana imitata est, eam disciplinam eáque instituta coluit, quibus & domi libertas retineri, & foris imperium quæri solet. Nam quũ homo ex corpore & animo compositus sit, numquam Græci antiqui aut corporibus agitandis & corroborãdis nimiùm dediti, ingeniorum cultum abiecerunt, aut in capessendis artibus & scientiis penitus occupati corporum exercitia neglexêre. Itaque scribit Plato in Alcibiade primo, Græcos olim adolescentes, qui ingenuè & liberaliter instituerentur, tria in gymnasiis discere consueuisse, τὰ γράμματα, κιθαρίζειν, καὶ παλαίειν, hoc est literas, citharæ pulsandæ artem, & & palęstram. Alibi autem, in lib. de Repub. παιδείαν Græcorum, quemadmodum & Aristotel. in duas tantũ partes diuidit, μουσικὴν καὶ γυμναστικήν. Sub Musica antiqui nõ tantùm harmoniam & sonos, sed Poeticam, Rhetoricam, historiarum cognitionẽ, mathematicas quasdam artes, atque, vt vno verbo absoluam, omnia Apollinis & Musarum pręclara inuenta comprehendebant. Gymnastica autem & luctam & pancratium & cursum & saltum & iaculationem & disci in sublime iactationẽ complectebatur. Quæ quidem exercitia omnia veteres Græci non animi & delectationis causa, sed in castrorum & militiæ vsum suscipiebant. Nam primùm lucta illis proderat, vt in præliis hostem cõprehensum ad terram affligere, ipsique prostrati tutiùs cadere & celeriùs resurgere discerent. Pancratio & cęstibus ad vulnera & plagas corpora

-corum indurabâtur, & acerrimis doloribus perferendis assuescebant. Iam cursus & saltus & omnis iaculationis vtilitatem in præliis nemo ignorat, vt milites & fugiêtem hostem insequi, & vallum fossasque transilire, & scienter eminus tela vibrare possint. Quos omnes labores quum diu Græci in gymnasiis nudi sustinuerant, postea in bello thorace ferreo circundati sibi ipsis inuulnerabiles & insuperabiles videbantur, vimque & ictus hostium omnes facilè contemnebant. Nec verò hoc loco omittendi sunt ἀγῶνες ἱππικοὶ, siue equestria certamina in quibus equi generosissimi dexteritate summa, sine conflictu tamen, & sine vllo vitæ periculo agitabantur. Sed mirabitur fortasse quispiam, cur in recensendis veterum Græcorum exercitiis ὁπλομαχία, id est ars gladiatoria à nobis prætermissa sit: quum præsertim illa vna apud omnes ferè populos hodie frequentetur, & sola iusti certaminis pugnæque legitimæ adumbratam quandam imaginem habeat. Nos verò artificium illud certandi armis pugnatoriis in Græcia olim neglectum fuisse ab adolescentibus ingenuis affirmare possumus, priscorum authorum claris apertísque testimoniis adducti. Etenim Plato in dialogo de fortitudine sic Lachetem de ea re disserentem inducit, εἴ τι ἦν τοῦτο τὸ ὁπλιτικὸν, μάθημα οὐκ ἂν λέληθε Λακεδαιμονίους, οἷς οὐδὲν ἄλλο μέλει ἐν τῷ βίῳ, ἢ ὅτι ἂν μαθόντες πλεονεκτεῖεν τῶν ἄλλων περὶ τὸν πόλεμον. νῦν δ' ὁρῶ τούτους τοὺς ἐν ὅπλοις μαχομένους Λακεδαίμονας ἡγουμένους εἶναι ἄβατον ἱερὸν, καὶ οὐδὲ ἄκρῳ ποδὶ ἐπιβαίνοντας. Si ars gladiatoria vsum aliquem in armis

haberet, nunquam id fugiſſet Lacedęmonios, qui nihil aliud in tota vita agunt, niſi vt cęteros omnes bellādi peritia & artificio ſuperent. Nūc verò videmus omnes iſtos gladiatores, qui pugnatoriis armis vtuntur, ne extremis quidem pedibus audere Lacedęmonem attingere: quòd vrbem illam ſibi quaſi adytum quoddam & ſacrarium inacceſſum exiſtiment. Anacharſis autem apud Lucianū de Athenis altero Græciæ lumine loquens, ſic ait, ποῦ ἐστιν ὑμῖν ὦ Σόλων τὸ γυμνάσιον τὸ ἐν τοῖς ὅπλοις; οὐ γὰρ εἶδον ἔγωγε ἐν τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδὲν, ἅπασαν αὐτὴν ἐν κύκλῳ περιελθών. vbi ſitus eſt apud vos, ô Solon, ludus gladiatorius? neque enim Athenis quicquam huiuſmodi animaduerti, quanuis totam vrbem circumiens ſæpius luſtrauerim. Quibus ex locis facilè deprehenditur à veteribus Græcis gladiatoriā artem penitus reiectam & exploſam fuiſſe. Atque huius inſtituti rationes plurimæ in veteribus libris reperiuntur. Primùm enim, quemadmodum Plato ait, Lacedæmonij cæteríq; populi in Græcia bellicoſi nullam illam ſcientiā eſſe arbitrabātur, ſed vânum tātummodò & inutile artis & experientiæ cuiuſdam ſimulacrum. Idque apud eūdem Platonem Laches Stazilei nobilis & famoſi gladiatoris exemplo oſtendit. Is omnium armorum ſcientiam & præcipuè tractandæ ſecuris peritiam profitebatur, ac publicè glorians oſtentabat. Fortè accidit vt à quodam nauium duce ad maritimū bellum educeretur. Quumque ſe illis nauigātibus in curſu oneraria hoſtium nauis obtuliſſet, prædam illicò Athenienſes rati, illam pro-

tinus remis velísque insequuti, & tādem assequuti sunt. Ibi contrà quàm Dux Atheniensis existimarat, acerrima pugna exorta, séque hostibus strenuè defendentibus, Stazileus, quanquam, vt in re improuisa, satis attonitus, tamen ne commilitonibus artis suæ obtrectandæ occasionem præberet, securim expedire & in aduersos hostes artificiosè vibrare cœpit. At illa vehementiùs à gladiatore in nauis hostilis tabulata impulsa sic penitus adhæsit & affixa est, vt nullis posteà viribus, nullo conatu inde extrahi posset. Quod quum hostes animaduertissent, Stazileum pudore & periculi metu perfusum, atque in bipenni recipienda frustra laborantem, saxis lapidibúsque ferire & obruere cœperunt. Statímque oneraria nauis Atheniensium triremem incitato remigio prætervecta est. Et quum securis adhuc tergo hostilis nauis penitus affixa penderet, Stazileus derisus ab omnibus & antiqua fortitudinis laude amissa euiluit. Ita ferè, vt diximus, hæc à Platone seu fabula seu historia narrata est, & gladiatorum siue lusus siue ars siue experientia facetè derisa. Prætereà Græci fortitudinem ciuium non in singulari certamine constituebant, in quo sæpe viri fortes & reipub. valdè vtiles, ab ignauis tyronibus conficiuntur, sed virtutē ea animi magnitudine, eáque constantia & arte æstimabāt, quam vnusquisque in præliis toto inspectante exercitu ostendisset: quia hac maximè ratione & ciuitatis termini proferuntur, & salua inhabitantium libertate ciuitas ipsa copiis, opibus, imperio & potentia augetur.

At quum iam cornua cecinêre,& ordines à militibus ſeruandi ſunt, nemo, opinor, ignorat nullum vmbratili illi gladiatorum artificio locũ relinqui:ſed ab vniuerſis ſimul quaſi vno totius exercitus robore & contentione pugnari. Quòd ſi quis hoplomachiæ peritiam ad priuatas rixas obeundas ſibi non inutilem, ſed valde neceſſariam videri ait: næ is non imprudenter rem totam inueterata quadam huius ſæculi conſuetudine metitur atque æſtimat. Sed legiſlatores Græci imprimis operam dabant, ne rixæ inter ciues exorirentur, aut, ſi exortæ eſſent, vt iure potius & ciuili diſceptatione, quàm ferro, dirimerentur. Cúmque illud ab Homero veriſſimè traditum ſcirent, αὐτὸς ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος:hoc eſt,in ſæuam rapimur cædem præſentibus armis: & concitatos hominum impetus nimia gladiorum licentia exaſperari cernerent, apud illos grauiſſimis pœnis & ſuppliciis additis vetabatur, ne quis arma in publicũ niſi magiſtratus iuſſu & reipub. cauſa efferret:quemadmodum hæc Solonis verba indicant apud Lucianum in dialogo,qui Anacharſis inſcribitur, τὸ μὲν ὁπλοφορεῖν, καὶ ἀκινάκην περιζῶσθαι, περιττὸν ἐν εἰρήνῃ οἰόμεθα εἶναι, καὶ προστιμόν γ᾽ ἐστὶ ὅστις ἐν ἄστει σίδηρον φοροίη, μηδὲν δέον, ἢ ὅπλα ἐξενέγκοι εἰς τὸ δημόσιον. Arma perpetuò circumferre, & acinace accinctos per vrbem ambulare, nobis in pace inutile & ſuperuacaneum videtur:pœníſque grauiſſimis mulctatur, qui palàm in ciuitate enſem gerit, aut nulla publica neceſſitate exigẽte ex ædibus arma commouet. Thucydides autem hiſtoriarum ſcriptor

illustris, & dux belli non ignobilis, in primo historiarum libro de eadem re disserens, ita scribit: πᾶσα ἡ ἕλλας πάλαι ἐσιδηροφόρει διὰ τὰς ἀφράκτους τε οἰκήσεις, καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλους ἐφόδους, καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν μεθ' ὅπλων ἐποιήσαντο, ὥσπερ οἱ βάρβαροι. πρῶτοι δὲ ἀθηναῖοι τόν τε σίδηρον κατέθεντο, καὶ ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ εἰς τὸ τρυφερώτερον μετέστησαν. Omnes olim Græci ensibus accincti erant, quia oppida immunita habitabant, & mutuis incursionibus ac latrociniis assiduè vexabantur: sicq; illi vitā omnē degebant in armis, quēadmodū & barbari. Primi omniū Athenienses ferrū deposuisse, & leniorē atq; humaniorē, quàm anteà, vitæ cultū sumpsisse memorantur. Quibus ex verbis facilè intelligitur olim Græcorum & barbarorum habitum vna ea re maximè separatū fuisse, quòd barbari gladios vbique circumferrent, Græci verò in vrbibus sine ferro pacati & palliati incederēt. Scio equidem plurimos hunc morem ridiculum & ineptum, vel potius mollem & effœminatum existimaturos. Nec verò nos hoc loco Sophistæ Phormionis æmuli, quid factu optimum sit in re bellica disputamus: sed priscarum tantummodò gentium instituta, quāuis antiqua & vetustatis situ pęnè obliterata, narramus. Atque, vt ingenuè fatear, consuetudinem huiusmodi longè absurdiorem putarem, nisi ex historia didicissem viros eos, qui arma Diis penatibus consecrabant, & nunquam ea nisi aut peregrinationis aut belli causa promebant, olim sibi armis & victoriis suis vniuersum terrarum orbem aperuisse, tandēq; vetustissimum illud Persarum

imperium magnis olim præliis fractum & debilitatum funditus euertiſſe. Quinetiã Romani ipſi gentium omnium victores, ſtante adhuc & florẽte Republica, legem Iuliam religioſè obſeruabãt, quę ſeueriſſimè in illum animaduertebat, qui pubes in publico cum telo fuiſſe arguebatur. Plura in eandem ſentẽtiam ſcribi poſſent, & à nobis fortaſſe aliquãdo vberiùs lex illa Iulia explicabitur. Sed iam ſentio me Pindarico more in Græcorum inſtituta & conſuetudines paulò liberius digreſſum & euagatum. Vt igitur è diuerticulo in viam redeam, certum eſt Græciam antiquam militaris gloriæ cupidiſſimam, vna arte gladiatoria excepta, omnia corporis exercitia nuper à nobis memorata ſtudioſiſſimè vſurpaſſe. Quibus & alia non multum his diſſimilia Pauſanias addidit in libris Græcarum antiquitatum: quale eſt commẽtum illius, qui primus in theatrum Olympiæ prodiit à capite ad calcem graui armatura tectus, & clypeũ læua appenſum gerens, vt armis ita oneratus ſtadium ſimplex duplexque decurreret. Atque hunc idem Pauſanias refert fauſtis omnium acclamationibus exceptum, quòd tale inuentum bellici laboris longè grauiſſimi imaginem expreſſam habere videretur. Porrò ne certamina & contentiones huiuſmodi aut temporum iniuria aut iuuentutis ignauia exoleſcerent, in ſingulis paulò amplioribus Græciæ ciuitatibus certis ſtatíſque temporibus feſti dies Deorum cultui & ceremoniis conſecrati agebantur, eam præcipuè ob cauſam, vt qui eò conueniſſent adoleſcen-

tes, publicis exercitiis & certaminibus obeundis robora viréſque admirabiles oſtentarent. Qui autem pugnando ſuperiores euaſerant in oculis ciuium, diuerſis honoribus & præmiis doníſque afficiebantur. Atque in his ſingularum ciuitatum ſtadiis Græci adoleſcētes veluti poſito tyrocinio, poſtea exercitati in quatuor illa celeberrima prodibant vniuerſæ Græciæ communia, Olympiacum ſcilicet, Pythium, Nemeacum & Iſthmium. His autem ſingulis Iudices præſidere conſueuerāt, βραβευταὶ vel ἑλλανοδίκαι nuncupati: à quibus ſpectata ſingulorum virtute victores victorumque vrbes publicis coronis exornabātur: &, vt inquit Cicero, Olympionicē aut Pythionicem eſſe in Græcia paulò minus erat, quàm Romæ triumphare. Quoniam tamen antiqui coronarum illarum, quas diximus, vt folia, ſic decus & gloriam breui fluere & marceſſere videbant, ſtatuas autem multis caſibus deiici aut deteri & abſumi vetuſtate: ideò prudētes olim victores excellentium Poetarum ingenia ſibi conciliabant, vt eorum carminibus hymníſque egregiis ſempiternæ hominum memoriæ cōmendarētur. Talem olim Pindarus operam victoribus multis illuſtribus nauauit in Olympiis & Pythiis, quæ nos antea Latinitate donauimus. Nemea autem huiuſmodi olim originem habuiſſe dicuntur. Quum Hypſipyle Lemni regina, maribus omnibus per totam inſulam occiſis, patrem ſuum Thoantem diu in arca concluſum ſeruaſſet, tandēque infauſta filiæ pietas emanaſſet in vulgus: Lemnia-

des cæteræ grauiter indignatæ & Thoantem in mare demergunt, & Reginā Hypſipylem depoſcūt ad ſupplicium. Quo illa audito fuga euadere conatur, ſed ſola timidè errans, à piratis littus explorātibus excepta eſt, & poſtea Lycurgo Argolicæ regionis Principi Iouíſque ſacerdoti vendita. Is captiuæ pulchritudine & genere commotus Opheltem illi filium educandum tradidit. Iam enim illa ex Iaſone Argonautarum duce geminos pepererat. Sub idem tempus fortè accidit, vt ſeptem Argolici duces cū copiis ingentibus ad Thebas obſidendas proficiſcerentur: quumque ardētiſſimo ſole per Nemeam regionem exercitus iter faceret, & fluuiis circum omnibus exſiccatis tota pænè agmina ſiti enecta deficerent: celeriter duces antegreſſi, vt fluuium aliquem fontémve inueſtigarent, Hypſipylem cum alumno obuiam habuēre. Illa continuò re intellecta principibus Græcis ducem ſeſe ad aquas fore pollicita eſt, & vt onere leuata celerius incederet, Opheltem puerum in gramine molliſſimo incauta depoſuit. Profecta nutrice alumnus herbam ludibundus premens floréſque deoſculans ſuauiter oblectabatur. Sed paulò pòſt anguis è latebra exiliens puerum incuſtoditum morſu exanimauit. Quo nuntio ad Lycurgum perlato mœſtiſſimus pater mortem filij indigniſſimè ferens, Hypſipylem nutricem de medio tollere cogitabat. Sed Argiui Duces beneficii accepti memores Regem meritò iraſcentem multis tandem precibus verbíſque placauēre: atque in Nemea regione eo ipſo in lo-

co,vbi infans ictu serpẽtis occiderat, ludos funebres instituerũt, qui tertio quoque anno in honorẽ Opheltæ siue Archemori extincti omni certaminum genere celebrarentur: vt patris dolorẽ acerbissimum illo saltem immortalis honoris solatio aliqua ex parte mitigarent. Sic Nemea primùm (vt accepimus) instituta sunt, quorũ victores à Pindaro in hoc libro numerosis hymnis & carminibus extolluntur. Nos autem ea ipsa Latinis versibus vtcunque explicata tibi potissimũ dedicãda censuimus, Vir amplissime, qui quidem multorũ errore neglecto humanitatis studia quasi vana & inutilia deridentium, semper tibi ad excellentem ingenij iudiciique vim adiumenta doctrinæ & eruditionis adiicienda existimasti: atque hac veluti duplici anchora vtens, prudentissimus gubernator, quamuis in summis temporum nostrorum tempestatibus & fluctibus, nauim tamen reipublicæ saluã incolumémque præstas, præstabísque in posterum cum incredibili quadam & immortali nominis tui commendatione & gloria.

NEMEA PINDARI LATINO CARMINE REDDITA PER NICOLAVM SVDORIVM Inquiſitionum Præſidem.

ODE PRIMA, CHROMIO ÆTNÆO PRINCIPI CVRRV VICTORIAM ADEPTO.

Quæ incipit,

Ἄμπνευμα σεμνὸν Ἀλφεοῦ.

Numero quo apud Horatium, Te maris & terræ,numeróque carentis arenæ.

RTYGIA, Alphei requies, claris Syracuſis
Addita pars,ſoror inclyta Deli,
Artemidis ſedes, ex te iam prodeat hymnus
Dulce ſonans,qui iactet equorũ
Alipedum curſus rapidos ſimiléſque procellæ,
Ætnæi recreans Iouis aures.
Me rota veloci Chromij Nemeæque corona

Admonet, vt felicibus actis
Principis impendam numeros & carmina vates:
Vtque decus virtutibus addam,
Quarum debetur superis cœlestis origo:
„ Nam diuorum munere semper
„ Gloria sublimes homines ad sydera tollit.
Nunc concursus apta feroces
Dicere Melpomene tenebris hanc exime terram,
Quam stellantis rector Olympi
Persephone dedit, & concusso vertice nutans,
Vberibus flauescere iußit
Meßibus ante alias lætantes frugibus oras,
Turrigerumque altis caput astris
Inserere, amplexam gremio mille oppida lato:
Gens vbi sumptis fulgurat armis
Aßiduè, ferrumque minax, & prælia tractat:
Sæpe etiam certamine victrix
Pisæo implicitas foliis auróque coronas
Sicaniis penetralibus affert.
Multa aliâs cecini vera præconia voce:
Nec citharæ modò fila mouere
Displicet ante fores eius, qui celsa libenter
Hospitibus sua tecta recludit,
Mollis vbi me cœna manet, dilectáque sedes
Conuiuas aßueta frequentes
Accipere externis venientes vndique ab oris,
Inuidia indignante maligna.
„ Vir bonus inuidiam domat, vt fluuialibus vndis
„ Iniectis perit igneus ardor.
„ Non omnes ars vna iuuat, sed quilibet audax
„ Natura duce pergere debet,

Atque

Atque iter indugredi rectum, seu robore fidat,
Seu rem consilio gerat acri,
Euentura videns animo. Tibi, victor, vtrumque
Contigit, adiectæque potentes
Diuitiæ, quas tu obscura fuge condere terra,
Et proprios bona profer in vsus,
Deinde aliis largire libens. sic fama paratur,
Sic & copia rebus in arctis.
Nam miseros inter mortales mobilis vsque
Sors incertis paßibus errat.
Cùm Chromi ætatémque tuam contemplor & acta
Iam teneris ingentia in annis,
Herculis inuicti virtutem animósque recordor,
Pieriúsque animi furor ardet
Dicere nata simul perfectáque robora magni
Alcidæ, si vera vetustas.
Fama est Alcidem simul Iphiclúmque gemello
Enixu fugisse parentis /venisse
Viscera, & ætherias cæli sub auras.
Sed fratrum generosior alter
Falsiparens, mox est oculis signatus iniquis
Iratæ Iunonis, vt aureas
Ingressus cunas iacuit. Grauis ergo nouerca
Fœmineo furiata dolore
Immisit pueris geminos crudeliter angues,
Queis ædes patuêre reclusæ.
Atque hi continuò thalami in penetralia lapsi
Cœruleis vincîre parabant
Nexibus infantes, rapidísque absumere malis.
Sed rectum opposuit caput vnus,
Et puer in primæ veniens discrimina pugnæ

Ambabus manibus, velut arcta
Forcipe, compreſsit tumidorum colla draconum:
Sicque eliſis faucibus ater
Spiritus erumpens liuentia membra reliquit
Vitali defecta calore.
Obſtupuere nurus, quibus ægra puerpera curæ.
Quin Alcmena cito pede mater
Nuda thoro exiliit, ſæuis vt pignora monſtris
Eriperet, peſtique propinquæ.
Nec non accurrêre duces longo ordine Graij,
Armorum fulgore micantes.
Amphitryo imprimis ſtricto celer affuit enſe
Triſtitia confixus acuta.
" Namque omnes ſua damna gemunt, alienáque nullo
" Reſpiciunt incommoda luctu.
Vt verò eliſos angues noua robora nati
Intuitus pater, atque retextum
Rumorem, hîc totis exhorruit artubus, anceps
Lætitia miſtóque timore.
Quare Tireſiam cunctis è vatibus vnum
Rectiloquo fata ore canentem
Rex ad ſe vocat. Aſt illi Danaûmque cateruis
Mox ſapiens ediſſerit augur,
Qui puerum expectent caſus, quæ monſtra ſit olim
Et terra domiturus & vndis.
Quendam etiam obliquo gradientem calle tyrannum
Herculeæ iam deſtinat haſtæ.
Adiicit & diuos quandóque gigantibus altis
Bellantes Phlegræa per arua,
Alcidae ſibi iuncturos ſocialia tela,
Quorum effuſa grandine denſi

Titanes pereant, tellúsque infecta rubescat
Vulneribus saniéque suorum.
Tum canit heroi valido post mille labores,
Póstque decus sudoribus emptum,
Otia portendi & tranquillæ gaudia vitæ,
Non vicibus mutanda nec annis.
Tum memorat quæ sit rerum miracula cælo
Visurus nouus ætheris hospes:
Vtque sit in sedes illi ducenda beatas,
Inque thorum formosa Iuuenta,
Postquam hilaris sponsus Iouis intra tecta recumbens
Se dapibus satiarit Olympi.

ODE SECVNDA TIMODEMO ATHENIENSI PANCRATIASTÆ.

Quæ incipit,

Ὅθεν περ καὶ ὁμηρίδαι.

Numero quo apud Horatium, Vides vt alta stet niue candidum.

T consuetes carmina Homeridæ
Exordiuntur ab Ioue maximo:
Sic Atticus victor Nemæi
E spatiis Iouis atque Luco
Frondente honorum primitias tulit.
Quòd si hunc parentũ laudibꝰ æmulũ
Produxit ætas, rara vt esset
Gloria Palladiis Athenis:
Illustre certè Timonoi genus

Posthac frequenter deferet Isthmios
In tecta flores, Pythiásque
Sæpe dabit Laribus coronas.
Et vsque faustu palma penatibus
Accedet, alto sicut in æthere
Sectatur Orion propinquo
Sydere Pleïadas micantes.
Diuisa nuper te Salamis nouum
Sensit colonum, Victor, at hæc viros
Nutrire fortes apta tellus,
Hectori vti Phrygibúsque maior
Ostendit Aiax puluere Troïco,
Cui palma duri Pancratij parem
Te reddet attollétque in altum,
Cecropidûm, Timodeme, robur.
Adhæc Acharnas, quæ tribus est tua,
Quis non alumnas esse ferocium
Nouit virorum? Quis ve in omni
Puluere curriculóque nescit
Semper tuorum præcipuum decus
Regnasse? fortes nam Timodemidæ
Olim quater Parnasso ab alto
Egregias rapuere palmas.
Corinthiorum iudicio virûm
Octo coronis implicitum caput
Gessere: septenos honores
È Nemea retulere opaca:
Plures Athenis cùm fieret Ioui
Certamen intra mœnia Palladis.
At tu vrbs sagaci sacra Diuæ
Læta Iouem celebra tonantem,

Noménque

Nomenque ciuis nuper ab externa
Ora reuersi, non sine laudibus
Donisque magnis. Ergo dulces
Funde viróque Deóque cantus.

ODE TERTIA ARISTOCLIDÆ ÆGINETÆ PANCRATIASTÆ; Quæ incipit,

Ὦ πότνια μοῖσα μᾶτερ ἁμετέρα.

AMOENA nostri nobilis ingenî
Alumna, nunc quum se Nemeas refert
Sacérque mensis, liberalem
Oenopiam pede tange fausto,
Asopias te namque ad aquas vocat
Vocalium grex Aonius virûm,
Prædulcis hymnorum architectus,
Læta choro modò, diua, præsis.
Diuersa rerum copia multiplex
Exposcit inter cætera carmine
Victoria exultante gaudet,
Atque apio redimita virtus
Versus fideles diligit assectas.
Tu larga eorum flumina pectore
Effunde nostro, Musa quondam
Nubifero sata patre Cælo:
Ordire & hymnum, quem sociem Lyræ
virúmque claris vocibus: ac meo
Cantetur insigni labore

Vrbs mediis sita diues armis,
Pecuniosi Myrmidones vbi
Sedêre primùm. Myrmidonum genus
Non turpat infamátve segni
Natus Aristomenis iuuenta:
Nec ille sæuis Pancratij ictibus
Fractus recessit, sed decus inclytum
Salubre plagarum leuamen
È Nemea retulit profunda.
Quòd si, decoris corporis artubus
Facta exequutus splendida, contigit
Sublime virtutum cacumen:
» *Non pelago licet ire vasto*
» *Vltra columnas Herculis arduas,*
Quas ille metam nauibus vltimam
Defixit, & diuersa ponto
Monstra manu domuit potenti.
Vtque est recessus æquoris intimos
Scrutatus heros, quatenus it ratis
Redítque: sic terrestris idem
Signa viæ posuit suprema.
Cur, Musa, littus tendis ad exterum,
Rectóque cursu pergere desinis?
Non Herculem, quæso, sed acrem
Æacon, Æacidásque canta,
Ægina quorum patria nobilis.
» *Sermo ille, fortes laudibus affici*
» *Qui præcipit, de fonte iusti*
» *Perpetuo fluit atque manat.*
» *Nec tu, merentes cùm celebras viros,*
» *Externa quæras nomina, sed domo*

Assume dicendos honores
Indigenas: prope te tuámque
Est sæpe diues materia ad manum,
Honore dulci quam Lyra garriat.
Porrò vetusti facta Pelei
Læta & adhuc speciosa florent.
Hastile Peleus sumpsit ab arbore
Graue, & ferendũ nulla alia manu:
Solúsque Iolci cæpit vrbem
Nulla equitum peditúmque turba.
Peleus amatam cælitibus Thetim
Arctis in vlnis implicuit ferox.
Ast Ilion vastauit arcus
Herculeos Telamon sequutus,
Alcida & idem sub duce ferreis
Telis coruscas strauit AmaZonas:
Nec vim viri repreßit vnquam
Exanimis glacies timoris.
Natiua iactant robora nobiles,
Lucéntque auitæ sydere gloriæ:
Qui verò quæsitum labore
Nomen habet, misera vel arte,
Is sæpe peccans ambiguo gradu
Vacillat anceps, magnaque deserit
Incœpta, felicem petitis
Nescius imposuisse finem.
Huic multum Achilles dißimilis comam
In colla flauam fusus adhuc puer
Ingentibus prælusit ausis
Phillyridæ senioris hospes:
Paruúmque vibrans mißile brachio

Fidente ventis acribus ocyus
Transfixit immites Leones,
Fulmineósque cecîdit apros:
Ac belluarum membra calentia
Chironi anhelus gressibus attulit,
Quum sexta tantùm pusioni
Impauido rediisset æstas.
Posthac vt ætas creuit, eum Dea
Suspexit audax Pallas & Artemis,
Dum rete neglecto plagísque
Víque canum celerum relicta
Ceruos fugaces assequitur pedes,
Prensósque acuta cuspide conficit.
Sed antequam percurro Phthij
Facta ducis, catus ille Chiron
Dicendus, antri fornice qui sedens
Præcepta fortis militiæ dedit
Nato Æsonis, natúmque Phœbi
Edocuit medicas per artes
Tractare miti vulnera dextera.
Idem marinam coniugio Thetim
Deuinxit, enixæque fœtum
Nutriit, exacuítque ad arma:
Vt ille cani flatibus æquoris
Delatus altam viseret Ilion,
Et Dardanos mox irruentes
Exciperet, Lyciásque turmas:
Vt primus alis Æthiopum nigris
Manus feroces armáque conferens
Auerteret campis Eois
Memnona Deiphobi propinquum,

Victúmque

Victúmque terra ſterneret hoſpita.
Factis ab illis lux oriens adhuc
Gentem Æaci fulgore veſtit
Purpureo, bone Rex Deorum.
Virûm ille ſanguis nam tuus, & tuum
Certamen hoc eſt, quod decorat ſonis
Concors iuuentus, atque honorem
Cum fidibus patrium maritat.
Vox alta laudum conuenit arduo
Victori, & illi, quo tumet inſula
Ægina alumno: quóque templum
Vrbis Apollineum ſuperbit.
Quantum quis inter mille hominum greges
Excellat, vſus experiens docet.
Hic ciuium primus, decoris
Cum pueris puer eſt, vir idem
Cœtu in virili, cum ſenibus ſenex:
Ac ſeſe in omnes lubricus induit
Mortalium formas, tribúsque his
Dotibus adiicienda quarta:
Quòd vſque lucis præteritæ memor
Præſentis horæ lætitiam rapit.
Amice, ſalue: en dona mellis
Mitto tibi niueíque lactis.
Prædulce Naturæ hoc opus, hoc apis
Laborioſæ, roſcidus & liquor
Vterque commixtus repleuit
Pocula Pieridum ſororum.
Nec tu queraris, quòd mea tardius
Inflata venis Dorica fiſtula:
Quænam ocior libratur ales

Præpete fulminea Tonantis?
Hæc ipsa cœlo sæpe moram trahit
Incerta prædæ: mox vt ouilia
Despexit indefensa, velox
Dilaniat pedibus cruentis.
Contrà loquaces gutture Gracculi
Languente penna radere humum solent,
Segnésque pascuntur volucres,
Opprobrium nemoris virentis.
His nostra dispar Musa tuum caput
Fulgere dicet, sydus vt aureum
Asclepij Phœbea ab vrbe
Et Megaris Nemeáque victor.

ODE QVARTA TIMASARCHO ÆGINETÆ LVCTATORI:

Quæ incipit,

Ἄριστος εὐφροσύνα πόνων κεκριμένων ἰατρός.

Numero quo apud Horatium, Iam satis terris niuis atque diræ.

» CARMEN *ærumnis grauibus medetur,*
» *Ac modi Musa genitrice nati*
» *Vulnera & sæuos hominum dolores.*
» *Leniter vngunt.*
» *Non aquæ sic vis liquidæ, & tepescens*
» *Balneum athletæ recreat lacertos*
» *Ictibus fessos, vti vox loquuta*

Cum fide dulci,
Laúsque perdurans memores in annos.
Dicta nam viuunt animata factis
Longiùs, si quæ sacra lingua ab alto
Pectore duxit,
Suaui & aspersit Charitum liquore.
Primus hic pulsus citharæ Tonantem
Et Timasarchum Nemeámque grato
Murmure tangat.
Nósque psallentes adamet probétque
Æaci tellus redimita ponto,
Lumen externis procul hospitali
Littore monstrans.
Quòd si adhuc, victor generose, qui te
Edidit, Solis radiis caleret,
Sæpe discurrens vario sonantes
Pollice chordas,
Protinus nostræ numeris Thaliæ
Totus accliuis simili feriret
Barbiton plectro pater, inque filî
Iret honores.
Nec Cleonæas pateretur eius
Laureas æuo fugiente carpi:
Nec coronarum decus Atticarum
Aequore mergi:
Dona nec Thebis data septiportis.
Namque vbi claro tegitur sepulcro
Natus Iphicli, placida & repostus
Sede quiescit:
Hîc libens te plebs hilarísque nimbo.
Obruit florum, Timasarche, dulcem

Propter Æginam, patriæ & tulisti
Munera ciuis
Gratus in cœtus veniens amicos,
Quando lustrasti socialis vrbis
Mœnia, & lata es spatiatus aula
Herculis alti.
Quem ducem fortis Telamon sequutus
Ilium fertur populatus, atque
Corpore immanem manibúsque sæuum
Alcyonea.
Sed priùs terra satus ille bis sex
Contudit saxo feriente currus,
Bísque victores totidem tremendo
Perculit ictu:
Hectoris quanuis comites Deûmque
Filij audaces steterant in armis.
Inscius belli, mea dicta tarda
Qui capit aure:
Quíve miratur titubasse prima
Cœpta victoris, veterum vt virorum:
Magna patrantes aliquid sinistri
Ferre necesse est.
Dicerem casus similésque pugnas
Fortis Alcidæ, sed enim grauis me
Dicta lex arctat, properans & hymnum
Hora reposcit.
Ac ratis quanquam mea iam relicto
Littore incedat medios per æstus:
Mens tamen festi sacra læta mensis
Tangere gestit.
Pindare, egressus fuge, deuiósque

Tramites

Tramites vitæ; tuá ne quis hostis
Carmina occultè premat, vtque multa
Luce decorus
Æmuli supra caput ire poßis,
Qui, malum gestans oculis venenum,
Versat infelix humiles in atro
Puluere curas.
At tibi quam vim dedit & canendi
Gloriam Phœbus, dominánsque fatum,
Astra firmabunt, veniénsque in æuum
Sanciet ætas.
Musa quamprimùm digitis lyráque
Lydium blandè resonante in vsum
Diuide Æginæ placitura verba,
Gratáque Cypro.
Quam satus magno Telamone Teucer
Rexit: At portum Salaminis Aiax:
Insulam Euxini maris albicantem,
Flauus Achilles:
Imperat Phthiæ Thetis aucta templis:
Pyrrhus Epirum viridem tuetur,
Pascui montes vbi celsa dorso
Nubila pulsant.
Híncque Dodonam, maria inde tangunt,
Pelij radix nemorosa montis
Bellicis Pelei manibus subactam
Vidit Iolcum,
Thessalæ & iunctam violenter oræ:
Æaco postquam patre natus heros
Crimen est stupri graue passus insons
Indice falsa

Coniuge Acasti: neque fraus marito
Defuit, qui mox in opaca syluæ
Lustra deductum iuuenem cruentis
Tradidit vrsis:
Ni senex Chiron repulisset acres
Belluas iniusti odij ministras,
Quæque descendunt rutilante ab æthra
Fata fugasset.
Posteà Peleus neque victus igni,
Vngue nec sæuo rapidi Leonis
Territus, cùm se Thetis in figuras
Mille nouaret.
Sed feræ morsus auidos coercens
In suos artus vitream redegit
Æquoris nympham, vir vti marinæ
Naiadis esset.
Visáque est illi radiante luce
Connubî sedes eboris rotunda,
Qua Dij cœli & maris accubantes
Dona dedêre,
Vímque sponsorum generi futuro
Vsque mansuram, armigerúmque robur.
„ *Sufficit nautis penitus remotas*
„ *Visere Gades:*
„ *Cæca nox vltra est, tenebræque densæ,*
„ *Quas licet nullis penetrare remis.*
Clio, in Europam celeris reflecte
Vela carinæ.
Nam quis exhaustos memoret labores
Æaci natis, alacrésque pugnas
Mille pugnatas? numerus canentem

Obruit ingens
Me Theandridis, genus vnde ducis
Patrium, victor, Nemeæ, Corintho,
Elidi notis facilem dedêre
Numina vatem.
Iure nam ternis stadiis Theandri
Sæpe luctata est soboles, nec vnquam
Fronde victrici spoliata vidit
Mœsta Penates.
Hinc virum quæ te dedit alma tellus
Cæteras sese super eminenti
Vertice attollit, resonátque multa
Laude suorum.
Nec patris tantum celebris propago:
Sed si adhuc me vis Timasarche fratri
Matris inuicto manibus columnam
Ponere rectam,
Quæ Paro excisos lapides nitore
Vincat: en dextra est operi parata,
Ignis excocto rutilum decorem
Adiicit auro.
» *Hymnus exornans animosa facta, &*
» *Fortis athletæ iuuenile robur,*
» *Illius clarum genium supremis*
» *Regibus æquat.*
Ergo Callicles decus ille gentis
Grande maternæ, modò functus æuo
Pindari dulces numeros sub imis
Audiat vmbris.
Ipse & applaudat sibi, quòd superstes
Luce Neptuni redeunte sacra

Post graues pugnas apio ligârit
Tempora viuo,
Hîc vbi duplex mare rumpit Isthmos.
Euphanes, credo, hunc etiam beatis
Manibus iunctus memor antè vitæ
Concinet vltrò.
Et senem canus referet poeta,
Vt pares annis decorat iuuentus
Læta sub densis nemorum viretis
Elysiorum.
» *Quisque res visas sibi cantat audax,*
» *Et libens notos loquitur triumphos:*
Sic Timasarche celebrans aliptem
Melesiam quis
Æmulæ spernat maledicta linguæ:
Ille non solùm juuenes oliuo
Doctus inducit, stadiíque certa
Erudit arte:
Verùm adhuc sermone potens in aptum
Verba contorquet redigítque gyrum,
Nescius vinci, violénsque iniquis,
Lenis amicis.

ODE

ODE QVINTA PYTHEÆ LAMPONIS FIL. PANCRATIASTÆ.

Quæ incipit,

Οὐκ ἀνδριαντοποιός εἰμι.

Numero quo apud Horatium, Mæcenas atauis.

ON *ſum pictor ego, nec ſtatuarius,*
Qui lentis manibus cudere imagines
Torpentes ſoleam, ſignáque neſcia
Emigrare domus poſtibus aureis:
Sed ſum Pierij carminis artifex.
Ergo, Muſa, citis nauibus & ſcaphis
E curuo Oenopiæ littore prouola
In quaſcunque plagas, ac Pytheam refer
Lamponis ſobolem pancratio graui
Certaſſe in Nemeæ gramine, & ardua
Deuinxiſſe nouis tempora frondibus.
Vix illi puero vernat adhuc gena
Primo flore virens roboris indice:
Et iam belligeros Æacidas Ioue,
Saturno & vitreis virginibus maris
Prognatos decorat, nec patriam minus
Tellurem hoſpitiis dulcibus inclytam:
Quàm poſt lethiferi diluuium aëris,
Pallentéſque animas vulgi Erebo datas,
Implerunt populo Myrmidonum nouo
Peleus & Telamon, & prope littora
Phocus cœrulea progenitus Dea.

Aspexitque libens Hellanius *pater*
Diuorum vnanimes tres sibi supplices
Tollentes liquidum brachia in æthera.
Decantare pudet posterius nefas
Commissum Æacius fratribus, & pij
Dextras immemores, vtque domestica
Tincti cæde duo tecta reliquerint:
Et quæ sors validos expulerit duces
Felici Oenopia, *prætereo sciens.*
» *Non semper facie splendida veritas*
» *Fictis vtilior. sæpe tacentium*
» *Muto consilio nil sapientius.*
At seu quæris opes cælitus additas
Magnus Æacidis, siue ferociam,
Seu pugnata manu prælia ferrea
Audire: hic mihi tu, quæso, patentius
Designa spatium, quod super euolem
In saltus agilis: non aquila ocior
Et terras humiles & mare præterit.
Nec solus veterem concelebro domum:
Hanc olim vmbriferi vertice Pelij
Formosus cecinit Pegasidum *chorus:*
Inter cælicolas quum medius gregi
Præesset virgineo Cynthius *&* Lyram
Plectro septifidem tangeret aureo.
Sed tum Pierides *ab* Iouis *ignibus*
Exorsæ & vetito Nereidis *thoro,*
Ipsam deinde oculis sydeream Thetim
Dixere, & validum Pelea, *carmini*
Addentes vt eum cælitibus parem
Cretheis Veneris *vulnere saucia*

Regina

Regina Hippolyte quæsierit suis
Irretire dolis exitialibus:
Quum iam fœmineis coniugis artibus
Acasti leuitas inscia crederet
Tentatum thalami fœdus ab hospite,
Pollutámque fidem: sed pius aduena,
Ipsa infida viro: quæ miseras preces
Toto sæpe animo fuderat, vt metu
Cunctantem iuuenē solueret impudēs.
Ast hunc lingua sono læserat aspera.
Quare infanda semel gaudia respuit,
Telo vltore Iouis territus hospitis.
Quod summo ille vidēs lætus ab æthere
Regnator superûm nimbipotens Deus
Poscentis meritis commodus annuit
Vnam è Nereidum stirpe natantium,
Cui sponsus niueum consereret latus.
Nec fratris placitis durior obstitit
Canus cærulei gurgitis arbiter,
Ægarum è viridi margine qui frequens
Isthmi littus adit nobile Dorici:
In quo illum iuuenum pompa decentium
Gaudentem ad calamos excipit obuia,
Et certamine mox exuitur sacro
Depugnare animis prompta virilibus.
" *Euentum & dubios dirigit exitus*
" *Athletis data sors protinus editis.*
Tu verò Euthymenes diti Ephyra procul
Qua natale solum ridet, adoreæ
Victricis recubans molliter in sinu,
Gustasti Aonidum munera suauium.

Post te floret adhuc palmifer & tibi
coniunctus Pytheas matris origine,
Communésque beat pancratio lares.
Hunc vallis Nemeæ nouit, & additus
Fastis Oenopiæ Delfinius sacer
Mensis, laurigero gratus Apollini.
Hîc ætate pares sæpius & domi
Et Nisi aërio perdomuit iugo
» *Illustris Megaris. gaudeo pluribus*
» *Virtutum statui præmia in vrbibus,*
Queis inuicte fruens læta molestiis
Compensata tenes nobilis Attici
Menandri auxilio. Cecropidam decet
Fortem exercitiis præesse virilibus.
Quòd si fortè senis facta Themistij
Cantaturus ades, quo Pytheas auo
Exultat genitus, ne rigeat tibi
Pigro lingua gelu, verba sed effluant
Densæ more niuis, veláque in arduum
Malum elata Notis trade fauentibus.
Dic illum nitidas vrbe Epidauria
Bis ornasse comas, & pugilem & truci
Vsum pancratio. Dic vt ab Æaci
Templo rettulerit serta virentia
Felix, auricomis non sine Gratiis.

ODE

ODE SEXTA ALCIMIDÆ ÆGINETÆ PVERO LVCTATORI.

Quæ incipit,

Ἓν ἀνδρῶν ἓν θεῶν γένος.

Numero quo apud Horatium, Scriberis Vario fortis vt hostium.

ENS *est vna virûm, gens quoq; cælitû*
Terra vtrosque suis mater alit bonis:
Sed diuis homines robore dispares
Momento pereunt breui.
Cæli ærata rigent claustra perenniter,
Æternique manent illius incolæ:
Queis nos ingenij grandis acumine
Vel forma similes sumus.
Quanuis nec tenebris cuncta tegentibus,
Nec quum Sol medio lucidus æthere,
Scimus quam Lachesis nos velit vltimam
Vitæ tangere lineam,
Incertos dubiæ sortis & exitus,
Cognatos superis ceterà. testis est
Dictorum Alcimidas, qui genitus domo
Campis vberibus pari.
Vt nunc lætus ager messibus annuis
Implet ruricolis horrea, nunc iacet
Intactus valido vomere, dum quies
Effætum reficit solum:
Sic sese Alcimidæ continuit parens
Expers gymnasij, filius acrior
Frondosis Nemeæ vallibus exiit

Luctatu celebris puer.
Atque hanc accipiens ab Ioue gloriam
Firmis enituit corporis artubus,
Indefessus auum singula subsequi
Per vestigia nobilem.
Námque is Praxidamas primus Olympia
Decerptas oleas attulit Æaco,
Ornauítque sibi tempora quinquies
Claris frondibus Isthmiis,
Ter viuax apium crinibus addidit
Vinctis in Nemea: sicque nigrantibus
Ereptum tenebris atque silentio
Soclidæ patrium caput,
Tot nati meritis: queis similes duo
Fratres palmiferi laudis in arduum
Conscēdêre iugum, membráq; publicis
Impendêre laboribus.
Nec cæstus gemini pugna aliam domum
Palmarum dominam reddidit omniū,
Quas intra Danaûm concaua mœnia
Bellantum potior rapit.
Spes me magna tenet, grandia si loqui
Atque excelsa queā, non procul à scopo
Delapsura mihi tela sonantia.
Quare arcum cape vieri,
Et Victoris auos missilibus feri:
Nec gentem stadio vincere strenuam
Vnquam nobilium flamina carminum
Aspirantia deserant.
Et vinctis numeris & pede libero
Scribēdi artifices magnanimûm virûm

Res gestas memorant, factáque mortuûm
Crebris laudibus efferunt.
Quos inter veteres, victor, aui tui
Bassidæ haud celebris nominis indigent:
Priuatum sedenim suppeditant decus
Nautis Pieridum vagis,
Quod longum celeres per mare deuehant.
Iam primùm religans brachia Callias
Loris ossifragis contudit æmulos
Festo Pythiados die,
Dictynnæ & Clario gratus Apollini.
Idem inter juuenum noctiuagos choros
Fulgens emicuit Castaliam prope
Musis dulce sonantibus.
Quáque Isthmus gemino tunditur æquore,
Lucum cærulei Nereidum patris
Ornauit, pecorum mille greges sacro
Occidente triennio.
Nec non illi apij serta virentia
Deuinxêre comas, hîc vbi trux Leo
Alcidæ domitus frondifera iugi
Sub radice Phliasij.
Æginæ seges est ampla vigentibus
Scriptorum ingeniis, atque ferax solum,
Virtutum sedenim parca virûm gregi
Natos eximit Æacj:
Hi permulta suæ signa potentiæ
Monstrauêre, & adhuc aërij super
Terrás frugiferas & super æquora
Famæ remigio volant.
Nigras Æthiopum quinetiam domos

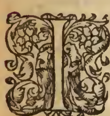
Rumor belligeri nominis attigit,
Quum fortem Æacides Memnona cuspide
Irata petiit furens.
Excussitque citis sanguineum rotis
In terram calido puluere sordidam.
Trita est hæc aliis orbita, quos ego
Cura peruigili sequor.
" *Quanquam grata magis facta recẽtia*
" *Quàm prisca alterius prælia sæculi,*
" *Vt non præteritus, sed veniens mouet*
" *Fluctus pectora nauitæ.*
Quare audax humeris tollo volentibus
Duplex illud onus, quod mihi nuntio
Imponunt simul vrbs & genus Æaci
Immoto Alcimidas gradu.
Huic vigesima nunc quintáque gloria
Quæsita est proauûm laudibus æmulo.
Vni nam generi tot decora inclyta
Sacris parta laboribus.
Quin nuper pueros inter amabiles
Luctanti Alcimidæ, nec Timidæ minùs
Cognato, celebrem Palladis arborem
Porrexisset Olympias
Quinquennis rediens in Chronij iuga:
Ambos ni celeri barba nimis pilo
Exclusisset ea sorte, virilibus
Vltro cœtibus inserens.
Tantum Melesias præcipiens valet,
Qui delphine cito promptior erudit
Informátque suos, brachiáque & manus
Aurigæ similis regit.

ODE SEPTIMA SOGENI ÆGINETÆ PVERO PENTATHLO.

cuius initium est,

Ελείθυια πάρεδρες μοιρᾶν βαθυφρόνων.

Numerò quo apud Horatiũ, Altera iam teritur bellis ciuilibus ætas.

LITHYA *grauis Iunonis filia & vsque*
Tribus seueris aßidẽs Parcis comes,
Prima parens hominum, sine te non lumina Phœbi,
Non astra noctis vagiẽtes cernimus:
Matura per te duramus membra iuuenta,
Auráque eâdem differentes vescimur
Mortales, animus diuersa capessere nati.
Tu, diua, charum Theârioni Sogenem
Largita es, sobolem iam desperante senecta.
At nunc Parenti redditus cano puer
Ingens nomen habet, canitúrque per oppida victor
Disco, sagitta, saltibus, lucta, fuga.
Non honor hic totiẽs cantata mirus in vrbe,
Quæ culta magnus Æaci nepotibus.
Æacidæ ingentes æquant virtute labores,
Nec pectus infra prælij ærumnas gerunt.
Quum quis opus manuum palma victrice coronat,
Occasionem dat canendi dulcium
Vocibus Aonidum puro manantibus ore.
» *Vires feroces Thracia indictæ lyra*

» *Obscuro circum nebulæ funduntur amictu.*
» *Nec facta viuunt præliantum fortia,*
» *Ni, claro veluti in speculo, per carmina lucent.*
» *Obliuionem discutit sola inuidam*
» *Mnemosyne, versúsque Orco persoluit auaro,*
» *virûm redemptis gloriâns laboribus.*
» *Sudo nauta breui sapiens diffidit, & austros*
» *Tribus diebus antè solers præuidet.*
» *Diues inópsque simul tenebrosa ad busta feruntur,*
» *Et absque Musa conditi æternùm latent.*
» *Maiorem ipse reor fama, quàm rebus Vlyssem*
» *Debere Homeri Gratijs longum decus.*
» *Namque agilis facto mendacia pingit honore*
» *Vates, & aures fabulosus imbuit,*
» *Elusos ducens animos quocumque libido est:*
» *Vt sæpe vulgi cæca sunt præcordia.*
Nam si vera oculi semper manifesta viderent,
Non iudicantum cœtus Argiuûm leuis
Magnanimo Aiaci Phthij ducis arma negasset,
Nec verberásset cuspide obliqua latus,
Pelida excepto fortissimus vnus Achiuûm,
Qui flauam Atridæ redditurus coniugem
Vectus erat celeri ruitura ad Pergama puppe,
Ventorum & auris acriter spirantibus.
» *Verùm homines leti tempestas obruit omnes,*
» *Inque antra Ditis clari & obscuri cadunt.*
» *Hi post fata vagi volitant rumore secundo,*
» *Quorum Thalia molle nomen educat.*
Fama Neoptolemi talis, nec læsa nec vnquam
Petita nobis insolente carmine.
Ille hostis Priami versam post Ilion, almæ

Terræ vmbilicum venit vndoso mari,
Phœbea tumulum Delphis habiturus in æde.
Namque vt peractus longus Argiuûm labor,
In diuersa alij nigris abiere carinis:
Pyrrhus reiectus Scyro ab imbelli procul
Fluctibus aduersis Thesprotia contigit arua,
Rexítque opimam non diu Molossiam.
Immortale tamen terræ decus addidit heros,
Et inde templum est Phthij aduectus Dei,
Vt Troiana tholo victor suspenderet arma.
Atque hic cruentam donec hostiam trahunt
Rixantes, hinc sacrificus, dux inde Pelasgûm:
Manu imbecilli concidit ferocior.
Iucundi hospitibus Delphi gemuêre cadentem,
Fatale sed vir debitum persoluerat.
Prætereà Æacidam Parcæ voluêre tyrannum
Iacêre luco Phthij veterrimo,
Æternámque Dei prope limina figere sedem.
Deinde hîc manere debuit perenniter
Excubitor fidus, sacra qui pompásque frequentes
Duci videret inclytis heroibus.
Hæc mihi causa triplex insignis reddita leti
Intemperantis eluet linguæ notam.
Non Ægina grauis venturum testis in æuum
Iouis tuísque deerit abnepotibus,
Me laudes celebres illorum & facta canente:
Opus tametsi est nil pauentis ingenj,
Heroum externam virtutibus addere lucem,
Quorum refulget sat domesticum iubar.
Hactenus Æacidas cecini, requiescere gratum.
Sermone in omni mella non semper iuuant,

» Nec semper dulce est Veneris decerpere flores.
» Porro futuri dispares in æthera
» Prodimus liquidum, primáque ab origine cuncti
» Vel læta sorte ducimus, vel tristia.
» Nullus opes omnes atque omnia commoda vitæ
» Simul beatus diuite includit sinu.
» Aut si sors alicui felix, mutabilis illa est
» Labentis æui summam adúsque lineam.
At tibi Thearion successum fata dedêre,
Humana quem fert maximum beatitas.
Tu fidens animi præclara viriliter audes,
Nec mente in altis deficis conatibus.
» Non veluti inter se carpunt se mutuà ciues:
» Sic hospitem me liuor ater inficit:
» Sed nostris crescit numeris ita nomen amici,
» Vt prata riuis germinant virentia.
» Quippe bonis insignis honor iustissima merces:
Hac non Achillis filium fraudauimus:
Nec posthac, credo, Ionij vetus accola ponti
Meæ insolentis arguet pulsum Lyræ.
Fidimus hospitio cognatæ gentis Achiuæ,
Nostros & inter gratiosi viuimus.
Quos omnes oculis iuuat aspectare benignis,
Tædétque vis & tristis insolentiæ.
Sic vtinam reliqui serpant mihi leniter anni:
Vatémque quisquis nouerit me candidum,
Legitimi fines neget excessisse pudoris
Heroa nigra polluentem fabula.
Sed satis est fines extra mea Musa vagata:
Nunc, chare, iuro, Sogenes, non amplius
Me temere in ventos missurum audacia verba,

Vt tela fixo decidunt longè à ſcopo.
Tu prius in medium quàm ſol ſe tolleret axem,
Notámque athletis candidis inureret:
E ſtadio felix extiſti corpore ſicco,
Labore inani plurimis ſudantibus.
Aut ſi es durum aliquid paſſus certamine quino,
Leue id ſequuta reddiium victoria.
Cor, ſine me denſas victori ferre coronas,
Iôque acuta voce longum tollere.
Si fuero quid fortè tumens grauidúmque loquutus,
Remiſſiore lenia effabor ſono.
Muſa mihi coniungit ebur fuluúmque metallum
Coraliúmque cærulo exemptum mari.
Me modò non vno chordas impellere motu
Decet Nemæi facta dicentem Iouis.
Ægina in media fas eſt celebrare Tonantem,
Lyra caducum nil ſonante Doria.
Iuppiter hîc etenim nymphæ complexibus hærens
Blandis in vlnis. ſeminauit Æacum,
Qui fuit Oenopiæ cuſtos & frater & hoſpes
Fidus manentis Sogenem prope Herculis.
» *Quòd ſi homo ſæpe homini prodeſt ſemotus & abſens,*
» *Quantùm virum vir adiuuat propinquior?*
» *Atque idem ſtudiis animóque intentus amicus:*
» *Quàm ſacra Diuûm eſt vtilis vicinia?*
Alcida domitor debellatórque ferarum,
Cum patre téque diuitis templi incola
Victor ouans æuum traducere leniter optat,
Auûmque mores liberales inſequi
Hac felice via, quam ſignauere priores,
Currus vt inter ligna temonem locant,

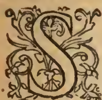
Sic Ioue nate tui luci nemus inter opacum
Dextra & sinistra Sogenis tectum viret.
Diue tuum est Regémque Deûm sociámque Tonantis
Placare amicis, cæsiámque Pallada.
Tu potes ærumnas & ineluctabile fatum
Auertere ægris prouidus mortalibus.
Per te vtinam status amborum natíque patríque
Immotus vsque duret, & postquam semel
Victori viridis læto pede fugerit ætas,
Honore multo cana fulgeat coma.
Prætereà illorum nati seríque nepotes
Sacrorum auita gaudeant custodia,
Semper & antiquo decori decus insuper addant.
At nostra nunquam Pieris fatebitur
Se genus Æacidæ dictis lacerasse malignis.
" *Sed res easdem sæpius reuoluere,*
" *Infantis stupidíque viri est, imitantis & illam*
" *Iouis Corinthon ore futilem leui.*

ODE OCTAVA DINIÆ MEGÆ FILIO CVRSORI.

Quæ incipit,

Ὥρα πότνια, κάρυξ Ἀφροδίτας.

Numero quo apud Horatium, Iam satis terris niuis atque diræ.

ANCTE formarũ decor, & venuſtas
Nuntia amplexus iuuenum propinqui,
Quæ genas vultúſque vtriuſque ſexus
Incolis alma:
Quæ faues illi facilis, manúmque
Porrigis fatali in amoris æſtu,
Alterum triſtem crucias, & à te
Dura repellis.
Optimum eſt blandæ Veneris ſequacem
Non leui affectu dubium vagari,
Sed ſtatim lecto eximióque amorum
Flore fruiſci.
Talis Æginæ thalamus Iouíſque,
Quem celer pennis adiit Cupido,
Dulcibus ſponſis teneræ Diones
Munera portans,
Vnde ſublimis velut arbor olim
Æacus creuit dominator haſta
Atque conſultis bonus, & videntum
Gratus ocellis.
Quin & heroum manus accolarum
Flóſque viuentum Danais in oris
Illius prudens ſubiit voléníque
Mollia iuſſa.
Hinc Athenarum lapidoſa rupes
Militum ingenti numero referta,
Et colens Spartam Pelopis propago
Paruit vltro.
Ritè nunc ſupplex genibus verendis
Æaci aduoluor, ſtabili vt quietem
Donet Æginæ, propriíſque ſeruet

Arua colonis.
Lydiam & mitram simul ecce porto
Carminum misto variam colore,
Diniæ ob cursus duplices Megæque
Ante sepulti.
Gloriam tantam cineri parentis
Filio & viuo Nemeæus affert
» *Iuppiter. Nam res & opes manentes*
» *Numina donant.*
Regiis olim Cinyram replerunt
Copiis Diui maris inter vndas,
Aurea in Cypro. Mihi mos priusquàm
Ora resoluam,
Crebrà respirare, gradúque firmo
Niti, vt ingentem superem laborem.
» *Multa nam prisci cecinêre: nobis*
» *Pauca relicta:*
Et noui si quid referas, virûmque
Auribus tradas, rigidæque limæ:
Mille te expectant dubium pericla
Dulcis honoris.
» *Adde quòd fœtu tenero recentis*
» *Ingenî liuor macer implet aluum,*
» *Liuor offendens meliora, prauis*
» *Rebus amicus.*
Ille & Aiacem Telamone natum
Vnguibus raptim lanians aduncis
Figere iratum proprio coëgit
Pectora ferro.
» *Sæpe vir magnis animis, sed infans,*
» *Lite vecordi superatur, atque*

Vana fingenti, variæque dantur
Præmia linguæ.
Calculis sic vos tacitis Pelasgi
Sisyphi prolem decorastis hasta
Pelia, & rector Salaminis Orco
Mersus inermis.
Attamen dispar viguit duorum
Dextra, nec plagas similes vterque
Intulit scindens inimica multo
Vulnere terga:
Seu recens cæsum madidúmq; Achillis
Corpus efferrent medios per hostes,
Siue eis pugnas alias pararet
Mortifer annus.
Ergo non tantùm mea cæcus error
Sæcula inuoluit, sed & eminentes
Inter heroas habitauit olim
Liuida pestis.
" *Dulcibus verbis sociata, fraudis*
" *Subdolæ consors, scelerum architecta,*
" *Clara quæ abscondit, tenebrosa tempus*
" *In breue clarat.*
" *Iuppiter, tali mihi vita labe*
" *Pura decurrat spatiis apertis,*
" *Lenium morum tumulatus vt sim*
" *Gloria natis.*
Hi petunt votis graue pondus auri,
Illi agros lato gremio patentes:
At mihi detur populi fauentis
Gratia constans.
Detur immensa benefacta laude

Tollere, & culpas agitare ſemper
Triſtibus dictis, humus atra donec
Veſtiat artus.
Planta vti verno ſatiata rore
Creſcit aſſurgens tenues in auras:
Sic virûm virtus decorata cœlo
Tollitur ingens:
Cantu & augentur ſpecioſa facta.
Gentis humanæ ſedenim laborum
Prima ſors, quorum celebri in theatro
Græcia teſtis.
Porro vbi læti reſonant triumphi,
Plena non mentes hilarat voluptas,
Res niſi præſens cupida audientum
Lumina paſcat.
O Mega, ſed te tamen excitare
Mortuum, aut manes animare mutos
Iam nefas, & ſpes nimias inanis
Exitus angit.
At tuæ poſſum tribuíque & vrbi
Ponere hanc Phœbi niueam columnã,
Quæ tuos curſus volucríſque nati
Signet honores.
Gaudeo quando merita alta noſtri
Carminis faſtus generoſus æquat:
Carmen & morbos abigit nocentes
Voce ſuſurra.
Certè apud priſcos viguit Thalia
Inter annoſi calices Lyæi,
Antequam Thebas numeroſus hoſtis
Cingeret armis.

ODE NONA CHROMIO PRINCIPI ÆTHNÆO CVRRV VICTORIAM ADEPTO. Cuius initium est,

Κωμάσομεν παρ' Ἀπόλλωνος.

Numero quo apud Horatium, Scriberis Vario fortis & hostium.

HARÆ Pegasides è Sicyonia
Tellure atque adyto læuis Apollinis,
Mecum Æthnam lapidum mole recentium
Constructam petite, & domum
Felicis Chromij, cuius hiant fores
Vtrinque, & faciles ingredientibus
Cedunt hospitibus, sed precor in via
Hymnum texite virgines
Namque olim Chromius puluereas rotas
Conuertens spatiis in Sicyoniis
Latonam attonitam reddidit, & duos
Delphorum vigiles Deos.
Rectè vox hominum publica nos vetat
Consummata virûm robora fortium
Telluris tenebris contegere, & nigro
Obscurare silentio.
" *Nec quicquam numeris dulcibus aptius*
" *Quàm versus Lyrici grata superbia.*
Quare nunc citharæ fila sonantia
Et dulcis flamina fistulæ
Impendamus equûm cursibus alitum,

Cantemúsque hilares inclyta Pythia
Adrasti auspiciis condita Delio
Asopum prope nobilem.
Adrastus variis dignus honoribus,
Qui terræ dominus tunc Sicyoniæ
Mensibus suauibus & curribus aureis
Et lecta pugilum manu
Ornauit profugus hospita mœnia.
Namq; hunc Amphiaræ consiliũ ferox
Et belli rabies sæua domestici
Natali expulerat solo.
Iámque Argis Talai desierat genus
Regnare, & gladiis cesserat hosticis.
„ *Verùm dissidiis protinus vtilem*
„ *Imponit sapiens modum.*
Ergo qui patriam fugerat & manus
Vatis belligeri, mox stolidum sibi
Hostem lethiferis iungit amoribus:
Germanæque thoro implicans
Ficto coniugij pignore decipit.
Sic illi solium sceptráque reddita
Inter flauicomos Graiugenas, quibus
Dux belli fuit impiger
Ad Thebas veteres: quanquam auibus malis,
Et quanquam iaciens fulmina Iuppiter
Signa infausta daret prosilientibus
Densis agminibus foras:
Suaderétque viæ parcere noxiæ.
Sed præceps populus non dubitabilem
Vltrò in perniciem proruit: & pedes
Armis splendidus æneis,

Et nubes glomerans puluereas eques.
Póstque Ismene pater quâ liquidus fluit
Spem dulcis reditus Argolis exuit
Pubes funere lurido,
Et combusta virûm corpora fortium
Fœdarunt nebulis æthera pinguibus.
Nam quot portæ inerant mœnibus Ogygis,
Tot structæ iuuenum pyræ.
At vatem Argolicum Rex superûm petens
Tellurem validis diffidit ignibus,
Aurigámque & equos & celeres rotas
Mersit terribili specu:
Ne Periclymenus fortis aruspicis
Conuersos humeros cæderet insolens,
Pugnacésque animos frangeret hosticis
Assueto spoliis viro.
" Quando immissus enim cælitus est timor
" Armatis, soboles ipsa Deûm fugit.
" Verùm Argiuus honos & dolor hactenus.
Nunc te, summe Deûm, precor
Terris Sicaniis vt procul, vt procul
Afrum submoueas, signáque Punica,
Hastatásque manus, quæ Siculis graues
De vita aut nece dimicant.
Pax, quæso, & requies, & Themis & fides,
Mistis deliciis suauibus & iocis
Rura Æthnæa colant. Iuppiter, his tibi
Campis multi equites boni
Flectunt cornipedes, multi animos gerunt
Immensis opibus cedere nescios.
Mirum: sæpe etenim clam pudor innocens

» *Quæstu vincitur impio.*
En quisquis Chromio sub duce militas
Clamosis peditum nubibus additus,
Aut turmis equitum sæua frementium,
Aut custos ratus armiger,
Martis præcipitis cæca pericula
Expendis sapiens. Nam Deus huic viro
Pectus belligerum finxit, & impigrum
Vim propellere noxiam.
Pauci illi similes, qui nebulam queant
Nigrantem interitus iam sibi proximi
Bellantum oppositos vertere in ordines,
Freti consilio & manu.
Qualis Dardanidæ floruit Hectoris
Virtus, lenis vbi Xanthus humum rigat:
Talem te puerum Marticolam Chromi
Lux circumdedit aurea
Elori ad viridem fluminis aggerem.
Nec te pòst alio tempore gloria
Victrix deseruit prælia nunc solo
Tractantem fera, nunc mari.
E belli dubiis mille laboribus
Susceptis homini, dum genibus viret,
Æui consequitur Martia dignitas
Canos splendida ad vltimos.
Hæc te certa manet, dux noua præmia
Sortite egregio munere cœlitum:
» *Nam qui diuitias atque potentiam*
» *Laudi copulat integræ,*
» *Mortalis genitus vlterius nequit*
» *Eniti gradiens culmen in arduum.*

Porro vt mensa senum pacis amabilem
Fructum sobria diligit:
Sic victrix iuuenum palma ferocium
Lætatur fremitu, cantibus & modis,
Quorum spiritus est maior, vbi dapum
Regina assidet amphora.
Hanc imple, puer, & deinde merum petens
Dulci vite satum funde capacibus
Argenti pateris, quas laribus Chromî
Olim pennipedes equæ
Miserunt spatiis è Sicyoniis
Phœbæa viridi non sine Laurea:
Iámque, ô summe Deûm, iure superbiens
Læto pectore glorior
Impletum esse mihi vocibus aëra
Concentúque hilari, donec adoreas
Illustres celebro, dúmque sagittifer
Musarum ferio scopum.

ODE DECIMA THIÆO VLIÆ FILIO LVCTATORI:

Quæ incipit,

Δαναȣ̃ πόλιν.

Numero quo apud Horatium, Vides vt alta stet niue candidum.

RBEM vetustam, quæ Danao patri
Regnata quondam, notæ vbi Belides
Nupsere cognatis, sacrósque
Iuno libens posuit Penates,
Argos, venustæ dicite Gratiæ.
Hæc mille sedes fulgida honoribus
Plures ob audaces alumnos
Et genus impauidum superbit.
Cantâre longum est Persea strenuum
Collum minacis cædere Gorgonis.
Multas in Ægypto virenti
Olim Epaphus stabiliuit arces
Argiuus heros: Et Diomedea
Conciuem Olympi sedibus intulit,
Letóque ademit Diua flauo
Crine decens oculísque glaucis.
Dircæa propter mœnia fulmine
Percussa tellus Amphiaram cauo
Repentè hiatu clausit illum
Pugnæ alacris rapidæque nimbum.
Locis nec illis fœmineum decus
Olim negatum est. quàm memorabilis
Nupta illa constans, quæ sororum
Vna viro iuueni pepercit!
Summus Deûm Rex vt Danaes sinu
Alcmenæ & vlnas inter amabiles
Dormiret, est illapsus vrbi
Argolicæ, mihi testis ingens.
Idémque ibidem Lyncea callidum
Et Talaum acris dotibus ingenj
Dites adornauit potentis

Iustitiæ

Iustitiæ fideique donis.
Horum tribulis Amphitruo fera est
Nutritus inter prælia sub Ioue:
Qui, donec Alcmenæ maritus
Teleboas metit ense victor,
Laboriosi dicitur in ducis
Venisse sedes tectáque Regia,
Atque imparem pressisse lectum
Sese hominis Deus ore celans,
Seménque portans haud timidũ pater.
Vnde ille natus palmifer Hercules,
Cui nupsit Hebe diua nymphas
Ante alias gradiens olympo,
Matrem absolutã dum sequitur comes,
Cunctísque longè pulchrior eminet.
Angusta nobis ora, & arctis
Visceribus mihi pulmo anhelat
Narranti honores ordine singulos,
Argiua florens quos plaga sustinet.
" *Deinde illico fastidiosa*
" *Laude virûm satiantur aures.*
Sed Musa dulcis, tu tamen ocyus
Neruis loquentem barbiton excita,
Luctáque manantes oliuo
Sollicita cane, Diua, cura.
En præliorum stridor aheneus
Iunonis almæ thurifero die
Ad sacra solemnésque pompas
Graiugenas vocat ociantes.
Felicis illic filius Vliæ
Forti æmulorum perdomita manu

Bis gestiens obliuioni
Tradidit anxiferum laborem.
Idémque visens Pythia milites
Fudit Pelasgos, & Nemea, & breui
Isthmo coronatus Camænis
Fertilem agrum dedit excolendum.
Ter hos triumphos æquora duplicis
Videre ponti, ter venerabilis
Tellus Adrasteis sacrata
Auspiciis veteríque lege.
Hæc præter optat mente quid intima
Thiæus, etsi lingua silet grauis.
Porro in Iouis Pisæa arena
Summus apex operum & laborum:
Non spiritu alto, robore dispari,
Pedem huc Palæstes Argolicus feret,
Nec gratia spectantum iniqua
Dulce decus piger assequetur.
Testis futurus Iuppiter, & virûm
Quicunque culmen tendit in arduum
Certaminum, quæ gaudet Elis
Herculeo celebrare ritu.
Certe Vliæ iam bis genus audiit
Plaudentum amicos Cecropidûm sonos,
Vocésque laudantes in orbem
Palladia redeunte pompa.
Iam fructuosæ bis oleæ liquor
Delatus Argos peluibus æneis
Quas terra flammis vsta fudit
Impositis varias figuris:
Solemne lucta munus in Attica.

Ad hæc parentis forte genus tuæ
Exercitum felice arena
Fama comes sequitur perennis,
Thiæe, lætis non sine Gratiis.
Ope & fauentum Tyndaridum sacra
Sanè Antia numquam & Thrasyclo
Progenitus timida ora condes
Ingressus Argos. Nam quot adoreis
Olim per illos floruit oppidum
Sublime Præti, nunc Cleonis,
Nunc bimaris spatiis Corinthi?
Quin sæpe eisdem quâ Sicyon viret
Frequens oliuis sunt phialæ datæ
Argenteæ, Pellanæ & intra
Mœnia sæpe togæ decentes.
Longi est & alti scilicet otij
Supráque vires dicere lucida
Tot scuta, tot fuluos lebetas,
Tot tripodas numerare ahenos,
Quos alta Clitor & Tegea Arcadũ,
Et mons Lyciæ notus, & arduæ
Vrbes Achiuûm concitatis
Poplitibus manibúsque donant.
Quũ uerò Castor Castoris & comes
Tecta hospitalis aurea Pamphaæ
Intrauerint, victor, tuíque
Sub proaui trabe conquierint:
Iam nemo, credo, quæsierit stupens
Cur firmi eadem perpetuò domo
Nascantur Athletæ, nec acres
Degenerent animi nepotum.

Hoc non caducum nec breue premium
Soluêre largo Tyndaridæ hospiti:
Namque Hercules comptúsque Maiæ
Filius, & gemini Lacones,
Deprælliantum vim iuuenum regunt,
Pugnísque ab æthra vertice præsident
Mortalibus iustis fauentes,
Et specimen pietatis ipsi.
Quippe hi vicissim cælicolûm dapes
Sumunt die vno, rursus & altero
Terram reuisentes Therapnæ
Antra colunt viridésque valles.
Ne vita fratrum candida discrepet.
Namque ipse Pollux maluit has vices
Seruare fatorum, Deus quàm
Integer vsque polo morari,
Lethale vulnus Castoris intuens.
Illum è viuenti Taygeti iugo
Olim cauatæ robur intra
Ilicis vmbriferæ sedentem
Vidisse Lynceus dicitur acribus
Vincens ocellis oppositas trabes
Idǽque demonstrasse fratri,
Qui rapida violenter ira
Currens abactos protinus ob boues
Transfixit hostem cuspide ferrea.
Sed talia ausi mox feruntur
Arte Iouis grauiora passi.
Pollux in ambos nam subitò irruit:
Neque his acuto diriguit gelu
Sanguis, sed infrendens vterque

Restitit ad tumulum parentis.
Vnde auferentes Ditis imaginem
Immane saxum funereum manu
Audace vibrauere duri
In stomachum medium Laconis.
Qua mole iacta nec doluit, neque
Loco est remotus vel minimùm puer
Ledæ inclytus. quin ipse Lyncei
Fatifera latus hausit hasta.
At sæuus Idam Iuppiter obruit
Stridente & atro fulmine, quo duo
Heroes vna concremati
In cineres abiere mœstos
» *Periculosæ scilicet aleæ*
» *Res est potentes surgere in æmulos.*
Vt verò Spartanus peremptos
Ætheria face vidit hostes;
Fratrẽ ad iacentẽ se retulit celer.
Is morte nondum mersus erat graui,
Sed palpitans frigénsque anhelæ
Reliquias animæ trahebat.
Quod cõspicatus Tyndarides genas
Largo irrigauit flumine lachrymans,
Crinémque vellens est acuto
Talia cum gemitu loquutus;
Princeps Olympi quẽ statuis modũ
Finémque luctus? me stygiæ neci,
Me trade, nec Castor nigrantes
Horreat incomitatus vmbras.
» *Fortes amici cui pereunt viro,*
» *Illius & vis & decus occidit.*

» Pauci fideles, quos laborum
» Participes aliena tangant.
Sic fatus ille est: at superûm pater
Contrà: Mei tu sanguinis, & genus
Cæleste Pollux: verum origo
Castoris inferior minoris,
Hunc namque seuit dissimilis parens
Infusus vlnis coniugis: attamen
Effare, quod malis duorum.
Si tibi mens animosa flagrat
Tristem senectam fallere, luridum
Vitare funus, degere in æthere
Cum Pallade hastatóque Marte:
Celsa tene galeatus astra:
Sin vulneratum Castora manibus
Auferre pugnas sollicita prece,
Fratríque cunctorum bonorum
Dimidium dare frater optas:
Deinceps modò imum te capiet solũ,
Auræque pascent aëriæ modò,
Cœlum incoles sublime, Diui
Atque hominũ variante forma.
Sic eloquuto Rege Deûm, nihil
Concepit heros ambiguum: & statim
Semota Parca est, Castoríque
Reddita lux, resoluta lingua.

ODE

ODE VNDECIMA ARISTAGORÆ PRÆFECTO TENEDIO, FILIO Arcesilæ. cuius initium est,

Παῖ Ῥέας ἅτε.

Numero quo apud Horatium, Sic te Diua potens Cypri.

AGNÆ nata Rheæ, & Iouis
Iunonísque soror, vesta, potentium
Arces quæ regis vrbium,
Custodísque focos intima publicos.
Fortem Aristagoram libens
Arcanis thalami sedibus excipe,
Collegásque simul graues,
Omnes sceptrigeros, te prope colloca.
Cultu numinis hi tui
Conseruant Tenedum Hectoream, & modò
Libant lene merum, modò
Fumanti recreant te Dea victima.
Horum mensa hilaris dapes
Gratas innumeris sufficit aduenis
Semper, nec sonus interim
Aut vocis liquidæ desinit aut lyræ.
Quare cælicolas precor
Vt cunctis spatium muneris annuum
Currat non sine gloria, &
Nullo pectoribus vulnere sauciis.
Quum dites Tenedi incolas
Sigæo oppositos intueor iugo,

Vnum Aristagoræ patrem
Felicem ante alios Arcesilam reor
Qui membris similis Deo
Sublimes animos ingenitos gerit.
» *Porro si quis & aureis*
» *Gazis & specie corporis eminet,*
» *Virósque insuperabiles*
» *Ostendit stadio sæpe superbiens.*
» *Ne plus quàm satis est ei*
» *Attollat tumidum gloria verticem,*
» *Mortales reputet sibi*
» *Artus impositos, quos humus vltima*
» *Vastis faucibus hauriat,*
» *Exæquans homines vnica dispares.*
Nec verò Arcesila satus
Molli corde negat segnis originem.
Nam miti in patriæ sinu,
Vicino iuuenum perdomito grege,
Dulces ordine sexdecim
Palmas arripuit, luctáque & insolẽs
Sæuis Pancratium ictibus
Vrbem fronde noua cinxit & incolã.
Quapropter iuuenem decet
Læta municipum voce fauentium
Ferri per liquidum aëra,
Et pingi Aoniis mille coloribus.
Sed cur arcta parentium
Spes & sæpe suis noxia charitas
Illum clara ad Olympia
Natum & Phocaicæ præmia laureæ,
Natali tenuit solo,

Virtutémque breui fine coercuit.
Nam per terrificum Iouem
Hic vel Castaliæ flumen amabilis
Linquens, vel iuga frondea
Saturni veteris, pulchrior omnibus
Et procerior æmulis
Exisset Phrygiæ littus ad insulæ,
Post conuiuia, quæ vagus
Alcides fieri iußit in Elide
Quinquennalia, post comam
Euinctam foliis vndique Delphicis.
» *Verùm fastus inania*
» *Iactans sæpe viros laudibus exuit,*
» *Sæpe illos gelida manu*
» *Prensos clam retrahens exanimis timor*
» *Cœptis grandibus auocat,*
» *Audere atque sibi fidere nescios.*
Sed quicunque hominum status,
Nemo Aristagoræ robora conspicit,
Qui non hunc citò sentiat
Pisandri è veteri stipite surculum.
Pisander comes inclyti
Orestis fugiens Taygeto Lacon
Insedit Tenedi solum
Præpingue, Æolia bellipotens manu.
Vtque illi patrium genus
Spartana tumidum gaudet origine,
Sic matris decorat domum
Thebanus abauus temporibus ferox:
Quanquam belligeræ diu
Interrupta fuit gentis adorea,

Vnum donec & alterum
Inter nos oriens emicuit iubar.
» Virtutes veteres auûm
» Mutantur sobolis deterioribus
» Actis: vim nec egentium
» Luce omnes referunt ordine posteri.
» Sic non continua nigri
» Vbertate soli culta superbiunt,
» Non cunctis redeuntibus
» Annis, floribus & fructibus arbores
» Nutant, sed varias vices
» Pomona atque Ceres æmula diligit.
At victor tibi redditos
Fasces imperij & sceptra Penatibus
Iam desueta tuus memor
Exorna facilis laude modestiæ.
» Nemo conscius exitus
» Euentúsque sui, quem Deus abditum
» Fatorum latebris tegit,
» Casu sæpe graui prospera finiens.
» Humanum genus attamen
» In fastum erigitur semper, & ardua
» Versat multa ferociter,
» Despondere sibi quidlibet impotens:
» Nam nostro procul à solo
» Præsagæ exoritur fons sapientiæ.
» Porrò terrigenas decet
» Rerum nõ cumulũ quærere, sed modũ,
» Quamuis noster in omnia
» Inconcessa furor fertur acutior.

Finis Nemeorum Pindari.

Iſthmia Pindari

LATINO CARMINE

REDDITA

PER

NICOLAVM SVDORIVM

Inquiſitionum Præſidem.

AD ORNATISSIMVM V. VIDVM FABRVM, SANCTIORIS Regis Consilij Consiliarium, & Curiæ Parisiensis Præsidem, N. S.

ISTHMIA iure tibi Præses damus inclyte, nam qui
Pisæo quondam puluere victor erat,
Palladiam retulit lætus nil præter oliuam:
Pythia vincenti, laurea sola data est:
Perpetuóque eadem Graijs quæsita corona
In Nemeæ vmbrosis vallibus Herculeæ.
Isthmus at æquoreus non sæclis omnibus vna
Tradidit emeritis florida serta viris.
Sed viuax illic Apium, iucundáque Pinus,
Alternis nitidas implicuêre comas.
Tu quoque cùm ramos oleæ mereare disertis
Vocibus, & Laurum carmine Pierio,
Non tibi danda modò vnius præconia frondis,
Nam crines nunc hæc, nunc tegit illa tuos.

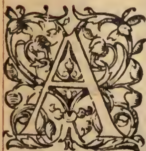
ISTH-

ISTHMIA PINDARI LATINO CARMINE REDDITA PER NICOLAVM SVDORIVM Inquisitionum Præsidem.

HERODOTO THEBANO
Ode prima Isthmiorum.
Quæ incipit,

Μᾶτερ ἐμὰ, τὸ τεὸν χρύσασπι θήβα.

RMATA *Thebe, chara parens, tui*
Quicquid negotî est colloco res supra
Curas & omnes, ídque leni
Mente velim ferat æqua Delos.
Modò inchoatis cuius honoribus
Totum incubantem me patriæ recens
» *Palma auocauit. nam bonis quid*
» *Dulcius est genitrice terra?*

Hanc quæso solam da veniam mihi,
Phœbæa tellus: dij faueant modò
Nos gratiam non vnam inire
Posse reor geminis ab oris,
Ceæ in remotis vallibus insulæ
Latè micantis tempora Cynthij
Intonsa cantantes diem post
Exiguam, volucrésque menses.
Nunc verò sæuis oppositum fretis
Isthmum efferentes laudibus, hic enim
Frondentibus iam sex coronis
Est acies redimita Cadmi.
Spectata duris nuda laboribus
Meæ trophæum nobile patriæ,
In qua Herculem regina mater
Progenuit vacuum pauore.
Atque efferratas Geryonis canes
Inuadere ausum, clauigera manu:
Conciue non indignus illo
Herodotus celeres quadrigas
Egit lacertis ipse suis, carens
Aurigæ habenis auxiliaribus,
Quapropter illum Castori æquem
Nil dubitans, Iolao & acri.
Laboriosis qui Gemini rotis
Olim imperarunt ante alios citi
Heroas, audacísque Spartæ
Indigenas, validæque Thebes:
Merces & illis contigit omnibus
Diuersa arenis, dum pateris larem
Pulchris adornant, aureísque

Muneribus

Muneribus tripodum & lebetum.
Lauri coronis suauibus additis
virtúsque eorum lucida claruit
Velocium cursare nudo
Corpore, vel nitidis in armis
Onusta circum membra sonantibus,
Ad hæc gementem qualiter aëra
Rupêre, coniectis in altum
Cuspidibus grauibúsve discis?
Nam nemo quina gymnade adhuc simul
Certabat audax quisque, sed vnico
Sudabat intentus labori,
Haud variis inhians coronis:
Quibus frequenter simplicibus duo
Heroes vnctas impliciti comas
Dirces & Eurotæ liquentis
Vmbriferæ placuêre ripæ:
Hic natus inter dentigenas viros
Thebanus, alter sanguis Achaicus,
In colle sublimis Therapnæ
Magnificos habitans penates.
Valete Diui, & supplicibus boni
Estote semper: nunc ego Nereo
Isthmóque & Onchesti marinæ
Verba canens numerosa rupi,
Victorem & eius conspicuum vndique
Patrem loquaci pectine garriam
Asopodorum patriámque
Illius Orchomenon feracem,
Quæ victum alumnum fluctibus, & ratis
Complexum in alto fragmina naufragæ,

Seruauit, e tristíque ponto
Sustulit in gremium benigna.
Nunc verò vitæ post miserabilis
Tristes procellas, exilium & graue,
Felicem eundem rursus alto
Fata loco posuere Thebis.
» *Porrò virorum pectora fortium*
» *Aerumna sæuis exacuit malis:*
» *Cùm verò certantum labores*
» *Atque graues nituere sumptus,*
» *Liuore cuncti deposito decus*
» *Laudémq; victorum æquanimes ferãt:*
» *Nam dulce vectigal poëta*
» *Ingenio locuplete soluit:*
» *Qui pro cruentis vulneribus modos*
» *Lassis ephebis cantat amabiles*
» *Iucundus, insignítque eodem*
» *Carmine, municipes & vrbes.*
» *Non vna merces disparibus viris*
» *Grata, hanc colonus, dux gregis alterã*
» *Sectatur, hanc piscator, illam*
» *Alituum populator auceps:*
» *Innatus illis sed tamen omnibus*
» *Communis ardor pauperiem & famem*
» *Arcere lethalem profundis*
» *visceribus, cupidóque ventre.*
» *Qui verò bellis aut stadio impiger*
» *Dulces honorum delicias tulit,*
» *Et ciuium cantatus hymnis*
» *Et peregrina volans per ora:*
» *Is maximorum diues opum caput*

Sublime

» sublime stellis inserit arduis.
At me Rheæ natum tridenti
Ære solum grauiter mouentem
Sonare par est ob meritum recens,
Illíque grates soluere debitas:
Nam patre Neptuno fauente
Herodoto data palma currus.
Quâ bina tellus submouet æquora
Nec iam alta Thebe, nec Minyæ domus
Tacenda, non Eubœa felix,
Non sacra prætereunda Eleusis,
Nec dedicatum Protesilæ nemus
Terris Achiuis, nec Phylace potens,
Quîs sedibus cunctis hic idem
Victor ouans iuga nota flexit.
Sed cuncta fari me decora inclyta
Atlantis, illi quæ tribuit nepos
Luctator, haud dimensa nostris
Carminibus finit hora præceps.
» Et sæpe Musarum artifici quoque
» Inest venustas mira silentio.
Faxint Dij vt Dirces alumnus
Cæruleæ Aonidum sororum
Tollatur alis clarisonantibus
Tractus in altos aëris, & comam
Lauro renodandus virenti
Pythia mox operosa vincat:
Ramísque oliuæ deinde feracibus
Manus vigentes impleat Elidis
Ad flumen, alternósque muris
Aedificet patriis honores.

» *Quòd si quis auri pondera conditi*
» *Proferre in vsus egregios timet,*
» *Inglorius, visósque claræ*
» *Famæ auidos homines cachinnat:*
» *Non mente læua cogitat inscius*
» *Vbi Orcus illi lumina clauserit*
» *Se laudis exortem perennes*
» *In tenebras animam daturum.*

XENOCRATI AGRIGENTINO
Ode secunda. Quæ incipit,

Οἱ μὲν πάλαι, ὦ Θρασύβουλε, φῶτες.

NCLYTI *vates, Thrasybule, prisci,*
Qui manu arguta Citharam tenentes
Aureum saltu potuere Phœbi
Scandere currum,
Sæpe mellita tenerâque voce
Aerem gratis pepulere, si quæ
Visa fortè illis speciosa verno
Flore puella,
Docta lasciuos iuuenes morari
Dulcium semper memores amorum.
Musa nam nondum radiantis auri
Capta nitore
Ditibus suaues operas locabat,
Ære venales, neque cantiones
Ore fucato populum mouebant
Laudis emacem.
Sed modò Argiuus nimis ille verax

Qui sibi elapsis opibus fugaces
Intuens vna comites abisse
Fœdere rupto,
Dixit ingenti gemitu, Quid, ô Di,
Est vir aut virtus nisi magna nummum
Copia, hæc docta tibi non aperta
Canto Thalia.
Canto equûm cursus celerémq; palmam,
Quam tuo fratri niger Amphitrites
Detulit coniux, apij quoque addens
Texta virentis
Dorio crines cohibere nodo,
Sic Deo visum est, Agragantis vrbis
Publicum sydus decorare, & altum
Tollere ciuem,
Cui sonans axis volucérque cordi.
Quin & hunc olim Patarêus Apollo
Pythia ingressum sacra septa blando
Lumine vidit.
Clari & ambiuit radiis honoris,
Cúmque cælesti Charitum decore
Pictus intonsum caput attigisset
Delius idem,
Cognitas orbi celebres Athenas:
Sæpe suspexit rapido cauentem
Currui & frænis habilem regendis
Nicomachi vim,
Concitos quem Xenocratis iugales
Voce flectentem validísque loris
Antea agnouit media sonorus
Elide præco,

Atque consuetus superum satelles
Cantibus sacrum reuocare lustrum,
Nec fuit mensæ & dapis hospitalis
Immemor ille.
Forti ab auriga laribus paternis
Splendidè exceptus populos Eristhei
Fortè dum visit, ideóque clangor
Lætior æris
Ciuis erupit Siculi *ministro*
Impigro, & victricis ad aurea diuæ
Genua delapso, prece non in Euri
Flabra soluta.
Sunt enim vestris, Thrasybule, *tectis*
Cognití mensarum hilares paratus
Post graues pugnas, numerique grandes,
Musáque dulcis.
" *Nec virum si quis faciles* Camænas
" *Ducit in claros procerum penates*
" *Fortium, huic semper via celsa, móns ve*
" *Arduus obstat.*
O meæ audaces vtinam sagittæ
Cæteras tantùm superent volantes,
Quantùm Agrigenti *tuus anteit omnes*
Frater alumnos.
Moribus leni grauitate comptis:
Non domi hic cultu caruit suorum,
Nec foris acres ob equos Pelasgum
Laude secunda.
Quis pium eiusdem tacitum relinquat
Pectus indictas obeuntis omnes
Ferias? Diuûm *quis opes benignas*

Celet iniquus?
Nam dapum largus veterisque Bacchi
Sumptuum numquam miser explicata
Vela contraxit, validis sed Austris
Lintea pandens,
Phasida & Colchos gelidos per æstum,
Frigore Ægyptum petiit calentem,
Aduenis hospes variis vtroque
Tempore gratus.
Ne (quia humanis macer vsque liuor
Imminet rebus) vel eum vel eius
Inclytum patrem numerósve nostros
Deterat ætas
Inuida obscurans: nec enim remissum
Carmen hoc, pigrúm ve tibi ferendum
Tradimus velox Nicasippe in altas
Principis ædes.

MELISSO THEBANO
ODE TERTIA.
Quæ incipit,

Εἴ τις ἀνδρῶν εὐτυχήσαις.

I quisquam Danaum bono
Pugnarum grauium nobilis exitu,
Congestisve opibus potens,
Cor fastu grauidum comprimit &
domat,
Hunc plebs iure per vrbium
Non inuita canit compita, Iuppiter,

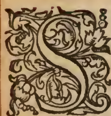
» *Puro cuius ab æthere*
» *Mortales hominum defluit in greges*
» *Virtus quælibet enitens:*
» *Nam fortuna virûm vitáque longior*
» *A tergo venientia*
» *Conuersis oculis respicientium:*
» *Sed mens læua quibus stupet,*
» *Confidítque rotæ cæca volubili,*
» *Horum non habitat diu*
» *Sedes instabiles fluxa beatitas.*
Porro Pierium decet
Vatem iusta operum dicere præmia
Clarorum, & lepidis modis
In cœlum iuuenes tollere prouidos:
Quorum vni geminum decus
Melisso è duplici puluere contigit,
Bísque illi bibit intimum
Pectus lætitiæ suauia pocula,
Et cùm vallibus inclytis
Isthmi fronde noua tempora vestiit,
Et cùm victor equis citis
Cadmeam patriam non humili tuba
Latum sparsit in aëra,
Quâ quodam Herculeus terribilis Leo
Post cædem pecoris vagi
Vastum inter frutices deposuit latus:
Sic victor docuit sibi
Innatum veteris robur originis:
Certè fama Cleonymi
(Gẽs à quo patria est) laurigeras rotas
Nouit, nec proauos minùs

Maternæ

Maternæ sobolis Labdacidas graues
Olim per cumulos opum
Vectari solitos curribus aureis.
Vnum flebile fortibus,
Quod Melisse carens fratribus ingemis:
„ *Sed quísnam volucres dies*
„ *Mutantes hominum fata coerceat?*
„ *Soli cælitibus sati*
„ *Non vlla accipiunt corpore vulnera.*

EIDEM MELISSO
Ode quarta. Quæ incipit,

Ἔστι μοι θεῶν ἕκατι.

E mille nostris greßibus offerunt
Partes in omnes Aoniæ viæ
Melisse, panduntúrque amœna
Vndique Pieridum vireta,
Iuuantibus Diis, nam pugil Isthmia
Cauisti arena ne foret asperum
Durúmve quidquam personanti
Voce tuas fidibúsque vires.
Quibus vigentes vsque Clëonymi
Prisci nepotes non sine numine
Felicis illæsíque vitæ
Curriculi tetigere calcem.
„ *Quamuis in horas aßiduè leues*
„ *Mutantur Euri, nec similis diu*
„ *Flatus per altum currit æquor,*

Aut homines agitat caducos.
Thebis potentes sed Cleonymidæ
Longos honores alta ab origine,
Gessere, præclarámque lautis
Hospitiis aluêre famam:
Lingua insolenti verba nocentia
Tristésque voces spargere nescij
Ac gloriæ quidquid sepultos
Nobilitat procerésque viuos,
Sacróque testatum ore Polymniæ
Gentes pererrat, victor, auis tuis
Hoc omne quæsitum suprema
Cuncta simul decora assequutis,
Virtus & horum bellica mœnibus
Ab vsque Cadmi porrigitur sacris,
Rectas ad Alcidæ columnas
Nauigerum mare terminantes.
Quapropter actus longiùs inclytis
Prodire nō est: quid memorē hos equûm
Nutrisse pugnaces quadrigas,
Et rutilo placuisse Marti?
Die sed vno bis geminos tibi
Melisse fratres corripuit furens
Heu nimbus armorum, & beata
Tecta viris viduata liquit.
Nunc verò per te clara patris domus,
Vt alma tellus post hyemem nigra
Caligine obductam rubentes
Vere rosas ineunte fundit.
Atque ima terræ concutiens sola
Neptunus Onchesti incola nobilis,

Isthmique custos, laude vestram
Progeniem recreans & hymnis,
Illius ægrum iam decus ac velut
Stratis recumbens tristibus excitat.
Nam pænè tantæ fama gentis
Casibus occiderat sinistris:
Sed illa surgens nunc iterum tuæ
Ad clara palmæ claßica fulgurat,
Vt lucifer detersus vndis
Mille alias nitet ante flammas.
Hæc ipsa quondam fama tuas rotas
Vicisse clamans finibus Atticis,
Ludísque quos Adrastus ora
Instituit Sicyonis exul.
Flores amœni tunc tibi carminis
Porrexit vltro, sparserat vt prius
Virtuti auorum, qui nec vnquam
Quadriiugos habuere currus.
Graij abstinentes pulueris ad sacros
Cœtus Achiuis conuenientibus,
Nec fortium magnis equorum
Sumptibus ingemuere tristes.
" *Viris auaris namque & opum pigro*
" *Amore nil altum experientibus,*
" *Nox atra torpentis silentî*
" *Vsque caput tenebris opacat.*
" *Quin ipsa multis congredientium*
" *Fortuna summos ante apices latet*
" *Victoriæ, quam fata nunc his*
" *Nunc aliis inopina donant.*
" *Ac sæpe vasti robora militis*

Peruertit astu debilis artifex
Pugnandi: & illam nostis omnes
Vim Telamoniadæ cruenti,
Qui mane summo diffugientibus
Stellis ademptas exuuias sibi
Mærens Achilleas, reclusit
Ipse suum latus ense crudo.
Núncque inter vmbras Argolicis viris
Vectis ad altam nauibus Ilium
Rixatur, iratus. sed ingens
Mæonides opere expolito
Miris per orbem vexit honoribus
Sublimem Vlyssem, principis erigens
Tollénsque virtutes in altum
Carmine non hominem sonante:
Quo posteris est tradita vatibus
Seges iocosæ conueniens Lyræ.
Vocale nam quodcunq; & expers
Interitus canimus diserti
Excurrit omnes in populos vagum,
Et strenuorum fax operum micans
Terras inextinctis pererrat
Luminibus sterilémque pontum.
Adeste quæso Pegasides Deæ,
Túque ô feracem qui Lyciam colis
Delúmque maternam liquore
Phœbe nouo mihi labra tinge:
Per me, vt Melisso flammifer ardeat
Honoris ignis Pancratium ob graue,
Dignáque te frondes inumbrent
Natæ Telesiadæ corona.

Tu par feroci corde Leonibus
Horrore ſyluas concutientibus,
Explere cùm ſe rugientes
Cæde vagi pecoris laborant:
Idémque vulpem conſilio refers,
Quæ ſæpe in aruis victa velut iacens,
Dorſúmque reclinans cruento
Vngue Aquilas lacerat cruentas.
» *Virtute namque eſt acribus & dolis*
» *Tollendus hoſtis. non tibi vaſtitas*
Orionis, non alta moles
Ionium gradiens per æquor:
Sed corpus illud quod pugil intuens
Contemnere auſit, mox tamẽ aſperum
Expertus iniuſtúmque pugnã,
Ipſe ſuos oculos refellat.
Sic & ſtatura non nimis Hercules
Enormis alta, verùm animo vigens
Interrito felici ab vrbe
Ogygis in Libyam profectus,
Sæui gigantis triſte palatium
Antæi adiuit, ſcilicet vt viro
Luctatus immani ſceleſtum
Lege pia caput obligaret:
Poſthac marini ne foribus Dei
Ora innocentum figeret hoſpitum,
Neu templa circum luctuoſis
Horrida pollueret figuris.
Molitus hoc eſt filius inclytæ
Alcmenæ, & idẽ viuus adhuc polum
Conſcendit ardentem, & relapſus

Omne solum peragrans obiuit,
Nec præter illum quisquam alius rate
Fines profundi vectus ad vltimos,
Iussitve substerni carinis
Immemores feritatis vndas.
Iam verò ab Oetæ nubiferis iugis
Sublatus altum limen habet, Iouis
Sedi propinquus, incubátque
Æthereis opibus beatus,
Charúsque diuis, & venerabilis,
Postquam penates duxit in aureos
Heben renidens, & potentis
Esse gener meruit nouercæ,
Portásque eidem nos ad Alectridas
Dapes parantes, & foliis nouis
Altare velantes sacratum,
Vnâ etiam rapidos in ignes
Cæsa hostiarum viscera mittimus
Herois octo pignoribus vagi
Quæ mater eduxit Creontis,
Argolicúsque peremit ensis.
Et nunc honori tot iuuenum die
Latente, claræ mille faces micant,
Noctémque vincentes odoro
Astra petunt, feriúntque fumo.
Verùm tenebras peruigiles vbi
Phœbus remouit, tunc redit annuum
Certamen, impletúrque feruens
Viribus oppositis arena,
In qua capillos victor hic implicans
Canente myrto bis merita caput

Ostendit euinctum corona,
Virque viris abiit subactis.
Vt ante victus se pueris puer
Iactarat audax, nempe tibi obsequens,
Impube qui corpus gubernas
Vt fragilem, Polybule, cymbam:
Sed nunc Aliptes impiger Orseas
Nobis & Isthmi concinitur pugil,
Illísque funduntur liquores
Aonij, Charitúmque succi.

PHYLACIDÆ ÆGINETÆ PANCRATIO VICTORI, Ode quinta. Quæ incipit,

Μᾶτερ ἀελίου πολυώνυμε Θεία.

» O PARENS *magni Thea prisca solis,*
» *Túque sol cuius radiantis astrum*
» *Condito terræ latebris in imis*
» *Præsidet auro,*
» *Nostra gens per vos bona cuncta supra*
» *Extulit flaui nitidum metalli*
» *Sydus, & rerum dominos fatetur*
» *Indiga nummos:*
» *Iure nam vestris opibus feruntur*
» *Per mare in pugnam validæ triremes:*
» *Cúmque Mars terris agilis mouetur*
» *Munere vestro,*
» *Acer armatæ sonipes quadrigæ*
» *Sæuit in campis hominûmque equûmque*

» *Stragibus gaudet, ferus, & iacentes*
» *Calcat aceruos.*
Nec sine impensis grauibus cupitam
Gloriam fuluæ pariunt arenæ,
Siue quis pugnax manibus, volucri
Seu pede cursor
Tempora vmbrosis operit coronis.
Insolens fortuna licet, feróxque,
Prælijs gestit dare iura nudæ
Pubis Achiuæ:
» *Sunt duo queis flos aditur beatæ*
» *Vitæ, & immensis auidísque votis*
» *Maior euadit, nec eget bonorum*
» *Diuite riuo:*
» *Scilicet quando tibi lenis aura*
» *Sortis aspirat facilis, simúlque*
» *Fama laudantis populi. duobus*
» *Namque potitus*
» *Cuncta diuorum cumulata dona*
» *Accipis lætis animis, neque vltra*
» *Iuppiter poscas fieri, nec altum*
» *Æthera tentes.*
» *Quippe mortali generi caducæ*
» *Congruunt dotes pereuntis æui.*
Natæ Lamponis tua bis in Isthmo
Cognita virtus.
Sacra nec tellus Nemeæ virentis
Immemor fratris Pytheæ, tuíque,
Et pede & pugno, fera quos gerentes
Prælia vidit,
Dis's Æginæ validos alumnos.

Quo

Quo loco numquam mihi Musa cordi,
Nec modi dulces vbi laus siletur
Aeacidarum.
Sed modo huc veni, comitésque duxi
Gratias mecum, sobolem vt gemellam
Inclyti Lamponis in astra ferrem
Alite versu.
Quòd si, vt Oenopæ memorăt coloni,
Fratris excellens vtriusque virtus
Ad decus fulgens operum micanti
Tramite fertur:
Spiritus magnos animosa Clio
Nunc gere, & cantu resonans acuto
Musicos largè iuuenum labori
Funde liquores.
» *Namque & Heroum genus acre bello*
» *Quæsiit sparsas per inane voces*
» *Impigris factis: & adhuc lyræque*
» *Multiforésque*
» *Fistulæ natos superum loquuntur*
» *Mille post annos, veterum & virorum*
» *Penè cælestis tenet occupatos*
» *Gloria vates.*
Hinc ad Ætolas celebrantur aras
Martij Oenidæ, neque septiportis
Editus Thebis Iolaus inter
Sacra tacetur.
Patrium latè volitat per Argos
Aliger Perseus, liquidúsque semper
Iactat Eurotas Helenæ minaces
Cuspide fratres.

Aſt in Æginæ ſpatiis amœnis
Æacum rumor canit & feroces
Poſteros eius, quibus alta bis eſt
Diruta Troia:
Herculis ductu ſemel inquieti,
Dein ſub Atridis. age nunc Thalia
Altiùs currus humiles, relinquens
Ardua terras,
Fare quis Cycnum iugularit audax,
Dic quibus telis homicida fuſus
Hector iratis dederit trahenda
Membra quadrigis.
Pande quis nigris orientis alis
Memnonem Diuæ genus imperantem
Strauerit, cuînam domitus Pelaſga
Telephus haſta,
Sanguine infectas virides Caïci
Tinxerit ripas. nihil vllus auſus
Tale, quem felix tua non crearit,
Æace, tellus.
Iam diu virtutum animíque magni
Murus Æginam validam coronat,
Nulla quem ſummum ſuperare victrix
Machina poßit:
Ac meo incluſæ retinentur ore
Mille verborum celeres ſagittæ,
Ciuium Oenôpæ vetus expetentes
Figere nomen.
Quin noua acceßit mihi teſtis vrbs &
Regia Aiacis Salamis marina
Arte nautarum ſtabilita nuper
Oenopiorum,

Oenopiorum,
Et manu fida socióque marte
Seruitî mœstis resoluta vinclis,
Cùm necis duræ grauis ille Medis
Incidit imber,
In modum & spissæ niuis asperæ ve
Grandinis densi cecidere Eoi,
Milites pinguis lanianda Graiis
Piscibus esca.
» Sed tamen sæuam Nemesim timentes
» Præstat elatos cohibere fastus
» Vocis inflatæ. bona nam vicissim
» Et mala fundit
» Iuppiter, vasti moderator orbis,
» Sit licet Pæan hilaris, tubæque
» Cantibus virtus celebrata, melle
» Dulcior omni.
Nec fero Marti similes agonas
Ludicros spernat Danaûm iuuentus,
Quæ tuæ gentis, Cleonice, miros
Norit honores.
» Non diu obscurus labor est virorum
» Fortium sumptus, neque semper ingens
» Rebus infectis animum dolore
» Pungit hiantem.
Testis hic clarus Danaas per vrbes,
Victor atque eius Pytheas aliptes
Cæteris maior mihi nunc acuta
Voce canendus:
Qui modò Athletæ docilis feroces
Dirigens ictus facilem coronam

Reddidit dextra celer, atque cura
Alite velox.
Musa ei flores operosa texe
Dulce cincturos caput, & lacernam
Purpura tinctam, & teneros merenti
Porrige versus.

PHYLACIDÆ PYTHEÆ EVTHYMENI AVVNCVLO

Ode sexta. Quæ incipit,

Θάλλοντος ἀνδρῶν ὡς ὅτε συμποσίου.

SICVT sæpe virum regificas dapes
Inter iam medias dat puer alterum
Conuiuis cyathũ, qui generi inclyto
Heroum bibitur sacer:
Lamponis soboli sic iterum nouum
Nectar Pierij porrigo carminis:
Nam primos latices, ô superum potens
Regnator, tibi fudimus,
Cùm maior Pytheas in Nemea caput
Velatum egregiis frondibus extulit:
Nunc Isthmi in spatiis ob puero decus
Partum Phylacidæ recens,
Impletur scyphus hic posterior vago
Neptuno & vitreis virginibus maris.
Libemúsque vtinam tertia pocula
Seruatori hominum Ioui,
Quando gens eadem gramine Olympico
Piseæ tulerit munus adoreæ,

Ac per me Oenopium mel Aganippidum
Lætis irriget imbribus.
» *Porro si cui hominum, non labor inquies*
» *Nec sumptus grauis est, dum sibi prouidus*
» *Virtutem æthereum comparat, & sonans*
» *Laudis murmur amabilis:*
» *Is par cælicolis alite prospera*
» *Felices alacer vectus ad insulas*
» *In littus validam proiicit anchoram,*
» *Fundamen stabilis ratis.*
Tali sorte potens Phylacide sator
Vsus, iámque suæ non humilis spei
Compos, nec tremulam canitiem pauet,
Nec letum metüit nocens.
At magnam Lachesin nunc precor illius
Et consanguineas vnanimes duas,
Victorem vt cupidum frondis adhuc nouæ
Elæi Iouis audiant.
Nec verò mihi fas Oenopiæ solum
Ingresso omniferum curribus aüreis
Stantes Æacidas ferre silentio
Pressos, quin potius iuuat
Dircæo meritos spargere flumine:
Stratæ namque viæ centipedes patent
In latum innumeræ, queis opera inclyta
Clari sanguinis exeunt
Nili vltra tacitas amnis origines
Occultúmque caput longiùs, & gelu
Tristi Hyperboreo: dura nec oppidum
Vllum barbaries habet,
Peruersis resonans vndique vocibus,

Fortunati vbi non gloria Pelei
Cantetur populus, & Telamonius
Aiax, & Telamon ferox:
Quem fidum comitem Martis ahenei
In casus dubios cum legionibus
Tirynthi armiferis duxit ad Ilium
Clarorum tumulum virûm
Alcides patiens, vt Phrygis impij
Periurum imperium regnáque tolleret,
Túncque hostis scelerum falsiparens manu
Troum Pergama diruit.
Ac Ceæ domitis ciuibus insulæ
Sæuis, mox etiam concidit illius
Vi iusta Alcyoneus haud similis viro,
Sed monti aerio gigas,
Per Phlegræa boues ducere pascua
Consuetus, neque tum degener Herculis
Arcus tela procul mittere gestiens
Clangentem tenuit sonum.
Ergo progenies armipotens tua
Alcmenæ Æacida milite glorians
Iam claro socios ære coegerat,
Et iam dispositas dapes
Prandebant auidi littore nauitæ,
Quum fortis Telamon magnanimũ ducem
Ripæ inferre gradum conspiciens trucis
Indutum exuuias feræ,
Hoc hortatus eum est in spolio vt meri
Nectar Cælitibus funderet integris,
Deinde illi pateram bellipotens comes
Ex auro rigidam dedit,

Spumantémque hilari munere Bacchico,
Quam dextra cohibens martia brachia
In sublime alacer sustulit Hercules,
Tali vociferans sono:
Si tu vnquam facilis sollicitas preces
Audisti Herculeas, magne virûm sator,
Regnatórque Deûm, te modò, te modò,
Sanctis vocibus apprecor,
Vt natorum inopi des sobolem meo
Pugnacem Æacidæ, tectáque prosperes
Fortunásque viri, nec puer editus
Cedat vulneribus magis,
Quàm tergum hoc patiens terribilis feri,
Quod latos humeros nunc mihi contegit,
Partum insigne manu cùm Nemea est meis
Primis vsa laboribus,
Occisúsque leo mortifer illius
Inuictos animos, ô vtinam, gerat
Qui nostro exoriens filius hospiti
Implebit vacuos lares.
Sic fato é liquido protinus æthere
Missus Rex auium deuolat Æetos,
Quo viso exilit lætitia Herculis
Pectus suauiter intimum:
Móxque heros veluti numine percitus
Vates augurium tale hilaris canit:
Audax progenies quam petis, ossibus
Exibit Telamon tuis,
Sed natum volucri lætus ab æeto
Aiacem vocita: sic Deus imperat:
Aiacem validum, qui populos supra

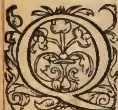
Toto vertice martios
Extabit mediò celsus in agmine.
His dictis iuuenum cum grege nautico
Alcides epulis accubuit libens.
Sed notum genus Æaci
Prolixúmque nimis semideûm exequi
Virtutes alias, deinde ego Pytheæ,
Vnctóq; Euthymeni, & Phylacidæ, dator
Adsum nominis inclyti:
Quos Argiua modo pauciloquentia
Percurret breuiter: namque trium duo
Fratres vnanimes, vnus auunculus,
Omnes pancratio boni:
Ter campis Ephyræ, bis Nemeæ in plagâ
Deuicere graues fortiter æmulos.
Quot verò elicuit carmina multiplex
Virtus Aonidum è sinu?
Quàm dulcis Charitum succus hymettius
In Psalychiadas perueterem tribum
Illorum cecidit? quàm bene sic domus
Est fundata Themistij
Æginæ validis vrbis ab incolis?
At Lampon senior præmeditans diu
Quidquid grande animo suscipit anxio,
Ascræum sequitur melos
Illud: (cura vigil perficit omnia)
Quin sæpe hoc sobolem palmiferã monet,
Communi in patria clarus, & hospitum
Donis ditibus affluens.
Idem legitimum promouet ad modum
Cœpta, & spes auidas non humilis neque

Abiectus cohibet, sermo nec illius
Præuertens animum volat.
Certantésque aliis rectiùs erudit,
Vt cos vtilior Naxia cæteris
Quæ missæ ex alio littore desides
Enses segniter asperant.
Quare illum meritò spargo liquoribus
Phœbei laticis, qui modo virginum
Iussu Pieridum sacra Polynicis
Erupit prope mœnia.

STREPSIADÆ THEBANO PANCRATIO VICTORI

Ode septima. Quæ incipit,

Τίνι τῶν πάρος, ὦ μάκαιρα Θήβα.

VANDO alta Thebe lux hilarißima
Exorta summis cor tibi gaudiis
Demulsit ob clarum tuorum
Nomen & indigenas honores?
An nato Iaccho qui Cereri æneum
Sistrum gerenti semper adest comes
Formosus? an cùm nocte furua
Iam medium spatium terente
Bigis opacis decidit aureo
Mutatus imbri Iuppiter in tuas
Sedes, & Alcmenam tumentem
Viribus Herculeis reliquit?
Num quando primùm fudit in arduis
Oracla rebus Tiresias sagax,
Vel cùm per vrbem gloriantes

Victor equos Iolaus egit?
Vtrum ne fortis miles vbi fato
Erupit aruo, teláque protinus
Inuasit, an cùm castra septem
Pulsa tuis abiere muris:
Palléns que Adrastus fugit in intimum
Argos peremptis Rex viduus viris?
Num quando tu Spartæ labantes
Ausa pedes stabilire sola,
Ægidæ & acres gens tua Cynthio
Iubente Amyclas sub Lacedæmona
Strauerê? sed Thebana pridem
Sparta ferox benefacta celas.
Nec auxilî iam gratia nobilis
Obliuiosis pectoribus manet:
Ni forsan id flos eminentis
Ingenij eripiat tenebris
Pleno sonantum flumine carminum.
At chara tellus patria, si tibi
Insigne iucundúmque quidquam
Temporibus fuit ante lapsis,
Nunc magna cantu gaudia libero
Testare & hymnis: strepsiades enim
Quæsita in Isthmo dona sæui
Pancratij tibi victor affert,
Firmus stupendo robore & obuia
Placente vultu lumina detinens,
Virtus nec eius fortis infra
Corporis est speciem decori.
Vtramque certant Aonides nigros
Fusæ capillos colla in eburnea

Clarare

Clarare, & ornant mutuò se
Strepsiades, animæque largus
Homonymus, quem stirpis auunculum
Maternæ iniqui perculit impetus
Martis: sed audaces libenter
Nomen emunt titulósque vita.
Nam quisquis armorum exitialium
Nimbis obortis sanguineam procul
A patria auertit procellam,
Quique suos tegit ense ciues,
Stragémque turmis iniicit hosticis,
Is siue viuat seu cadat aspero
Mucrone, transmittit futuros
Egregium decus in nepotes.
Nate ergo magni Patris Homonyme,
Rectè æmulatus Meleagrum Hectora
Vatémque Adrasti funeratos
Pro patria superúmque templis,
Nuper calentem pectore spiritum
Efflasti, & æui robora floridi,
Exercitus dum fronte prima
Bella cies alacerque pugnas:
Quâ parte pubes strenua maxime
Hostilis omnem militis impetum
Exceperat, palmæ ve dulcis
Spes agitans obitús ve clari:
Nos verò quanuis magnanimum viri
Letum ingementes luximus, at modò
Neptune per te lux serena
Post hyemem, pluuiásque fulsit:
Vincente Achiuam Strepsiada manum

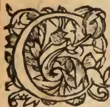
Quare mœrentem concelebro libens
Illique ludentem per auras
Necto comam folio virenti.
Sed ne ira Diuûm, neu Nemesis potens
Victorem iniquè lædat amabilem
Turbétve, dum præsentis horæ
Dona manu fugitiua carpit,
Spésque inter altas atque humiles metus
Sensim quieto pergit itinere
Canos ad extremos, & atra
Busta die subeunda certo.
» Nam grata vitæ lumina linquimus
» Omnes, nec vllus sortis adhuc suæ
» Arcana præuidit: superbis
» Quíque petit supera alta votis,
» Pigris onustus corporis artubus,
» Frustra ille tentat scandere lucidas
» Arces Olympi. quippe & olim
Pegasus ore fremens rebelli
Heroa tergo depulit alite
Vano expetentem corde Iouis domos
Inuisere altas, & Deorum
Purpureo residere cœtu.
» Sempérque quidquid dulce nimis boni
» Rectique fines transilit, exitus
» Sortitur infaustos, amica
» Mella nigro superante felle.
At Phœbe pulchrum cui caput aureis
Fulget capillis, post decus Isthmium
Da Pythiam lucta é feroci
Strepsiadæ valido coronam.

CLEAN-

CLEANDRO ÆGINETÆ

Ode octaua. Quæ incipit,

Κλεάνδρῳ τις ἁλικίᾳ τε λύτρον.

LIANDRO, ô iuuenes, eius & integræ
Ætati, en aliquis patris ad aureas
Sublimésque fores carmen amabile
Effundat pretium pulueris anxij
Ærumnæque grauis munus ob Isthmias
Pugnas & Nemeæ prælia debitum
Victori Oenopio. qui geminis locis
Certans, eximium bis reperit decus.
Aut si vos nimium pectore languido
Cessatis taciti, certè ego, sim licet
Mœstus, tot sociis in Salaminia
Demersis acie Calliopem auream
Inuitare domum cogar, vti neque
Post defleta virûm corpora fortium
Nostras vsque comas destituant noui
Flores, nec vehemens perpetuis dolor
Pascatur lachrymis: Sed modò Persici
Deiecta imperij compede liberum
Spargamus numeris dulcibus aera.
Pendens ille etenim Tantaleus lapis
Graiorúmque diu verticibus minax,
Nunc gentes alias munere cælitum
Terret, nec vaga vis intolerabilis
Martis iam Danaas exagitat domos.
Quare præteritæ cladis Achaicæ
Bellorúmque dolor, pallidus & metus

Duri seruitii cor mihi deserit.
Paulatim subita victus adorea:
» Et semper quod adest dulce fruentibus
» Amplecti melius quàm venientia.
» Prospectare oculis flebilibus mala.
» Fati namque dolo triste quid abditum
» Ignotúmque viris omnibus imminet,
» Quod vitam spatio temporis implicat
» Duri, sed grauium vulnera casuum
» Sanantur, modò sit salua dolentibus
» Libertas, neque spes aufugiat leuis.
Porro me in nitidis sedibus editum
Thebes flauicomæ Naidi conuenit
Æginæ Aonios nectere flosculos:
Natas namque sibi sustulit has senex
Asopus geminas, vltima pignora
Cultúque egregij corporis vtraque
Supremo placuit Cælicolum Ioui,
Qui Dirces liquidum propter aquæ caput
Thebem vrbi grauidæ, curribus aureis
Reginam imposuit, teque soror decens
Illius timidam trans mare deuium
In lucum Oenopiæ detulit insulæ,
Et Zonam attonitæ dissoluit iacens
Sub ramis, vbi post vagiit Æacus
Sanguis Nympha tuus, quem superis parem,
Natúmque impauidum fulminei patris
Sol vidisse hominum dicitur optimum:
Atque hinc Elysiis vallibus arbiter
Reddit iura piis integra manibus.
Eius nati alacres belligera manu,

Natorum & soboles firma valentium
Factis enituit fortibus impigra
Enses per medios ire ferociter,
Clamosásque acies & gemitum & neces.
Non illi ignea mens promptáque defuit,
Et frenans auidas sancta libidines,
Quæ Diuûm meminit cœtus adhuc frequens,
Post tot lapsa fuga sæcla volubili.
Nam quondam Iuppiter & maris ,omniparens
Rector nauigeri de Thetidis sacro
Certauêre thoro, cùm sibi coniugem
Hîc atque hîc niueam Naiada posceret,
Sæuo vrente Deûm corda cupidine.
Sed neutri thalamos Nereidis vagæ
Immortale poli concilium dedit,
Audito Themidis carmine præscio,
Quæ sic est superis fata silentibus:
Si pulchram Thetidem magnanimo Ioui
Neptunóve thori copula iunxerit,
Illinc progenies exoriens patre
Augusto, melior telum aliquod manu
Gestabit valido fulmine fortius,
Et quassante solum triplice fuscina:
Vt monstrant Lachesis stamina ferreæ.
Tantum arcete nefas Cælicolæ, & placens
Nerinæ proceris lecta cubilia
Mortalis celebret, mœstáque filium
Confossum in Phrygio puluere lugeat:
Postquam densa virûm strauerit agmina,
Vt Mauors manibus feruidus igneis
Palantúmque sequax fulguris in modum,

Ac ne fata pigra sustineam mora
Diuinum. æquorei coniugii decus
Peleo Graiugenæ pronuba destino,
Qui nunc ante alios ductor amans virûm
Et Diuûm metuens Æmathiam regit,
Iamque hinc fama noui nuncia gaudii
Ad Cheirona procul semiferum volet
Æterni sub humo fornicis incolam,
Nec nobis iterum dißidium graue,
Accendant Veneres Oceanitidis:
Sed cùm plena polo Cynthia fulserit
Primum & connubij flammiferam facem
Ostendens nitido vesper ab æthere
Formosæ Thetidi sponsus amabilis
Currat Virgineum soluere vinculum.
Sic illa: at Superûm concio sydera
Motu concutiens protinus annuit:
Nec sancti augurij fructus inutilis
In terras cecidit: nam memorant Iouem
Lenitum æquamini pectore nuptias
Spectasse æquoreæ Naiadis impares.
Priscorúmque sonus clarior in dies
Hymnorum attonitis auribus influens,
Mirantis populi perpetuò nouat
Virtutem Æacidæ, Mysia qui sola
Latè pampineis consita vitibus
Infecit domiti sanguine Telephi
Nigro, qui patrias vnicus ad domos
Atridis geminis strauit iter patens,
Incestísque Helenem soluit amoribus,
Cæsis ense fero poplitibus Phrygum

Certantum Iliacis pellere mœnibus
Ipsum, dura nimis prælia Dardanis
Inflammare trucem gramine Troico:
Non Memnon alia cuspide saucius,
Non Hector periit, nec proceres manu
Præstantes alij mille, quibus cauas
Sedes Persephones, antráque lurida
Pandens ille domus aura faucens suæ,
Tum dulcem patriam, tum proprium genus
Spectandum innumeris gentibus obtulit.
Nec verò Æaciden exanimum graues
Defecere modi, busta sed illius
Ardentésque rogos continuò nouem
Cinxere Aonides, & cita lugubri
Defleuere viri funera nænia.
Sic visum est superis impauidum ducem
Orbatum æthereis luminibus quoque,
Famæ & Pieriis tradere cantibus,
Vnde illum stygiis manibus inuidis
Sermo nunc etiam plurimus eripit:
Atque hic interitus me celebris monet
Vt curru volucri læuis Apollinis
Conscenso tumulum compositi modò
Nicoclis decorem pollice verberans
Dulcis fila lyræ: nam pugil hic comas
Nigrantes apio sæpe coercuit.
Felicis patriæ pluribus accolis
Fusis in stadio fortiter Isthmio
Expertisque manus intolerabiles,
Non huic dissimilis sanguine proximus
Cliander, soboles inclyta, cui pares

Annis ô Danai texite myrteum
Velamen capitis, sertáque mollia,
Partam ob Pancratii nuper adoream
In campis Ephyræ: terra sed hunc prius
Famosa Alcathoi génsque Epidauria
Frangentem iuuenes viderat æmulos,
Quæ se cuncta simul vatibus offerunt
Commendanda bonis prælia : non enim
Cliander viduus laudibus, aut piger,
Ætatem latebris texit inertibus.

Finis Isthmiorum.

FRANCISCO VALESIO ANDEGAVENSIVM DVCI Charitatis vrbe nuper recepta victoriam adepto, eiusdem N. Sudorij Præsidis Ode.

ELEA nobis nuper Olympias
Cantata Graiûm, & vana ferocia,
Cursúsque pernices equorum,
Et iuuenes pedibus fugaces.
Maiore multò nunc, Dea, spiritu,
Sumptáque ahena Melpomene tuba,
Victoriam diffunde Galli
Herculis ætherias in auras.
Vt magnus olim Iuppiter intuens
Ausos gigantas addere montibus
Montes, & exæquare summo
Thessaliæ iuga opaca cælo:
Non ille promptas Cælicolûm manus
Sæuos in hostes protinus impulit
Duxítque, sed Phlegræa primùm
Fulminibus tremefecit arua.
Queis icta Tellus mater, & intimo
Concussa motu terrigenas suos
Conspexit irritata Diuûm
Numina suppliciter precantes.

Sic Charitatis mœnia non priùs
Calcanda Gallo tradita militi,
Quàm tela Franciſcus rubente
Multa manu iaculatus altas
Diſiecit arces. Hunc ſuperûm Pater
Crebro tonantem è nubibus audiens
Laudauit, agnouítque vires
Ipſe ſuas Phrygio in nepote.
Deducta proles ab Ioue Dardana,
Francíque Reges Hectoreum genus:
Fruſtráque diuinis repugnat
Imperiis hominum poteſtas.
Tentata multis quòd tibi ciuitas
Submiſit vni turrigerum caput,
Franciſce, magnum eſt: ſed ferocem
Longè animum ſuperare maius,
Hoſtíque victo parcere. Sæuiunt
Solæ in iacentes degeneres feræ:
Quod fortiter ſtrauere, numquam
Dilacerant animi Leonum.
Non imperantem laurea ſic decet
Victrix, coronæ non decus aureæ,
Vt querna frons clementis index
Militiæ populíque ſálui.
Ferro reciſæ ſæpius arbores
Cælum renatis frondibus occupant:
Hoſtilibus plerumque buſtis
Exoritur clypeata pubes.
Per te remanſit virginibus pudor,
Seruata matrum corpora, non viris
Erepta vita eſt, non furenti

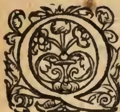
Templa

Templa Deûm violata flamma.
Hac arte quondam fretus auus tuus
Franciſcus arces attigit igneas,
Franciſcus acceptus Camænis,
Et citharæ fidibúſque notus.
Rupella diris ſeditionibus
Ægra, & tumultu feruida bellico,
Exceperat ſtridente porta,
Tiſiphonem Stygiámque Erinnyn.
Illæ inquietum per populum vagæ
Latè ſceleſtas iam tulerant faces,
Iam verterant fas omne ruptis
Legibus imperióque fracto.
Deiecta paſſim lilia cerneres
Tranſmiſſa ab alto cælitùs æthere
Inſignia, & Regis miniſtros
Mille feris manibus peremptos.
Vt Caurus ater, quum mare proximum
Turbauit vndis aſſilientibus,
Vtrinque diuexata nauis
In ſcopulos peritura fertur:
Iactata ventis ſic popularibus
Vrbs æſtuabat, naufragium timens
Iráſque vindictámque læſi
Principis, horribiléſque faſces.
Auguſta ſed quum ſe facies patris
Regnantis vltro ciuibus obtulit:
Sol, qui nocentes per tenebras
Exciderat, rediiſſe viſus,
Iubárque latè ſpargere fulgidum.
Non ille culpæ parcere neſcius

Tot fontibus tormenta & vncos
Proposuit gladiósque & ignes:
Multa at precantum millia contuens
Abiecta turpi flebiliter solo,
Sic ingementes ipse cœtus
Mitibus alloquiis leuauit:
» Poenis nocentes plectere Regium,
» Et frena prauis addere gentibus,
» Errata condonare, & iram
» Ponere, res Ioue digna summo:
» Qui luce sanctos lustrat & impios,
» Ambos eodem contegit aëre,
» Vtrisque communem parentis
» Frugiferæ gremium recludit.
» Me concitatus si dolor auferat,
» Assueta sceptris & violentia:
» Hæc illico exæquata terræ
» Cuncta ruant dominante flamma:
» Prædámque sæuis miles ab ignibus
» Audax inulta diripiat manu.
» Humana sed seruare nostrum est,
» Perdere diluuij vel æstus.
Modò insolentis sanguine Flandriæ
Vindicta tinxit Cæsareas manus.
Ciuilis expertem cruoris
Me iuuat imperitare, Franci.
Sic fatus ille est, publica leniens
Sermone blando vulnera: nec virûm
Ingrata gens delebit vnquam
Magnanimi benefacta Regis.

IN

IN OBITVM C. V. IOHANNIS THVANI, QVVM VIVERET SVPPLIcum Libellorum in Regia Magistri, Ode eiusdem N. Sudorij Præsidis Inq.

» *VICVNQVE verè magnanimus*
» *sapit,*
» *Is spes inanes, gaudiáque & metus*
» *Plebi relinquens, clam beata*
» *Morte vehi super astra gestit,*
» *Et totus extra se positus foras*
» *In vitæ honestum prominet exitum.*
» *Terrena nam quid membra & artus*
» *Corporei nisi densa nubes,*
» *Solis supremi quæ iubar eripit*
» *Cæleste nobis, donec inutili*
» *Languemus æuo, noxiísque*
» *In latebris residemus ægri?*
» *Conclusa certo fine beatitas*
» *Breuíque puncto sufficiens sibi*
» *Non tempore augetur, sed eius*
» *Decipimur variante forma.*
» *Vixisse præstat participem sacræ*
» *Virtutis vno Sole volubili,*
» *Quàm sæcla per mille inquinatam*
» *Opprobriis agitasse vitam.*
Scis ista charis rapte parentibus,
Thuane, nuper: quum tua adhuc vigens
Floreret ætas, atque cursum
Vix medium properans teneret.
Tu nunc corusci vertice in ætheris

Latè micanti sydere fulgidus
Diuûmque conciuis iacentem
Sub pedibus premis altus orbem,
At quum superstes aëra duceres
Ciuilitatis cultor amabilis,
Numquam impares æquósve supra
Flauicomum caput extulisti.
Non tot curules, non genus & domus,
Non affluentes diuitiæ tibi
Præcordia impleuere vanis
Spiritibus tumidóque fastu.
Te nemo dextram tendere promptior,
Nemo benigni largior auxilî:
Si quando tempestas reiecit
Ad te aliquos opis indigentes,
Et penè sæuis fluctibus obrutos
Negotiorum, quæ miserabilis
Fert vita vasto nauigantum
Æquore deterioris æui.
Non vnda conchas cœrula tot lauat,
Non æthra signis tot micat igneis,
Fidos quot illustris Thuanus
Officiis animos reuinxit.
Nunc ergo cessent artifices manus
Recisa duris marmora rupibus
Effingere, in lucémque manes
Exanimi reuocare saxo.
Cessent sepulchri flebilis arduam
Molem futuris ponere sæculis,
Nam busta sopiti Iohannis
Viuida sunt memores amici.

Quos

Quos inter ipse hunc aßiduè canam,
Seu Luna, seu Sol occupet ætheris
Conuexa, Dirceśque semper
Fonte pios cineres rigabo.
Dicam THVANI *membra decentia*
Dimensa docta singula regula
Vultúmque, perfusámque dulci
Egregiam faciem nitore:
Claráśque ocellis ingenitas faces
Monstrasse quantum rerum opifex queat
Insigne quum quiddam nouúmque
Terrigenis polit arte summa.
Dicam decoris artubus insitum
Formosiorem longe animum, neque
Præclara consectari inertem,
Nec vitiis procul ire tardum.
Cantabo amorem numinis & metum:
Addam tenacem polliciti fidem,
Et cuncta quæ spectata nobis
Flere nefas, meminisse sanctum.

FINIS.

COMMENTARIVS IN NEMEA PINDARI,

AD amplissimum virum Philippum Huraltum CHIVERNIVM, Galliarum Procācellarium,

Nicolao Sudorio, Inquisitionum Præside, auctore.

AD PRIMAM ODEN.

HROMIVS, quem hoc carmine Poëta celebrat, princeps Siculus fuit Hieroni Regi ob animi magnitudinem, & rei militaris peritiam ita gratus & acceptus, vt eum Hiero Ætnæ nouæ Coloniæ à se deductæ præfecerit, vnde Chromius Ætnæus præconis voce denominatus est.

Ortygia Alphei requies.

SYRACVSARVM olim tanta vrbs erat, vt eam Cicero oratione sexta in Verrem ex quatuor maximis vrbibus constare dixerit. Strabo verò

lib. 6. Pentapolin appellat, hoc eſt ciuitatem ex quinque vrbibus compoſitam : earum partium vna erat maximè nobilis, Inſula, ſiue Ortygia, nuncupata.in ea viſebatur domus Hieronis regis, ædes Dianæ, templum Mineruæ, & præterea Arethuſa fons aquæ dulcis piſcium pleniſſimus, qui quoniam in mare Siculum fluuium emittebat, vt ait Strabo, Poëtæ fabulati ſunt Alpheum Elidis amnem meare ſubter mare, & è Græcia in Siciliã deferri, tandémque poſt longiſſimos errores in Arethuſæ nymphæ vlnis & amplexibus cõquieſcere. Eam ob cauſam Pindarus Ortygiam Syracuſarum inſulam partemque Alphei fluminis ſedem & requiem vocat: quem Virgilius imitatus ita ſcribit, tertio Æneidos,

Sicanio prætenta ſinu iacet inſula contra
Plemmyrium vndoſum, nomen dixêre priores
Ortygiam, Alpheum fama eſt hunc Elidis amnem,
Occultas egiſſe vias ſubter mare, qui nunc
Ore, Arethuſa, tuo Siculis confunditur vndis.

Quum, Chromi, ætat. tuam.

DISTICHON hoc loco Poëtę adiecimus, quia aliter latinæ aures, quarum iudicium ſanum eſt & ſagax, Poetam abruptè & præciſè loquutum exiſtimaſſent: quamuis reuera ſententia auctoris cõtinua eſt, & cohęret. Ideò enim Pindarus in pueri Herculis laudes digreditur, vt lector intelligat Chromij principis pueritiam cùm prima Herculis ætate comparari poſſe. Quemadmodum enim Hercules infans mirabiliter geminos angues eliſiſſe dicitur: ſic & Chromius princeps puſio ad-

huc

huc & imberbis ſub Hierone rege multis in prælijs ſtrenuè dimicauit, ſicut Pindarus ipſe oſtendit in nona Nemeorum Ode, Chromium eundem alloquens his verſibus:

Qualis Dardanidæ floruit Hectoris
Virtus, lenis vbi Xanthus humum rigat:
Talem te puerum Marticolam, Chromi,
Lux circumdedit aurea,
Etori ad viridem fluminis aggerem.

AD II. ODEN. *Pancratiaſtæ, &c.*

PANCRATIASTES olim apud Græcos dicebatur ὁ ταῖς χερσὶ καὶ ποσὶ μαχόμενος. id eſt, qui pedibus manibúſque & toto corpore decertabat, vt author eſt Suidas.

Carmina Homeridæ, &c.

HOMERIDÆ apud Græcos vocabantur, qui ſpretis ferè omnibus alijs artibus & ſcientijs, poëtíſque alijs neglectis, ſeſe vnius Homeri interpretationi & imitationi addicebant. Quales plurimi olim in Græcia ab Homero mortuo viui ipſi alebantur, vt ait Plutar. Sed eorum inſtitutum omnium apertiſſimè Plato demonſtrat in Dialogo qui Ion, ſiue de Iliade inſcribitur. Verba ſunt Platonis, ὅν φημι ὑπὸ Ὁμηριδῶν ἄξιος εἶναι χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθῆναι. ΣΩ. πότερον περὶ Ὁμήρου μόνον δεινὸς εἶ, ἢ καὶ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου. ΙΩΝ. οὐδαμῶς. ἀλλὰ περὶ Ὁμήρου. ἱκανὸν γάρ μοι δοκεῖ εἶναι. i. Illum me eſſe prædico, quem Homeridæ corona aurea donare debeant. Socr. Túne tantummodo in Homeri interpretatione excellis, an etiam Heſiodum & Archilochum intelligis? Ion. Homerum ſolùm, is enim mihi ſuf-

ficit vnus pro omnibus.

Diuisa nuper te Salamis.

TIMODEMVS victor, quamuis natione Atheniensis esset, tamen colonia deducta ab Atheniensibus, in insulam Salamina ipse cum multis aliis agri partem acceperat eo in loco, larémque constituerat. Hac ratione motus Pindarus robur Timodemi Pancratiastæ comparat viribus Aiacis Telamonij, Græcorũ omniũ pugnacissimi, qui in eadem insula Salamine educatus fuerat, vt ostẽdit Horatius de Teucro Aiacis fratre ita scribens:

Teucer Salamina, patremque
Quum fugeret, tamen vda Lyæo
Tempora populea fertur vinxisse corona.

AD III. ODEN.

Oenopiam.

AEGINAM alio nomine Oenopiam appellauimus, sequuti Pausaniam lib. 2. & Ouidium, cuius hæc verba sunt, septimo Metam.

Oenopiam veteres appellauêre, sed ipse
Æacus Aeginam genitricis nomine dixit.

Atque ideo in sequenti ode, vbi Pindarus ait

Ἐξύφαινε μέλος πεφιλημένον
Οἰνώνα τε καὶ κύπρῳ.

Non οἰνώνα, vt emendati etiam codices habent, sed οἰνώπα legendum existimamus.

Asopias.

ASOPVS fluuius est in Bœotia patria Pindari. Est & alius Asopus in Aegina eiusdem nominis.

Natus Aristomenis.

HOC est, Aristoclides.

Aegina quorum prima &c.

MIRABITVR fortasse quispiam, cur & in hac ode & in sequentibus multis Pindarus Aeginam potius & Aeacidas laudet, quàm vllum ex victoribus. Sed hoc ideò à Poëta factũ est, quia, vt Thucydides & Pausanias scribunt, nõ tantùm victor, sed victoris etiam patria & ciuitas in publicis Græciæ certaminibus coronabatur. Præterea hæc omnia Pindarus scripsit, quum recens adhuc memoria esset pugnæ naualis Salaminiæ, in qua Græci cõcordes totius Barbariæ fluctum sustinuerãt. Quum autem hoc prælium committeretur, ait Plutarchus in vita Themistoclis, visos à Græcis Heroas pro se acerrimè dimicantes, quos illi Aeacidas esse suspicati sunt, tandémque fusis fugatísque Persis communi Græcorum iudicio, vel, vt scribit Diodorus Siculus, Lacedęmoniorum factione, inter homines singulos fortitudinis palmam Themistocles tulit, inter populos Aeginetę. Verba sũt Plutarchi in Themistocle: Πόλεων τὴν Αἰγινητῶν ἀριστεῦσαι φησὶν Ἡρόδοτος. Θεμιστοκλεῖ δὲ τὸ πρωτεῖον ἀπέδοσαν ἅπαντες. id est, in pugna Salaminia è ciuitatibus Græcis maximè Aeginetarum fortitudo enituit, ex ducibus primas omnium opinione Themistocles obtinuit. Herodotus verò Plutarcho longè antiquior in Vrania de eadem re ita scribit: ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγινῆται, ἐπὶ δ' Ἀθηναῖοι. ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτος τε ὁ Αἰγινίτης καὶ Ἀθηναῖος Θεμιστοκλῆς, Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυράσιος καὶ Ἀμεινίης Παλληνεὺς, ὃς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. i. In prælio nauali Salaminio inter Græcos omnes maxi-

mè laudati sunt Aeginetæ, post illos Athenienses, ducum verò præstantissimi fuisse memorantur Polycritus Aegineta, Themistocles Atheniensis, Eumenes Anagyrasius, Amenias Palleneus, qui Reginam Artemisiam fugientem insecutus est. Quod si ita est non absurdè Pindarus hoc in carmine aliisque in locis Aeacidis & Aeginetis præcipuum decus honorémque tribuit.

Hæc ipsa cœlo sæpe moram trahit.

HIC locus de Aquila illustrari potest his verbis Apuleij lib. 1. floridorum: Aquila cùm se altissimè sublimauit, paulisper cunctabũdo volatu pænè eodem loco pendula circumtuetur, & quærit quorsus potissimũ in prædã sese ruat fulminis vice, de cęlo: simul campis pecora, simul mõtibus feras, simul homines vrbibus vno obtutu cernẽs, vnde rostro transfodiat, vnde vnguibus inuncet vel agnum incuriosum, vel leporem meticulosum, vel quodcunque esui fors obtulit. Et Plinius de re eadem lib. 10. Aquila librans ex alto sese, visóque in mari pisce præceps in eum ruit.

AD IIII.

Namque vbi claro tegitur s. natus Iphicli.

ID est, Iolaus. Etenim Iolaus Iphicli filius Thebis vixit & sepultus est, vt scribit Hesiodus in scuto Herculis.

Insulam Euxini mar. albic. Flauus Ach.

ALBICANTEM Insulam diximus in mari Euxino sitam, quæ à Geographis Leuce, hoc est alba, dicitur. De hac ita scribit Põpo. Mela lib. 2. Paucæ in Ponto insulæ sunt. Leuce Borysthenis

ostio

ostio obiecta parua admodum, & quòd Achilles ibi situs est Achillæa cognominatur.

Visere Gades.

GADES, vt Pomponius Mela & Plinius tradunt, insula est inter Hispaniam & Aphricam sita, vltra quam tempore Pindari pauci adhuc nauigabant. Nec procul ab ea insula ostenduntur columnæ Herculis, siue montes duo, Abyla & Calpe nominati.

Clio in Europam, &c.

ID est, noli vlterius progredi, sed in Europam redi relicta Africa, quasi diceret, relictis antiquis fabulis Timasarchum victorem cane.

Columnam ponere rectam.

COLVMNAS antiqui in fortium virorũ honorem erigebant. Nec singulis tantùm hominibus talis honos tribuebatur, sed vniuersi exercitus, quo in loco vicerant, ibi columnam vel arboris truncum, victoriæ indicem, statuebant: qui quidem τρόπαιον dicebatur παρὰ τὸ τρέπειν, quod significat in fugam vertere. Scribit tamẽ Plutarch. lignea potius quàm lapidea fuisse antiquorum tropæa, vt ostenderent minimè immortales debere esse hominum inter se inimicitias. De hac re Thucydides sæpè in historiis.

Memor antè vitæ.

DIXIMVS, memor antè vitæ, more Græcorum, qui obiicere consueuerũt, τὸν πρὶν βίον, hoc est πρότερον βίον. Nec verò alium imitati sumus quàm Virgilium, cuius hic versus est,

O socij, neque enim ignari sumus antè malorum,

id est, priorum malorum.

Verùm adhuc sermone potens.

INDICAT Pindarus Milesiam non tantummodo palestræ magistrum, sed etiam Rhetorices doctorem fuisse ac perfectū gymnasiarcham, qui iuuenum & corpora & ingenia simul exerceret.

AD V. ODEN.

PYTHEAS victor Pancratiastes petiit à Pindaro, vt ipse hymnum caneret: Pretium Poëta grande flagitauit, quo audito, dixit Pytheas se minori iactura statuam æneam in Nemea positurū, sicque discessit iratus. Sed cùm posteà idem Pytheas ab amicis admonitus pretium, quod Poëta petierat, vltrò ei offerret, reconciliatus Pindarus, non grauatè victoriam illius hoc carmine celebrauit. In cuius tamen initio memor offensæ victoris auàritiam leuiter castigare & perstringere videtur.

Decantare pudet post nef.

TELAMON & Peleus Æaci filij fratrem Phocum in rixa occiderāt: quam ob causam vterque ex insula Aegina fugere coactus est, vetustissimo Græcorum more, qui cædem etiam imprudentem perpetuo aut temporali exilio puniebāt. Ac Telamon quidem in insulam Salamina se cōtulit, Peleus verò in Thessaliam: In qua, quemadmodum ait Ouid.

Sumpsit ab Aemonio purgamina cædis Acasto.

Regina Hippolyte.

HIPPOLYTE Acasti vxor Peleum hospitem sollicitauit ad stuprum, tandémque recusantem

apud

apud maritũ calũniata eſt, quũmq; Peleus eã ob cauſam in vitæ periculum incidiſſet, ſeruatus eſt à Ioue, & propter egregiam cõtinentiam Thetidis connubio decoratus, qua de re ſic Horatius:

Narrat penè datum Pelea Tartaro,
Magneßam Hippolytem dum fugit abſtinens,

Vnde & nos aliquando occaſione ſumpta, ſic luſimus latino epigrammate:

Reginas nimiùm caſti ſpreuêre rogantes,
Bellerophon, Peleus, triſtis & Hippolytus.
Bellerophon deiectus equo per inane volanti
Mœſtitia Alæo tabuit in nemore.
Pelea in exilio conſumpſit amara ſenectus
Poſt cineres lectos, fortis Achille, tuos.
At lacer Hippolytus pœnas dedit vnus amori,
Quas tres ingrati ſoluere debuerant.

AD VI. ODEN.

Vt nunc lætus ager.

AIT Homerus ex gẽtibus humanis modò has modò illas fieri illuſtres, atque ideò nobilium ſtemmata arborum foliis comparat, quorum hęc decidunt, illa vireſcunt & renaſcũtur, ſicuti oſtẽditur his verſibus:

Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν,
φύλλα τὰ μέν τ᾽ ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δὲ ὕλη
Τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ᾽ ἐπιγίνεται ὥρη.
Ὣς ἀνδρῶν γενεὴ ἡ μὲν φύει, ἡ δ᾽ ἀπολήγει.

Vt folia arboribus pronos mutantur in annos,
Atque hæc immitis moriuntur frigore brumæ,
Illa autem ſyluas Zephyris redeuntibus ornant:
Sic ſæpe humanæ mutantur ſtemmata gentis,

Atque hæc clara recens oritur domus, occidit illa.

PINDARVS verò vnam eandémque gentem modò clarescere ait, modò vilescere & obscurari. Idque ipsum in Alcimidæ domo accidisse testatur, in qua Soclides otiosus fuit, Praxidamas filius Soclidæ laboriosus & victor, filius Praxidamantis pater Alcimidæ quieuit, Alcimidas verò luctator victoriam adeptus est. Nec dissimilis sententia legitur in Ode xj. vbi ita Poëta scribit:

Quanquàm belligeræ diu
Interrupta fuit gentis adorea,
Vnum donec & alterum
Inter nos oriens emicuit iubar.

Nautis Pieridum vagis.

In græco codice legitur vulgò,

Ἴδια ναυσιϰλέοντες ἐπικώμια
πιερίδων ἀρόταις.
Suppeditantes encomia propria
Pieridum aratoribus.

Quod quia absurdum est, & parum conuenit præcedenti voci ναυσικλέοντες, non ἀρόταις legendũ existimamus, sed ἐρέταις, quæ vox remiges, siue nautas, magis apposité significat.

Noctiuagos choros.

ANTIQVI nocturnos choros agitabant & peruigilia Deorum honoribus consecrata, vt idẽ Pindarus auctor est in his versibus Olympiorũ:

Tunc noctis tenebras æthereis plagis
Pleno dispulerat Cynthia lumine,
Reddebátque hominum multiplices sonos
Et laudes tremulum nemus,

Clarorum

Clarorum iuuenum facta remugiens.

Videtur autẽ mos ille, vt cæteri penè ritus ſacrorum, ab Aegyptiis fluxiſſe ad Græcos. Ita enim ſcribit Herodotus in Euterpe, de nocturnis Aegyptiorum peruigiliis loquens, ἐς Σάιν πόλιν ἐπεὰν συλλεχθῶσι τῆσι θυσίῃσι ἐν τῇ νυκτὶ λύχνα καίουσιν ἅπαντες ἔμπλεα ἐλαίου. καὶ τῇ ἑορτῇ οὔνομα κέεται λυχνοκαΐη. Quum quotannis in vrbem Sain multæ Aegyptiorum myriades conuenerunt ad ſacra nocturna facienda, tum omnes ſimul congregati lucernas accendunt, quæ tota nocte lucent. Feſtúmque huiuſmodi vocatur lucernarum accenſio. Immò per totam Aegyptum, qui ab illa vrbe abſunt, nocte eadem lucernas quoque ardentes in domibus habent. Porrò quod Græci ab Aegyptiis acceperãt, Romanis poſteà tradidêre. Etenim Liuius in hiſtoriis peruigiliorum nocturnorum ſæpe mentionem facit.

Occidente triennio.

ISTHMIA poſt triennium agebantur, quemadmodum Olympia poſt quinquennium, quod Romani imitati luſtrum ſuum quinque annorũ eſſe voluerunt, eámque ob cauſſam nos ſæpe Olympiadem luſtri nomine expreſſimus.

Vbi trux leo Alcidæ domitus.

LEONEM Hercules domuit in Nemea regione Argolica, qua de re ſic Pauſanias lib. 2. A Cleonis Argos duæ viæ ducunt, quæ ad Tretum eſt anguſta, montibus concluditur. In illis ipſis montibus Leonis Nemæi ſpecus oſtenditur, à quo vicus Nemea non longiùs abeſt, quã ſtadia quindecim:

ſacra Ioui Nemæo Argiui in Nemea faciunt, & armatis viris curſus certamina proponunt in ipſo Nemeorum conuentu, qui per brumæ dies habetur.

Frond. iugi ſub radice Phliaſij.

PHLINVS vrbs eſt in Peloponneſo non Arcadum ſed Dorienſium, eáque non procul abeſt à Sicyone, Argis, Cleonis, & regione vicóque Nemea, quemadmodum ſcribit Pauſan. lib. 2.

Quin nuper pueros inter amab.

HOC ideò dicitur, quia apud Græcos in publicis conuentibus pueri cum pueris, & viri cum viris ſeparatim certabant, vt hæc Pindari verba oſtendunt in ode 9 Olymp.

Ἄργει τ' ἔσχεθε κῦδος ἀνδρῶν,
Παῖς δ' ἐν Ἀθάναις.

Tu virûm Argiuo domitor theatro,
Cecropis campo, tibi ceßit olim
Iunior ætas.

PORRO Græci imberbes παῖδας appellabát, barbatos autem vſque ad triceſimum annũ νέους ἢ νεωτέρους. Qui autem 30. annum attigerant propriè dicebantur ἄνδρες, neque ante eam ætatem quiſquam publici conſilij particeps fieri poterat. Vnde, vt ait Xenephon lib. 1. ἀπομν. Quum 30. tyranni prohibuiſſent ne Socrates cum iuuenibus diſſereret, quæſiſſétque Socrates qui propriè iuuenes dicerentur: reſpondit tyrãnus Charicles, νέους εἶναι οἷς βουλεύειν οὐκ ἔξεστι καὶ νεωτέρους τριάκοντα ἐτῶν, id eſt, Iuuenes eſſe qui nondum in ſenatum ingredi poſſent, nec 30. annum attigiſſent.

AD VII. ODEN.

Æginetæ Pentathlo.

QVINAM olim eſſent in Græcia Pentathli, ex his quæ ſequuntur intelligi poteſt. Inter eos, qui certabant in publicis certaminibus, quidam luctam ſolummodo, quidam curſum, quidam ſaltum exercebát, erántque ſinguli in ſingulis rebus perfectiſſimi. Quidam verò dicebantur Pentathli, qui certabant quinque ſimul certaminibus, diſco, ſagitta, ſaltibus, lucta, fuga. Atque ij quum in omnibus ſimul mediocriter exercitati eſſent, ab aliis ſingulis in ſuo artificio perfectis & conſummatis vincebantur. Talibus athletis Plato in dialogo, qui ἐρασταὶ inſcribitur, eos comparat, quos vulgus πολυμαθεῖς appellat, quíque multarum ſimul rerum mediocrem & vulgarem tantummodò cognitionem adepti ſunt, homines oſtentationi potius, quàm humanæ ſocietati ſeruiẽtes. ægrotus enim, vt ait ille, medico, litigator iuriſperito, œconomus architecto, non illo miſcellaneo omnium artium profeſſore vtitur, quarum vnam tantummodo perfectè noſſe & profiteri difficile eſt. Verba ſunt Platonis quæ ſequuntur, Δοκεῖς μοι λέγειν τὸν φιλόσοφον οἷοι ἐν τῇ ἀγωνίᾳ εἰσὶν οἱ πένταθλοι πρὸς τοὺς δρομέας καὶ τοὺς παλαιστάς. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τούτων μὲν λείπονται κατὰ τὰ τούτων ἆθλα, καὶ δεύτεροί εἰσι, τῶν δ᾽ ἄλλων ἀθλητῶν πρῶτοι, καὶ νικῶσιν αὐτούς.

Videris mihi philoſophum comparare Pentathlo, etenim pentathlum & curſor & luctator excellens ſuperat in ſuo quiſque exercitio: ſed Pentathlus rurſum vincit illos omnes, qui in quinque

ſimul certaminibus tolerabiles habentur.

Ilithya.

INCIPIT Pindarus ab inuocatione diuæ Ilithyæ, quæ puerperas partuſque curat, quia illius ope & auxilio Thearion ſenex, ſobole iam prope deſperata, ſuſceperat Sogenem filium victorem futurum. *Fama Neoptolemi talis.*

AEGINETÆ Pindaro iniquiores facti erant, quod is de Pyrrho ſiue Neoptolemo Achillis filio parum honorificè loquutus diceretur: quaſi Pyrrhus templi Delphici diuitias expilare cupiens iure ab æditui cæſus eſſet. Vt hanc calumniam diluat Poëta, Herois fortitudinem & facta celebrat, ac præcipuè conatur oſtendere, cur Neoptolemus in Apollinis Delphici ſacrario obtruncatus & ſepultus fuerit.

Namque vt peractus long.

SENSVS eſt huius loci: Poſt Troianum bellum decẽnale Pyrrhus Achillis filius omiſſa Theſſalia contulit ſe in Epirum, ibíque regnauit, quod ipſum ſcribit quoque Pauſanias lib. 1. his verbis, Pyrrhus primus Ilio exciſo, omiſſo in Theſſaliam reditu in Epirum appulit, atque ibi, Heleni vatis monitu, conſedit. Virgilius quoque idem teſtatur lib. 3. Aeneid. his verſibus:

Littoráque Epiri legimus, portúmque ſubimus.
Hîc incredibilis rerum fama occupat aures,
Priamiden Helenum Graias regnare per vrbes
Coniugio Aeacidæ Pyrrhi ſceptríſque potitum.

Immortale tamen.

HOC ideo dicit Pindarus, quia omnes Epirotarum

tarum Reges ſeſe à Pyrrho Achillis filio oriundos eſſe dixerunt, vſque ad Pyrrhum illum, qui bellum pro Tarentinis contra Romanos geſſit, Cuius in vita ſic Plutarchus de ea re loquitur, Θεσπρωτῶν καὶ Μολοσσῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἱστοροῦσι φαέθοντα βασιλεῦσαι, χρόνῳ δὲ ὕστερον Νεοπτόλεμος ὁ Ἀχιλλέως, χώραν τε κατέσχεν, καὶ διαδοχὴν βασιλέων ἀφ᾽ αὐτοῦ κατέλιπε πυῤῥίδας ὀνομαζομένους.

THESPROTIS & Moloſſis poſt diluuium Phaethontē imperaſſe aiunt, ſed longò poſt tēpore Neoptolemus Achillis filius & regionem illam occupauit, & à ſe deſcendentium regum Epirotarum longam ſeriem reliquit, qui Pyrrhidæ cognominati ſunt. Ab iiſdem regibus Aeacidis per maternam ſtirpem Alexander Magnus originem duxit, teſte eodem Plutarcho. Qui quidem Alexander, quum Thebanis victis eorum vrbem dirui funditus incendíque iuſſiſſet, memor tamen à Pindaro Thebano Poëta maiores ſuos Aeacidas diuinis verſibus illuſtratos, vnicam eam domum incendij & ruinæ immunem eſſe voluit, in qua olim Poëta habitauerat, addito & adſcripto foribus hoc elogio: Πινδάρου τοῦ μουσοποιοῦ στέγαν μὴ καίετε, Cauete omnes ne Pindari Poëtæ domum incendatis, vt ſcribit Dion Chryſoſtomus.

Atque hic cruentam donec hoſt.

VIDETVR hoc loco Pyrrhus à ſacerdote Apollinis occiſus in rixa. Alij tamen eum ab Oreſte propter Hermionem ſibi ereptam obtruncatum volunt: quos Virgilius ſequutus eſt his verſibus,

Ast Pyrrhum ereptæ magno inflammatus amore
Coniugis, & scelerum furiis agitatus Orestes
Excipit incautum, patriásque obtruncat ad aras.

Aegina in media.

HÆC dicũtur à Pindaro quasi versus in insula Aegina pronuntientur. In qua quidem scribit Pausanias lib.2. montem Panhellenium esse Iouis templo insignem per Aeacum olim dedicato.

Fidus manentis.

HOC ideo dicit Pindarus, quia Sogenes victor habitabat magnificas ædes in medio Herculis luco extructas: atque illa inclyti herois vicinia in certamine adiutus videbatur.

Sacrorum auita gaudeant custodia.

HINC deprehenditur sacerdotia olim apud Greçcos hereditaria fuisse, sicut & apud Ægyptios: qua de re sic Herodotus in Euterpe, ἱερᾶται δὲ οὐκ εἷς ἑκάστου τῶν θεῶν, ἀλλὰ πολλοὶ, τῶν εἷς ἐστιν ἀρχιερεύς. ἐπειδὰν δέ τις ἀποθάνῃ, τούτου ὁ παῖς ἀντικατίσταται.

APVD Aegyptios plures sunt vnius Dei sacerdotes, quibus omnibus præest vnus. cùm autem eorum aliquis decessit, filius in defuncti locum substituitur.

Iouis Corinthon.

MEGARENSES coloni Corinthum metropolin suam aliquando offendêre. Ideò missi sunt ad Megarenses Corinthiorum legati, qui futili atque inani oratione sæpè idem inculcãtes ad extremum adiecerunt, Has omnes iniurias grauiter vlciscetur sancta Iouis Corinthus. Postea cùm prælio commisso victi essent Corinthii à Megarensibus,

rensibus, illi hostem persequentes ferociter inclamabant, Feri miles, feri sanctam Iouis Corinthum. Hinc prouerbium natum est in eos, qui superfluo ac redundante sermone sæpè eodem recidunt. Cui proximè accedit illud Horatij:

Ridetur chorda qui semper oberrat eadem.

AD VIII. ODEN.

Sancte formarum decor.

PVLCHRITVDINEM Poëta quasi Diuã alloquitur: quia Dinias victor inter cæteras dotes corporis pulchritudine excellebat. Nec verò mirum est formę elegantiam à Poëta laudari, quum philosophi ipsi eam prolixo sermone aliquando celebrent. Certè Plato ait in Phędro, animam hominis quũm in cœlo habitat assiduè defixam esse in contemplatione veritatis, iustitiæ, temperantiæ, sapientiæ, & pulchritudinis. quum verò, vt ait ille, eadem anima Dei supremi voluntate in corpus humanum decidit, quia neque iustitiam, neque veritatem, neque cęteras virtutes oculis corporeis contemplari potest: ideò & recta institutione & longa assuetudine homo indiget ad res huiusmodi desiderãdas. sed pulchritudinem, quæ & in cælo & in terris splendida est natura, statim anima nullo docente neque admonente per oculi lucidam fenesttam aspicit, qua conspecta, pennas, quas in terram decidens amiserat, pulchritudinis alimento sibi enasci iterum non sine aliquo dolore sentit, quemadmodum infantium dentes cum dolore nascuntur. Sed postquàm longo pulchritudinis quasi haustu & alimento plumæ ani-

mæ renatæ & redditæ sunt, tum illa pennis adiuta facilè in altum erigitur, & in cælum quasi auis euolat. Hæc in Phædro Platonis sententia est de pulchritudine. at Tyrius Maximus Platonis sectator pulchritudinem corporis floribus arborum comparat. quemadmodum enim, inquit, suauitas & pulchritudo florum nobis fructuum vbertatē promittit, sic corporis vernantis egregia species tandem aliquando in homine virtutes maturas affore pollicetur: atque vt diem aurora, sic animi ingeniíque lumen formæ splendor aliquis nitórque antecedit. Isocrates verò in Helenæ encomio pulchritudinem cæterarum rerum omnium maximè honestam & laudabilem esse dicit. Idque percipi ait ex tacitis hominum sensibus & cogitationibus. primùm enim aliarum rerum, quæ ad vitam necessariæ sunt, vt cibi, potus, vestitus, bonæ etiam valetudinis quædam tantummodò cupiditas in nobis oritur: neque ea omnia quum desideramus, amore corripi & incendi dicimur, qui summus & vehementissimus animi affectus proprius & peculiaris est hominum pulchritudinem solam admirātium. Præterea iis omnibus, qui aut fortitudine, aut prudentia, aut ingenio, aut potentia excellūt, naturaliter inuidemus: nisi ij nos sibi quotidianis beneficiis concilient, & quodammodo repugnantes in sui amorem pertrahāt. At formosis mulieribus semel tantummodò aspectis illico amici beneuolíque efficimur, neque vllo tēpore in earum cultu defatigamur. Quinetiam huiusmodi personis seruimus & famulamur libentiùs

tiùs,quàm imperamus cæteris: atque ex formosis omnibus his plurimum nos debere existimamus, quarum iussis, imperiis, mandatísque obsequimur. Deinde si quis sese alteri nimis morigerum propter diuitias aut gratificandi facultatem præbeat,eum vulgò odimus,& quasi adulatorem vituperamus: eos verò qui pulchritudini seruiunt liberales,ingenuos & elegantes homines esse existimamus.Postremò tanta veneratione egregiam corporis formam prosequimur, vt si qua mulier illam mercede adducta prostituerit, ea quasi maximi criminis rea, turpis vbique infamísque habeatur: quæ verò mulieres pulchritudinem,quasi sacrarium quoddam, impiis prophanísque intactum & inaccessum seruauerint: illæ in perpetuũ probãtur ab omnibus, & quasi de republica benè meritæ celebrantur.Quòd si quis fortè,vt ait ille, hominum iudiciis minimè contentus deorum sententiam de ea re sciscitari velit: inueniet Iouẽ, aduersus alios omnes viribus & fulmine vsum, maiestatem suam,quasi de fastigio detractam,formosarum mulierum oculis & voluntati subiecisse. Etenim Amphitryoni similis ad Alcumenã venit, in pluuiam auream mutatus Danaem adiuit:in cygnum efformatus, primùm Nemesi, deinde etiam Ledæ sese applicuit. Et vt breuiter dicam,semper artibus precibúsque adhibitis, non aperta vi pulchrarum mulierum amorem venatus est.Denique speciem corporis decoram ita dij pluris quàm homines faciũt, vt superi vxoribus suis pulchrorum hominum amore flagrantibus

ignoſcere videantur. Quin etiam multæ apud Poëtas diuæ reperiuntur, quæ amorem ſuum & conſuetudinem, cum hominibus formoſis decantari malint, quàm ſuperſtitioſè taceri. Cui quidem rei magno argumento eſt, quòd homines plures corporis pulchritudo, quàm aut fortitudo, aut temperantia, aut prudentia, aut alia quæuis animi ingenij ve dos in cęlum ſuſtulit, immortaléſque reddidit. Hactenus Iſocrates. Homerus verò illis omnibus antiquior tãti fecit vnius Helenæ formam & faciem, vt propter eam labores à Græcis Troianiſque ſuſceptos minimè pœnitendos eſſe dixerit,

Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ᾽ ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.

Et apud eũdem quum Paridi Hector, *τήν τε κόμην, τό τε εἶδος*, hoc eſt comam & faciem obiecißet, ita reſpondit Paris

Οὔτοι ἀπόβλητ᾽ ἐστὶ θεῶν ἐρικύδεα δῶρα,
Ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἑκὼν δ᾽ οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.
Nulli cælicolum dona abiicienda Deorum:
Iis homines etenim multi caruêre petitu.

Quæ genas vultúſque.

ἅτε παρθενίοισι παίδων ἐφίζοισα βλεφάροις.

Hunc locum ita expreßit Horatius libro 4. ode 13.

Et cantu tremulo pota Cupidinem
Lentum ſollicitas, ille virentis &
Doctæ pſallere Chiæ
Pulchris excubat in genis.

NAM quemadmodum Pindarus ait pulchri-

tudinem in puellarum oculis & palpebris insidere: sic Horatius in Chiæ psaltriæ genis Cupidinē fingit excubare.

Dominator hasta
Atque consultus bonus.

HIC Pindarus videtur imitatus Homerum ita scribentem de Agamemnone,

Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.
Consilio bonus, & præstans victricibus armis.

QVAMVIS enim nonnulli βασιλέα ἀγαθὸν piū & clementem Regem interpretentur: tamen notum est apud Græcos, eum propriè dici ἀγαθὸν, qui ad munus, officiúmque suum obeundum maximè aptus & idoneus est, vnde homines egregij & dotibus corporis animique excellentes, vulgò καλοὶ κἀγαθοὶ appellantur. Nos verò regium munus & officium maximè versari existimamus in consiliis pro repub. capiendis. Ita vt qui hoc vno plurimùm valet, is propriè βασιλεὺς ἀγαθὸς dici possit. quin etiam idipsum notatio nominis indicat, græcè enim βάζειν alloqui, & λαὸς populum significat, dictíq; sunt ab antiquis Reges, βασιλέες, quòd populum frequenter in conuentibus & conciliis publicis alloquerentur.

Mollia iussa.

HOC scribit Pindarus respiciens ad antiquam Aeginetarum potentiam: quoniam enim Aegina insula munitissima olim erat, & classibus externis inaccessa, ac bellicosis reique maritimæ expertis hominibus abundabat: ideò dicitur heroicis temporibus vniuersæ pænè Græciæ imperasse. Quin

etiam in bello Persico, Atheniensibus exceptis, omnibus Græcorũ populis hæc vna ciuitas præstitit & militum & nauium multitudine: qua de re sic Pausanias lib. 2. eò vsque auctæ sunt Aeginetarum opes, vt naualibus copiis Atheniensibus ipsis fuerint potentiores, & Persico bello secundum Athenienses maximum nauium numerum deduxere.

Hinc Athenarum lapidosa rupes.

FREQVENTER Pindarus Ἀθάνας κραναὰς appellat, quòd Attica regio lapidosa esset & aspera, atque, vt Græci loquuntur, παμφόρος μὲν, ὀλιγοφόρος δέ. Itaque quamuis, vt scribit Isocrates in Panathen. Athenienses primi omnium Græcorum terram exarasse & segetes seuisse dicantur, tamen ipsi fruméto ferè è lõginquis regionibus aduecto victitabant, vt ex illis Philippicæ verbis intelligi potest, πλείστῳ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ἡμεῖς ἐπεισάκτῳ σίτῳ χρώμεθα. quod etiã fortasse ob multitudinẽ inhabitantũ accidebat. Scribit enim Xenophon in lib. ἀπομνημονευμάτων tertio, ciuitatem illam Græcarũ omnium maximè amplam & populosam fuisse.

Calculus sic vos tacitus Pelasgi.

HIC Pindarus de nobili illo armorum iudicio loquitur, in quo ab Vlysse victus est Aiax Telamonius: idque non vocalibus Græcorum sententiis, sed tacitis & occultis. Græci enim antiqui in iudiciis calculis vtebantur colorum varietate distinctis, vt Plutar. ostendit in vita Alcibiadis: nam cùm ille impietatis reus accusatus, & ad causam dicendam publicè euocatus, nollet se iudicio sistere,

ſtere, petiiſſetque ab eo quidam ex amicis, an Atheniẽſium erga ſe beneuolentiæ diffideret? reſpondit ille, ſe ſe in iudicio criminali caput ſuum ne matri quidem propriæ commiſſurum, quòd vereretur ne illa per errorem in ferenda ſententia nigrum calculum pro albo ſumeret. Ex quo etiam calculorum vſu, qui græcè ψῆφοι dicuntur, Græci decreta & iudicia omnia ψηφίσματα appellabant. Romani autem iudices aliquãdo eorum exemplo calculos in vrnam coniiciebant, aliquãdo etiam, &, vt opinor, frequentiùs ſententias ſuas pronuntiabant: quamquã id omne ab actoris vel rei voluntate pendebat, quorum alteruter vel vterque, quid in ea re fieri mallet, initio ſtatim oſtendere cõſueuerat, vt apparet ex Cluẽtiana Ciceronis in his verbis, Cõſurgitur in conſiliũ cum ſententias Oppianicus, quæ tum erat poteſtas, palàm ferri velle dixiſſet, vt Stalenus ſcire poſſet, quid cuique deberetur. Porrò ſæpè à doctis viris & ciuilium rerum peritis quæſitum eſt, vtrum magis expediret in iudiciis, clam vel apertè ferri ſententias. Ariſtoteles quidem tradit in quibuſdã Græciæ ciuitatibus adeò probata fuiſſe tabellaria & clandeſtina ſuffragia, vt legibus prohiberetur, ne iudices omnino inter ſe colloquerentur aut capita conferrent, quaſi hæc taciturnitas valeret ad integritatem ſuffragiorum conſeruandã, timorémque potentiæ & gratificandi ſpem, & cæteros affectus ſimiles iudicantum animis detrahendos. Cui tamen opinioni minimè ipſe profeſſor ſapientiæ videtur accedere. Nam in Politi-

lib. 2. Polit. in ca. de Hippodami repub.

lib. 3. Polit.

cis de iudiciorum constitutione differens ita ferè scribit, τοὺς πολλοὺς ὧν ἕκαστός ἐστιν οὐ σπουδαῖος ἀνὴρ, ἐνδέχεται συνελθόντας εἶναι βελτίους, οἷον τὰ συμφορητὰ δεῖπνα τῶν ἐκ μιᾶς δαπάνης χορηγηθέντων. Πολλῶν γὰρ ὄντων ἕκαστος μόριον ἔχει ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ ἐνδέχεται γίνεσθαι συνελθόντας ὥσπερ ἕνα ἄνθρωπον πολύποδα καὶ πολύχειρα καὶ πολλὰς ἔχοντα τὰς διανοίας. id est, Cùm multi iudices congregati sunt in turba valent, quamuis singuli fortasse leues existimentur, quemadmodum conuiuia melius instruuntur multorum collata pecunia, quàm vnius tantummodò impensis. Præterea inter plures iudices vnusquisque partem aliquam prudentiæ & virtutis habet, videtúrque consilium & consessus diuersorum hominum, corpus aliquod esse multis brachiis multísque ingeniis & iudiciis præditum. Quæ si ita sunt, iudices profectò à se inuicem exaudiri oportet, aliter enim minimè in vnum corpus ingeniúmque coalescunt, sed languent veluti membra à se inuicem diuulsa & separata. Plato autem in lib. 6. de Legibus de ea re huiusmodi quasi oraculum edidit: ἄφωνος δὲ ἡμῖν δικαστὴς καὶ μὴ πλείω ἐν ταῖς ἀνακρίσεσι φθεγγόμενος τῶν ἀντιδίκων οὐκ ἄν ποτε ἱκανὸς γένοιτο περὶ τὴν τῶν δικαίων κρίσιν. id est, Iudex mutus, quique non plura differit quàm patroni causarum, minimè ad res iudicandas idoneus habendus est. Quo in loco Plato sententiã Anacharsidis Scythæ videtur expressisse: quum enim ille è Scythia videndi discendíque studio Athenas venisset, & in foro Atheniensium contemplatus esset oratores eruditos & eloquentes, iudices autem stupidos, elingues

gues & mutos, dixisse fertur, sibi Atheniensium morem ineptissimum videri, quòd apud eos imperiti homines, de doctorum oratione dictísque tacitè iudicarent, quum longè tolerabilius esset insipientes inter se contendere, sapientes autem de stultorum controuersiis ius dicere: atque, vt paucis absoluam, si aliqua iudicandi ars & scientia est, vt certè est ferè omnium prima, non minus ea ad veritatem eruendam doctorum hominum sermonibus, & colloquiis indiget, quàm aut philosophia, aut medicina, aut alia quæuis maximarum & optimarum artium. Prætereà quemadmodum Plinius ait in Epistolis, metuẽdum est ne tacitis suffragiis irrepat impudentia: pauci enim conscientiam verentur: multi viris bonis auscultantibus perperam iudicandi infamiam timent. Sanè negare non ausim controuersias aliquando exoriri inter proceres & magnates virósque iudicibus ipsis formidabiles: quas si quis tacitis suffragiis dirimi velit, ne iudicium metu debilitatum existimetur, non illi inuitus assentiar, modò nihil de ea re in vniuersum statuatur, nec qua forma sententiæ ferantur, litigatores eligant, sed iudices inter se collocuti pro personarum & rerum conditione decernant.

Plut. *Epist. lib. 3.*

Rector Salaminis.

id est, Aiax Telamonius.

Mersus inermis.

SINE armis Achillis. Fingũt enim Poëtæ, quæ studia cuique viuenti fuerint, iisdem defunctum etiam delectari. Virgilius, *—quæ gratia currûm*

Armorúmque fuit viuis, quæ cura nitentes
Pascere equos, eadem sequitur tellure repostos.

O Mega.

Hic Poëta Megam patrem Diniæ alloquitur, quem sublatum è viuis cupit ab inferis excitari: vt gloriam Diniæ paternæ victoriæ æmulam aspicere possit. Atque hæc mortuorũ inuocatio sæpè alias apud Pindarum inuenitur, vt in Olympiorum Ode 8. his versibus:

Sed me excitantem iam decet infima
Tellure manes Blepsiadu sui
Narrare certamen nepotis.

Nec desunt qui existiment Pindarum apud Græcos primùm ferè omnium de animorum immortalitate vaticinatum esse, cùm ea opinio, quemadmodum ait Herodotus, ex Aegypto fluxisset in Græciam, multis Græcis postea sibi tam celebre piúmque inuentum falsò vendicantibus, quos sibi ille minimè nominandos existimauit. *In Euterpe.*

Spes nimias inanis exitus angit.

Hvnc locum sic est imitatus Horatius lib. 4.

Terret ambustus Phaethon auaras
Spes, &c.

Carmen & morbos abigit nocentes.

Hoc loco apud Pindarum κάματος morbum denotat: nam græcè κάμνειν significat ægrotare. Porrò veteres tradunt peste apud Lacedæmonios grassante, Terpandrum vel Thaletem Poëtam cithara iucundissimè canentem remedium ægrotantibus attulisse. Mira & alia multa memorantur de vi & efficacia musices in morbis minuen- *Plutarchus in lib. de Musica.*

dis

dis & leniendis: qua de re ita Plinius lib. 28. c. 2. Carmina quædam extant contra grandines, contráque morborum genera, quædam etiam experta, sed prodendo obstát verecundiá in tantá animorum varietate. Et Athenæus lib. 14. c. 10. scribit Ischiacos sanari si modò à Phryge aliquo Phrygia harmonia demulceantur. sanè Homerus author est certis carminibus adhibitis profluētem è vulneribus sanguinem sisti & comprimi. *Odyss. T.*

Certè apud priscos viguit Thalia.

Apud Græcos nullum olim scriptum antiquius fuit carminibus Poëtarum, quod prisca ostendunt oracula, non oratione pedestri sed versibus comprehēsa. Præterea Homerus & Hesiodus quadringentis annis integris Herodoti ætatem precesserunt, neque ante illos quicquam literis mandatum est, quod quidem ad posteros peruenerit. Qua ratione Cicero motus ait, Apud Gręcos antiquissimum è doctis genus est Poëtarum. Immò Græci veteres nullos alios, quàm poetas & historiæ & philosophiæ, & falsæ illius fabulosæque Theogoniæ authores habuērunt.

AD ODEN IX.

Charæ Pegasides.

Pindarus ab initio huius carminis vsque ad hæc verba, *Nunc te summe Deum precor*. tantummodo ostendit quomodo minora quædam Pythia ab Adrasto Argiuorum rege, olim instituta fuerunt in vrbe Sicyone, quo ex certamine quondam Chromius palmam retulerat. post illa autem verba, *Nunc te summe Deum precor*, poeta

bellum à Siculis contra Carthaginenses gestum attingens paulatim ad ipsius Chromij laudes delabitur. cuius ordinis instituti lectorem tacitè admonens, Musas precatur vt ab vrbe Sicyone ad oppidum Aetnæ transeant victoris fidei creditum & cōmissum ab Hierone: quasi diceret, Musæ narrate primum celebritatem & originē Sicyonij certaminis, deinde Chromij ducis fortitudinem celebrate.

Mecum Aetnam lapidum mole recentium.

TRADIT Diodorus Siculus lib. 11. Historiarum, Hieronem regem fratrem & successorem Gelonis Catanenses omnes expulisse sedibus suis, atque in his decem millia nouorum colonorum è Peloponeso & Syracusis accita cōstituisse, nomine etiam Catanæ vrbis in nomen Aetnæ commutato: partim quòd Catanensibus iratus esset, partim quòd honores maximos vrbium fundatoribus haberi solitos in Græcia cupidè affectaret. Ideo Pindarus hoc loco Aetnam vocat νεοκτίσταν, nuper conditam & constructam, hac in re voluntatem & desiderium potius Hieronis regis quàm rei veritatem sequens: quemadmodum in prima Pythiorum ode, vbi hęc nouæ colonię deductio eleganter describitur his versibus:

Ciues regendos huic genitor dedit
Laxis habenis, nec sine libero
Virtutis vsu reguláque
Doride struxit opus decorum,
Lycurgi alumnos mœnibus ambiens.

Iamque Arg. Talai desc. genus.

QVVM

QVVM Amphiaraus & Talaus apud Argiuos ſimul regnarent, Talaum Amphiaraus è medio ſuſtulit: ſed Talai filius Adraſtus, tandē cum Amphiarao rediit in gratiam, data ei in matrimonium ſorore Eriphyle, cuius artibus poſteà effectum eſt vt Adraſtus paternum ſolium recuperaret, & Amphiaraus ad bellum Thebanum profectus terra dehiſcente obrueretur.

Terris Sicaniis.

HIERONE regnante in Sicilia Carthaginēſes inſulæ occupandæ cupidi, ſæpe oram maritimam claſſibus infeſtabant: ideò Iouem Pindarus precatur, vt Pœnorum metu Siciliam liberet.

AD X. ODEN.

Iuno libens poſuit penates.

CERTÆ vrbes numerantur ab Homero Iunoni gratæ & acceptæ, quarum in numero reperitur vrbs Argiuorū, vt apparet ex his 4. Iliados.

Τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη.
Ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες
Ἄργος τε Σπάρτη τε καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη.
Tres mihi ſunt gratæ terris magis omnibus vrbes,
Argos, Sparta potens armis, & lata Mycene.

QVEM locum Virgilius imitari cupiens ſic loquitur de Carthagine. 1. Aeneid.

Hanc Iuno fertur terris magis omnibus vnam
Poſthabita coluiſſe Samo: hîc illius arma,
Hîc currus fuit.

Plures ob audaces alumnos.

QVVM Pindarus vrbem aliquā laudare inſtituit, viros fœminasque illuſtres eiuſdem vrbis

enumerat, & ſingulorum facta clariora recenſet, quemadmodum in illa Olympiorũ ode quæ incipit,

Frondentem oliua iam triplici domum.

Vbi Poëta vrbem Corinthum exornare cupiens Siſyphi, Medeæ, Glauci, & præcipuè Bellerophontis Corinthiorum laudes perſequitur: nec ſanè iniuria. veteres enim vitia virtutes-ve hominum nõ ſolùm educationi aut parentibus, ſed etiam magna ex parte natali ſolo patriæque deberi exiſtimarunt. Qua de re ſic Cicero in Oratione contra Rullum: Non ingenerantur hominibus mores tam à ſtirpe generis quàm ex iis rebus, quæ ab ipſa natura loci ſuppeditãtur. Carthaginenſes fraudulenti, non genere ſed natura loci, quod propter portus ſuos multis & fraudulẽtis mercatorum ſermonibus ad ſtudium fallendi vocabantur. Ligures montani, duri atque agreſtes. docuit ager ipſe, nihil ferendo niſi magno labore. Campani ſemper ſuperbi bonitate agrorum & fructuum. Propterea Homerus Ithacam Vlyſſis patriã laudans dicit eam τρηχεῖαν εἶναι, aſperam & infertilem, ἀλλ᾽ ἀγαθὴν κουροτρόφον, ſed fortium virorum procreatricem. qua ratione motus Seriphius, vt ſcribit Plato lib. 1. de repub. Themiſtocli obiecit illum non virtutibus propriis, ſed ciuitatis ſuæ cõmendatione ad gloriam famámq; perueniſſe. Atque his omnibus non pigebit opinionẽ Vlpiani ſummi Iuriſconſ. adducere qui in lib. Pandecta. ita ſcribit, Qui mancipia vendunt nationem cuiusque in venditione pronũtiare debent: plærumque

rumque enim natio serui aut prouocat aut deterret emptorem: quandoquidem præsumitur quosdã seruos bonos esse, quia nationis sunt nõ infamatę: quosdam malos videri, quia ea natione sunt quæ magis infamis est.

Persea.

De factis Persei vide Ouid. Metam. lib. 4. & 5.

Epaphus stabiliuit arces.

Epaphvs filius fuit Iouis & Iûs siue Isidis, quæ natione Argiua bos primùm, deinde Aegypti Dea facta est: ibique cum filio Epapho templa & diuinos honores obtinuit. Ouid. lib. 1. Metamorph.

Hic Epaphus magni genitus de semine tandem
Creditur eße Iouis, perque vrbes iuncta parenti
Templa tenet.

Et Diomedea.

Libri Iliados 5. initium huiusmodi est,

Ἔνθ᾽ αὖ Τυδεΐδῃ Διομήδεϊ Πάλλας ἀθήνη
Δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἵν᾽ ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργείοισι γένοιτο.

Semperque Homerus Diomedi validiss. heroi Palladem adiungit, vt indicet vires humanas prudentia & consiliis indigere: eandem quoque ob causam Iliados κ. in expeditionẽ nocturnam simul Diomedes & Vlysses proficiscuntur, quorũ hic ingenio ille viribus excellebat. quibus ex fontibus illa Platonis præcepta fluxerunt, qui in Politico tradit hoc quasi arcanum ciuilis scientiæ, scilicet in publicis administrationibus fortes animososque homines, cũ modestis & prudentibus

copulari oportere: vt inde quoddam veluti ingeniorum temperamentum existat maximè vtile & opportunum rebus gerendis. Huc etiam referendum est illud Horatij,

Vis consilij expers mole ruit sua.
Vim temperatam dij quoque prouehunt
In maius: ijdem odêre vires
Omne nefas animo mouentes.

Pugnæ alacris rapidæque nimbum.

Græcè, πτλέμοιο νέφος.

Hunc locum ita expressit Lucretius:
Scipiades belli fulmen, Carthaginis horror.
Et Virgilius in 6.
Duo fulmina belli, Scipiadæ.

vna viro iuueni pepercit.

Hunc locũ sic est imitatus Horatius lib. 10. Ode 11.
Vna de multis face nuptiali
Digna periurum fuit in parentem.
Splendidè mendax, & in omne virgo
Nobilis æuum,
Surge quæ dixit iuueni marito.
Atque imparem pressisse lectum.
Hac de re Plautus in Amphitryone.

En præliorum stridor ahen.

ARGIS Iunoni dies festi agebantur ἥραῖα nomine in honorem Iunonis, in quibus Thiæus lucta vicerat.

Tellus Adrasteis.

HOC est, Nemea regio, in qua Adrastus certamen sacrum Archemoro siue Opheltæ instituit.

Hæc præter optat.

Id est, præter Arginás, Isthmias & Nemeas palmas Thiæus olympicã victoriam desiderat, quasi honorum omnium fastigium & culmen.

Iam fructuosæ bis oleæ liquor.

Qvi in Panathenaico certamine vicerant, oleum peluibus æneis inclusum auferebant.

Quas terra flammis vsta fudit.

Hoc ideo dicit quia metalla igni excocta colliquescunt prius, deinde in vasa & pelues & cætera his similia efformantur.

Alta Clitor.

Clitor vrbs est Argolica.

Tegea Arcadum.

Tegea vrbs est Arcadũ, de qua Homer⁹ *Il.* 2.

Καὶ τεγέην εἶχον, καὶ μαντινέην ἐρατεινήν.

Quum vero Castor Castoris &c.

Ait Pindarus à Pamphaa Thięi proauo, quõdam Castorem & Pollucem hospitio exceptos, illosque certaminum omnium præsides posteà semper hospitis sui nepotibus fauisse, pluresque vltrò victorias & palmas vbique detulisse. Porrò veteres scripserunt incorrupto adhùc sęculo Deos sæpissimè hominum hospitiis vsos, sed eorum vitiis postea iratos turpes infamesq; cœtus vitare voluisse, qua de re sic Val. Catullus in nuptiis Pelei:

Præsentes namque ante domos inuisere castas
Sæpius, & sese mortali ostendere cætu
Cælicolæ nondum spreta pietate solebant:
Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiámque omnes cupida de mente fugarunt,

Omnia fanda nefanda malo permista furore,
Iustificam nobis mentem auertêre Deorum,
Quare nec tales dignantur visere cœtus,
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

Mortalibus iustus fauentes.

Hic Pindarus relicta penitus laude Thiæi victoris Pollucis & Castoris mutuum amorem fatúmque copiosè explicat. quod quidem scribendi genus lyricis omnibus dithyrambicisque poëtis perfamiliare olim & vsitatum fuit. Atque vt Pindarica alia & Horatiana exempla prætermittam, testis est Cicero Simonidẽ lyricum poëtam Pindaro paulo antiquiorem idem olim factitasse, in gratiam quoque Castoris & Pollucis, qui, vt ait ille, beneficij accepti memores poetæ illicò mercedem lõgè optimam persoluerunt. verba hæc sunt Cicer. in lib. 2. de Oratore: Quũ Simonides cœnaret Crannone in Thessalia apud Scopam fortunatum hominem & nobilem, cecinissétque carmen, quod in eum scripserat, in quo multa ornandi causa poëtarum more in Castorem & Pollucem dicebantur, nimis sordidè Scopas ei dixit, se dimidium mercedis quam promisisset daturum, reliquum ipse à suis Tyndaridis exigeret. Paulò post nunciatum est Simonidi vt exiret, stare ad ianuam duos iuuenes, qui eum euocarent: prodiit Simonides, neminem repperit: interim conclauis ruina Scopas cum suis oppressus est, & Simonides solus Tyndaridarum beneficio euasit. Nec verò mos iste poëtarum ineptus aut absurdus est, quandoquidem prudentes & sa-

pientes viri, in quibus nihil est vanum neque inane, modò nomen suum excellentis Poëtę scriptis quasi marmori insculptum transeat ad posteros, de aliis quàm de sese prædicari malunt grandia quædam & fabulosa, qualia ferè omnia poëtarum ornamenta sunt. Quēadmodum enim Aristoteles scribit in lib. de arte Poet. οὐ τὰ γινόμενα λέγειν ἔργον ἐστὶ τοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' οἷα ἂν γένοιτο. Poëtarum officium est non res verè gestas exponere, sed tantummodo confictas & quales interdum euenire possunt. quamobrē Pessennius Niger Imperator, vir grauis & serius, cùm ei Poëta quidam panegyricum carmen recitare vellet, dixit ei: scribe laudes Marij, vel Hannibalis, vel alterius ducis optimi vita functi, & dic quid ille fecerit, vt eum nos imitemur. Nam viuentes laudare irrisio est, maximè Imperatores, à quibus speratur, qui timentur, qui præstare multa possunt, & necare & proscribere. Atque hac ipsa ratione nonnulli existimant Virgilium res ab Augusto terra marique gestas attingere noluisse, sed potius fictum fabulosúmque opus Aeneidos informasse, cui tamen dissimulanter & artificiosè egregias Cæsaris laudes, priscásque Romanarum rerum Origenes inseruit. *Spartian in Nigro.*

Quippe ij vicissim cælicolûm dapes.

NVLLOS ferè Deos delusa antiquitas superstitiosiùs coluit quàm Castorem & Pollucem, nullos in priuatis publicisque sacramentis frequentiùs vsurpauit: & tamen mirum est, quàm varia quamque inter se pugnantia de iis antiqui scriptores tradiderint. Homerus quidem 3. Iliados

ſcribit eos mortales fuiſſe, & in patria Lacedæmone ſepultos iacere, his verſibus,

Δοιὼ δ᾽ οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν·
Κάστορά θ᾽ ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα.
Ὣς φάτο, τοὺς δ᾽ ἤδη κατέχεν φυσίζοος αἶα
Εν λακεδαίμονι αὖθι, φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ.

Alio in loco nempe Odyſſ. λ, dicit eoſdem delapſos eſſe ad inferos, ibique alternis exoriri & occidere. verba ſunt Vlyſſis,

Καὶ Λήδην εἶδον τὴν τυνδαρέου παράκοιτιν,
Κάστορά θ᾽ ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
Οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
Αλλοτε μὲν ζώουσ᾽ ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ᾽ αὖτε Τεθνᾶσιν.

Pindarvs verò hîc ambos perpetuò viuere ait, ſed alternis in cælo terráque habitare. Herod. in Euterpe ſcribit Διοσκούρους. i. filios Iouis & Ledæ, neque inter octo neque inter duodecim Aegyptiorum Deos recenſeri. Cicero lib. 3. de natura Deorum, honorem haberi eorum virtutibus non immortalitatibus. Auguſt. lib. 4. de Ciuitate Dei, proditum à doctis vtrumque eorum & mortalem fuiſſe, & humana conditione defeciſſe. Certè ab omnibus ferè Poëtis duæ veluti procurationes & prouinciæ illis aſſignatæ ſunt, bellorum & certaminum vna, nauigationum altera, vt apparet ex hoc loco Horatij:

Dicam & Alcidem pueróſque Ledæ,
Hunc equis, illum ſuperare pugnis
Nobilem, quorum ſimul alba nautis
Stella refulſit,
Defluit ſaxis agitatus humor &c.

Et alio in loco,

Sic te diua potens Cypri,
Sic fratres Helenæ lucida sydera,
Ventorúmque regat pater. &c.

Hunc namque seuit dißimilis parens.

DICIT Pindarus ex Iouis Ledæque cõplexu primũ Pollucem conceptũ, deinde Castorẽ ex eadem Leda & Tyndareo, qui gemini postea simul vno partu editi sunt. Simile est poëtarũ commẽtum de Hercule & Iphiclo, quod ipsum tamẽ accidere posse nonnunquã scribit Aristot. lib. 7. c. 4. de historia animal. his verbis: τὰ μὲν οὖν ὕστερον πολλῷ χρόνῳ συλληφθέντα οὐδὲν λαμβάνει τέλος. ἐὰν δὲ ἐγγὺς ἡ σύλληψις ἐγένετο, τὸ ἐπικυηθὲν ἐξήνεγκαν, καὶ τίκτουσιν ὥσπερ δίδυμα γόνῳ. καθάπερ καὶ τὸν Ἰφικλέα καὶ τὸν Ἡρακλέα μυθολογοῦσι. καὶ μοιχευομένη τις τὸ μὲν τῶν τέκνων ἐοικὸς τῷ ἀνδρὶ ἔτεκε, τὸ δὲ τῷ μοιχῷ. Si multum temporis inter duos cõceptus ex concubitu diuersorum intercedat, neuter felicem exitum habet: si verò paululum temporis interiectum sit, vterque perfertur: sicut in Hercule & Iphiclo apparuit, & in ea quæ gemino partu alterũ marito similem, alterum adultero genuit. *Fratríque cunctorum bonorum &c.* Plin. l. 7. c. 11.

MVLTA Xenophon & Plutarch. scripsere de amore fraterno, cui⁹ homines admoneri ipsa verbi notatione, vt plærique, ostendũt: frater, inquiunt, dictus est, quasi ferè alter. Ego verò crediderim potius, quemadmodum patris & matris vocabula Græca sunt, sic etiam fratris nomen Græcum esse origine. mouet me quòd Græci φράτορας eos appellant ἀπὸ τοῦ φρέατος. i. à puteo, qui ex codẽ

puteo aquantur. Cuiusmodi olim fuerunt fratres, & hodie sunt in multis adhuc nationibus, quæ naturæ & charitati mutuæ maximè accommodatum existimant, fratres plures in iisdem ædibus, sub vnius patris famil. quasi reguli cuiusdam imperio nutuque victitare. Scio equidem communius à Græcis eos dici φράτορας, qui alio nomine tribules, vel gentiles, vel populares appellantur: sed notum est gentes omnes tribúsque & fratrias à singularibus familiis cœpisse primũ, deinde per varias ætates latiùs propagatas fuisse. Ita vt res huiusmodi non natura à se inuicem differant, sed tantummodo secundum maius & minus, vt loquitur Aristoteles. Nec mirum est Latinos aliena lingua abutentes, quod totius cuiusdam proprium erat, id in parte significanda vsurpasse.

AD XI. ODEN.

Præfecto Tenedio.

Πρυτανία interpretati sumus præfectum. πρυτάνεις, Athenis erant ex quingentis quinquaginta viri summę rerum præfecti & præpositi, quorum imperium triginta & quinque dierum spacio definiebatur: quemadmodum scribit Libanius ad orationem Demosthenis contra Androtionem, facilè autem crediderim apud Tenedios magistratum annuum fuisse eiusdem nominis & potestatis.

Vesta potentium.

Ἑστία quæ voce paulum immutata Latinis Vesta dicitur, ab ethnicis olim admodum superstiosè

culta

culta est, quæ quidē non terram, vt nonnulli crediderunt, sed elementum ignis efficacissimum & subtilissimum significabat. In eius honorem & Athenis, & in templo Delphici Apollinis, & in omnibus ferè publicis græcarum vrbium palatiis ignis asseruabatur, vt ait Plutarchus in vita Numæ Pomp. Hunc morem Romani quoque postea sequuti sunt vel potius à Troianis quorum vicini Tenedii accepere: vt apparet ex his versibus Virg. lib. 2. Aened.

Sic ait, & manibus vittas vestamque potentem,
Aeternumque adytis effert penetralibus ignem.

Certè constat ethnicos delirantes huic falso numini tantum tribuisse, vt sine igne nullum aliis Diis legitimum perfectúmque sacrificium fieri existimarent. Cuius rei Pindarus ipse testis est locupletissimus qui in Ode 7. Olymp. filios Solis minimè Palladi in lucem prodeunti satisfecisse ait, quia sacrificaturi in montem sine igni ascenderant. verba sunt Pindari,

Καί τοι γὰρ αἰθύσας ἔχοντες
Σπέρμ' ἀνέβαν φλογὸς οὔ,
Τεῦξαν δ' ἀπύροις ἱεροῖς.

SCRIBIT quoque Herodianus lib. 2. historiarum, crescente hominum adulatione & seruitute, vt ceteros diuinos honores, sic ignem etiam à Deorum cultu, ad Cæsarum venerationem translatum fuisse, & institutum, vt non tantùm Imperatoribus, sed mulieribus quoque augustis in publicum prodeuntibus ignis præferretur. Nec verò pigebit hoc loco admonuisse lectorem, versicu-

lum iſtum:

ἀπὸ πρυτανεῖα λέλογχας ἑστία, ad verbum videri trãſlatum à Virgilio in 2. Georg. vbi ait:

Dij patrij indigetes, & Romule, Veſtáque mater
Quæ Thuſcum Tiberim & Romana palatia ſeruas.

Virgilius enim admodum eleganter vocẽ hanc Græcam *πρυτανεῖα* palatia interpretatus eſt, quia *πρυτανεῖα* apud Græcos publicæ vrbium domus erant, in quibus ignis publicus cuſtodiebatur, magiſtratus ſplendidè habitabant, viri de repub. benè meriti publicis ſumptibus alebantur. Vnde illud Socratis à Iudicib⁹ interrogati vulgare reſponſũ, ſe ſcilicet ita vixiſſe, vt in Prytaneo ali deberet.

Fortem Ariſtagoram libens Arcanis thal.

VESTAM rogat vt Ariſtagoram Tenedi præfectum collegáſque eius libenter ædibus & thalamo ſuo excipiat, quia vt diximus idem locus & ignis publici cuſtodiæ & magiſtratuum annuæ habitationi deſtinabatur.

Omnes ſceptrigeros te prope colloca.

APVD Græcos non ſoli Reges aut Aeſymnetę, ſed etiam popularium vrbium magiſtratus ſceptrum gerebant: quin etiam Athenis *βακτηρία* hoc eſt bacillus inſigne eorum erat qui ad tempus electi de controuerſiis ciuium iudicabant.

Conſeruant Tenedon Hectoream.

TENEDOS inſula eſt, vt inquit Mela, Aſiaticis regionibus adiacens & Sigæis littoribus aduerſa, ſicque appellata à Deo Thene, vt inquit Cicero lib. 3. in Verrem, ibi ſanctiſſimè colebatur, quod primus in ea vrbem condidiſſet.

Stephanus

Stephanus ſcribit eam inſulam vnam eſſe τῶν Σποράδων,& à quibuſdam Pamphyliæ adſcribi.

Fumanti recreant te Dea victima.

POETÆ ridiculè admodum fabulantur Deos ſuos & thuris & fumantium victimarum nidore nutriri. Vnde apud Ariſtoph. Deus quiſpiam ait breui ſe Deóſque cæteros fame perituros, quòd rarò in vrbe ſacrificetur. Itaque Homerus initio Odyſſ. fingit Neptunum profectũ ad Æthiopas, vt occurreret hecatombę taurorũ & arietum,ibíque ſolemnibus dapibus reficeretur. Verſus ſunt huiuſmodi Odyſſ. α,

Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
Αντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.

ET apud eundem lib. 3. Iliad. Iuppiter ideò ſe Troianis fauere ait, quòd in ea vrbe nunquam neque libationes,neque hoſtiarum nidores fumíque deficiant. Similitēr Horatius ita Venerem alloquitur lib. 4. Ode 1.

Albanos prope te lacus
Ponet marmoream ſub trabe cypria.
Illic plurima naribus
Duces thura, lyræqúe & Berecynthiæ
Delectabere tibiæ
Miſtis carminibus non ſine fiſtula.

Vt cunctis ſpatium muneris annuum.

IN liberis ciuitatibus tam Græcis quã barbaris ferè magiſtratus annui erant : quemadmodum Athenis ἄρχων,à quo denominationē annus accipiebat, ſicuti apud Romanos à Conſulibus: videbatur ſic aditus claudi ad tyrannidem : ſed apud

Romanos quum necessitas temporũ exigebat, vt viris in re militari excellentibus sæpius Respub. committeretur, nonnumquam iidem Coss. reficiebantur, aut in prouinciis continuabãtur. Quod rarò accidit, & solo ferè Punico bello cum Hannibale gesto pænè ad internecionem P. R. apud Græcos Epaminondas, quum tempore magistratus elapso per tres menses integros contra legem exercitũ retinuisset, memorabile illud Leuctrense prælium fecit, victisque Lacedæmoniis Thebano populo quæsiuit imperium Græciæ, haud sanè diuturnum, & simul cum ipso Epaminonda periturum. quæ res contra legem gesta vtiliter & gloriosè, magnam illis temporibus disserendi materiam præbuit literatis & otiosis hominibus.

Liuius lib. 4. de bel. Pun.

Cic. 1. de Inuent.

Thebanis abauus tempor. ferox.

HIC est Menalippus, qui in bello Thebano à Tydeo Diomedis patre occisus est.

Despondere sibi quidlibet impotens.

Hunc locum videtur imitatus Horatius, quum ait,

Nil mortalibus arduum est,
Cælum ipsum petimus stultitia.

FINIS.

AD CLARISSIMVM ET DOCTISSIMVM SENATOREM ET Parisiensium inquisitionũ Præsidem, D. Nicolaum Suerum, de Pindaro in Latinos versus ab ipso translato.

AVSPICE dum Musa fidibus resonare latinis
Thebanos aptas docte Suere modos:
Exili primùm tibi Gallia nostra susurro
Accinit, ambiguo quippe retenta metu.
Tam facilè hoc, Latiæ quod nec sua sæcula linguæ
Crediderant, Gallo Gallia credat opus?
Verùm vbi Romanis animos mulcentia verbis
Pindaricæ exaudit plectra nouata lyræ:
Acclamat, faustum, plena tibi Gallia voce,
Ingenij laudem certa referre tui.
Quin duce te veteres gaudet renouare triumphos,
Et Brenno similem te putat esse suo:
Namque vt Martigenam Romam Marte ille subegit,
Romano Romam vincis & eloquio.

IONATHAS PETIT.

Εἰς Πίνδαρον κάλλιστα ῥωμαϊστὶ ἑρμηνευθέντα.

ΔΪΟΣ Ἀλέξανδρος πρήσας Καδμήϊον ἄστυ,
  Πινδαρέων πάμπαν φείσατο τῶν μεγάρων.
ΣΟΥΔΟΡΙΟΣ δ' οὐ μοῦνον ἔσωσε μέλαθρον ἀοιδοῦ,
  Αὐτὰρ οἱ ἄλλο νέον τεῦξεν ἐπ' Αὐσονίης·
Καδμείῃ κελαδῶν τε πάρος φόρμιγγι λιγείῃ,
  Ῥωμαϊκὴν ἐπέων ἥρμοσεν ἁρμονίην.

IDEM LATINE.

FORTIS Alexander, Cadmi cùm diruit vrbem,
  Pindaricis ignes reppulit à laribus.
At non SVDORIVS tantùm seruauit ab igne
  Aedes sed vati struxit in Ausonia:
Thebana sed enim cithara resonabat vt olim,
  Nunc recinit Latiæ carmina nota lyræ.

TETRASTICHON.

QVIS nouus hic Cygnus nubes qui tendit in altas?
  Dircæus simul est & Venusinus olor.
Voces, Flacce, tuæ, res est tua, Pindare, tota:
  Sudorio laudem debet vterque suam.

FED. MOREL. F.

Errata in Nemeis & Isthmiis corrigenda.

Folio 9. pagina pr. versu 19. lege, cæli venisse sub auras.
F. 11. pag. 1. vers. 4. Funde viróque. F. eodem, pag. 2. v. 1. lege, diues aruis.
F. 13. p. 1. v. penult. Inflata ventis
F. 16. p. 2. v. 13. Sic Timasarchi
F. 21. p. 2. v. 13. Namque agilis ficto mend.
F. 23. p. 2. v. 7. natísque patrísque
F. 24. p. 1. v. 25. Huic Athenarum
F. 27. p. 2. v. 2. Tu quisquis Chr.
F. 28. p. 1. v. 7. merum potens
F. 29. p. 1. v. 20. Deinde illico fastidiosæ
Ibidem, v. 24. Luctásque
F. 30. p. 1. v. 21. Et mons Lycæi
F. eodem, p. 2. v. 18. Illum è virenti
F. 32. p. 2. v. 7. Virésque insuperabiles
F. 35. p. 2. v. 17. Atque efferatas
F. 36. p. 2. v. 11. Liuore cuncti sepositó
Ibidem, versu vlt. Is maximarum
F. 37. p. 1. v. penult. Ad flumen, æternósque
F. 42. p. 1. v. 7. reclinans supino
Ibidem, v. 15. Expertus inuictúmque pugna
F. eodem, p. 2. v. 8. Sedi propinquans
F. 43. p. 2. v. 25. Nate Lamponis
F. 46. p. 2. v. 21. Alcmene
F. 49. p. 2. v. 1. Quare merentem.
F. 51. p. 1. v. 9. Nam quondam omniparens Iuppiter.
Ibidem, v. 26. Nerine
F. 56. v. 3. Dircæóque semper

